

vergadering **40**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 1 juli 2020

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	9
VERONTSCHULDIGINGEN	9
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karin Brouwers, Marius Meremans, Stephanie D'Hose, Orry Van de Wauwer, Wilfried Vandaele en Manuela Van Werde over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap – 388 (2019-2020) – Nr. 1	
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Katia Segers, Emmily Talpe en Jeremie Vaneeckhout over de nakende uitvoering van de doodstraf tegen professor Ahmadreza Djalali in Iran – 400 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstellen tot spoedbehandeling	9
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katia Segers, Hannes Anaf en Hannelore Goeman over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap – 392 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	9
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Tine Van den Brande, Elisabeth Meuleman en Gustaaf Pelckmans over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap – 397 (2019-2020) – Nr. 1	
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jeremie Vaneeckhout, Meyrem Almaci, Celia Groothedde en An Moerenhout over de Israëlische annexatie van bezet Palestijns gebied – 398 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstellen tot spoedbehandeling	10
ACTUELE VRAAG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de uitspraken van de minister inzake het structureel verankeren van het afstandsonderwijs	
ACTUELE VRAAG van Karolien Grosemans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over extra ICT-investeringen in het onderwijs	
ACTUELE VRAAG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de verankering van het online afstandsonderwijs	
ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het voorstel om afstandsonderwijs structureel te verankeren	11

ACTUELE VRAAG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de verhoogde prijzen van Smartschool	
ACTUELE VRAAG van Karolien Grosemans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de prijsverhoging van Smartschool	
ACTUELE VRAAG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de verhoging van de gebruikskosten van Smartschool	18
ACTUELE VRAAG van Gwenny De Vroe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de verschillende acties en maatregelen van de Vlaamse Regering inzake de droogteproblematiek	23
ACTUELE VRAAG van Hannes Anaf aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de federale appreciatiepremie voor het zorgpersoneel	
ACTUELE VRAAG van Ann De Martelaer aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over structurele maatregelen voor het Vlaamse zorgpersoneel	
ACTUELE VRAAG van Suzy Wouters aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de ondersteuning van het Vlaamse zorgpersoneel	
ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het hoge aantal zorgverleners dat overweegt te stoppen met het beroep	28
ACTUELE VRAAG van Celia Groothedde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het voorkomen van een tweede coronagolf na de vakantie	36
ACTUELE VRAAG van Jos Lantmeeters aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de aanpak van de roetfilterfraude	41
ACTUELE VRAAG van Annick Lambrecht aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het stijgend aantal verkeersdoden	
ACTUELE VRAAG van Lode Ceyssens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het gestegen aantal verkeersdoden in 2019	46
ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het opleiden van de tijdelijk werklozen door de VDAB	51
ACTUELE VRAAG van Maaïke De Vreese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de Vlaamse handelshuurlening	55
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	58

ONTWERP VAN DECREET over het onderwijs XXX	
– 328 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 10	
Algemene bespreking	59
Artikelsgewijze bespreking	76
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen Ivoorkust, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, gedaan te Abidjan op 26 november 2008, respectievelijk Brussel op 22 januari 2009	
– 344 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	76
Artikelsgewijze bespreking	78
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de regering van de Franse Republiek en de regering van de Vlaamse Gemeenschap inzake cinematografische coproductie, ondertekend te Brussel op 23 mei 2019	
– 345 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	78
Artikelsgewijze bespreking	78
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen Ghana, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te Brussel op 28 juli 2016	
– 346 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	79
Artikelsgewijze bespreking	79
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Singapore, anderzijds, ondertekend te Brussel op 19 oktober 2018	
– 347 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	80
Artikelsgewijze bespreking	81
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de Aanvullende Overeenkomst, ondertekend te Brussel op 24 mei 2017 bij het Verdrag ter oprichting van een Europees Ruimteagentschap van 30 mei 1975, tussen het Koninkrijk België en de Europese Ruimtevaartorganisatie inzake de voorrechten en immuniteiten van het Europees Ruimteagentschap in België	
– 356 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	82
Artikelsgewijze bespreking	82
ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 tot uitvoering van artikel 190 van het decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)	
– 359 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	82
Artikelsgewijze bespreking	83

VOORSTEL VAN DECREET van Sarah Smeyers, Vera Jans, Mercedes Van Volcem, Katja Verheyen, Joke Schauvliege en Alessia Claes tot opheffing van de Vlaamse Woonraad om een proactief stakeholders-platform te kunnen oprichten en tot wijziging van diverse decreten met betrekking tot wonen – 324 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	83
Artikelsgewijze bespreking	87
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Joris Nachtergaele, Karin Brouwers, Bart Tommelein, Karl Vanlouwe, Vera Jans en Maarten De Veuster over de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika – 225 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 3	
Bespreking	87
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Orry Van de Wauwer, Karl Vanlouwe, Bart Tommelein, Jeremie Vaneckhout en Annick Lambrecht over de mensenrechten in Bahrein – 230 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	90
MOTIE van Björn Rzoska, Imade Annouri en Stijn Bex tot onderzoek door het Rekenhof van de subsidiestromen van de Vlaamse Regering naar de regionale luchthavens Antwerpen en Oostende-Brugge – 376 (2019-2020) – Nr. 1	
Bespreking	93
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	100
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCRIFT over mogelijk discriminerende bepalingen in de Codex Hoger Onderwijs met gevolgen voor de graad van verdienste – 375 (2019-2020) – Nr. 1	
Verslag	101
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karin Brouwers, Marius Meremans, Stephanie D'Hose, Orry Van de Wauwer, Wilfried Vandaele en Manuela Van Werde over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap – 388 (2019-2020) – Nr. 1	
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katia Segers, Hannes Anaf en Hannelore Goeman over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap – 392 (2019-2020) – Nr. 1	
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Tine Van den Brande, Elisabeth Meuleman en Gustaaf Pelckmans over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap – 397 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstellen tot spoedbehandeling	102
Bespreking	104
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jeremie Vaneckhout, Meyrem Almaci, Celia Groothedde en An Moerenhout over de Israëlische annexatie van bezet Palestijns gebied – 398 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	127

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Katia Segers, Emmily Talpe en Jeremie Vaneeckhout over de nakende uitvoering van de doodstraf tegen professor Ahmadreza Djalali in Iran	
- 400 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	128
Bespreking	129
ONTWERP VAN DECREET over het onderwijs XXX	
- 328 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 10	
Artikelsgewijze stemmingen	132
Hoofdelijke stemming	136
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen Ivoorkust, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, gedaan te Abidjan op 26 november 2008, respectievelijk Brussel op 22 januari 2009	
- 344 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze stemming	137
Hoofdelijke stemming	137
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de regering van de Franse Republiek en de regering van de Vlaamse Gemeenschap inzake cinematografische coproductie, ondertekend te Brussel op 23 mei 2019	
- 345 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze stemming	137
Hoofdelijke stemming	138
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen Ghana, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te Brussel op 28 juli 2016	
- 346 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze stemming	138
Hoofdelijke stemming	138
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Singapore, anderzijds, ondertekend te Brussel op 19 oktober 2018	
- 347 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze stemming	139
Hoofdelijke stemming	139
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de Aanvullende Overeenkomst, ondertekend te Brussel op 24 mei 2017 bij het Verdrag ter oprichting van een Europees Ruimteagentschap van 30 mei 1975, tussen het Koninkrijk België en de Europese Ruimtevaartorganisatie inzake de voorrechten en immuniteiten van het Europees Ruimteagentschap in België	
- 356 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze stemming	140
Hoofdelijke stemming	140

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 tot uitvoering van artikel 190 van het decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)	
– 359 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze stemming	141
Hoofdelijke stemming	141
VOORSTEL VAN DECREET van Sarah Smeyers, Vera Jans, Mercedes Van Volcem, Katja Verheyen, Joke Schauvliege en Allessia Claes tot opheffing van de Vlaamse Woonraad om een proactief stakeholders-platform te kunnen oprichten en tot wijziging van diverse decreten met betrekking tot wonen	
– 324 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze stemming	142
Hoofdelijke stemming	142
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Joris Nachtergaele, Karin Brouwers, Bart Tommelein, Karl Vanlouwe, Vera Jans en Maarten De Veuster over de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika	
– 225 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	142
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Orry Van de Wauwer, Karl Vanlouwe, Bart Tommelein, Jeremie Vaneekhout en Annick Lambrecht over de mensenrechten in Bahrein	
– 230 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	143
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karin Brouwers, Marius Meremans, Stephanie D'Hose, Orry Van de Wauwer, Wilfried Vandaele en Manuela Van Werde over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap	
– 388 (2019-2020) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	143
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katia Segers, Hannes Anaf en Hannelore Goeman over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap	
– 392 (2019-2020) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	143
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Tine Van den Brande, Elisabeth Meuleman en Gustaaf Pelckmans over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap	
– 397 (2019-2020) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	144

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Katia Segers, Emmily Talpe en Jeremie Vaneeckhout over de nakende uitvoering van de doodstraf tegen professor Ahmadreza Djalali in Iran – 400 (2019-2020) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	144
MOTIE van Björn Rzoska, Imade Annouri en Stijn Bex tot onderzoek door het Rekenhof van de subsidiestromen van de Vlaamse Regering naar de regionale luchthavens Antwerpen en Oostende-Brugge – 376 (2019-2020) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	144
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	145
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	148
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	148

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– *De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Zoals al een aantal maanden het geval is, zitten we hier niet met alle 124, maar met 53 Vlaamse volksvertegenwoordigers, omdat we ons natuurlijk ook aan de coronamaatregelen moeten houden.

Minister-president Jan Jambon en de ministers Bart Somers, Matthias Diependaele en Benjamin Dalle zijn verontschuldigd.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karin Brouwers, Marius Meremans, Stephanie D'Hose, Orry Van de Wauwer, Wilfried Vandaele en Manuela Van Werde over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap

– 388 (2019-2020) – Nr. 1

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Katia Segers, Emmily Talpe en Jeremie Vaneckhout over de nakende uitvoering van de doodstraf tegen professor Ahmadreza Djalali in Iran

– 400 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstellen tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Peter Van Rompuy bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Voorzitter, ik stel voor om twee voorstellen van resolutie aan de agenda toe te voegen, eentje over de beheersovereenkomst met de VRT en eentje over professor Djalali in Iran.

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons straks over deze voorstellen tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katia Segers, Hannes Anaf en Hannelore Goeman over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap

– 392 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft mevrouw Hannelore Goeman bij motie van orde het woord gevraagd.

Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Voorzitter, ik vraag om het voorstel van resolutie van mijn fractie over de beheersovereenkomst met de VRT ook met spoed aan de agenda toe te voegen.

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Tine Van den Brande, Elisabeth Meuleman en Gustaaf Pelckmans over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap
– 397 (2019-2020) – Nr. 1

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jeremie Vaneckhout, Meyrem Almaci, Celia Groothedde en An Moerenhout over de Israëlische annexatie van bezet Palestijns gebied
– 398 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstellen tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, de meerderheid heeft een voorstel van resolutie over de VRT op tafel gelegd. We hebben hierover al een voorstel van resolutie ingediend. Ik vermoed dat beide zullen worden gekoppeld.

We zouden ook graag een voorstel van resolutie over de Israëlische annexatie van bezet Palestijns gebied bij hoogdringendheid op de agenda plaatsen.

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons straks over deze voorstellen tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de uitspraken van de minister inzake het structureel verankeren van het afstandsonderwijs

ACTUELE VRAAG van Karolien Grosemans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over extra ICT-investeringen in het onderwijs

ACTUELE VRAAG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de verankering van het online afstandsonderwijs

ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het voorstel om afstandsonderwijs structureel te verankeren

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Voorzitter, het is 1 juli 2020 en de lessen zijn gedaan, maar ik zou het leuk vinden mocht iedereen nog even luisteren.

Minister, het is 1 juli 2020 en september 2020 lijkt nog ver weg, maar is niet ver weg. U hebt al een heel plan met kleurcodes voor het begin van het schooljaar uitgewerkt. Aangezien er nog geen vaccin tegen het coronavirus is, zullen we waarschijnlijk beginnen met code geel, wat impliceert dat er slechts vier dagen fysiek onderwijs wordt gegeven en dat op woensdagvoormiddag afstandsonderwijs wordt gegeven. U hebt op de radio verklaard dat u er, los van de coronacrisis, ook aan denkt dit systeem toe te passen, van de nood een deugd te maken en het onderwijs meer op maat te organiseren.

U hebt zelf aangegeven dat leerlingen heel verschillend op het afstandsonderwijs reageren. De sterke leerlingen kunnen van het afstandsonderwijs gebruikmaken om zich te verdiepen en te worden uitgedaagd. De zwakke leerlingen kunnen het afstandsonderwijs net gebruiken om te worden bijgespijkerd. U hebt zelf aangegeven dat dit niet vanzelfsprekend is voor kwetsbare gezinnen en gezinnen in armoede, want zij hebben niet de nodige faciliteiten om aan het afstandsonderwijs deel te nemen. U hebt een investering van 35 miljoen euro aangekondigd om hieraan tegemoet te komen.

Minister, was die uitspraak op de radio uw idee of komt dit van de hele Vlaamse Regering? Wordt dit door de hele Vlaamse Regering gedragen? Kunt u eens schetsen wat u concreet bedoelt?

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Voorzitter, de Vlaamse Regering maakt 35 miljoen euro vrij voor ICT-middelen. Aangezien het budget hiermee verdubbelt, denk ik dat dit vrij ongezien is. In de huidige context is dit een ideale gelegenheid om strategisch mee te surfen op de digitale golf. We kunnen verder in ICT-middelen investeren en we kunnen ons afstandsonderwijs verankeren en een vaste rol laten spelen.

Minister, u maakt meer middelen vrij. Ik denk dat we daarmee kunnen evolueren naar een hybride vorm van lesgeven. We kunnen daar niet van weggijken en we

kunnen die deur niet dichthouden. Het onderwijs zal hier verder op moeten inspelen. Zoals de vorige spreker heeft verklaard, kunnen we gediversifieerd lesgeven en ons onderwijs uitdagend houden.

Mijn vraag betreft vooral een bezorgdheid om de leerkrachten. Zij zullen die uitrol moeten waarmaken, maar de werkdruk is nu al hoog. Ik kan me voorstellen dat dit in het begin voor een zwaardere taakbelasting zal zorgen. Hoe kunt u ervoor zorgen dat de spankracht bij onze leerkrachten niet knapt als ze het fysiek lesgeven en het afstandsonderwijs moeten combineren?

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): De collega's verwezen er al naar: sinds vorige week is het duidelijk geworden dat op 1 september zal worden gestart. Er zal worden gewerkt met verschillende kleurcodes, naargelang van het pandemieniveau. Op 1 september starten we met code geel, wat betekent dat we op woensdag zullen werken met online afstandsonderwijs. Collega Grosemans verwees er ook al naar: de extra 35 miljoen euro die wordt uitgetrokken voor digitaal onderwijs, om dat online onderwijs en alle aspecten die daarbij komen kijken, goed vorm te kunnen geven, is inderdaad nodig om met alle corona-uitdagingen het leerrecht van elke leerling te kunnen garanderen.

Minister, daarnaast zou u graag het online afstandsonderwijs structureel verankeren, zodat er ook na de coronatijd een beroep op kan worden gedaan. Ik begreep dat u dacht aan een dag per week.

Vanop het onderwijsveld blijkt dat het online afstandsonderwijs de voorbije maand op een heel diverse wijze werd ingevuld door de scholen, al dan niet in de context van preteaching. In de ene school werden vooral mails gestuurd met opdrachten en taken, in de andere school zag je vooral voorbeelden van online lesgeven.

Ik ben er samen met u van overtuigd dat online onderwijs een waardevolle invulling kan zijn en kansen kan bieden voor ons onderwijs voor de toekomst. Maar, minister, alvorens het structureel te verankeren is wat ons betreft een grondige evaluatie aangeraden. Bent u het met mij eens dat aan een structurele verankering van het online afstandsonderwijs een grondige evaluatie moet voorafgaan? Zult u hierbij gebruikmaken van de bestaande evaluaties? Heel wat scholen evalueren vandaag de voorbije maanden. Zult u opdracht geven voor een grondige wetenschappelijke evaluatie?

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Voorzitter, het voordeel van de vierde te zijn is dat er al heel veel gezegd is.

Ik mocht dat lezen en ik vond het op zich een heel goede zaak. We hebben extra geld uitgetrokken om de digitale kloof verder te dichten en om dat op een goede manier te organiseren. Maar er zijn toch wel pijnpunten, die al naar voren zijn gekomen. Er is een duidelijke nood aan het opvangen van de kinderen uit meer kwetsbare gezinnen. Je merkt duidelijk dat daar een probleem is. Hoe gaan we daarmee om? Tijdens een Zoomsessie gisteren kwam duidelijk naar voren dat binnen die kwetsbare gezinnen ook nog eens een onderscheid bestaat. Kinderen van het platteland kunnen veel moeilijker de digitale kloof dichten. Ook het lap-topproject is daar een beetje aan voorbijgegaan. Daar rijzen dus heel veel vragen rond.

De verschillende inrichtende machten van het onderwijs zeggen dat het structureel verankeren op zich een interessant gegeven is. Maar ze zien het eerder als

een aanvulling dan als een structurele verankering. We moeten daar heel nauwlettend op toezien, zodat we iedereen mee hebben, zowel leerlingen als leerkrachten, die ook duidelijk hebben aangegeven dat men daar niet alleen heeft moeten bijbenen, maar dat dat ook een bijzonder zware last met zich meebrengt.

Laat ons ook niet vergeten dat een school een socialiserend gegeven is. We proberen leerlingen aan te leren hoe ze op een goede manier met elkaar kunnen omgaan. Dat is een van de zaken die met dat afstandsonderwijs ook wat moeilijker zullen liggen.

Minister, op welke manier ziet u die structurele verankering?

U zei dat het niet is omdat een kleine groep niet meekan dat we het voor de grote groep niet mogen doen. Ik weet dat we dat moeten zien in de redenering dat we iedereen moeten meekrijgen. Maar dat zal echt wel verankerd moeten worden. Welke maatregelen zult u nemen om ervoor te zorgen dat elke leerling en elke leerkracht daarin meekunnen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil eerst even verduidelijken waar de regeling van vier vijfde vandaan komt. Die heropstartscenario's zijn natuurlijk een heel proces van heel veel dialoog en soms gewoon onderhandelingen. Ook met de Groep van Experts belast met de Exitstrategie (GEES) zit je soms in een onderhandelingscontext. Daarbij stonden wij een radicale ommezwaai voor in vergelijking met de situatie van vandaag, zeker in het secundair onderwijs, waar er voor het eerste, derde en vijfde jaar amper lesdagen zijn, en beperkte lesdagen voor het tweede, vierde en zesde jaar. Voor 1 september kozen we voor het scenario waarbij we zouden overgaan naar een volledige heropening van alle scholen, alle leerjaren en alle leeftijden.

Daartegenover staat natuurlijk de bekommernis van de GEES met betrekking tot de bijdrage van het onderwijs op zich tot het verspreidingsrisico van het virus.

Uiteindelijk zijn we daar gekomen tot de oplossing dat je toch enigszins met vier vijfde werkt: een dag van minder contacten, minder verplaatsingen en dus minder risico. Dat zou de druk toch een beetje moeten doen afnemen. Dat is gekoppeld aan de vaststelling van de experts van de GEES: liever minder en langdurige contacten dan meer en kortlopende contacten. Dat komt ook vanuit de ratio dat hoe meer verplaatsingen en hoe meer contacten, hoe groter het risico op verspreiding. Van daaruit komt die oplossing voort, die je inderdaad een beetje pragmatisch kunt noemen.

Daarbij hebben we vanuit het onderwijsveld gezegd: in regel, in beginsel kunnen we ervoor zorgen dat woensdag de dag is waarop er geen fysieke verplaatsing naar de scholen wordt georganiseerd. Ik zeg 'in beginsel', omdat je aan sommige scholen toch die mogelijkheid moet laten. Ik denk bijvoorbeeld aan scholen die echt een capaciteitstekort hebben voor hun ateliers, of aan praktijkgerichte opleidingen. Die kunnen de woensdagen gebruiken, en zelfs de woensdagnamiddagen. Daarom zeggen we: 'in beginsel'.

Maar laat ons van de nood ook een deugd maken. Laat ons proberen om misschien ook iets positiefs over te houden. Laat ons proberen om vooruit te kijken, over deze crisis heen. Laten we lessen trekken, en vooral ook positieve lessen, niet alleen negatieve. Want dat afstandsonderwijs hebben we uiteindelijk toch met enig succes kunnen organiseren, gelet op de korte tot afwezige voorbereidingstijd.

Er waren positieve ervaringen: dat afstandsonderwijs blijkt namelijk ook een mogelijkheid om diegenen die iets trager willen gaan, ook een instrument aan te

bieden. Daarbij kan men letterlijk de les terugspoelen om op eigen tempo leerstof te verwerken. Het biedt dus ook mogelijkheden voor diegenen die het iets moeilijker hebben of die een achterstand hebben. En voor zij die anders een grote appetijt hebben, die dieper willen gaan, geeft het ook wat honger. Ze worden geprikkeld, ze worden uitgedaagd door het aanbod aan extra lessen en meer verregaande lesinhoud.

Het laat dus toe om meer onderwijs op maat van elke leerling aan te bieden. Het dient natuurlijk niet ter vervanging van het contactonderwijs of ter vervanging van de klas, maar het dient als aanvulling. En dat is wel belangrijk: het is een aanvulling op het klassieke onderwijs. Want het beste onderwijs zal altijd worden gegeven door de leerkracht in de klas.

Op basis van een bevraging zie je ook dat de scholieren zelf daar enthousiast op reageren. Zelfs uit de bevraging van de Vlaamse Scholierenkoepel bleek dat het merendeel van de bevroegde scholieren zei dat ze dat afstandsonderwijs eigenlijk leuker vonden. Vervolgens werd een tweede bevraging georganiseerd, over hun pedagogische wensen voor 1 september en voor toekomstige scenario's. En een van de expliciete suggesties van een meerderheid van de scholieren was de vraag om het onderwijs een versnelling hoger te schakelen, en mee te stappen in de moderniteit. Zorg ervoor dat er een combinatie is van het klassieke onderwijs met het afstandsonderwijs. Laat daar ook ruimte voor.

Daarom zeg ik ook heel duidelijk dat we die opportuniteit niet mogen laten liggen. Als we iets positiefs kunnen overhouden aan die coronacrisis, laat ons dat dan ook doen. Want een bijkomend pedagogisch voordeel van dat afstandsonderwijs is dat het natuurlijk ook een responsabiliserend effect heeft. Leerlingen moeten zelf een beetje gaan plannen, moeten zelf de verantwoordelijkheid nemen. Ze hebben zelf meer controle en ze hebben het heft in handen, maar ze worden dus ook geresponsabiliseerd en moeten ook probleemoplossend denken. Dus ook op dat vlak is er een voordeel, denk ik.

Daarom wil ik dat structureel verankeren, in eerste instantie op woensdag, omdat het moet, gelet op de nog steeds manifeste aanwezigheid van het virus. Maar op grond daarvan kunnen we ook verdere lessen trekken, en kunnen we bekijken hoe we dat afstandsonderwijs ook na het coronavirus structureel kunnen inbedden, niet ter vervanging van het contactonderwijs, maar als aanvulling. Het is dus de bedoeling om de positieve gevolgen van de coronacrisis over te houden.

We gaan in draaiboeken met het oog op september ook concrete richtlijnen aanreiken. Het zijn richtlijnen, geen regels. Als je dat verhaal succesvol wilt organiseren, moet je er natuurlijk voor zorgen dat leerkrachten, leerlingen en scholen geëquipeerd zijn om het afstandsonderwijs ten volle te kunnen benutten. Vandaar de grote budgettaire impuls die we geven: 35 miljoen euro extra, wat neerkomt op 26 miljoen euro voor het secundair onderwijs en 9 miljoen euro voor het basisonderwijs. Dit wordt toegekend aan de scholen op basis van het aantal leerlingen maar ook op basis van het type leerling. Mijnheer De Gucht, u hebt natuurlijk gelijk wanneer u vraagt om oog te blijven hebben voor de meest kwetsbare leerlingen. Net daarom ook dat we een andere verdeelsleutel toepassen. De scholen met veel leerlingen met SES-kenmerken (sociaal-economische status) krijgen extra middelen, ze krijgen meer dan de rest. We anticiperen dus om ervoor te zorgen dat ook zij maximaal mee zijn.

Conclusie: dit is een periode geweest waarin het onderwijs zich wendbaar en veerkrachtig heeft getoond. Laat ons er ook voor zorgen dat we lessen trekken en dat we de positieve gevolgen van corona meenemen en verankeren voor de toekomst.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister, ik heb uit uw antwoord niet echt begrepen of u ook van plan bent om na corona woensdagvoormiddag

afstandsonderwijs te organiseren. Ik wil er toch even bij stilstaan. Afstandsonderwijs voor leerlingen in kwetsbare situaties is niet altijd even gemakkelijk. Voor veel kinderen is de school de enige veilige haven. De heer De Gucht haalde het ook al aan: socialisatie is belangrijk, ook voor anderstaligen. Men kan wel veel computerles krijgen, maar in een klas zitten met zijn vriendjes en Nederlands praten, is ook een voordeel. Er zijn ook grote gezinnen. Ik kan me voorstellen dat het moeilijk is om te studeren als er achter je een baby ligt te wenen. Er zijn ook jongeren op internaat. Is er al over nagedacht hoe men voor hen met het afstandsonderwijs zal omgaan? Er zijn ook jongeren met leerstoornissen, voor wie klassikaal onderwijs heel erg belangrijk is. Er zijn ook een eenuursvakken die niet meer op woensdag kunnen worden ingeroosterd omdat die leerkrachten anders hun leerlingen nooit meer fysiek zien. Er zijn ook praktijkvakken.

De voorzitter: Kunt u afronden?

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Ik heb gehoord dat u toch wel de optie openhoudt dat de leerkrachten dan wel die uren kunnen gebruiken.

Minister, ik wil gewoon zeggen dat onze maatschappij zo is ingericht dat ouders op woensdag gaan werken en dan niet op hun kinderen moeten letten. Ik denk dat u daarmee rekening moet houden. Niet alle ouders kunnen maar vier dagen werken. Er zijn ook eenoudergezinnen. Hebt u met hen rekening gehouden?

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, ik zou nog even willen stilstaan bij die extra 35 miljoen euro aan extra ICT-middelen. Ze kunnen op verschillende manieren worden ingezet naargelang van de verschillende noden van de scholen. Ze kunnen investeren in hardware of in extra uren voor ICT-coördinatoren. Voor onze fractie is het enorm belangrijk dat die middelen maximaal worden gebruikt waar nodig voor de versterking van het leerproces.

Minister, ik heb een bijkomende vraag. Gaat u bij de verdeling van die middelen bepaalde prioriteiten naar voren schuiven zodat die middelen zeker op de klasvloer terechtkomen en niet verdwijnen in de structuren? Alvast bedankt voor uw antwoord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben gerustgesteld omdat u nadrukkelijk benadrukt dat het een aanvulling is. Het is heel belangrijk om dat als een aanvulling te implementeren. Maar ik heb u niet letterlijk horen antwoorden op mijn vraag of u voorafgaandelijk aan de structurele verankering een grondige wetenschappelijke evaluatie zal plannen. Vandaag wordt ook vastgesteld dat er verschillende vormen zijn waarin dat afstandsonderwijs kan worden georganiseerd. Er is een studie van de Universiteit Gent die kort is besproken in de commissie. Daaruit blijkt dat er heel wat verschillende vormen zijn, die op leerprestaties waarschijnlijk een verschillend effect zullen hebben. Als je een mail krijgt met een aantal opdrachten is dat anders dan wanneer je de leerkracht op het scherm ziet en instructies krijgt en je vragen rechtstreeks kunt stellen. Het is belangrijk om er nog even op te focussen dat er een grondige wetenschappelijke evaluatie komt van de verschillende vormen van afstandsonderwijs alvorens men naar een structurele implementatie gaat.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is alvast positief dat u de wijze waarop we met SES-middelen omgaan als algemeen idee van verdeelsleutel daarop wilt toepassen. Dat is belangrijk. Maar het gaat natuurlijk ook verder dan enkel het technologisch verhaal. We moeten wel degelijk op een andere manier omgaan met die kwetsbare jongeren. De begeleiding thuis is anders, en we moeten er dan ook voor zorgen dat elke leerling mee kan, en dan zeker die kwetsbare leerlingen die we op alle mogelijke manieren moeten betrekken.

Wat de manier betreft om daarmee om te gaan, moeten we er wel voor zorgen dat we niet afhankelijk zijn van bepaalde spelers. We komen daar straks nog op terug.

Tot slot vraag ik u ook om er rekening mee te houden dat er eenoudergezinnen zijn en samengestelde gezinnen waar het niet altijd eenvoudig is om naar een systeem te gaan met minder schooldagen.

De voorzitter: De her Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, u hebt op heel wat vragen een antwoord gegeven waarin wij ons ook wel kunnen vinden. Het is inderdaad belangrijk te bekijken wat goed heeft gewerkt en wat we ook na de coronacrisis kunnen behouden, maar tegelijk moeten we toch maximale aandacht hebben voor wie in een kwetsbare positie zit. Ook tijdens de coronacrisis is in vragen in dit parlement regelmatig aandacht gevraagd voor een groep die we dreigen te verliezen. Als we die groep nu al kwijt zijn en we rollen dit systeem uit zonder daar maximaal aandacht aan te besteden, dan is de kans groot dat we die nooit meer terugvinden. Maar ik houd uw antwoord in gedachten dat dat eigenlijk niet uw bedoeling is. Wat mij betreft, kan het dus wel.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, veel gezinnen krijgen volgend schooljaar sowieso met afstandsonderwijs te maken, en er gaan inderdaad stemmen op om dat structureel een plaats te geven in ons onderwijs. Wat ons betreft, is dat zeker een piste om over na te denken. Het biedt pedagogisch veel mogelijkheden, onder andere om meer te differentiëren, maar natuurlijk wel op voorwaarde dat we alle kinderen bereiken en dat alle leerlingen toegang hebben tot die digitale platforms. Digitaal onderwijs mag in elk geval niet nog een extra uitsluitingsmechanisme worden in ons onderwijs. Er zijn er al genoeg.

Die 35 miljoen euro voor ICT-middelen zijn dan ook zeker een goed begin. Wat we nu echter nodig hebben, minister, is een ambitieuze digitaliseringsstrategie voor ons onderwijs waarbij alle kinderen toegang krijgen tot een computer en internet, en waarbij leerkrachten de ondersteuning en vorming krijgen die ze daarvoor nodig hebben. Dat is meer dan alleen een 'one-shot'. Ik roep hier vandaag dan ook op om structureel te investeren in de digitalisering van ons onderwijs want ik kan u garanderen dat het rendeert.

Minister Ben Weyts: Wat de inzet van de middelen betreft, vertrouwen we op de scholen, want ook op dat vlak verschillen scholen onderling uitermate. Er zijn er die al heel wat laptops in hun bezit hebben terwijl andere er schromelijk te kort hebben. Die middelen kunnen worden ingezet voor laptops, ICT-infrastructuur, ICT-coördinatoren. Daarvoor vertrouwen we op het oordeel van de scholen, maar natuurlijk zullen we wel libelleren, namelijk dat ze inderdaad moeten worden ingezet voor ICT en de organisatie van dat afstandsonderwijs.

Wat de vraag naar een wetenschappelijke evaluatie betreft, hebben we bij voorbaat nu al de praktijkevaluatie. Ik hecht heel veel belang aan de bevraging van de Vlaamse Scholierenkoepel, die op zeer grote schaal is uitgevoerd. Daaruit blijkt dat de periode van verplicht afstandsonderwijs heel positief geëvalueerd is, maar ook voor volgend schooljaar zou het de expliciete vraag zijn van scholieren om een combinatie van contactonderwijs en afstandsonderwijs te organiseren. We hebben ook een werkgroep opgericht met pedagogen en wetenschappers, want het is natuurlijk moeilijk om een systeem van vrijwillig georganiseerd afstandsonderwijs, wat we nog niet hebben gehad, te evalueren.

Maar we gaan er wel voor zorgen dat er concrete draaiboeken komen uit de werkgroepen, met pedagogische richtlijnen – natuurlijk geen regels, we zullen

geen staatspedagogiek opleggen. Die richtlijnen kunnen dan gaan over hoe je dat afstandsonderwijs bijvoorbeeld kunt organiseren, te beginnen vanaf september.

We zorgen ook voor ondersteuning door de Onderwijsinspectie. Het uitgangspunt is dat die elke school bezoekt en haar diensten aanbiedt voor concrete ondersteuning, ook voor de organisatie van dat afstandsonderwijs. We weten niet hoe lang de periode in code geel in september zal duren. Maar het is belangrijk dat we dat afstandsonderwijs organiseren en onmiddellijk wetenschappelijk laten begeleiden, zodat we dan achteraf wel kunnen evalueren en op grond daarvan suggesties kunnen doen met betrekking tot de structurele verankering. Dat is de goede sequens: enerzijds starten we op de bewuste woensdag vanaf september, omdat het moet, gelet op de beperking van het risico en op het nog steeds aanwezige virus. Maar vervolgens zullen we de stap zetten naar het organiseren van afstandsonderwijs, omdat het mag en omdat het kan, en omdat er positieve gevolgen aan verbonden zijn, en – als het even kan – ook op grond van wetenschappelijke evaluatie.

En dus: ja, er zijn nog wat bezorgdheden, er zijn nog caveats, maar die staan niet in de weg om ook positieve gevolgen te verbinden aan deze coronacrisis, om die opportuniteit met beide handen aan te grijpen en ervoor te zorgen dat ons onderwijs daar gewoon beter van wordt.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. September lijkt nog ver weg, maar ik wil u eraan herinneren dat een recente bevraging van Het Belang van Limburg uitwees dat de helft van de gevraagde laptops nog niet zijn toegekomen in de scholen. Ik wil u dus vragen om daar een tandje bij te steken.

Ik wil er ook op wijzen dat het belangrijk is om te investeren in de ICT-coördinatoren en in een statuut voor hen. Want niet alleen het materiaal is belangrijk, maar ook de didactiek.

Minister, ons onderwijs heeft nood aan educatieve rust. Dit schooljaar waren er corona en een onderwijshervorming. Het is heel veel geweest voor onze leerkrachten. Ze hebben rust en stabiliteit nodig. Ze moeten eigenlijk zwemmen om niet te verdrinken. Ik wil u oproepen om er geen water bij te doen, maar om te proberen de golven te dempen.

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, ik onthoud een viertal zaken. Eerst en vooral is het zeer positief dat er extra middelen, extra budget gaat naar ICT. Dat was ook broodnodig. Ten tweede is het positief dat er stappen worden gezet richting klas van de toekomst. We kunnen hier niet achterblijven. We moeten voorzichtige stappen zetten, maar wel stappen vooruit. Ten derde mogen we daarbij de leerkrachten zeker niet uit het oog verliezen. De werkdruk is hoog en ik hoop dat ze voldoende ondersteuning krijgen. Digitalisering kan de werkdruk verlagen, die potentie is er, maar dan niet meteen in het begin. Ten slotte wil ik mijn betoog herhalen dat de extra middelen rechtstreeks naar het leerproces van de leerling moeten gaan en de leerlingen moeten ondersteunen. We zullen het zeker nauwgezet verder opvolgen.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoorden in de tweede ronde. Zowel een praktijkevaluatie als een wetenschappelijke evaluatie lijken mij inderdaad goed.

We moeten het momentum inderdaad vasthouden. Meer dan ooit is de wereld maar kunnen blijven draaien dankzij die online verbondenheid. Daardoor werd het leerrecht van onze leerlingen gegarandeerd. Ik deel de bezorgdheid die hier werd geuit: we moeten iedereen mee hebben in dat verhaal.

35 miljoen euro is een eerste belangrijke opstap; het is een verdubbeling. Maar we weten allemaal dat, als we de digitale weg structureel willen volgen, als we het digitale onderwijs willen versterken en versnellen, er inderdaad meer nodig is. U hebt al verwezen naar een actieplan, maar u zou er een masterplan van moeten maken om te komen tot een gedigitaliseerd onderwijs.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. We zijn in diep water gegooid en op enkele maanden tijd zijn we erin geslaagd om de eerste grote stappen te zetten naar de digitalisering van ons onderwijs. We weten dat er daaraan verschillende nadelen verbonden zijn. U hebt ook aangegeven dat u alles op alles wilt zetten om elke leerlingen daarin mee te krijgen. Dat is heel belangrijk. Maar laten we niet overmoedig zijn, laten we niet denken dat we in enkele maanden tijd een sprong van 2020 naar 2030 kunnen doen. Laten we dat evalueren, te gepasten tijde en regelmatig, en de middelen voorzien die ervoor zorgen dat elke leerling mee kan in dit verhaal.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de verhoogde prijzen van Smartschool

ACTUELE VRAAG van Karolien Grosemans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de prijsverhoging van Smartschool

ACTUELE VRAAG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de verhoging van de gebruikskosten van Smartschool

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, het voorbije weekend werden we in de media wat verrast door het bericht over Smartschool, het ons allemaal heel bekende platform. Ikzelf gebruik het als ouder van drie kinderen in het secundair onderwijs ook, en ik kan zeggen dat het een heel performante en handige tool is om de onderwijsprestaties van je kinderen te kunnen volgen. We waren toch wel verrast door die enorme prijsstijging, gemiddeld tussen 20 en 30 procent.

Op dit ogenblik hebben de meeste scholen hun begroting voor volgend jaar al klaar. En het is uiteraard moeilijk om daar nog op in te grijpen. Omgerekend zou het betekenen dat tussen 2 en 3 euro per student extra zou moeten worden opgehoest vanuit de school. Want het mag niet doorgerekend worden aan de ouders en de kinderen. Het zal dus uit de pot van de school zelf moeten komen.

Het is altijd goed om het verhaal langs twee kanten te bekijken. Ik heb contact gehad met Smartschool, naar aanleiding van dit debat. Het blijkt dat zij de voorbije maanden keihard gewerkt hebben en dat zij er mee voor gezorgd hebben dat het onderwijs in de lucht is gebleven in de voorbije maanden. En daardoor hebben ze natuurlijk een heel aantal extra kosten moeten genereren om dat titanenwerk mogelijk te maken.

Het staat buiten kijf dat scholen in tijden van zo'n pandemie, zoals we die gekend hebben, meer dan ooit afhankelijk zullen zijn en blijven van zo'n digitaal platform. Smartschool is vrij uniek in Vlaanderen en heeft dus in zekere zin ook

een monopoliepositie gecreëerd. Dat is uiteraard ook hun eigen verdienste geweest. Maar zeker als we volgend schooljaar gaan werken met verschillende pandemieniveaus, waardoor leerlingen geregeld online afstandsonderwijs zullen krijgen, is het dus prioritair dat zij dat soort toepassingen gegarandeerd kunnen blijven aanbieden.

Minister, als de scholen geconfronteerd worden met die verhoogde factuur, betekent dat dat waarschijnlijk ten koste zal gaan van ander materiaal. Het kan niet de bedoeling zijn dat dat doorgerekend wordt aan leerlingen en ouders. Dat mag niet, dat wil ik hierbij nogmaals herhalen. Ik ga ervan uit, minister, dat u zich bewust bent van de enorme financiële impact voor de scholen. Welke maatregelen hebt u in petto als antwoord op deze prijsstijging?

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, Smartschool werd nog nooit zo intensief gebruikt. Ik denk dat alle records zijn gesneuveld. Niet alleen in het voorbije schooljaar, maar ook in het volgende schooljaar zal er zeer intensief gebruik van worden gemaakt. Op het einde van het schooljaar kregen scholen die Smartschool gebruiken, inderdaad een melding van een nieuwe prijslijst. De prijzen van bepaalde onderdelen zouden stijgen.

Smartschool is de meest gebruikte elektronische leeromgeving. In het rapport MICTIVO III (Monitor ICT-integratie in het Vlaamse Onderwijs) leren we dat bijna 24 procent van de lagere scholen Smartschool gebruikt. Bij secundaire scholen is dat bijna 70 procent. En ook in het buitengewoon secundair onderwijs gaat men naar 60 procent van de scholen die Smartschool gebruiken. Die prijsstijgingen zouden dus een impact kunnen hebben op heel wat Vlaamse scholen.

In een eerste reactie zei u dat u in gesprek zou gaan met Smartschool. Ik heb dan ook een heel korte vraag. Wat zijn de conclusies van dat gesprek? Hoe gaan we vermijden dat die kosten oplopen voor scholen en leerlingen?

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): De belangrijke rol van Smartschool hebben de vorige vraagstellers al in de verf gezet. Ik wil ook even wijzen op het gevaar van het quasi-monopolie. Doordat Smartschool eigenlijk het enige platform is dat zo goed werkt, wordt het in heel veel scholen gebruikt. Vooral het gemeenschapsonderwijs gebruikt dat heel intensief. Zij gebruiken de leerplan-tool, maar bijvoorbeeld de didactische cahiers en de didactische wenken zijn bij het gemeenschapsonderwijs enkel via Smartschool te raadplegen. Dat wordt een beetje problematisch, als we met zo'n monopolie zitten. Daarom stel ik u exact dezelfde vraag als collega Grosemans. Is het overleg dat u hebt aangekondigd, er ondertussen al geweest? En wat waren de resultaten daarvan?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik was net als u verrast door die aankondiging. Ik heb dan proberen snel te schakelen, heb hen uitgenodigd voor een gesprek en heb onmiddellijk kenbaar gemaakt wat mijn bezorgdheden zijn. Het is natuurlijk in dat opzicht problematisch omdat je hier met een heel dominante speler zit, die een marktaandeel van 90 procent heeft in het secundair onderwijs en van 40 procent in het basisonderwijs.

In het kader van corona heb ik voorafgaand aan de start van de zogenaamde preteaching extra middelen toegekend aan Smartschool en dat was ter ondersteuning. Het was een noodzakelijke ondersteuning omdat Smartschool voorheen en later een platform was dat diende ter ondersteuning en ter aanvulling van het

klassieke onderwijs, en plots de overgang moest maken naar een voltijds alternatief voor dat klassieke onderwijs. Dat vergde natuurlijk grote kosten en investeringen inzake servercapaciteit, datacenters en extra dataverkeer.

Op grond daarvan heb ik een extra ondersteuning toegekend van 200.000 euro, die broodnodig was. Herinner u de eerste maandag van de opstart, toen er ook in dit parlement wat kritiek was op de mogelijke instabiliteit. Gedurende een dag waren er wat problemen, maar uiteindelijk heeft het wel goed standgehouden. Die problemen kwamen ook doordat leerkrachten – heel mooi om te zien – in de paasvakantie met z'n allen hard hadden gewerkt aan de voorbereiding van heel wat didactisch materiaal, filmpjes en grafieken allerhande, die dan allemaal op hetzelfde moment op het platform en het internet werden gelost, met alle gevolgen van dien. We moeten erkennen dat dat allemaal vrij goed is verlopen als je ziet welke overgang er is gemaakt.

Ik heb Smartschool uitgenodigd, en ik ken bij voorbaat ook wel de argumenten, die, voor alle duidelijkheid, niet volledig zonder voorwerp zijn. Ze wijzen erop dat de tarieven in het secundair onderwijs al vijf jaar wel zijn geïndexeerd, maar niet veranderd. In het basisonderwijs zijn ze al zeventien jaar niet gewijzigd en ook niet geïndexeerd. Dat heeft natuurlijk ook te maken met de concurrentiepositie. In het basisonderwijs is er meer concurrentie en hebben ze maar een marktaandeel van 40 procent.

Ze wijzen er natuurlijk ook op dat er een vrije markt is en dat ze die positie hebben verworven omdat ze een goed aanbod hebben gedaan. In de contractuele voorwaarden is gestipuleerd dat er een verhoging mag worden doorgevoerd op voorwaarde dat die een maand op voorhand wordt aangekondigd. Men verwijst ook naar Nederland, waar de gemiddelde factuur veel hoger is en nu ook met 30 procent gaat stijgen.

Dat allemaal belet niet dat die plotse prijsstijging en de manier waarop ze tot stand kwam, zonder enige extra dienstverlening, toch problematisch lijkt. Ze is van die orde om met hen aan tafel te gaan en te bekijken welke mogelijkheden er zijn. Ik kan daar niet op vooruitlopen. Ik ken bij voorbaat wel de argumentatie, waarvan sommige argumenten redelijk zijn, maar misschien kan de proportionaliteit in deze zaak toch ter discussie worden gesteld.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik deel uw bezorgdheid. Het is een gigantische prijsstijging, waarvan menige schooldirectie danig is geschrokken. Op 22 april verwees u in de plenaire vergadering naar een bijkomende ondersteuning voor Smartschool voor een bedrag van 200.000 euro, die nodig was om meteen na de paasvakantie de enorme druk op te vangen die op het systeem terechtkwam, met alle vragen en het vele werk daarbij.

Minister, kunt u ons vertellen waarvoor die 200.000 euro specifiek was bestemd, en welke voorwaarden daaraan werden verbonden? Er is op zijn minst toch wel een vreemde samenloop van omstandigheden. Er komt 35 miljoen euro extra bij voor ICT in onderwijs. Smartschool krijgt 200.000 euro, en moet nu ineens een prijsstijging doorvoeren van ongeveer 30 procent.

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, ik ben in elk geval tevreden met uw engagement om die zaak uit te klaren en opnieuw met Smartschool aan tafel te zitten.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Smartschool kreeg tijdens de lockdown een overheidssteun van 200.000 euro ter ondersteuning en dat was COVID-19-gerelateerd om in extra capaciteit te voorzien. Kunt u verduidelijken wat de initiële voorwaarden voor die subsidie waren?

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Smartschool bezit heel veel data van scholen die al verschillende jaren Smartschool gebruiken. Doordat Smartschool die data bezit, wordt het voor de scholen natuurlijk heel moeilijk om op een alternatief over te schakelen. We hebben dat gezien in de telefoniesector, bij de banken, in de energiesector. Misschien kunt u eens nadenken of u een systeem kunt ontwikkelen, een wetgevend kader, waarbij scholen gemakkelijker hun data van Smartschool kunnen terugkrijgen en verwisselen van aanbieder. Op die manier zou de vrije markt echt kunnen spelen.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Het is toch wel heel straf. Heel veel kinderen, leerkrachten en ouders kennen Smartschool vooral als het platform dat volledig crashte bij de start van het preteaching. Daarna kreeg het 200.000 euro steun van de overheid om overeind te blijven. *(Opmerkingen)*

En nu kondigen ze een enorme prijsstijging aan: plus 40 procent voor de scholen, plus 20 procent voor de leerlingen. Het is heel speciaal. We zitten hier met een privébedrijf dat winst wil maken in de eerste plaats, met een monopoliepositie, zeker binnen het gemeenschapsonderwijs, dat het laat afweten als de nood het hoogst is, en dat verhoogt zijn prijzen toevallig, uitgerekend, op het moment dat er meer budget komt voor ICT in het onderwijs.

Ik vind dat wel heel veel toevalligheden. Ik vraag mij af, minister, of u geen stappen moet ondernemen om te zorgen dat ons onderwijs en zeker ons gemeenschapsonderwijs niet zo afhankelijk blijft van een privémonopolie dat zijn eigen prijzen kan bepalen en bovendien niet altijd even betrouwbaar blijkt.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): 'Never waste a good crisis' moeten ze bij Smartschool gedacht hebben op het moment dat corona toesloeg. Er stonden verschillende aanbieders van onderwijsplatformen in de rij om hun software gratis aan te bieden, alles om ons onderwijs te doen draaien. En inderdaad, het gebruik is geëxplodeerd voor Smartschool: tot veertig keer meer. Zoals te verwachten en te vrezen viel, proberen ze daar nu munt uit te slaan en trekken ze nu ineens de prijzen op voor de accounts, de agenda's. Ik vind dat ook ongelooflijk straf.

Er zullen inderdaad wel extra kosten geweest zijn, maar we hebben al 200.000 euro publieke middelen geïnvesteerd om die kosten deels te dekken op het moment dat ze zelf plat lagen.

Ik hoop echt, minister, dat er nog iets uit het overleg met Smartschool komt, want ondertussen loopt de factuur voor de scholen op. We weten dat ze daar al op hun tandvlees zitten. De factuur mag zeker niet naar de ouders worden doorgestuurd. In het slechtste geval, gaat u extra werkingsmiddelen voor onze scholen uittrekken om ervoor te zorgen dat ze deze schandalige prijsstijging kunnen coveren?

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Dat digitale brengt toch enkele zaken met zich mee, nietwaar? Het feit dat men inderdaad juist die tijd uitkiest om de prijzen te verhogen, doet niet alleen de wenkbrauwen fronsen. Maar het idee dat een groot deel van ons onderwijs, zeker ons gemeenschapsonderwijs, afhankelijk is van één speler die het monopolie heeft, doet mij eerlijk gezegd huiveren. Ik vind dat we er moeten aan werken dat dit niet kan. Daar mag geen monopoliepositie zijn. Om ervoor te zorgen dat men die monopoliepositie niet kan

versterken, moeten de data die binnen dat gegeven circuleren, vrij zijn. Zo kan op elk moment worden beslist om de overstap naar andere systemen te maken.

Eerst 200.000 euro ontvangen, dan een prijsstijging aankondigen, zonder dat we een kader uitwerken voor de toekomst, daar moeten we ons ernstige vragen over stellen. We zouden op den duur heel afhankelijk worden als onderwijzend Vlaanderen van bepaalde spelers. Dat zou ten nadele zijn van eenieder.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, eindelijk zijn er een beetje extra middelen voor ICT, nadat er jarenlang ondergeïnvesteed is, nadat scholen jarenlang afhankelijk zijn geweest van liefdadigheid en wafelenbak om een beetje ICT-middelen en hardware en opleidingen te voorzien op school. We weten nu dat afstandslernen een blijver is, u hebt het daarnet zelf aangegeven. We zullen er als overheid zeker voor moeten zorgen dat elk kind toegang heeft tot een pc, dat elk kind internet heeft.

Het laatste wat we willen, is dat het beetje extra middelen voor ICT na die jarenlange onderinvestering naar één privéspeler zou gaan, naar Smartschool, dat bovendien een monopolie heeft waar veel scholen afhankelijk van zijn. Ik hoop dat u goed onderhandelt, voet bij stuk houdt, en dat de kosten niet zullen worden doorgerekend naar ouders of leerlingen. Ik hoop dat de scholen er niet zelf voor moeten opdraaien, want die werkingsmiddelen zijn er niet.

Minister Ben Weyts: Communisten leven blijkbaar in een andere wereld, waarin digitale platformen gigantisch gecrasht zijn. Die zijn niet gecrasht, ze hebben wat problemen ondervonden en dat valt te begrijpen. Uiteindelijk hebben ze heel goed standgehouden. De suggestie of oplossing zal dan nationaliseren zijn, veronderstel ik? Het huidige digitale aanbod, de digitale platformen en de variëteit die er wel degelijk is, zijn natuurlijk ook het resultaat van enige concurrentie. Kwalitatief is ons aanbod van digitale platformen voor onderwijs in Vlaanderen wel goed. Je moet maar eens door alle platformen wandelen die er vandaag bestaan. Het aanbod is ongelooflijk. We hadden op een bepaald moment honderdduizenden educatieve filmpjes, die allemaal gratis ter beschikking van de leerlingen stonden. Ik denk dat het er zo'n 600.000 waren. Kwalitatief is er dus een sterk aanbod, en dat is verbonden met concurrentie en de vrije markt.

Van de subsidie van 200.000 euro is een eerste schijf van 80 procent, dus 160.000 euro, toegekend. Het resterende deel zal op grond van een evaluatie worden uitbetaald. We hebben heel exhaustief opgelijst waarvoor die middelen konden worden gebruikt: eenmalig en enkel voor de COVID-19-noden. Het gaat dan over extra serverkosten, de inzet van extra personeel, extra dataverkeer en datacenters, de uitbreiding van de servers voor de opslag van bestanden, de uitbreiding van de back-upinfrastructuur, de uitbreiding van netwerken, uplinks en kosten voor de toegenomen ondersteuning van scholen. De voorwaarden waaraan die middelen eenmalig zouden moeten worden besteed, werden dus in het Subsidiebesluit opgenomen.

Door de deining die is ontstaan, moet Smartschool ervoor opletten om niet de eigen ruiten in te gooien. Er zijn alternatieven, er zijn goede alternatieven, en op dat vlak is hun timing eerlijk gezegd niet zo goed. Scholen zouden net in deze periode in de verleiding kunnen komen om van platform te veranderen. Men heeft de hele vakantieperiode om zich daarop voor te bereiden. Vanuit commercieel strategisch oogpunt zou ik denken dat dit het moment is om aan klantenbinding te doen.

Er zijn wel mogelijkheden. Ik kan er moeilijk op vooruitlopen, maar ik zal mijn uiterste best doen om ervoor te zorgen dat Smartschool toch enige inschikkelijkheid aan de dag legt.

Jo Brouns (CD&V): Ik denk dat we allemaal dezelfde mening delen. Die bijzondere positie, die ook een soort monopolie met zich meebrengt, is toekomstgericht niet gezond. U stelt dat er voorwaarden zijn gekoppeld aan die 200.000 euro. Ik denk dat dat goed is. Ik ga er ook van uit dat u bij de toekenning van de subsidies niet wist dat er een prijsstijging zou komen.

Met wat er vanaf 1 september in het vooruitzicht wordt gesteld qua afstands-onderwijs en met alle verwachtingen op dat vlak, zal het goed zijn dat u in het gesprek met Smartschool minstens zal meenemen dat er van hun kant heel wat nieuwe engagementen op het vlak van verdere innovatie worden verwacht.

Karolien Grosemans (N-VA): Die prijsstijging is volgens u deels te verklaren en u hebt daarover een toelichting gegeven. Er blijven wel nog verschillende vragen. We zijn tevreden dat u verder in overleg gaat met Smartschool. Misschien nog een suggestie: het zou goed zijn dat u na het overleg aan de scholen communiceert hoe het nu precies zit – maar misschien moet ik u ook helemaal geen communicatietips geven.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Dank u wel, ik zal u ook geen communicatietips geven, minister. (*Opmerkingen. Gelach*)

Mijnheer D'Haese, Smartschool is een Vlaams bedrijf, het is zelfs een Limburgs bedrijf. En ik kan me toch niet voorstellen dat de PVDA liever heeft dat Microsoft en Google die positie in ons Vlaamse onderwijs innemen.

Desalniettemin, minister, hoop ik dat u goed onderhandelt met Smartschool. Uiteindelijk zijn het toch de belastingbetalers, zijn wij het, die de extra kosten moeten betalen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Gwenny De Vroe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de verschillende acties en maatregelen van de Vlaamse Regering inzake de droogteproblematiek

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, vandaag, op de eerste dag van de zomervakantie, zijn de hemelsluizen volop geopend, al is het nu wel even gestopt met regenen. De aanhoudende droogte en eventuele watertekorten zijn echter geen fictieverhalen meer, maar pure realiteit. Het is duidelijk dat een integrale aanpak nodig is: elk beleidsdomein, elke sector, iedereen moet de nodige maatregelen treffen om Vlaanderen beter te gaan wapenen tegen die afwisselende periodes van langdurige droogte en hevige regen. Het is uiteraard ook van cruciaal belang dat er een constante en kwalitatieve waterbeschikbaarheid gegarandeerd kan worden. De economische, ecologische, maar ook de sociale gevolgen van droogte en eventuele watertekorten zouden immers gigantisch zijn. Structurele maatregelen en actie zijn dan ook broodnodig.

Naar aanleiding van de uitzonderlijke droogte de voorbije jaren en de voorbije lente heeft de Vlaamse Regering uiteraard niet stilgezeten. Er is al fors geïnvesteerd, maar u weet ook, minister, dat er nog heel veel werk aan de winkel is. Er is nog extreem veel werk, en dat werd nog maar eens duidelijk tijdens de twee hoorzittingen die we gehad hebben vorige week en gisteren, hier in deze zaal. Er moet effectief heel dringend werk gemaakt worden van concrete realisaties en acties.

U weet, minister, dat wij bondgenoten zijn inzake de strijd tegen de droogte- en wateroverlastproblematiek en u weet ook dat er heel wat actie nodig is. In de

voorbij commissies hebt u al maatregelen aangekondigd. Enkele daarvan waren het actieplan in verband met de waterbevoorrading en andere plannen. Mijn vraag is dan ook van heel groot belang, want u had aangekondigd dat u die plannen nog voor het reces aan het parlement zou voorleggen. Mijn vraag is heel eenvoudig: wat is de stand van zaken inzake uw plannen en maatregelen voor een grondige aanpak van de droogteproblematiek?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega De Vroe, ik ben heel blij met de hoorzittingen van de voorbije twee weken, maar eigenlijk weten we wat we moeten doen, en in die zin is wat uit die hoorzittingen naar boven is gekomen, ook een geruststelling. Enerzijds moeten we inzetten op hergebruik van water, anderzijds moeten we zorgen voor meer natte gebieden. Daar hebben we de afgelopen maanden wel al eenmalige projecten voor gehad – ik denk bijvoorbeeld aan het project in de Vallei van de Zwarte Beek in Beringen, waarvoor 4,5 miljoen euro werd uitgetrokken –, maar we gaan structureler moeten werken. Naast hergebruik van water en meer natte gebieden zijn er ook de natuurinrichtingsplannen, de hemelwaterplannen en de infiltratiebodems.

Ik ben eens gaan kijken. In 2008 heeft dit parlement een resolutie goedgekeurd, en eigenlijk staat daar al in wat we moeten doen: eenvoudigweg ruimte creëren voor water, zodat water zoveel mogelijk plaatselijk kan worden vastgehouden, gebruikt en geborgen en ook kan infiltreren, en een verdere toename van verharding vermijden. Het waren destijds zeer slimme parlementsleden die die resolutie gemaakt hebben, en ik vind dat het nu echt wel vijf voor twaalf is om al die zaken, die twaalf jaar geleden al werden opgesomd, uit te voeren. We hebben al die zaken de afgelopen maanden dan ook gebundeld. Het grote droogteplan is zo goed als klaar en eerstdaags zal ik de gesprekken met mijn collega-ministers aanvatten om alles af te ronden voor de zomer, zodat we aan de uitrol ervan kunnen beginnen. Het parlement heeft uiteraard zijn verantwoordelijkheid, heeft destijds een resolutie goedgekeurd. Ik heb gezien dat het Instrumentendecreet nog aanhangig is in het parlement, maar ik heb gezien dat er ook nog andere voorstellen van resolutie zijn die ter bespreking zijn voorgelegd de komende weken.

Het is een verantwoordelijkheid van iedereen, want iedereen gebruikt water: wij allemaal, bedrijven, landbouwers, ook lokale besturen. Als dat plan goedgekeurd is – en hopelijk is dat nog voor het reces –, kunnen we de komende jaren een integraal waterbeleid voeren en kunnen we al die acties uitvoeren, zodat Vlaanderen voorbereid is op de droogteproblematiek.

Gweny De Vroe (Open Vld): Dank u wel, minister, voor uw reactie.

Gelukkig zijn er uit de hoorzittingen inderdaad heel wat oplossingen naar voren gekomen die al gekend waren. U verwijst ook naar de resolutie van 2008, maar ik verwijs ook graag naar de resolutie van 2011 met betrekking tot de waterproblematiek, want daar staan ook heel nuttige zaken in waarvan ik zou vragen om die zeker mee te nemen.

Wat betreft het plan voor de waterbevoorrading en het afschakelplan indien er een watertekort zou zijn, had ik wel verwacht dat u daar wat meer info over zou geven. Want u had aangekondigd dat u daar nog voor het reces mee zou komen. Dus ik hoop dat daar toch nog duidelijkheid over komt, want misschien staat er toch een watertekort voor de deur. Het is belangrijk dat Vlaanderen daar effectief klaar voor is.

Wat ik u niet heb horen zeggen, maar wat toch wel heel belangrijk is, is dat er nog heel wat werk aan de winkel is inzake innovaties. Er zijn heel wat bedrijven die u willen helpen, die de gemeenschap willen helpen om een oplossing aan te

reiken met betrekking tot de droogteproblematiek, maar die botsen op een heel moeilijke situatie op het vlak van vergunningen. Er is echt nood om beter af te stemmen op het vlak van het vergunningenbeleid en om het eenvoudiger te maken. Dat is gisteren ook naar voren gekomen bij de hoorzitting, minister. Wat zult u daaraan doen?

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik sluit me aan bij de vraag van collega De Vroe. Het is belangrijk dat de droogteproblematiek in Vlaanderen op de agenda van dit parlement staat en blijft staan. In die optiek zijn we ook tevreden dat we in de commissie Leefmilieu de voorbije dagen verschillende droogte-experten de kans hebben geboden om hun nuttige bijdragen in het droogtedebat te leveren. Tal van acties en maatregelen werden door onze experts aangereikt. We hopen dat u die zult opnemen in uw water- en droogtebeleid, zoals collega De Vroe al aangaf.

U bleef zelf echter ook niet stilzitten en kondigde in uw beleidsnota tal van droogtemaatregelen aan bij het begin van deze legislatuur. Een van de zaken die in uw beleidsnota in het oog springen en waarin we u bijtreden dat hier mogelijk waterwinsten te halen zijn, is uw streefdoel om de productie van voor nuttige toepassingen bruikbaar water uit afvalwater te liberaliseren. In uw beleidsbrief stelde u dat de in opmaak zijnde Europese verordening rond waterhergebruik in belangrijke mate sturend zal zijn voor de realisatie van uw streefdoel. Deze Europese verordening inzake de minimumeisen voor hergebruik van water is, zoals u ongetwijfeld weet, op 25 mei van dit jaar uitgevaardigd.

De voorzitter: En uw vraag luidt?

Leo Pieters (Vlaams Belang): Mijn vraag luidt: minister, kunt u in het licht van deze nieuwe verordening de stand van zaken weergeven omtrent uw streefdoel om afvalwater te recupereren voor nuttige toepassingen? Meer in het bijzonder: welke toepassingen zijn volgens u in Vlaanderen mogelijk? Waar zullen die worden toegepast? Welke initiatieven zult u nemen om deze toepassingen te ondersteunen?

De voorzitter: Eigenlijk mag u maar één vraag stellen.

De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, de droogteproblematiek is inderdaad al vaak aan de orde geweest door de jaren heen. Minister, het doet me plezier dat collega De Vroe het thema hier aankaart, dat sterkt mij in de hoop dat u in de Vlaamse Regering flinke steun zult krijgen als u die maatregelen zult nemen, waarvan we eigenlijk al jaren weten dat ze genomen moeten worden. Ik denk dan aan de zogenaamde betonstop, het verminderen van de verharding, aan het schrappen van slechtgelegen woonuitbreidingsgebieden, aan het uitbreiden van natte natuur. U had het al over graslanden, een van mijn stokpaardjes.

Minister, ik zou zeggen: smeed het ijzer terwijl het heet is, terwijl u vandaag blijkbaar de volle steun krijgt van uw coalitiegenoten.

De voorzitter: Als ik het goed zie, is het collega Tobback die achteraan het woord vraagt?

De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Inderdaad, voorzitter. Corona en de nieuwe systemen geven ons de kans om de wereld eens vanuit een ander perspectief te bekijken. Dat is boeiend.

De voorzitter: Het is leuk om u telkens vanuit een ander perspectief te zien. Ga uw gang.

Bruno Tobback (sp.a): Dank u. De rest zullen we onder ons houden. Dat doe ik niet tijdens mijn tijd, voorzitter.

Ik noteer de klacht van collega Vandaele over te veel verdeeldheid in de regering over de plannen rond water van de minister. Ik denk dat dat ook een beetje verklaart waarom we, twaalf jaar na die fameuze resolutie, nog altijd niet zo heel ver staan, los van het feit dat geen enkele van de indieners nog in het parlement zit ondertussen. *(Opmerkingen van Tinne Rombouts)*

Neen, collega Rombouts, u was verslaggever, u was geen indiener. Mede-indiener was uw partijgenoot, collega Matthijs. Ik heb de resolutie hier voor me liggen.

De voorzitter: Uw tijd loopt, collega Tobback.

Bruno Tobback (sp.a): Twaalf jaar daarna, minister, zijn die maatregelen niet alleen niet genomen maar hebben we uit die hoorzittingen ook geleerd dat we eigenlijk nog altijd geen precieze gegevens hebben over de verharding in Vlaanderen, geen precieze gegevens over het aantal grondwaterboringen, geen precieze gegevens over het volume aan drainage, geen precieze gegevens over het aantal waterputten. Sp.a is heel erg bekommerd om een beleid dat uitlegbaar is, dat verklaarbaar is, dat aan mensen duidelijk maakt waarom er inspanningen worden geleverd. Maar hoe het komt dat we na al die tijd nog altijd zelfs niet over die vrij elementaire gegevens beschikken, en hoe u denkt dat u een waterplan kunt maken zonder die informatie te hebben, dat is iets wat ik u nu graag zou horen uitleggen, als u daar de gelegenheid toe hebt.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik ben blij dat u de resolutie van 2008 goed hebt gelezen. Collega Tobback, als penhouder, en zelfs hoofdindiener van die resolutie, als u de stukken erop nakijkt, herinner ik me nog zeer goed die hoorzittingen van dat moment. Minister, ik was uiteraard dan ook niet verrast door de principes die zijn gegeven in de afgelopen twee hoorzittingen die we hebben gehad en die u herhaalt. Ik was natuurlijk ook zeer benieuwd wat we in de afgelopen twaalf jaar hebben geleerd, want er is wel degelijk op heel wat zaken ingezet, en er zijn ook heel wat proeftuinen geweest. Minister, ik heb daar ook tijdens de hoorzittingen meermaals naar gevraagd. Men heeft heel mooie proefprojecten voorgesteld, maar op welke manier kunnen we nagaan welke potentieel die hebben om in Vlaanderen te worden uitgerold, en hoe krijgen we in beeld welke impulsen er nodig zijn om ze daadwerkelijk breed in Vlaanderen te kunnen uitrollen?

De voorzitter: Dat was een zeer goede vraag, want uw tijd is al een tijdje om.

Tinne Rombouts (CD&V): Excuseer. Uit de hoorzittingen komt naar voren dat er nog een hiaat is om dat te kunnen doen. Minister, wilt u die mensen ondersteunen om de uitrol van die proefprojecten in Vlaanderen te realiseren?

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, ik denk dat mensen die op dit moment zitten te kijken naar deze vergadering, zich afvragen wat wij hier in hemelsnaam doen. Er is een resolutie van twaalf jaar geleden, van 2008, waarvan iedereen nu zegt dat de oplossingen erin staan, dat dat het is dat we moeten doen. Ik hoor dan wel nog ruis op de lijn binnen de meerderheid als het gaat over de betonstop. Ja, mijnheer Vandaele, ik herinner me nog de spitante debatten van vorige

legislatuur. Dat is een van de sleutelementen. Dan denk ik bij mezelf: het is 2020, en we zijn nu allemaal aan het zeggen dat er hier in 2008 slimme parlementsleden zaten die wisten wat er moest gebeuren. Minister, ik doe een oproep aan u. Het reces is niet meer zo ver weg. Wij zijn bereid om met dit parlement tot 22 juli samen te komen. Ik verwacht van u op 22 juli uw plan van aanpak, dat we dan kunnen afkloppen, zodat het niet opnieuw twaalf jaar blabla wordt. *(Applaus bij Groen)*

Minister Zuhal Demir: Collega's, dank u wel. In de resolutie van 2008 staan niet zozeer de oplossingen, voor alle duidelijkheid. Die zijn wij nu allemaal een voor een aan het uitwerken. Ik zal eerstdaags met alle meerderheidspartijen en collega's in de regering in gesprek gaan. Ik voel in ieder geval toch heel veel steun. Ik hoop dus dat we dat dan ook erdoor krijgen, want dat is belangrijk. Tot voor mijn aanstelling als minister was ik eerlijk gezegd professioneel niet bezig met heel de waterproblematiek, maar we mogen die niet verwaarlozen, en dat wil ook zeggen dat we daarin zullen moeten investeren. Alle maatregelen van alle partijen die ik hier heb gehoord, zullen ook mee worden opgenomen, en nog andere. Er is ook even verwezen naar het vergunningenbeleid. Ook dat bekijken wij in het totaalplaatje. We bekijken wat we nog verder kunnen doen inzake die vergunningen, om dat op een andere manier te organiseren. Soms staan die inderdaad in de weg.

De oplossingen zijn echter wel duidelijk. Ik hoop echt met heel mijn hart dat dat we voor 22 juli dat droogteplan binnen de regering hebben goedgekeurd. Daar horen verschillende dingen bij, zoals minder verharderen, uiteraard. Dat zal ook moeten gebeuren. Er is ook de circulariteit, het hergebruik, en ook het slim omgaan met water, maar ook zullen we meer aan het 'vernatten' van de natuur moeten doen en daar meer budgetten voor uittrekken. Ik hoop dan ook dat, zodra dat plan door de regering is goedgekeurd, we dat verder kunnen bespreken in de commissie. Ik noteer echter vandaag in ieder geval één ding: dat de steun unaniem is.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, dank u wel. Wij rekenen inderdaad op u om voor het reces de nodige actieplannen naar voren te brengen. Daar zijn we heel tevreden mee. We rekenen uiteraard ook op u voor een kwalitatieve en constante waterbevoorrading. We rekenen ook op u voor een oplossing voor de lekverliezen, en we rekenen uiteraard ook op u voor een betere communicatie en dataverzameling, maar die opmerking heb ik ook al gemaakt in de commissie.

Minister, kortom, we wensen u heel veel succes en we zullen u uiteraard zeer hard steunen.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Voorzitter, ik heb geen antwoord op mijn vraag gekregen.

De voorzitter: Mijnheer Pieters, misschien moet u uw vraag nog eens herhalen in de commissie. De minister heeft geantwoord.

Minister Zuhal Demir: Voorzitter, ik moet eens nakijken wat de impact zal zijn.

De voorzitter: Mijnheer Pieters, het komt nog in orde.

De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Hannes Anaf aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de federale appreciatiepremie voor het zorgpersoneel

ACTUELE VRAAG van Ann De Martelaer aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over structurele maatregelen voor het Vlaamse zorgpersoneel

ACTUELE VRAAG van Suzy Wouters aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de ondersteuning van het Vlaamse zorgpersoneel

ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het hoge aantal zorgverleners dat overweegt te stoppen met het beroep

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Voorzitter, een vijfde van het zorgpersoneel geeft aan het niet meer te zien zitten verder te werken. Ik begrijp dat heel goed. De voorbije maanden hebben zij hun leven geriskeerd om het leven van anderen te redden. Ze worden hiervoor niet beloond. De superkern heeft beslist dat iedereen in de privésector een premie van 300 euro kan krijgen. Toen duidelijk werd dat de mensen in de zorgsector die premie niet zouden krijgen, hebben we het initiatief genomen die discriminatie weg te werken. Op het niveau van de federale overheid is dat gelukt, maar vorige week heeft de meerderheid dit hier helaas weg-gestemd.

Minister, ik weet wat u dadelijk zult zeggen. U zult zeggen dat de Vlaamse Regering niet zomaar premies geeft en dat u in overleg met de sociale partners een structurele oplossing zult zoeken. Het zou er nog aan mankeren. Sterker nog, u had dat al veel eerder moeten doen. We hebben daar al vaak op aangedrongen. U hebt dat altijd geweigerd omdat u tijdens de regeringsonderhandelingen simpelweg niet de middelen hebt gekregen om dit te kunnen doen. Ik hoop uit de grond van mijn hart dat u de andere leden van de Vlaamse Regering er nu wel van zult kunnen overtuigen om die middelen vrij te maken voor een structurele verbetering van de loon- en arbeidsomstandigheden en voor meer handen aan het bed. De federale overheid voert echter ook een sociaal overleg. Zelfs als een akkoord zou worden bereikt, zult u het personeel van de woon-zorgcentra, de jeugdzorg en de voorzieningen voor personen met een handicap vertellen dat hun federale collega's die premie wel en zij die premie niet zullen krijgen. U creëert een nieuwe discriminatie.

U moet me niet vertellen dat het niet kan. Maandenlang hebben we met zijn allen een witte vlag uit het raam gehangen omdat we vinden dat het zorgpersoneel beter moet worden geapprecieerd. Wie op 11 juli 2020 een Vlaamse vlag uithangt, krijgt van de Vlaamse Regering wel een cheque van 185 euro. Dat is een schande. De Vlaamse Regering vindt het blijkbaar belangrijker de mensen te belonen die de Feestdag van de Vlaamse Gemeenschap vieren dan de helden in de zorg te belonen die hun leven hebben geriskeerd om het leven van anderen te redden. 'Il faut le faire.'

Minister, bent u, in afwachting van een echte structurele herwaardering van de zorgberoepen, van plan om alsnog te voorzien in een premie voor het Vlaams zorgpersoneel?

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Voorzitter, zoals daarnet is gezegd, heeft de Federale Regering beslist een premie van 300 euro te geven. Voordien is ook beslist om structureel 400 miljoen euro in te schakelen voor meer banen, voor een verbetering van de arbeidsvoorwaarden, voor de ondersteuning van de mentorprojecten en voor de opleidingsprojecten. In Vlaanderen staat ook veel zorgpersoneel aan het bed. Veel verzorgers die dag en nacht voor anderen zorgen, voelen dat ze echt in de kou staan. De kloof tussen het federale en het Vlaamse zorgpersoneel wordt almaar groter.

Minister, een eenmalige cheque is maar een symbolische dank voor de inzet van de voorbije maanden. Al lang voor de coronacrisis wisten we allemaal al dat er nood aan structurele investeringen in de Vlaamse zorgsector is. We hebben allemaal de nota van mevrouw Cloet van Zorgnet-Icuro gekregen. Ze heeft twee dagen geleden in Terzake aangekondigd dat ze voor een grondig en stevig investeringsplan pleit. Ze pleit voor ruim 500 miljoen euro meer dit jaar. Dat is echt veel meer dan de 20 miljoen euro die u vorige week hebt beloofd.

Met de zesde staatshervorming zijn de ouderenzorg, de ziekenhuizen voor geriatrie, de revalidatiecentra en de psychiatrische verzorgingsinstellingen naar Vlaanderen overgebracht. Dat is in 2014 gebeurd. We hebben al zes jaar de tijd gehad om structurele maatregelen te nemen, om in betere barema's te voorzien en om voor betere arbeidsvoorwaarden te zorgen. Ik heb deze ochtend de vakbonden gehoord. Ze hebben me verteld dat u volgende week met hen rond de tafel zult zitten. U zult met hen praten en u zult een vergaderkalender opstellen.

Minister, bent u echt bereid om substantiële stappen te zetten in de verbetering van de loon- en arbeidsvoorwaarden van de Vlaamse zorgverstrekkers en om hiervoor in de essentiële middelen te voorzien?

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, collega's, een op de vijf zorgverleners geeft aan te willen stoppen met dit beroep, zo blijkt uit de cijfers gepubliceerd door De Morgen. Dit hangt samen met de zware werkomstandigheden, veroorzaakt door het COVID-19-virus. Vooral artsen en verpleegkundigen uit ziekenhuizen en woonzorgcentra geven aan te twijfelen over hun professionele toekomst in de gezondheidssector. Ongeveer de helft van ons zorgpersoneel is gestresseerd en vermoeid. 20 procent kampt met concentratiestoornissen. 10 procent voelt zich ongelukkig en neerslachtig.

Als we in de toekomst kwalitatieve zorg willen blijven garanderen, dan is goed opgeleid zorgpersoneel een absolute voorwaarde. In onze zorgvoorzieningen staat de kwalitatieve zorgverlening al een tijdje onder druk door een tekort aan verpleegkundigen. Dit tekort neemt snel toe – zeker in de context van toenemende zorgbehoeften in de toekomst en van de maatschappelijke waarde van onze zorgverleners, die nog eens onderstreept wordt in deze gezondheidscrisis. Willen we vermijden dat het beroep leegstroomt, dan moet de zorg opnieuw werkbaarder worden.

Er is nood aan structurele veranderingen, die een positief effect hebben op lange termijn. Hiervoor zijn veranderingen nodig die het zorgberoep aantrekkelijker maken. Een betere bestaffing op de werkvloer is nodig, zodat de werkdruk daalt en de combinatie van werk en gezin doenbaar blijft. Naast het aantrekkelijker maken van de opleiding als verpleegkundige door bijvoorbeeld de laatstejaarsstages te vergoeden, wat initieel het plan was, is een aantrekkelijk loonpakket cruciaal om de sector te herwaarderen. Geef onze zorghelden niet enkel applaus, maar de erkenning waar ze recht op hebben.

Minister, u kondigde een overleg aan met de vakbonden en de werkgevers uit de zorgsector. Daar zullen onder andere de mogelijke antwoorden op de werkdruk aan bod komen. Welke initiatieven gaat u nemen en op welke termijn?

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, een op de vijf van de zorgverleners denkt aan stoppen. Een op de vijf. De afgelopen maanden hebben die helden van de zorg ons land rechtgehouden. Zij hebben de daadkracht getoond, minister, die bij u ontbrak. Zij stonden in de frontlinie. Sommigen hebben er nog altijd nachtmerries van. Zij hebben heel veel gehad aan het applaus en de steun van de bevolking, maar vandaag verwachten zij eindelijk actie van de regering. Zij verwachten vandaag structurele oplossingen voor de problemen van de zorgsector, voor de te hoge werkdruk, het tekort aan personeel en de te lage lonen. Kom niet, zoals uw collega's van de Federale Regering, af met drankbonnen. Dat is iets voor mensen die bij de scouts of de Chiro gaan helpen met een spaghetti-avond. Zij hebben structurele oplossingen nodig.

Minister Beke, ik verwacht veel van u. Ik keek de afgelopen week op uw Facebookpagina. Ik heb deze visual teruggevonden. *(Lise Vandecasteele toont een print van de visual)*

Daarop staat: "Onze zorgverleners verdienen méér dan een éénmalige premie. Een echte hervorming met meer handen in de zorg."

Minister, ik snap het niet. Vorige week leggen wij hier een woonzorgfonds op tafel, dat effectief zal zorgen voor meer handen in de zorg. Dat woonzorgfonds hebt u weggestemd. U moet een beetje serieus blijven. U kunt wel dergelijke visuals plaatsen, maar dan moet u ook zeggen wat u gaat doen. Er zijn woorden, er zijn daden. De vraag is met welk budget u zult zorgen voor structurele maatregelen voor de woonzorgsector, en wanneer.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Dank u wel, collega's.

Mevrouw Vandecasteele, ik denk dat wij de voorbije maanden allemaal samen in de frontlinie stonden. U moet niet proberen de ene tegenover de andere te plaatsen. Wij stonden allemaal samen in de frontlinie. Wij hebben allemaal samen gevochten tegen een onbekend virus, tegen een onbekende vijand. Ieder op zijn plaats.

Wat was het eerste wat men vroeg? Het eerste wat men vroeg was beschermingsmateriaal. Daar was een tekort aan. Daar hebben we in deze plenaire vergadering en in de commissies tientallen keren over gesproken. Daar hebben we inspanningen voor gedaan. Het tweede wat ze vroegen, waren extra handen. Ik heb dat gedaan met een eerste schijf. Is dat voldoende? Neen. Is het een eerste stap? Ja. 20 miljoen euro. En inderdaad, ik had die 20 miljoen euro kunnen steken in wat u drankbonnen noemt, eenmalige premies. Dat hebben we niet gedaan.

We hebben gezegd: we gaan verder investeren om meer handen aan het bed te krijgen. De rob- (rustoord voor bejaarden) en rvt-omzettingen (rust- en verzorgingstehuis), daar maken we werk van. Want dat zijn we aan het doen, collega De Martelaer, sinds dat een Vlaamse bevoegdheid is geworden. Is dat in het verleden verwaarloosd? Ja. Maar nu zijn we dat aan het doen, en dat zullen we ook blijven doen in de komende jaren, als het van ons afhangt. Dat hebben we gedaan.

De voorbije maanden heb ik hier vaak in dit parlement gehoord: 'Minister, respecteer het sociaal overleg. Ga in dialoog met werkgevers en werknemers. Ga

rond de tafel zitten en luister naar hen.’ Wel, dat is wat ik heb gedaan. Ik heb van de vakbonden een tijdje geleden een brief gekregen waarin ze zeiden dat ze die premie niet hoefden. Ze vragen wel om aan tafel te komen. Vorige week, op 23 juni, hebben alle Vlaamse ministers een brief gekregen waarin ze de start van een tripartiet overleg vragen, nog voor de vakantie begint. Dat was op 23 juni. We hebben dat onmiddellijk op de Vlaamse Regering gebracht, en volgende week woensdag vindt er inderdaad een overleg plaats met de minister-president, met de kern en met onszelf. En dan zullen we daarover spreken.

Ja, u mag naar die visual verwijzen, dat is geen enkel probleem. Wij moeten dat inderdaad doen, zoals we dat nu voor 2020 ook gedaan hebben. In 2020 geven we uitvoering aan het sociaal akkoord dat gesloten is: VIA 5. Daar heb ik in de begroting 100 miljoen euro voor uitgetrokken. Het gaat niet over een eenmalige premie van 300 euro, maar over een structurele premie van 600 euro bruto, elk jaar opnieuw. Dat is wat er in het akkoord van 2020 staat. En we zullen moeten spreken over de akkoorden in de volgende periode. Ik ben me daar zeer goed van bewust.

Als men dan zegt – en we geraken er samen uit – dat dat via een eenmalige premie moet gebeuren, dan zullen we dat bespreken. Als men zegt dat dat in structurele loonsverhogingen moet zitten, dan zullen we dat bekijken. Als men zegt dat we meer mensen aan het bed moeten krijgen, dan zijn we ook bereid om daarover te spreken. Maar het eerste wat er moet gebeuren, is samen rond de onderhandelingstafel zitten.

Ik houd er niet van dat men hier de ene tegenover de andere probeert uit te spelen. De voorbije periode was niet gemakkelijk, voor niemand, niet het minst voor de mensen op het terrein. Maar ik heb telkens zeer goed naar hen geluisterd. Ik heb gehoord wat hun noden waren, hun zorgen. Die hebben we gecapteerd, en daar hebben we ook telkenmale antwoorden op gegeven.

Is dat voldoende? Neen. Is dat noodzakelijk? Ja. En de volgende stap zullen we woensdag ook zetten, collega’s.

Dan kom ik tot het tweede punt: de mentale druk. Natuurlijk is er mentale druk. Die druk is enorm. Ik ben de voorbije weken in verschillende woonzorgcentra geweest, en die mensen hebben de voorbije weken en maanden ongelooflijke periodes meegemaakt. We spreken hier dikwijls over veerkracht, en ik voel het en ik zie het in hun ogen dat er een stukje van die veerkracht weg is. En ze hopen natuurlijk allemaal dat we in juli en augustus rustige periodes gaan krijgen, zodat men de batterijen opnieuw een beetje kan opladen. Sommigen zullen dat alleen kunnen, anderen zullen daar ondersteuning voor nodig hebben. En dat hebben we ook met hen besproken in de taskforce, met de mensen zelf. Het stond in ons tienpuntenplan, en we geven daar uitvoering aan, onder andere via de mobiele equipes.

Die zijn nu samen met de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG’s) van start gegaan. Daar werken we aan, daar hebben we in geïnvesteerd, en zij kunnen daar nu mee aan de slag. Is dat voldoende? Neen. Is dat noodzakelijk? Ja. Net zoals het noodzakelijk is dat we met de zorgzamen dat traject hebben opgestart, op verschillende vlakken. Hoe kunnen we dat ondersteunen met de mensen? Hoe kunnen we leidinggevenden in dat traject meenemen? Ook dat hebben we gedaan, collega’s.

Dat zijn allemaal zaken die we de voorbije weken hebben gedaan, en die noodzakelijk waren. Dat is niet voldoende, maar het is noodzakelijk. En wat ik ook noodzakelijk vind, is dat we de dialoog aangaan met werkgevers en werknemers. En ik dacht eerlijk gezegd dat ik daar van deze groep van het parlement ten minste de steun voor zou kunnen krijgen. Er is sociaal overleg om te kijken wat de

noden van de toekomst zijn. Hoe kunnen we daar samen uit geraken? Dat is het engagement dat we vorige vrijdag hebben genomen, in een onmiddellijk antwoord op die brief. De regering zal woensdag samenzitten. Dat is een eerste stap.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, uw partij zit in de federale restregering, en daar is op de superkern beslist om een premie in het leven te roepen van 300 euro voor de privésector. Ik kan er echt niet bij dat het dan blijkbaar echt onmogelijk is om diezelfde premie ook te voorzien voor de mensen in de zorg. Daarom hebben we dat federaal op tafel gelegd, en daar heeft men dat wel ingezien. Men had hier de dag voordien tegen dat voorstel gestemd, en daarom hebben ze zich uit eerlijke schaamte daarna onthouden. Uw eigen fractieleider daar, Servais Verherstraeten, heeft gezegd dat men zijn onthouding als een voorstem mocht beschouwen, want hij vindt inderdaad dat die eenmalige appreciatie er mag komen.

Ik vind het ongelooflijk dat dat niet kan, terwijl we wel aan iedereen die technisch werkloos is geworden, 200 euro premie geven, zelfs als men maar één dag technisch werkloos is geweest. Begrijp me niet verkeerd, we staan daarachter, maar ik vind het ongelooflijk dat het niet kan voor de mensen in de zorg.

Natuurlijk moet dat staan naast de structurele oplossingen, maar ook daarover is men federaal aan het onderhandelen. Er is een discriminatie tussen Vlaams en federaal die men niet uitgelegd krijgt. Ik krijg dat niet uitgelegd aan al die mensen die mij daarover gemaïld en gebeld hebben. Ik vraag me af hoe u dat kunt uitleggen.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, u zegt terecht dat men van rob-bedden rvt-bedden maakt – dat is heel goed –, maar de personeelsnormen voor die bedden liggen veel te laag. U krijgt echt wel onze steun om te onderhandelen om meer personeel aan bed te krijgen, ook met die omzettingen. U krijgt ook onze steun om betere barema's voor te stellen en te onderhandelen, want het is wel heel erg als een op de vijf personeelsleden aangeeft te willen stoppen in de zorg. Dan zijn we niets met onze omzetting in bedden, want er zijn geen handen aan de bedden.

Deze week was er ook de ad-hoc coronacommissie. Ook Artsen zonder Grenzen, die de voorbije maanden werden ingeschakeld in de woonzorgcentra, getuigden dat heel veel mensen echt uitgeput zijn. Ik ben heel blij te horen dat de eerste stappen voor de onderhandelingen van VIA 6 zijn gezet, maar ik zou u willen vragen om een punt te maken van een heel strakke vergaderkalender. Ik zou u ook willen uitnodigen en vragen of u bij het begin van het parlementaire jaar in september ons verslag wil geven over hoever het staat met de structurele investeringen in de zorgsector. Ik reken daarop.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Minister, ik ben tevreden dat het overleg met de vakbonden en de werkgevers volgende week al zal plaatsvinden. Ik hoop dat u de initiatieven die u zult nemen, niet op de lange baan zult schuiven en dat u daar snel werk van zult maken.

Het is echt niet moeilijk om een correcte verloning voor de helden van de zorg te voorzien. De IFIC-loonschalen die op federaal niveau reeds twee jaar en op Vlaams niveau sedert vorig jaar van toepassing zijn, geven de nodige ruimte om het loon op te trekken tot het doelbarema waar ze recht op hebben. De nieuwe loonschalen zullen stap voor stap en in opeenvolgende fases worden uitgebouwd, maar nog steeds zit men in fase 1. De mensen in de zorg wachten op die uitrol van de volgende fase. Aan dit tempo kan het nog tien jaar duren voor het doelbarema is bereikt. Straf eigenlijk, want ik ken geen enkele sector waar men zegt dat je een bepaald bedrag gaat verdienen, maar dat je onbepaalde tijd zult moeten wachten tot je het vooropgestelde loon gaat krijgen.

Minister, bent u bereid om er samen met uw federale collega voor te zorgen dat het doelbarema onmiddellijk wordt uitbetaald aan de zorgverleners, waardoor zij meer financiële armslag krijgen en de aantrekkelijkheid van de sector wordt verhoogd?

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, ik hoor u zeggen dat u luistert naar de mensen op het terrein. Wat ik hoor, is dat ze al jaren zeggen dat er een personeelstekort is, dat er te weinig handen in de zorg zijn. Ik vind het bijzonder jammer dat het personeel eerst actie moet voeren, vervolgens een brief moet sturen vooraleer u met hen aan tafel gaat zitten. Dat had wel iets vroeger gekund. U had al lang kunnen bezig zijn met de mensen om na te gaan welke middelen er nodig zijn.

De vraag is hoelang die mensen nog zullen moeten wachten vooraleer ze ondersteuning zullen krijgen. Als er binnenkort een tweede golf aankomt, hoe gaat u het dan oplossen als intussen een op de vijf uit de zorgsector is vertrokken? Die mensen zijn vandaag op en ze hebben vandaag nood aan perspectief. Ik vraag me soms af waar de prioriteiten van deze regering eigenlijk liggen. Want het budget voor de Vlaamse feestdag ligt intussen wel vast: 180 euro om met Vlaamse vlaggetjes te staan zwaaien, terwijl het personeel op zijn tandvlees zit, terwijl het personeel dat voor levens heeft gevochten, vraagt om het nodige budget. Het is altijd: 'er is geen geld', maar als het over de Vlaamse feestdag gaat, is er plots geld genoeg. Ik kan daar niet bij.

Minister, mijn vraag blijft: welk budget zult u op tafel leggen bij de onderhandelingen? Het moet gedaan zijn met kleine muizenstapjes vooruit te zetten. Er zullen vandaag serieuze inspanningen moeten gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): We hebben het hier al meermaals gehad over de vraag hoe we onze appreciatie voor het zorgpersoneel kunnen geven, niet alleen in woorden maar ook in daden. Wat het zorgpersoneel van de beleidsmakers verlangt, zijn structurele maatregelen, daar ben ik zeker van. Volgende week starten de onderhandelingen hierover. Dat is goed, we moeten die natuurlijk ook alle kansen geven. Ik hoop dat daar ook snel resultaten uit kunnen komen en dat de zorgsector effectief snel perspectief krijgt op een aantal bijkomende maatregelen.

Naast een betere verloning denk ik dat het personeel in de zorgsector ook nood heeft aan meer werkbaar werk, want de reden waarom mensen uitvallen, is inderdaad vaak de te grote werkdruk. Er zijn in het verleden al een heel aantal inspanningen gebeurd, ik denk aan maatregelen om meer handen aan het bed te krijgen, maar er zijn er nog bijkomende nodig.

Vorig jaar waren er 56.000 vacatures in de zorgsector. De voorbije vijf jaar waren er nochtans 20.000 bijkomende medewerkers in de zorgsector. De grote uitdaging is dan ook hoe we die extra handen aan het bed te krijgen. Als gevolg van de coronacrisis zijn er veel mensen die elders werkloos worden, hun job kwijt geraken.

De voorzitter: Uw vraag graag.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik denk dat VDAB heel veel inspanningen kan doen om mensen meer toe te leiden naar een job in de zorgsector. Minister, hoe zult u samen met de ministers van Werk en Onderwijs werk maken van een goede toeleiding van meer mensen naar de zorgsector, onder meer van mensen die nu hun werk verliezen, maar ook van mensen die wel de competenties hebben maar niet de nodige diploma's en toch interesse hebben voor een job in de zorg?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord

Lorin Parys (N-VA): Werkelijk niemand is vragende partij om een premie te krijgen zoals die hier vorige week is voorgesteld: niet de vakbonden, niet de werkgevers, niet de belangenorganisaties. Wie vorige vrijdag naar Terzake heeft gekeken, heeft een aantal quotes van zorgverleners uit een woonzorgcentrum, uit een ziekenhuis gehoord, namelijk dat de politiek beschaamd zou moeten zijn om dit te doen, dat er andere dingen nodig zijn.

Wat is het probleem? Per zorgkundige of per verpleegkundige zijn er elf patiënten. Het gemiddelde in de Europese Unie is acht. Dat betekent dat die mensen te hard moeten werken, dat er uitval komt, dat daarbovenop een coronacrisis komt en dat wie dan nog overblijft, het natuurlijk niet meer ziet zitten om op lange termijn in de zorg te blijven werken. Dus: wat is de eerste vraag van de sector? Meer handen op de vloer. En hoe doen we dat? Ten eerste door de bestaande kaders in te vullen: er zijn duizend vacatures in de woonzorgcentra alleen, dat is een prioriteit. Ten tweede door de omkadering en de normen die daarvoor gelden op te trekken: deze legislatuur alleen al komen er bijvoorbeeld in de woonzorgcentra tweeduizend medewerkers bij. Ten derde moeten we de aantrekkelijkheid van het beroep, de loon- en arbeidsvoorwaarden bekijken, maar dat moet structureel en in overleg met de sociale partners gebeuren. Daarvoor geven wij de minister het vertrouwen.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik denk dat inderdaad niemand van het zorgpersoneel echt zit te wachten op een horecacheque. Een dergelijke sinterklaaspolitiek helpt die mensen ook geen sikkepit vooruit, integendeel, men beschouwt de het als een belediging die eigenlijk een slag is in het gezicht van die mensen. Daarmee bedankt men die mensen voor bewezen diensten en laat men ze eens goed op restaurant gaan. Neen, de zorgsector heeft nood aan structurele oplossingen, en dat zijn inderdaad betere arbeidsvoorwaarden, minder werkdruk en meer handen aan het bed. Er is sociaal overleg tussen de overheden en de sociale partners, en door dergelijke voorstellen worden die onderhandelingen getorpedeerd. Zowel Zorgnet-Icuro als de vakbonden hebben zelf gezegd dat niemand echt zitten te wachten op een eenmalig cadeautje. In plaats daarvan moet men gaan naar structurele oplossingen.

Minister Wouter Beke: Mevrouw Vandecasteele, u hebt het over de besparingen in de zorg. Voor 2020 hebben we 100 miljoen euro extra uitgetrokken voor koopkrachtversterking voor mensen uit de zorg. Dat is geen eenmalige cheque van 300 euro.

Dat is 600 euro, elk jaar opnieuw, recurrent. Is dat voldoende? Nee. Maar het was wel het akkoord dat werd gesloten bij de loononderhandelingen van dit jaar: 600 euro, elk jaar opnieuw. Het is geen eenmalige premie van 300 euro.

Ten tweede, we hebben bij de begrotingswijziging – we hadden daarover kunnen spreken, maar toen was niemand daarin geïnteresseerd – 4 miljoen euro extra uitgetrokken voor de leidinggevenden. 4 miljoen euro, eveneens in de uitvoering van dat akkoord.

We hebben extra geld uitgetrokken voor de ondersteuning van het mentale welzijn. En ja, ik zit elke maand rond de tafel met de vakbonden, mevrouw Vandecasteele. En weet u wat ze mij vroegen, in april en in mei? Ze vroegen mij: "Zorg ervoor dat de organisaties de zekerheid hebben van hun financiering." Want door het feit dat men in de woonzorgcentra bijvoorbeeld niet meer opnieuw kon opnemen, zijn er duizenden mensen minder in de woonzorgcentra. Daar kan het personeel niets aan doen, maar daar zou het personeel wel de dupe van zijn

geweest indien wij niet de zekerheid, de garantie hadden kunnen geven van een financiering van die lege ligdagbedden. We hebben gezegd: we zullen dat doen, we zullen ervoor zorgen dat jullie daarvoor worden gefinancierd, dat die zekerheid, die stabiliteit er is. En daardoor kunnen ze vandaag meer mensen hebben met het bestaande personeel. Dat hebben we gedaan. Is dat voldoende? Neen. Was dat op dat moment noodzakelijk? Ja. Dat hebben wij allemaal gedaan.

En we zullen moeten werken aan de zijinstromers. Het zal niet lukken met de instromers alleen. Kijk eens hoeveel afgestudeerden er dit jaar zijn, kijk eens hoeveel er dit jaar op pensioen zullen gaan, en je zult zien dat we er niet zullen komen.

We zijn ook die projecten gestart, met werkgevers en werknemers. De garantieregeling is één zaak, een tweede zaak is de innovatieve arbeidsinnovatie. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we daar meer mensen en andersoortige profielen kunnen krijgen, om ervoor te zorgen dat al die vacatures zullen worden ingevuld? Dat is een volgende zaak. Het is op dat pad dat we verder zullen gaan. Volgende week zullen we rond de tafel zitten, een timing afspreken en het verdere verloop van de onderhandelingen niet alleen afwachten, maar ook op een actieve manier voeren, samen met de hele regering. Want dat is wat ik hier van verschillende fracties heb gehoord, dat dat nodig is en dat we daar allemaal achter staan.

Hannes Anaf (sp-a): Het is wel hallucinant dat de horecacheque hier door Open Vld wordt weggezet als sinterklaaspolitiek. Het is namelijk iets dat ze zelf hebben voorgesteld en mee goedgekeurd in de superkern. En de realiteit is nu dat de mensen in de privé die wél zullen kunnen krijgen, net zoals het federale zorgpersoneel, maar dat het Vlaamse zorgpersoneel in de kou zal blijven staan. En ze voelen zich al in de kou gezet, want zij hebben nu al het gevoel dat ze aan hun lot zijn overgelaten. Dat hebben we al verschillende keren kunnen vaststellen in de coronacommissie.

En natuurlijk zal die premie niet alles oplossen; dat is maar één appreciatie. Het gaat inderdaad over structurele oplossingen. En, minister, een aantal van de structurele oplossingen die u daarnet hebt aangekondigd, waren al beslist. Zo zat de 600 euro al in VIA 5 (Vlaams intersectoraal akkoord), dat is beslist door uw voorganger. U moet wel correct blijven. *(Opmerkingen van minister Wouter Beke)*

Ik ben dus zeer benieuwd welke structurele maatregelen u deze keer écht op tafel zult leggen. Ik hoop dat het deze keer échte investeringen zijn, want de investeringen waarmee u altijd uitpakt, zijn ofwel dingen die al beslist waren ofwel recurrent beleid. Dat klopt dus niet.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, dit is een rekker. Ik heb een dikke rekker genomen, zodat u die kunt zien, want ik zit veraf. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

De inzet van de mensen in de zorg is enorm intens, maar ook die rekker kan losschieten. We hebben de vele zorg handen nodig. En zeker gezien de vergrijzing, zullen we er steeds meer nodig hebben.

Minister, u bent bevoegd voor welzijn. Alle verzorgenden in Vlaanderen kijken naar u, want u hebt de positie om iets te veranderen, alleen u. U kunt iets structureels veranderen, opkomen voor de zorg, op tafel kloppen bij de Vlaamse Regering en vragen, eisen dat er wordt geïnvesteerd in personeel. We hopen dat u woensdag een goede vergaderkalender kunt opmaken en afkloppen, en dat u uw collega's in de Vlaamse Regering ervan kunt overtuigen dat er middelen moeten worden vrijgemaakt voor investeringen in de zorg, zodat u in september met een duidelijk investeringsplan voor het zorgpersoneel naar het parlement kunt komen. Minister, alle verzorgenden in Vlaanderen kijken naar u en rekenen op u.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Minister, ik heb geen antwoord gekregen over het IFIC-loonmodel. Ik raad u aan om dat dossier eens goed door te nemen. Want ik ben er zeker van dat het op tafel zal liggen op het overleg met de vakbond en de werknemers. Een goede verloning voor de zorgsector zal automatisch de aantrekkingskracht vergroten en de broodnodige collega's aantrekken om het werk voor iedereen draaglijk te houden.

En dat zal ook resulteren in een kwalitatieve en warme zorgverlening. Het gaat er in de eerste plaats om mensen te laten voelen dat ze gerespecteerd worden. Waardering moet deel uitmaken van ons beleid.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister Beke, u moet een beetje serieus blijven. Wat u hier nu hebt opgesomd, dat is uitvoering van het beleid dat jaren geleden is afgesproken. In 2018 zijn de VIA 5-onderhandelingen afgelopen. Er is toen beslist wat er vandaag moet gebeuren. Dat hebt u zonet opgesomd. Het enige wat u vandaag al extra gedaan hebt voor extra personeel, dat gaat over een halve zorgverlener extra per woonzorgcentrum. Dat is wat u vandaag al gedaan hebt: een halve zorgverlener per woonzorgcentrum. Er zal vandaag meer nodig zijn.

U gaat aan tafel zitten, maar met welk budget? Beseft u de problemen? Beseft u dat er een tweede golf aankomt en een op de vijf zorgverleners ermee wil stoppen? Beseft u die problemen? De mensen zeggen al jaren dat ze nood hebben aan extra personeel en worden al jaren genegeerd. Vandaag is er nood aan een substantiële stap, een grote stap. En dat wil ook zeggen: een serieus budget waarmee u aan tafel moet gaan zitten voor extra personeel in de zorgsector, voor minder werkdruk en voor meer loon.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Celia Groothedde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het voorkomen van een tweede coronagolf na de vakantie

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik vrees dat de Vlaamse Regering de tweede coronagolf op dit moment zelf aan het organiseren is. De vakantie staat voor de deur. Er gaan veel mensen naar het buitenland. Dat gaat zorgen voor een grotere mobiliteit. Sommige mensen gaan met de auto, maar een heleboel mensen zullen ook in het vliegtuig op elkaar gepakt zitten. Tegelijkertijd zien we uitbraken. In Duitsland is de reproductiegraad omhooggeschoten, Lissabon en Leicester zijn in lockdown en wereldwijd zijn het aantal gevallen en de sterfte verdubbeld in de afgelopen veertig dagen. Maar in Vlaanderen en België blijven we de maatregelen consequent versoepelen, en ook consequent tegen het advies van de experts in.

Minister, dat is een mix die ons zorgen moet baren: versoepeling van maatregelen, mensen die zich lakser gedragen, uitbraken die we door heel Europa zien, en internationaal is de ziekte op een hoogtepunt. En dan zijn er een heleboel mensen die met vakantie gaan en die terugkeren. Na hun vakantie heb ik zorgen, want de FOD Volksgezondheid gaat mensen die uit het buitenland, uit risicogebieden, terugkomen, niet testen. Alleen als ze symptomen vertonen, moeten ze naar de huisarts. Minister, de FOD zit niet onder uw verantwoordelijkheid, maar het testen wel. Dat is preventie, daarvoor bent u bevoegd.

Op welke manier gaat de Vlaamse Regering een imminente en te snelle tweede golf in Vlaanderen voorkomen? Of gaat de Vlaamse Regering de tweede golf nu zelf organiseren?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Als ik daarnet collega Vandecasteele hoorde, was die tweede golf sowieso al op komst. Maar u stelt daar nog vragen bij.

U verwijst naar de andere landen. Als ik kijk naar de cijfers van de voorbije weken, stel ik vast dat we nog altijd in dalende lijn zitten – een licht dalende lijn, maar wel een dalende lijn. Met gemiddeld genomen 83 of 84 besmettingen per dag is het, in vergelijking met een week geleden, 11 procent gedaald. Ik weet niet waar u het vandaan haalt om te zeggen dat wat beslist wordt door de Veiligheidsraad, tegen de experts in is. De Veiligheidsraad wordt geadviseerd door de experts. Die verslagen zijn publiek. Ik denk dat ze wat dat betreft ook conform handelen.

Maar ja, wij bereiden ons voor, en dat op verschillende vlakken. We hebben gisteren in de commissie gesproken over het beschermingsmateriaal: hoe ons daar nu en in de komende maanden op organiseren? Ik ben blij te horen dat testen en testcapaciteit een volledig Vlaamse bevoegdheid is geworden. Ik heb iets gemist, want dat is jammer genoeg nog niet het geval. Desalniettemin is ook in het kader van de interministeriële conferentie afgesproken dat de testcapaciteit wordt opgedreven. Die is opgedreven – dat was in het begin niet het geval – om ervoor te zorgen dat bijkomende testen die noodzakelijk zouden kunnen zijn, er ook effectief zouden zijn.

We hebben vorige week vrijdag in de schoot van de Vlaamse Regering, collega Groothedde, ook beslist om mobiele equipes op te richten.

Die vacatures zijn gisteren inderdaad geplaatst. Het zijn mobiele equipes om lokale brandhaarden, mochten die er zijn, te ondersteunen, en ook om preventief, waar men advies nodig heeft of wenst en wanneer men noodplannen wil maken, die noodplannen samen met die mensen te maken. Deze morgen heeft de interministeriële conferentie erover gesproken hoe dat precies zal worden georganiseerd.

Hetzelfde geldt voor de regionale zorgraden. Met die zorgraden zal de coördinatie tussen het luik volksgezondheid, het sanitaire gedeelte en het handhavings-gedeelte in de toekomst worden georganiseerd. Vorige maandag had ik een overleg met de gouverneurs en de vertegenwoordigers van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten om daar een draaiboek voor klaar te maken. Daar zijn we druk doende mee.

Hetzelfde geldt voor het contactonderzoek. Er komt een informatiecampagne om dat nog beter bekend te maken.

Wat de reizen naar het buitenland betreft en de daarbij horende veiligheidsvoorschriften, dat is op de Nationale Veiligheidsraad afgesproken. Ik maak me daar ook zorgen over, want dat is natuurlijk een nieuwe en onbekende factor. Twee weken geleden heb ik op de interministeriële conferentie gevraagd naar een overleg via Buitenlandse Zaken, om te kijken dat het contactopsporingsonderzoek op een goede manier kan worden afgestemd wanneer er passagiers vanuit het buitenland naar België komen, of Belgen vanuit het buitenland naar hier komen. Daar bestaan een aantal internationale afspraken over, maar het zou goed zijn om dat verder samen op muziek te zetten.

Celia Groothedde (Groen): Minister, u hebt gelijk. Ik versprak me. Ik wou tracing zeggen, u hoort testing, en u bent een goed redenaar, dus u gaat daarop in. Maar tracing, daar bent u wel verantwoordelijk voor, en dat is preventie.

Waar u het de hele tijd over hebt, dat is het beheersen van een uitbraak, maar we moeten ervoor zorgen dat die er niet zo snel komt. U zegt dat zorg en welzijn een rustige juli en augustus nodig hebben. Wel, dat is zo. Ik heb maanden

gevraagd naar de verslagen van de Risk Assessment Group en de Risk Management Group. Daar zit u wel mee aan tafel. Na de krokusvakantie is daar beslist om mensen uit risicogebieden niet in quarantaine te plaatsen en om die mensen niet te testen. Die skiërs en die toeristen hebben het virus wel meegebracht.

Landen die het wel goed doen, doen dat op dit moment wel. Die zijn de mensen die terugkomen, aan het tracen. U zegt dat het hier in een dalende lijn gaat, maar we zitten nog niet in een luxepositie. Het aantal besmettingen loopt in de tachtig en er is een vrij hoge reproductierate. Wij vragen in het belang van de hele bevolking dat u erop drukt dat mensen uit vakantiegebieden en risicogebieden ofwel in quarantaine worden gezet ofwel netjes worden getest en getracet zoals het hoort. Hoe staat u daartegenover?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Over het voorkomen van de tweede golf hebben we het elke week meerdere malen. Daarom ook hebben we die ad-hoccommissie, net om te kijken welke lessen we kunnen leren uit deze crisis en hoe we die tweede golf kunnen voorkomen. Daar zullen sowieso heel goede aanbevelingen uit komen, waar we heel snel werk moeten van maken.

Desalniettemin gebeuren er nu ook al wat zaken. We moeten vooral de contacttracing heel goed op punt hebben indien er meer besmettingen zouden zijn. We moeten dan zo snel mogelijk die besmettingen opsporen en indijken.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, corona maakte al bijna 10.000 dodelijke slachtoffers in ons land. Ook de schade aan de economie is enorm, om nog te zwijgen van het begrotingstekort, dat, zeker op het federale niveau, astronomische vormen begint aan te nemen. Om maar te zeggen dat we er vanzelfsprekend alles aan moeten doen om die tweede golf te vermijden. Dat niet doen, zou schuldig verzuim zijn.

Als we vernemen dat bepaalde experts van oordeel zijn dat ze niet optimistisch zijn dat we een tweede golf en een nieuwe lockdown zullen kunnen vermijden, dan is dat verontrustend. Het is ook verontrustend dat ze van mening zijn dat het contactonderzoek nog altijd onvoldoende scoort.

En ook verontrustend is – dat hebben we deze week nog vernomen in de coronacommissie in deze Koepelzaal, nietwaar mijnheer Rzoska – dat het met de voorraden inzake beschermingsmateriaal nog altijd niet goed zit, ook niet in onze woonzorgcentra, zoals een directeur van een centrum hier deze week nog getuigde. Minister, hoe garandeert u – of garandeert u – deze keer wel in geval van een nieuwe uitbraak dat het goedkomt met die voorraden inzake beschermingsmateriaal in onze woonzorgcentra en andere welzijnsvoorzieningen? Garandeert u dat het nu deze keer wel goed zal komen met het testen en tracen in Vlaanderen?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Als we de cijfers zien, mogen we voorzichtig positief zijn. Dat betekent natuurlijk niet dat we niet alert moeten zijn, het virus is er nog en een opflakking kan rap ontstaan. Daar is een goede voorbereiding tegen nodig. Daar hebben we het ook hier in de plenaire vergadering al meermaals over gehad. Enkele weken geleden nog heeft de minister het gehad over de controletoren en de oprichting van de mobiele equipes om lokale infectiehaarden op te sporen. Monitoren, testen en opsporen zijn onze voornaamste verdedigingslinie. Dat was de terminologie waarin het werd gezegd. Gisteren is dat nog uitgebreid aan bod gekomen in de commissie.

Er is natuurlijk verdere opvolging nodig. Ik denk aan de contactopsporing. Dat is zorgen dat de termijn tussen de test, het positieve resultaat, en de opsporing heel kort blijft. Dat betekent dat mensen kunnen terugbellen wanneer ze gebeld werden en zich nog andere contacten herinneren. Dat betekent een duidelijke informatiecampagne. De communicatie en sensibilisering blijven nodig. De minister heeft er daarjuist ook naar verwezen. Het is ook nodig bij mensen die terugkeren uit het buitenland, na een vakantie, maar ook bij buitenlandse toeristen die naar hier komen. Waar moeten zij terecht als ze ziektesymptomen hebben? Wat moeten ze dan doen? Ik wil u vragen, minister, om dat mee te nemen in het kader van de communicatiecampagne.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Het zijn heel lastige maanden geweest voor iedereen. Heel veel mensen willen nu vooral een beetje genieten van de zomer, wat vakantie nemen. Dat is hen ook heel erg gegund, maar we zullen als overheid zeer alert moeten zijn om inderdaad te vermijden dat die tweede golf er komt. Ik maak me daar ongerust over, en ik ben ervan overtuigd: u ook, minister. De app is wellicht voor na de zomer, de contacttracing zal pas na de zomer echt op punt staan. We zullen vooral moeten rekenen op het inschattingsvermogen van de mensen en op onze alertheid.

Zult u de mensen goed informeren en monitoren? Zult u samen met de federale diensten nagaan waar er nieuwe hotspots opduiken? Zult u de vakantiegangers goed en correct informeren? Indien mogelijk, zult u mensen preventief testen bij hun terugkeer zodat we niet dezelfde fouten maken als in de krokusvakantie? Het waren nog onverdachte tijden, maar we mogen die fouten niet herhalen.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik deel de bezorgdheid van onder meer collega Groothedde over de vakantiegangers die terugkeren uit een gebied waar er een opflakking is geweest. We moeten daar de nodige aandacht aan besteden.

Wat het vermijden van die eventuele tweede golf betreft, is het belangrijk dat het testen en traceren goed op punt staan. Daar zijn nog een aantal aandachtspunten. De vacature voor de mobiele equipes is uitgeschreven. Minister, gaan we die profielen vinden? Gaan we dokters vinden die zes tot twaalf maanden een contract van beperkte duur willen aangaan, terwijl er al een tekort is? Hoe zeker bent u dat we die tijdig zullen vinden en inschakelen?

Testen die meer dan 48 uur duren om resultaat te geven in het testen en traceren, is dat iets wat ons zorgen moet baren? We hadden het er gisteren over in de commissie, minister, de scripts en de software moeten nog worden aangepast om meer dan tien contacten door te geven, nu mensen meer dan tien contacten in hun bubbel mogen toelaten. Uiteraard is er ook het feit dat we tot 22 juli moeten wachten eer we kunnen inbellen.

De voorzitter: Kunt u afronden alstublieft?

Lorin Parys (N-VA): Dat is natuurlijk belangrijk. Dat zijn de aandachtspunten, minister, die ik u heel graag wil meegeven, om die tweede golf te vermijden.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, ik moet u teleurstellen, ik heb ook geen glazen bol thuis. Ik weet ook niet zeker of er een tweede golf zal komen. Wat ik wel zeker weet, is dat we daar absoluut op voorbereid moeten zijn. Om een tweede golf te voorkomen, is het contactonderzoek zeer belangrijk.

Er zijn vandaag experts die zeggen dat ze ongerust zijn omdat dat contactonderzoek niet volledig op punt staat om een tweede golf te kunnen voorkomen. Ik zou graag wijzen op een advies van de GEES en van de professoren huisartsgeneeskunde om zoiets meer wijkgebonden aan te pakken. In de huisartsenpraktijk van Geneeskunde voor het Volk doen we aan contactonderzoek en we merken dat dat goed werkt. Een van de mankementen bij het contactonderzoek is het gebrek aan vertrouwen bij de bevolking. Dat kunnen we juist goed oplossen op het niveau van de huisartsen. Als zij mensen bellen die positief testen, blijkt dat die heel vaak met angsten en vragen zitten, maar dat ze ook nood hebben aan praktische ondersteuning: hoe zullen ze inkopen doen, wie zal voor hen inkopen doen?

De voorzitter: Ook u moet nu afronden.

Lise Vandecasteele (PVDA): Bent u bereid om er volop op in te zetten om samen met de huisartsen dat contactonderzoek verder uit te bouwen?

Minister Wouter Beke: Voorzitter, ik zou me er heel gemakkelijk van af kunnen maken en naar het verslag van de commissievergadering van gisteren kunnen verwijzen, waar we vierenhalf uur lang die vragen al besproken en beantwoord hebben.

Ik zal ten eerste mijn collega, minister Demir, verblijden en zeggen dat men het best vakantie in eigen land neemt, en dan hoeven we al die hypothesen niet onder ogen te nemen. Kom fietsen in Limburg, de koning heeft het ook gedaan en dan zal dat voor iedereen wel kunnen. *(Opmerkingen van Chris Janssens)*

De fietsroutekaarten zaten zaterdag bij Het Belang van Limburg en zijn er dus voor iedereen.

De voorzitter: Uw tijd loopt, minister Beke. Dit is wel voldoende reclame voor Limburg.

Minister Wouter Beke: Ten tweede zijn er inderdaad versoepelingen, mevrouw Groothedde. Ik denk dat de bevolking daar ook enorm naar gehunkerd heeft. Om die goed te kunnen uitvoeren, heeft de Nationale Veiligheidsraad, waarin Brussel, Vlaanderen en Wallonië en alle overheden en partijen in dit land vertegenwoordigd zijn, daarover een aantal afspraken gemaakt: hoe organiseer je dit op een goede manier?

Neen, u kunt niet zomaar overal naartoe. Ik heb nog niet de bevoegdheid om te zeggen naar welk land u wel of niet kunt. Dat is wel op Europees niveau geregeld. U kunt niet zomaar naar landen met een hoog risico gaan. Dat wil niet zeggen dat we geen voorzorgen moeten nemen. Ik zou daarbij ook een appel willen doen aan de mensen dat als ze zich niet goed voelen, ze naar de huisarts moeten gaan. Dat is het verschil, mijnheer Anaf, met eind februari en begin maart. Toen hadden we onvoldoende testcapaciteit en zijn er mensen naar de dokter gegaan, waar geen testcapaciteit voorhanden was. Die is er vandaag wel, godzijdank. Als iedereen die denkt dat hij of zij geen risico wil lopen dit doet, kan ook het contactopsporingsonderzoek beginnen. Laten we allemaal samen werken aan dat contactopsporingsonderzoek, want dat is nodig.

Ja, er zijn een aantal zaken die aangepakt moeten worden, mijnheer Parys, zoals het inbound bellen. Daar hebben we al verschillende keren in het comité over gesproken. Dat zou over drie weken helemaal rond moeten zijn. Ook de registratie van meer dan tien personen zou binnen afzienbare tijd in orde moeten zijn. Er zijn dus heel wat elementen die voor verbetering vatbaar zijn, maar waar ook hard aan wordt gewerkt om dat operationeel op een goede manier te verbeteren.

Wat de mobiele equipes betreft: dat wordt geen gemakkelijke oefening, maar we zullen ze wel maken. We zullen die verschillende profielen zoeken. Dat hoeven geen voltijdse profielen te zijn. We hebben de medische reserve, we zijn aan het overleggen met de huisartsen in opleiding en ik heb gisteren ook nog contact gehad met professor De Lepeleire om te kijken hoe we de juiste profielen kunnen zoeken en hoe we mensen moeten zoeken die daar de volgende maanden hun schouders onder willen zetten om die mobiele equipes te versterken.

Als u daaraan uw bijdrage wilt leveren, mevrouw Vandecasteele, nodig ik u graag uit om daarvoor te solliciteren. Ik zal de selectie niet maken, dus u hoeft zich niet ongerust te maken.

Ik denk, collega's, dat de periode waar we voor staan, een periode van onzekerheid is. Laat ons dat eerlijk toegeven. Niemand kan de toekomst voorspellen, mevrouw Vandecasteele niet, ik ook niet. Wat ik wel weet is dat een stukje, een belangrijk stuk, een groot stuk, afhangt van onze eigen verantwoordelijkheid. Als we op een respectvolle manier doen wat de experts ons vragen – afstand houden, die bubbels houden voor wat ze zijn, bij risico's onmiddellijk naar de dokter gaan, onze contacten meegeven, onze handen wassen, hygiënische voorschriften respecteren –, als we al die zaken respecteren, dan kunnen we in belangrijke mate dingen voorkomen. Doen we dat niet – en we hebben de voorbije weken een aantal taferelen vastgesteld waar men dat niet deed –, dan lopen we wel risico's. Mensen die zich aan dergelijke risico's blootstellen, dreigen met een lucifer door het hooi te lopen. Dat is een risico dat we te allen tijde moeten proberen te vermijden, want daar betalen we met zijn allen een tol voor.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik noteer dat u voor veel bevoegd bent en aan veel tafels zit, maar voor niets verantwoordelijk bent. Ik zal het dan alleen hebben over die zaken waarvoor u wel verantwoordelijk bent. Het rapport van de SERV, die 350 pagina's die u waarschijnlijk ook gelezen hebt, gaat onder andere in op de contacttracing. Dat is een van de vele opmerkingen aan het adres van de Vlaamse Regering. Volgens de SERV wordt contacttracing slechts in 10 procent van de gevallen uitgevoerd. We kennen allemaal de anekdotes: alleen al in mijn omgeving worden mensen niet opgebeld, raken tests verloren na de bekendmaking van de uitslag en moeten mensen hun eigen contactonderzoek gaan uitvoeren. Ik hoor in uw maatregelen vooral 'damage control' en ik hoor vooral dat uw preventie niet op punt staat. De maatregelen die u neemt zijn net genoeg en dus onvoldoende en ze komen veel te laat.

De strategie van contacttracing – en daar was al voor gewaarschuwd door de Inspectie van Financiën, zoals u ook al gelezen hebt – zou moeilijk op punt te zetten zijn op zo'n korte termijn. U beweerde dat dat wel zou lukken, maar week na week horen we dat er problemen zijn. En als ik uw maatregelen hier week na week hoor, dan denk ik: blijkbaar wacht u gewoon een volgende golf af. We zijn het op dit moment aan elke risicopatiënt, aan iedereen binnen Zorg en Welzijn en aan alle mensen die hun geliefden maandenlang hebben moeten missen, verplicht om klaar te staan. Door een eerste golf verrast worden, is heel begrijpelijk, maar bij een tweede golf heet dat schuldig verzuim.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jos Lantmeeters aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de aanpak van de roetfilterfraude

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, de strijd tegen roetfilterfraude ligt ons na aan het hart. Ik moet maar even verwijzen naar de initiatieven die uw collega

Weyts tijdens de vorige legislatuur nam. Op onze wegen rijden ongeveer 150.000 voertuigen rond die niet in orde zijn op het vlak van de roetfilter. Ik probeer u het belang voor de volksgezondheid te schetsen: elk voertuig dat niet in orde is, stoot 1000 keer meer uit dan toegelaten. We willen ook de bestrijding van de fraude zelf onder de aandacht brengen, want iedereen moet gelijk behandeld worden. Het kan niet dat sommige mensen hun filter in orde brengen en andere niet: iedereen gelijk voor de wet.

Het is niet mijn bedoeling om de discussie tijdens de commissievergadering van enkele weken of maanden geleden te herhalen. We hebben toen uitvoerig van gedachten gewisseld, omdat we bang waren dat u van dit punt geen strijdpunt zou maken, maar u hebt ons ervan overtuigd dat u wel verder zou gaan in deze zaak en u hebt toen aangekondigd dat u nog contact moest opnemen met uw collega's van het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, omdat er een aantal koninklijke besluiten moesten worden aangepast. Nu, ik heb vernomen dat u vorige week contact hebt gehad met uw Waalse en Brusselse collega. Ik ben nieuwsgierig naar wat daar besproken is. Ik hoef natuurlijk niet alles te weten wat daar besproken is, maar wel hoe u nu voortgaat met uw strijd tegen deze fraude. Hebt u verdere stappen voor ogen? Welke?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel, mijnheer Lantmeeters, voor uw vraag. Zo krijg ik nog eens de gelegenheid om te zeggen dat ik helemaal geen project of traject heb stilgezet en dat luchtkwaliteit voor ons allemaal zeker belangrijk is.

We hebben het inderdaad heel uitgebreid gehad over de aanpak van de roetfilterfraude in de commissievergadering van 28 mei. Daar heb ik ook heel duidelijk aangegeven dat voor ons die roetfilterfraude op twee manieren aangepakt kan worden. Enerzijds via een digitale controle langs de weg. Daarover kan ik u meegeven dat waarschijnlijk vrijdag een studie opgeleverd zal worden, een studie die wordt geïnitieerd door het Departement Omgeving in samenspraak met het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (DMOW). Daarin wordt bekeken hoe we die controle op de weg continu kunnen uitvoeren en hoe we daar kunnen handhaven.

Het tweede aspect is de roetfilterfraude die vastgesteld kan worden bij die periodieke keuringen in onze keuringscentra. Het klopt dat ik eergisteren mijn collega's van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, mevrouw Van den Brandt, en van Wallonië, mevrouw De Bue, gezien heb en dat we een heel aangenaam en constructief overleg hebben gehad. Wat bleek ten eerste bij de stand van zaken? De twee andere gewesten zijn even ver gevorderd als wij. Met andere woorden, er werd vastgesteld dat er na de studie van GOCA in januari 2019 eigenlijk niets meer gebeurd is omdat er nog heel wat randvoorwaarden ingevuld moesten worden. Dat gold ook voor Wallonië en dat gold ook voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Wat hebben we dan wel beslist? We hebben beslist om, in de plaats van elk individueel dat dossier aan te pakken, te gaan voor een gezamenlijk plan van aanpak. Er wordt enerzijds een werkgroep opgericht met mensen van de respectieve kabinetten en van de respectieve administraties, waarbij we zullen kijken hoe we kunnen overgaan tot de uitrol van meetapparatuur, de aanbesteding van meetapparatuur en de homologatie van meetapparatuur. Er zal ook een wetenschappelijke toetsing gebeuren om na te gaan of het wel 'future proof' is, gelet op de technologische evolutie van tal van auto's en meetapparatuur. Ten slotte zullen we ook, nog maar eens, een gezamenlijke stap zetten naar Europa, omdat er toch wel degelijk signalen zijn – dat hebben de collega's ook gehoord – dat Europa de richtlijn in september zou aanpassen.

Zoals u weet, is Nederland wat dat betreft voorloper. Maar ook daar zal pas ten vroegste in 2022 kunnen worden overgegaan tot een nieuwe meetcontrole.

We gaan dus alleszins met een gezamenlijke aanpak verder. We blijven verder inzetten op heel dat verhaal van die roetfilterfraude, zowel via een controle langs de weg als via de periodieke keuringen.

Jos Lantmeeters (N-VA): Dank u wel, minister, voor dit antwoord. U hebt alvast een vraag van mij voorkomen, namelijk de vraag naar de studie die u aangekondigd had over de controle langs de wegen. Destijds werd gezegd dat die er in juni 2020 zou komen, maar we gaan natuurlijk niet vervelend doen als die studie er vrijdag komt. Dan zijn we daar gelukkig mee.

Maar ik kan niet zeggen dat ik voor de rest heel gelukkig ben met uw antwoord. Want ik vrees er een beetje voor. Het valt natuurlijk altijd te prefereren dat er overleg gepleegd wordt met Wallonië en met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om tot een oplossing te komen. Maar als ik hoor dat er bijkomende studiegroepen moeten worden opgericht, dan houd ik mijn hart een beetje vast.

Ik zou u dus willen vragen, minister, om daar inderdaad de leiding in handen te nemen. Ik ga niet zeggen dat het op dit ogenblik naar de eeuwigdurende kalender is gestuurd, maar ik wil u wel vragen om daarvoor op te letten.

Een bijkomende vraag die ik u nog wil stellen: wilt u ook, wat de federale materie betreft, contact opnemen met uw collega Muylle in de Federale Regering? Op dit ogenblik wordt er namelijk zelfs nog altijd reclame gemaakt door bedrijven en garagisten, die zeggen: 'Wij verwijderen uw roetfilter en zullen er dan voor zorgen dat uw auto sneller rijdt.' Het zal dus al nodig zijn om alle maatregelen te nemen, minister, die mogelijk zijn, om dit eventuele gezondheidsprobleem te voorkomen.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, de goede collega Lantmeeters klinkt een beetje streng als een roetpiet, want ik denk dat u in uw antwoord inderdaad heel sluitende argumenten hebt aangedragen: Europa vragen om te komen tot een aangepaste reglementering, zorgen dat je natuurlijk geen keuringtoerisme krijgt en dus ook praktische afspraken maken met de twee andere gewesten. Ik denk dat je vandaag wel Trump, of beter Bolsonaro, moet heten om het belang van de vergroening van de mobiliteit niet in te zien, vanuit ecologisch oogpunt, vanuit gezondheidsoogpunt maar ook als nieuwe tak voor de economie, voor de productie.

Minister, u hebt dus duidelijk principieel een kant gekozen, en dat is de goede kant, maar je moet er natuurlijk ook voor zorgen dat je praktisch kunt volgen, dat je de daad bij het woord kunt voegen, en dat zal een stapsgewijze aanpak zijn. Ik vind dat u dat heel goed doet.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, ik dacht dat collega Lantmeeters veeleer moppersmurf is, maar dat kan eigenlijk niet, want daarvoor is hij veel te groot. Hij heeft echter wel een punt. Mijnheer Lantmeeters, ik wijs op de inspanningen die in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest worden geleverd voor propere lucht. Ook wij proberen daar trekker te zijn en stappen vooruit te zetten. In die zin geef ik collega Keulen wel gelijk: we moeten opletten dat er geen toerisme ontstaat, dat men qua keuringen zou gaan shoppen omdat het elders makkelijker is. Minister, ik sluit me wel volmondig aan bij collega Lantmeeters wat het volgende betreft. Het is hemeltergend dat men die advertenties om roetfilters te verwijderen blijft aanbieden. U zou dat met uw federale collega eens moeten bekijken. Dat is bijna dweilen met de kraan open. Vanuit Consumenten zou men daar paal en perk aan moeten stellen.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): We hebben ons destijds ook bezorgd getoond toen het erop leek dat dit project on hold stond. Minister, we hebben dan een heel duidelijk antwoord van u gekregen dat er inderdaad niks on hold staat, en dat is maar goed ook, want roetfilterfraude doet inderdaad alle inspanningen teniet, van een hele sector, maar ook van de gebruikers die het wel goed menen. Bovendien is het ook nog eens oneerlijk tegenover diegenen die wel extra betalen voor die roetfilter.

Minister, na het gesprek dat u hebt gehad en vooruitkijkend naar de stappen die nog moeten worden gezet, naar welke datum wordt gestreefd om daadwerkelijk in de autokeuring op roetfilterfraude te kunnen controleren?

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, collega's, ook het Vlaams Belang is er voorstander van om zo snel mogelijk de nodige apparatuur te voorzien die die roetfilterfraude kan opsporen, voor de luchtkwaliteit, ja, maar ook omdat dit een tweede acuut probleem zou kunnen oplossen, namelijk dat van de 142.000 Euro 4-dieselryders die momenteel onterecht uit onze Vlaamse lage-emissiezones worden geweerd. De fout die de Vlaamse overheid maakt, is dat ze alle Euro 4-dieselwagens gelijk behandelt en geen onderscheid maakt tussen auto's met en auto's zonder roetfilter.

Minister, in de commissie verwijst u, wanneer ik die vraag stel, keer op keer naar de autonomie van de steden en gemeenten, die zelf beslissen welke auto's ze al dan niet toelaten, maar waarom zouden autobestuurders wier Euro 4-dieselwagen perfect aan de regelgeving voldoet, geen toegang meer mogen krijgen tot die lage-emissiezones? Dat komt eigenlijk neer op discriminatie.

Minister, mijn vraag is dan ook: zult u, mits een waterdichte controle van de roetfilters, de gemeenten en steden die een lage-emissiezone hebben, oproepen om die autobestuurders toch weer toe te laten? De 142.000 autobestuurders en ikzelf kijken uit naar uw antwoord.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, ik sluit me aan bij collega Lantmeeters, die blij is dat de aangekondigde projecten niet on hold staan, maar moet aan de andere kant toch wel mee opmerken dat de fraude op dit moment ook niet on hold staat. Er rijden op ieder moment nog altijd wagens rond die duizendmaal vervuilerder zijn dan ze zouden mogen zijn in het belang van onze volksgezondheid, en er komen er ook nog altijd bij, als je inderdaad de advertenties moet geloven. Dan is niet on hold staan niet genoeg. Dan moet het eigenlijk sneller en dringender zijn, want er is de impact ervan, zowel op de volksgezondheid als op de frustratie van mensen die wél de regels naleven, die wél inspanningen en in veel gevallen uitgaven doen, en die zien dat anderen door de mazen van het net glippen, terwijl de regering aankondigt over een jaar, over twee jaar te zullen overleggen, te zullen praten, te zullen zien, maar niet echt, daadwerkelijk optreedt of niet kan voorleggen hoe sterk ze optreedt. Die frustratie zou men eigenlijk veel sneller moeten aanpakken.

Ik zal u niet, zoals collega Keulen, met Trump of Bolsonaro vergelijken, die namen ga ik hier niet bovenhalen, maar u geeft toch ook een klein beetje een mijn-naam-is-haasgevoel als u hiervoor geen concrete timing geeft. Wanneer zult u nu garanderen dat die controles waterdicht, sluitend zijn, dat die er zo snel mogelijk zullen zijn, zodat iedereen die wordt geacht de regels na te leven, dat ook doet, en niet langer de gezondheid van zijn burens en omwonenden aantast?

Minister Lydia Peeters: Collega's, dank u wel voor de bijkomende vragen. Ik wil nog maar eens duidelijk stellen dat we werken op twee sporen inzake de luchtkwaliteit. Enerzijds is er die controle langs weg. De studie daaromtrent kan waarschijnlijk vrijdag aanstaande worden opgeleverd. Die studie zal aantonen op welke wijze we er met 'remote sensing' voor kunnen zorgen dat er onmiddellijk wagens uit het verkeer kunnen worden gehaald die met een defecte roetfilter rondrijden.

Die studie, op initiatief van het Departement Omgeving, in samenspraak met het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, zal waarschijnlijk op 3 juli 2020 worden opgeleverd.

Wat de roetfilterfraude betreft, denk ik niet dat ik heb gezegd dat we dit naar de Chinese kalender zouden sturen. Integendeel, een maand geleden heb ik gezegd dat ik de bevoegde Brusselse en Waalse ministers had uitgenodigd om rond de tafel te zitten om na te gaan wat bij hen respectievelijk de stand van zaken is en hoe we aan een gemeenschappelijke aanpak kunnen werken.

We hebben een heel goed overleg gehad. De stand van zaken is overal dezelfde. Er moeten nog een aantal randvoorwaarden worden ingevuld. Dit betekent niet dat we dit willen vertragen door werkgroepen te creëren en dergelijke. Er moet natuurlijk een werkgroep komen. Die werkgroep zal beperkt zijn en zal bestaan uit een aantal mensen uit de administratie, die overigens voordien niet bij de studie van GOCA Vlaanderen waren betrokken, en mensen van de kabinetten. Het is de bedoeling zo snel mogelijk tot een samenwerkingsovereenkomst te komen.

Die samenwerkingsovereenkomst behelst dan wie de lead neemt met betrekking tot de aanbesteding, de homologatie van eventuele PN-toestellen (particle number) en de wetenschappelijke toetsing om zeker te zijn dat alles future-proof is. De boodschap is dat het de bedoeling is snel vooruit te gaan. Dat is de intentie van de drie ministers die de afgelopen maanden met de respectieve administraties rond de tafel hebben gezeten. We willen vooruit en we willen zeker toerisme in de diverse keuringscentra vermijden, want dat zou geen goede zaak zijn. Die samenwerking is dan ook gewenst.

Mensen kunnen me vertellen dat ik niet op de EU moet wachten, maar het is een feit dat de EU de opaciteitstest nu nog verplicht. Daarbovenop kunnen we nog andere testen uitvoeren. GOCA Vlaanderen heeft een snelle calculatie gemaakt. Per keuring zou de klant 12,5 euro meer mogen betalen voor elke test, ook indien geen roetfilterfraude is gepleegd of indien de roetfilter niet defect is. Aangezien iedereen die meerkost moet betalen, hebben wij de EU voorgesteld ons tot een modernere test te beperken. Dat is wat we opnieuw zullen doen.

Ook de consumentenbescherming is maandag aan bod gekomen. Ik heb tijdens de commissievergadering van 28 mei 2020 al aangekondigd dat het not done is veel reclame voor autotuning te maken met de aankondiging dat de roetfilter kan worden verwijderd om de motor meer capaciteit te geven. Dat is absoluut not done.

Ik kan hier niet tegen optreden. We hebben hierover een schrijven klaar. We willen dat bij de verkoop van tweedehandswagens in de Car-Pass wordt gemeld of een roetfilter al dan niet aanwezig is. Zo worden mensen die te goeder trouw een tweedehandsauto kopen, niet benadeeld. Die brief is naar federaal minister Muylle vertrokken. We vragen haar in het licht van de consumentenbescherming op te treden tegen firma's die momenteel aanbieden de roetfilter uit wagens te verwijderen. Zij plegen een inbreuk op iets waar we allemaal voor strijden, namelijk een betere luchtkwaliteit.

Ik kan geen timing geven, maar het is alleszins de intentie van alle ministers heel snel werk te maken van de verdere uitrol. Dit dossier is in januari 2019 stilgevallen en ik heb dat in oktober 2019 geërfd.

Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik dank ook mijn collega's voor de lieve bijnaampjes die ik op de lijst kan bijschrijven. Ik zal niet mopperen. Ik zal zelf heel gelukkig zijn.

Mijnheer Ceyssens, ik heb, samen met u, in de commissie gevraagd niet op de EU te wachten. Dat zal de zaak alleen maar vertragen. We hebben de EU niet nodig. We hebben een controle en een heel duidelijke kalender nodig.

Mijnheer Tobback, ik zou, samen met u, om een duidelijk signaal willen vragen. De mensen moeten weten dat het op dit ogenblik ernst is. Het is niet alleen de volksgezondheid of de fraude die stilstaat. We moeten heel duidelijk optreden en zeggen dat dit onze gezondheid schaadt, dat we iets aan onze gezondheid zullen doen en dat we de fraude zullen aanpakken.

Minister, ik vraag u om, misschien aan de hand van de studie die op 3 juli 2020 binnenkomt, bepaalde quick wins te onderzoeken, zodat zeker van het signaal ten aanzien van de fraudeurs heel snel werk kan worden gemaakt.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Annick Lambrecht aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het stijgend aantal verkeersdoden

ACTUELE VRAAG van Lode Ceyssens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het gestegen aantal verkeersdoden in 2019

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Minister, triest nieuws: het aantal verkeersdoden is opnieuw gestegen. In 2018 waren er in Vlaanderen 310 doden, in 2019 waren er 315. We stellen ook een stijging met 7 procent vast bij fietsers en zelfs met 24 procent bij de voetgangers. Eens te meer zien we dus dat de zwakke weggebruikers de grootste onveiligheden ervaren in het verkeer.

Ook de verkeersovertredingen nemen toe. Men rijdt meer met alcohol, men rijdt meer onder invloed van drugs en men rijdt ook vaker te snel.

Nochtans bestaan er Europese richtlijnen die stellen dat we tegen 2030 50 procent minder verkeersdoden moeten hebben. In 2050 moeten het er nul zijn. Vlaanderen is iets minder ambitieus dan Europa, maar stelt toch dat er tegen 2030 30 procent minder doden in het verkeer moeten zijn.

Wij vernemen dat we een nieuw verkeersveiligheidsplan zullen hebben tegen 2021 en dat u pleit – en dat siert u – voor een ambitieuzere en innovatievere aanpak. Het is broodnodig, minister. Het zijn dramatische cijfers. Het is niet vijf voor twaalf, het is vijf over twaalf. Achter die cijfers gaat heel wat leed van mensen schuil. Iedereen heeft het over meer verkeersveiligheid en de nood daaraan. Maar het mag niet bij holle woorden blijven.

Minister, wat zult u concreet doen om het aantal verkeersslachtoffers te doen dalen tegen het einde van deze legislatuur, 2024?

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, ik kom in dit parlement heel dikwijls tussen over het aantal verkeersdoden. Vorige week maakte ik al een bruggetje naar het stijgende aantal verkeersdoden. Dat was dit weekend in de media.

In Vlaanderen hadden we de ambitie om in 2020 200 verkeersdoden te hebben. In 2017 doken we voor het eerst, met 299, onder de grens van 300. Er was toen nog een hele weg te gaan, maar jammer genoeg is het daarna weer de verkeerde richting uitgegaan, met 310 in 2018 en 315 in 2019. Wat mij vooral zorgen baart, is het hoge percentage voetgangers – ik kom op een stijging van 2018 naar 2019 met 28 procent, mevrouw Lambrecht. Minister, dat zijn toch wel cijfers die ons zorgen baren, zeker en vast als je tegelijkertijd in de krant leest dat het aantal verkeersboetes is gestegen met 7,5 procent. 5,5 miljoen Belgen vliegen de bon op vanwege verkeersovertredingen, waarbij drugsmisbruik, alcohol, snelheid en gsm-gebruik problematisch zijn. Dat zijn toch echt overtredingen die kunnen leiden tot zware verkeersongevallen. We kunnen ons dan ook afvragen of er nog voldoende sense of urgency is als we het over dit probleem hebben.

Ik ben blij, minister, dat u een nieuw verkeersveiligheidsplan heeft aangekondigd, en dat er 124 miljoen euro wordt uitgetrokken voor het aanpassen van verkeersinfrastructuur, waarvan 30 miljoen euro voor twintig zwarte punten. Er zijn veel middelen en goede voornemens, maar toch slagen we er nog altijd niet in om die cijfers te doen dalen.

Minister, welke maatregelen zult u nemen om het tij echt te doen keren?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel, mevrouw Lambrecht en mijnheer Ceyssens, voor uw vragen en uw terechte bezorgdheid over de verkeersveiligheid. Ik deel absoluut die bezorgdheid met u. We moeten inderdaad helaas vaststellen dat er nauwelijks of eigenlijk geen evolutie is, integendeel: de cijfers worden slechter. Dan is er maar één voor de hand liggende conclusie: we moeten het geweer van schouder veranderen. We moeten de bestaande aanpak kritisch in vraag durven te stellen. We moeten sowieso ten volle inzetten op efficiëntie.

Nu, evalueren wat werkt, is op zich een goede zaak, maar tegelijkertijd moeten we ook durven te elimineren wat weinig of geen resultaten oplevert. En daar willen we allemaal ten volle op inzetten. Ik heb inderdaad aangekondigd dat wij werken aan een nieuw verkeersveiligheidsplan 2021. Maar dat betekent niet dat we tot dan op onze lauweren gaan rusten of de kat uit de boom zullen kijken. Ik denk dat we nu onmiddellijk moeten schakelen, want de cijfers zijn niet goed. De doelstellingen waren ambitieus, maar zoals het nu voorligt, gaan we die doelstellingen niet halen.

Wat hebben we tot nu toe gedaan? We hebben de input gevraagd van heel wat stakeholders in het veld, input die we zo snel mogelijk moeten kunnen implementeren in ons beleid, en waarbij we echt veel sneller moeten schakelen. Jullie kennen allemaal het vorige verkeersveiligheidsplan met de vijf E's: education, engineering, enforcement, evaluation en engagement.

We mogen daar alleszins ook niet de hele technische evolutie bij vergeten. Maar al die facetten – opleiding, sensibilisering, campagnes, handhaving, evaluaties, maar ook de technologische evoluties – moeten we bekijken als een groot geheel. En ik zie die nieuwe aanpak dan ook eerder als een grote geoliede machine die men van bovenuit aanstuurt, een machine die alleszins zeer snel en accuraat problemen aanpakt daar waar ze zich stellen.

De cijfers zijn al door een aantal collega's genoemd, zowel inzake investeringen als inzake slachtoffers en overtredingen. Die cijfers liegen er niet om, maar eigenlijk zeggen deze cijfers niet alles. Als ik kijk naar de vastgestelde verkeersovertredingen, weten we dat dat maar een fractie is van het aantal overtredingen dat continu gebeurt. Als we kijken naar het aantal ongevallen, dan weten we dat

er naast het aantal geregistreerde ongevallen ook nog heel wat andere ongevallen gebeuren met heel wat menselijk leed.

En dan de slachtoffers tout court: we weten dat het niet gaat om die 315 mensen, maar ook om heel wat familieleden, vrienden en kennissen, die daar allemaal de dupe van zijn. Ik heb op het kabinet al een aantal gesprekken gehad met onder andere de nabestaanden en met slachtoffers van zware verkeersongevallen die het nog kunnen navertellen. Ik kan u zeggen dat dat er telkens zwaar in hakt. Dat zijn vaak zware, heel emotioneel beladen gesprekken. Maar dat is eens te meer de motivatie om te zeggen dat we hier veel sneller moeten schakelen.

We moeten hier veel sneller over gaan tot een nieuw verhaal, tot een nieuwe actie, met het liefst de neuzen in dezelfde richting. Vandaag gaat het over heel veel entiteiten, allemaal met heel goede bedoelingen, maar waarmee we de facto geen vooruitgang boeken. Daarom zetten we daar ook ten volle op in. Ik wil heel snel komen tot een innovatief en ambitieus veiligheidsplan, maar intussen blijven we schakelen en blijven we met alle stakeholders samenzitten, en blijven we er ook qua infrastructuur op hameren dat alles veel sneller moet gebeuren. Dossiers moeten veel sneller worden aangepakt, maar we gaan uiteraard niet sneller rijden op de weg. Ik dank u.

Annick Lambrecht (sp·a): Ik dank u, minister. Niemand twijfelt aan uw goede bedoelingen, maar de cijfers van de verkeersdoden zijn wat ze zijn: dramatisch. En vooral voor de veiligheid van de zwakke weggebruiker dient men in Vlaanderen echt een tandje bij te steken. Er is nood aan een echt concreet plan, een concreet plan voor onder andere veiligere en bredere fietspaden. Het geweer moet van schouder worden veranderd.

U hebt gelijk: wat de voorbije jaren gedaan is, werkt niet. Ik heb dan ook de volgende vraag: hoe zult u de fietsinfrastructuur verkeersveiliger krijgen tegen 2024?

Lode Ceysens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord en uw aanpak. Ik wil toch even stilstaan bij een heel belangrijk aspect, en dat is volgens mij attitude. Ik heb hier in het parlement al eens verteld over een kennis van mij die in een aantal landen heeft gewoond. Hij vertelde mij dat je in Stockholm echt met de nek wordt aangekeken als je achter het stuur kruipt met een glas op. In Nederland gaan je vrienden je tegenhouden om niet in de auto te kruipen als je gedronken hebt. En hier bij ons zeggen je vrienden: 'Neem die weg, want op de andere weg is er controle.'

Uit een Europese studie blijkt ook dat 20 procent van ons vindt dat het kan om met een glas op achter het stuur te kruipen. Het Europese gemiddelde is 9 procent, Nederland en Duitsland zelfs maar 4 procent.

Minister, ik vind het jammer dat er deze zomer geen 'zomer BOB' is. Kunnen we toch geen tandje bij steken?

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, ik dank u om nogmaals uw ambitie te onderschrijven om voor minder verkeersslachtoffers te gaan. Ik heb ook uw interview met de krant van dit weekend gelezen, en ik herinner me ook nog een antwoord op de actuele vraag van 11 maart, toen we het ook al over deze problematiek hebben gehad. Ik verwijs naar twee van uw antwoorden en suggesties.

Eerst en vooral zou u de procedures voor zwarte kruispunten proberen in te korten. Wat is de stand van zaken? Of zit dat mee in het verkeersveiligheidsplan dat u aankondigt?

Ten tweede maakte u er gewag van dat u voor de grijze punten – waar gelukkig nog geen zware ongevallen zijn gebeurd – zou gaan samenwerken met Febiac voor de analyse van bepaalde 'car data', zodat u die kon identificeren en tijdig veranderingen kon aanbrengen. Hoe is het daarmee? Is er de afgelopen drie maanden nog enige beweging geweest in dit dossier?

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, samen met collega Ceyssens gaan we het morgen in de commissie al hebben over het niet laten doorgaan van de BOB-campagne dit jaar. Ik wil geen voorafname doen, maar ik wil in ieder geval samen met collega Ceyssens vandaag vragen om niet alleen te kijken naar de infrastructuur – de grijze, de zwarte punten en de fietspaden, allemaal zeer belangrijk –, maar vooral naar de attitude. De cijfers die collega Ceyssens net heeft opgesomd, zijn correct en zullen u morgen opnieuw worden voorgelegd. Ik wil ze vandaag ook nog eens benadrukken.

Minister, ik zou u willen vragen om inderdaad meer te kijken naar de attitude van de mensen en ervoor te zorgen dat er niet alleen wat alcohol betreft, maar ook wat snelheid betreft, werk wordt gemaakt van een aanpassing van het gedrag van de weggebruikers.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik kan me alleen maar aansluiten bij de collega's dat het een zeer pijnlijke vaststelling is: niet alleen de cijfers, maar ook de vaststelling dat het beleid niet bijdraagt aan beterschap. In die zin is het voor de toekomst een grote opdracht om echt eens bakens te verzetten. De stijging van het aantal dodelijke slachtoffers is pijnlijk, maar zeker de opvallende stijging bij fietsers en zeker bij voetgangers springt naar voren. Ik wil graag de link leggen met recent wetenschappelijk onderzoek dat eens te meer aantoonde dat het gevaar op ernstige verwondingen of overlijden van actieve weggebruikers groter is als het gaat over voertuigen met een groter gewicht die betrokken zijn bij een ongeval, en de vaststelling dat er de laatste jaren een sterke stijging is van de verkoop van terreinwagens en SUV's.

Minister, zult u in het nieuwe plan dat in uitwerking is, de link leggen tussen de twee vaststellingen die we doen? Zult u laten onderzoeken hoe het gewicht van wagens, betrokken bij een ongeval, invloed heeft op het aantal dodelijke slachtoffers en of de Vlaamse overheid daarop een grondiger antwoord moet formuleren?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, ik denk dat we van het nieuwe normaal gebruik moeten maken. 'Elk nadeel heb zijn voordeel', zei de grote Cruijff. Ten gevolge van de lockdown is het fietsgebruik gestegen en verplaatsen er veel meer mensen zich te voet. Dat moeten we zien te verlengen. We moeten die attitude echt ingang doen vinden, zeker in het licht van de wetenschap, minister, dat meer dan 50 procent van de verplaatsingen zich afspelen over een afstand van minder dan 5 kilometer. De fiets of te voet kan het absolute performante alternatief zijn. Minder wagens op de weg betekent ook meer verkeersveiligheid.

Minister, er was de campagne die pas heeft gelopen 'Met z'n allen op de fiets. Goed bezig!', een heel goede campagne. Denkt u na over een soortgelijke campagne? Door het versterken van de positie van de zwakke weggebruiker – meer dan 50 procent van de verplaatsingen gebeurt voor minder dan 5 kilometer –, nemen we structureel de opmaat naar een verkeersveiliger omgeving.

Minister Lydia Peeters: Collega's, dank voor de bijkomende vragen. Een aantal onder u hebben het hier al gezegd: de e van engagement, gedrag is uiteraard een heel belangrijk aspect van alles wat met verkeersveiligheid te maken heeft, maar het is en blijft natuurlijk een en-en-en-verhaal. Vandaar dat we moeten inzetten op al die facetten, op alles wat de moderne mobiliteitsvisie met zich meebrengt en niet mogen vasthouden aan wat in het verleden is bepaald, want alles is evolutief. We hebben in de commissie al meermaals gezegd dat meer fietsongevallen voor een deel te maken hebben met het feit dat er meer fietsers zijn, en ook snellere fietsers, waaronder de speedpedelecs en elektrische fietsen. Maar elk ongeval, of het nu een dodelijk ongeval is of een van de 23.000 geregistreerde ongevallen met lichamelijk letsel, is er een te veel.

Wat dat betreft, is gedrag zeer belangrijk: het zijn niet de voertuigen die een ongeval veroorzaken maar de mensen in de voertuigen. Een seconde onoplettendheid kan dodelijk zijn en we moeten dan ook ten volle blijven inzetten op dat gedrag, ongeacht of het dan gaat over de drie killers in het verkeer, snelheid, alcohol en drugs, of over afleiding. Het is de verantwoordelijkheid van eenieder die zich in het verkeer begeeft om alert te zijn, om geen alcohol of drugs te gebruiken en zich zeker ook aan de aangepaste snelheid te houden.

Op dat vlak is toekomstgericht een en ander mogelijk, onder meer voor de nieuwe voertuigen met het Advanced Driver Assistance-systeem (Ada-systeem) maar dat moeten worden opgenomen in het nieuwe verkeersveiligheidsplan dat we zo snel mogelijk willen uitrollen en waarbij opnieuw de input van alle mogelijke stakeholders ten zeerste welkom is.

Er is ook al meermaals gevraagd naar de BOB-campagne, ook morgen in de commissie zijn daarover een aantal vragen geagendeerd. De BOB-campagne gaat deze zomer inderdaad niet door, die campagne is als dusdanig in handen van Vias en de Vlaamse Stichting Verkeerskunde om te kijken hoe men daar verder mee omgaat. Het is echter niet omdat er geen BOB-campagne loopt dat er daarom geen handhaving of controle op alcohol in het verkeer zou zijn. Alle politiezones zullen daarop blijven focussen en handhaving blijft ook zeer belangrijk. Ook de gedeelde verantwoordelijkheid en het gedrag blijven zeer belangrijk, over welke weggebruiker het dan ook gaat. Daar moeten we volop op inzetten.

Hoe kunnen we fietsinfrastructuur maar ook andere weginfrastructuur veiliger maken? Voor de fietsinfrastructuur hebben we al heel wat extra middelen uitgetrokken: alleen al voor 2020 is 180.000 euro extra ingezet voor fietsinfrastructuur. Uit studies moet ook blijken hoe die veiliger kan worden ingericht. Zoals ik vorige week nog in de plenaire vergadering heb gezegd, moeten we naar een systeem gaan waarbij elke weggebruiker heel snel een melding kan doorgeven van een onveilige verkeerssituatie, ongeacht of het gaat om een lokaal bestuur of een individuele burger, zodat daar accuraat gevolg aan gegeven kan worden. We moeten daar met zijn allen op inzetten. Het kan niet zijn dat men acht maanden moet klagen om dan te horen te krijgen dat het probleem volgend jaar wordt aangepakt. Daar hebben mensen, en zeker slachtoffers geen boodschap aan. Dat moet dus allemaal veel sneller en accurater gebeuren. Vandaar ook het belang van data; waar de heer Claes terecht naar verwezen heeft. De data in alle auto's die rondrijden, zijn ter beschikking en kunnen worden uitgewisseld.

Heel wat instanties zijn daarmee bezig. Maar ook daar moeten we de krachten bundelen om effectief iets met de data te kunnen doen. Als men aan de hand van het cardatasysteem ziet dat men op bepaalde locaties heel vaak op de rem moet gaan staan, dan moet dat minstens onmiddellijk een signaal geven dat er iets niet helemaal is zoals het hoort, dat er een onveilige situatie is. Dan kan men een ploeg daarnaartoe sturen, om te bekijken hoe men daarvan kan gebruikmaken. Ook dat zal zeker mee worden opgenomen in ons verkeersveiligheidsplan.

Daarom hamer ik specifiek op de technische evolutie, de technologische vooruitgang. Er is zoveel potentieel aan data. Laat ons ook daar samenwerken, laat ons zorgen voor een accurate uitwisseling van die data, zodat we dat kunnen gebruiken om onze infrastructuur een stuk veiliger te maken. Dat is en blijft heel belangrijk.

Maar de heer Keulen verwijst ook terecht naar de campagnes. Ik heb mij zelf geërgerd aan het feit dat we bijvoorbeeld op de E17 op amper 50 dagen tijd 35 ongevallen hebben gehad, alle mogelijke initiatieven inzake signalisatie van de aannemer en ons Agentschap Wegen en Verkeer ten spijt. Sommigen komen vertellen dat het daar 's nachts wel een verlichte kerstboom lijkt. Maar het aantal ongevallen blijft er toenemen. En keer op keer krijgen we van de federale politie te horen dat de oorzaak daar vaak bij het gedrag ligt, en dat een aantal mensen daar veel te laat de file opmerken en op de staart van de file inrijden. We zouden ook daar heel doelgericht en accuraat campagnes moeten kunnen inzetten, maar dan komt men mij vertellen dat de kalender van de campagne is vastgelegd voor het komende jaar en dat men daar niets aan kan wijzigen. Tja, dat kan natuurlijk niet. We moeten veel sneller, veel vlotter en ook regionaal campagnes kunnen inzetten, opdat ze hun doel niet voorbijgeschieten.

Het verhaal van alcohol en drugs is hier al een paar keer aan bod gekomen. We voeren daar heel veel campagnes rond. Maar we moeten dat allemaal opnieuw in vraag durven stellen. Handhaving is heel, heel belangrijk. Maar we zien dat de cijfers opnieuw niet goed zijn, dus moeten we schakelen en het geweer sneller van schouder veranderen. We moeten heel snel – zo snel mogelijk – komen tot een nieuwe en geoliede aanpak, waarbij we allemaal hetzelfde doel voor ogen hebben: die cijfers moeten drastisch naar beneden. Ik dank u.

Annick Lambrecht (sp-a): Minister, ik wil u oproepen om niet in hetzelfde doodlopende straatje te geraken als uw voorganger: telkens grote aankondigingen, telkens recordinvesteringen, en toch massa's verkeersdoden. Met grote beloftes zullen we geen levens redden in het verkeer, wel met heel veel concrete acties, zoals u er heel terecht een aantal hebt opgesomd. Ik denk aan die zwarte punten die weg moeten, aan conflictvrije kruispunten en aan bredere, veiligere fietspaden en ga zo maar door. Ik kan u zeggen dat wij echt op u rekenen en dat heel Vlaanderen op u rekt.

Lode Ceysens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. We zullen morgen in de commissie nog verder discussie voeren over de BOB-campagne. Er zal inderdaad gehandhaafd worden, maar we moeten ook maximaal sensibiliseren. Het is heel duidelijk dat er vanuit Vlaanderen zware budgettaire inspanningen worden geleverd. Maar veiligheid is een zaak van ons allemaal. Door de zesde staatshervorming zijn we in Vlaanderen bevoegd voor sensibilisering. We moeten de rol voluit spelen en iedereen ervan bewust maken dat ze een individuele verantwoordelijkheid hebben in het verkeer. Anders kunnen we tot in den treure investeringen blijven doen, maar dan zullen de verkeersdoden blijven vallen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het opleiden van de tijdelijk werklozen door de VDAB

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, sinds maart zijn er een pak mensen op tijdelijke werkloosheid gezet, tegen wil en dank. Op een bepaald moment waren het op

landelijk niveau 1,26 miljoen mensen. Voor een aantal sectoren zullen een aantal mensen zeker nog tot eind dit jaar in tijdelijke werkloosheid blijven. En voor veel van die mensen oogt de toekomst vrij onzeker. Het is onze plicht, van links tot rechts tot centrum – noem maar op – om die mensen te versterken en ervoor te zorgen dat die periode van tijdelijke werkloosheid nuttig wordt gebruikt.

Tot voor kort wist VDAB niet eens wie de mensen waren. Maar het goede nieuws is dat we nu wel een machtiging hebben gekregen van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ) om de gegevens van die mensen te pakken te krijgen en hen aan te spreken.

Maar het is ook belangrijk dat die mensen zich verplicht gaan inschrijven bij VDAB, omdat VDAB het best geplaatst is om die mensen een opleidingsaanbod te doen of werkervaring aan te bieden. Bij mijn weten moeten die mensen zich, afhankelijk van het statuut waarin ze zich bevinden, drie tot zes maanden na de tijdelijke werkloosheid verplicht gaan inschrijven, maar bij mijn weten is dat tot op vandaag opgeschort door de Federale Regering en zou die teller pas beginnen te lopen na die opschorting. Minister, weet u tot wanneer die opschorting geldt? Komt daar verandering in?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, het is, denk ik, de zesde keer dat u in de plenaire vergadering een vraag stelt over de tijdelijke werkloosheid. Ik ben het zeker met u eens dat opleiding erg belangrijk is, ook voor mensen die tijdelijk werkloos zijn. Ik denk dat ik twee keer goed nieuws heb voor u. U weet dat er een federale regel bestaat – u hebt er zelf naar verwezen – dat mensen die drie maanden tijdelijk werkloos zijn door overmacht, zich bij VDAB moeten inschrijven. Die regel is geschorst vanwege de gezondheidscrisis die we meegemaakt hebben, maar die schorsing duurde tot 30 juni. Dat betekent dat sinds vandaag de termijn opnieuw aan het lopen is. Mensen die vanaf vandaag drie maanden tijdelijk werkloos zijn door overmacht, zullen zich dus na drie maanden moeten inschrijven bij VDAB. Die termijn loopt tot 1 oktober. Vanaf 1 oktober zullen we die inschrijvingen dus mogen verwachten.

Jullie hebben mij gevraagd om ook inzage te krijgen in wie tijdelijk werkloos is. Ook op dat punt heb ik goed nieuws, collega Ronse. Sinds enkele dagen weet VDAB wie tijdelijk werkloos is en kunnen ze mensen dus proactief gaan benaderen. Ze gaan dat op drie manieren doen. De eerste manier is een grootschalige campagne op sociale media, die vrij snel gestart kan worden. Ten tweede zal elke persoon die tijdelijk werkloos is, ook een persoonlijk aanbod, een pakket, krijgen van VDAB. Dat kan per mail, maar dat zal normaal eerst per adres zijn, omdat je natuurlijk niet onmiddellijk die mailadressen hebt. En ten derde komt er ook een sectorale aanpak. Dat betekent dat VDAB met sectoren waar de tijdelijke werkloosheid hoger is, gaat overleggen om passende opleidingen mee in de kijker te zetten. De sectoren kunnen dan zelf ook naar de mensen gaan en zeggen: volg die of die opleiding.

Dat is twee keer zeer goed nieuws, collega's. En als ik zie dat de resolutie dateert van 9 juni 2020 en vaststelt dat we nu iets meer dan drie weken later zijn, dan vind ik dat we fantastisch snel resultaten geboekt hebben. Ik weet dat eigen lof stinkt, maar dit hebben we echt wel goed gedaan.

De voorzitter: En u bent zelfs binnen de tijd. Dat is ook uitzonderlijk.

Minister Hilde Crevits: Goed nieuws vraagt weinig woorden.

De voorzitter: Dat is waar.

De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, u zegt mij dat het de zesde keer is dat ik die vraag stel. Ik hoop dat de collega's mijn voorbeeld gaan volgen, want als je de vraag zes keer stelt, krijg je plots twee keer goed nieuws. De aanhouder wint in dezen. *(Opmerkingen)*

Het is ook een serieuze problematiek. Als we iets moeten doen, dan is het mensen die vandaag tijdelijk werkloos zijn, versterken. Ik vind drie maanden nog altijd iets te lang. Ik denk dat de periode korter moet zijn, maar het is al goed dat die periode vanaf nu begint te lopen. En het is vooral goed dat VDAB ook in actie zal schieten om de mensen zelf te contacteren. Ik herinner me, minister, dat u in een vorige plenaire vergadering zei dat we bij de machtiging nog niet zeker waren welke gegevens we allemaal zouden mogen gebruiken van die mensen. Uit uw informatie nu heb ik begrepen dat zeker het adres al kan worden gebruikt en dat er dus brieven kunnen worden gestuurd. Kan VDAB die mensen ook persoonlijker benaderen? U sprak over mail, maar eventueel ook telefonisch, want een aanpak op maat zal zeker hard nodig zijn, in het bijzonder bij mensen in kwetsbare contexten.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): 'No time to waste', dat was eind jaren 80, in mijn tienerjaren, een bekend T-shirt. Mocht ik er nog in gekund hebben, had ik dat T-shirt vandaag moeten aandoen, want dat is echt wel van toepassing op de tijdelijke werklozen van vandaag. 200.000 mensen, las ik vandaag in de krant, zijn nog altijd tijdelijk werkloos. En de vrees is dat veel van die mensen hun job echt gaan verliezen.

Minister, we hebben in de commissie en hier in de plenaire vergadering inderdaad langs alle kanten al veel aangedrongen. Ik ben dan ook heel blij met het goede nieuws. Ik dring er gewoon mee op aan dat VDAB echt geen tijd verliest en dat men die mensen zo snel mogelijk bij de hand pakt. Want er is ook goed nieuws vandaag in de kranten: een op de vijf kmo's denkt eraan om weer mensen aan te werven. Er zijn dus jobs op komst. We moeten nu alles doen om de mensen die vandaag tijdelijk werkloos zijn, te begeleiden naar die job. Dat is een cruciale rol voor VDAB. Via digitale en andere opleiding moet dat echt wel lukken. Ik dring er mee op aan dat het plan dat u hier aankondigt, en dat goed nieuws is, ook snel wordt uitgevoerd, waarvoor dank.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, het staat buiten kijf dat een groot deel van de personen die nu in tijdelijke werkloosheid zitten, helaas ook in permanente werkloosheid zullen kunnen vervallen. Ik ben blij dat er overleg is met de sectoren. Ondersteunt u ook de oproep van professor Ive Marx van de Universiteit Antwerpen, die pleit voor een bijzonder transitiefonds, waarbij tijdelijk werklozen zullen worden geheroriënteerd en opgeleid om actief te worden in andere sectoren? Ondersteunt u die oproep? Zijn er bepaalde sectoren vragende partij om nieuwe werknemers te kunnen aanwerven?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, dank u voor het goede nieuws. De coronacrisis heeft er duidelijk voor gezorgd dat heel veel mensen stilstaan bij hun loopbaan en bij hun zoektocht naar opleidingen. Alleen al de onlineopleidingen gaan in stijgende lijn, maar ook andere opleidingsverstrekkers doen het nodige en proberen van deze opportuniteit gebruik te maken om hun aanbod in de kijker te zetten. Inzake volwassenenonderwijs en hoger onderwijs werd Limburg hier al

vernoemd, maar ook West-Vlaanderen doet zeer goed zijn best, met de banaba's en manama's die eraan komen.

Minister, ik hoop dat u met de minister van Onderwijs op dezelfde lijn zit inzake het uitwerken van levenslang leren. Kunnen we ook op iets modernere manieren die mensen bereiken? Een brief is natuurlijk de geëigende weg, maar als we mensen echt willen bereiken, moeten we op zoek gaan naar moderne communicatiemiddelen.

Minister Hilde Crevits: Ik wil eerst meegeven dat tijdelijke werkloosheid is wat werknemers onvrijwillig overkomt. In dit geval is dat door overmacht ontstaan. Mensen die onvrijwillig tijdelijk werkloos worden, kun je niet verwijten dat ze werkloos worden. Soms komen ze van dag op dag in een situatie terecht dat ze niet meer naar hun bedrijf kunnen.

Collega Ongena, niemand wordt verhinderd om zich in te schrijven bij VDAB. Mensen moeten niet per se drie maand wachten. Wie wil, kan zich onmiddellijk inschrijven. Maar u hebt wel een punt dat het belangrijk is voor mensen die tijdelijk werkloos zijn, om die periode te gebruiken om opleiden, opleiden, opleiden tot zich te nemen. Ik klop al lang op die nagel. Wie in de toekomst op de arbeidsmarkt alle kansen wil blijven krijgen, moet goed opgeleid blijven.

Zo kom ik bij de actie die VDAB nu zal ondernemen. Collega Ronse en collega Vandromme, de toegang die we krijgen, is in principe een toegang tot de Kruispuntbank van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) om die gegevens daar op te pikken. De gegevens worden gematcht met de databank van VDAB. Er zijn mensen wier adres, e-mailadres en telefoonnummer al in de databank van VDAB zitten omdat ze vroeger misschien al eens contact hebben gehad. Nu is men bezig met het screenen daarvan. Alle mensen van wie men de gegevens heeft, kunnen via een moderne weg worden benaderd.

Een pak mensen die nu misschien voor het eerst tijdelijk werkloos zijn, zijn nog niet bekend bij VDAB. Het is niet zo dat je een visitekaartje krijgt met alle gegevens erop. Het zijn gegevens die worden uitgewisseld, maar niet alle gegevens. Bij heel veel mensen zal het eerste contact per post moeten verlopen, maar beter per post dan niet, natuurlijk.

Er is ook de sectorale werking. In de sectoren waar er veel tijdelijke werkloosheid is, zal VDAB samen met de sectoren in overleg gaan om de sectoren een aanbod te laten doen. In veel gevallen hebben zij meer gegevens van de mensen die tijdelijk werkloos zijn.

Collega Claes, u stelde een interessante vraag over intersectoraal werken. Ik treed professor Ive Marx zeker bij als hij zegt dat het in de toekomst absoluut noodzakelijk zal zijn om intersectoraal te denken. We zijn nu aan het onderhandelen over de nieuwe sectorconvenanten en daarbij is intersectoraal denken een belangrijke pijler. Nu is het altijd zo dat de sector zelf voorziet in opleidingen en daar ook budgetten voor krijgt, maar ik heb toch gevraagd om dat breder te bekijken, om sectoren die verwant zijn met elkaar, samen opleidingen te laten geven, om mensen zo gemakkelijker de switch te laten maken.

En als u mij vraagt waar de grote noden zullen ontstaan, ik kan er u zo twee noemen. Dat is enerzijds onderwijs en anderzijds zorg. Het zal echt van belang zijn om in de komende periode te zoeken naar mensen die in de langdurige tijdelijke werkloosheid zitten of die het niet meer zal lukken om aan een job te raken. We moeten hen grondig laten heroriënteren naar bijvoorbeeld werk in de zorg. Daar zijn tot op vandaag nog heel veel handen te kort.

Collega's, goed nieuws vandaag, twee keer goed nieuws, collega Ronse, zoals u zelf zegt. Geen eindpunt maar een startpunt voor VDAB. Het is voor het eerst in de geschiedenis van VDAB dat ze nu mensen die tijdelijk werkloos zijn, actief kunnen benaderen. Ze gaan dat doen op drie manieren: via sociale media, via een persoonlijke aanpak en via de contacten met de sectoren. Dat zal allemaal gebeuren onder het motto: eender in welke fase van je leven je je bevindt, ook als je tijdelijk werkloos bent door overmacht, is het zo belangrijk dat je een opleiding volgt, en VDAB staat klaar om die opleiding aan te bieden.

Betekent dat dat VDAB zelf die opleiding moet aanbieden, collega Vandromme? Neen. We hebben net 4 miljoen euro geïnvesteerd in een onlineplatform en extra opleidingen, en het is mijn wens dat alle mogelijke bestaande opleidingen rond levenslang leren verzameld worden op dat platform, zodat mensen die een opleiding willen volgen, met één druk op de knop kunnen zien wat er allemaal bestaat. We hebben het er in de commissie Werk al over gehad. Als je vandaag zoekt naar een opleiding, kom je op heel veel websites terecht, maar er is geen gecoördineerd punt, en daar wil VDAB echt aan bouwen, aan dat platform dat het aanbod inzake levenslang leren op een heel gemakkelijke manier kan ontsluiten.

De voorzitter: Ik had daarnet beter gezwegen dat u binnen de tijd was gebleven.

Minister Hilde Crevits: Was ik nu niet binnen de tijd?

De voorzitter: Neen, maar het viel nog mee voor uw doen.

De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): We zijn vier maanden na de uitbraak van de coronacrisis. Nu, na vier maanden, mogen we eindelijk via VDAB de mensen in tijdelijke werkloosheid benaderen. We mogen hen gaan versterken. Na vier maanden begint de teller eindelijk te lopen. Ze moeten zich nu verplicht inschrijven bij VDAB. Het is nu het moment om onze verantwoordelijkheid en onze Vlaamse daadkracht te tonen. Nu moeten we tonen aan de mensen die tijdelijk werkloos zijn, dat Vlaanderen er voor hen is, dat we klaarstaan met opleidingen, met werkervaring, om ervoor te zorgen dat de periode van jobverlies die mogelijk dreigt, wordt ingevuld met nuttige zaken. Zoals collega Claes aangaf, kunnen ze misschien zelfs naar andere sectoren worden toegeleid. We moeten daar taboes rond doorbreken. Dit is het moment om onze verantwoordelijkheid op te nemen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Maaïke De Vreese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de Vlaamse handelshuurlening

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Voorzitter, minister, de afgelopen vier maanden werd onze samenleving grondig door elkaar geschud. Het coronavirus heeft een enorme impact gehad op onze samenleving en onze economie. Onze ondernemers zijn hard getroffen. U zei daarnet 'eigen lof stinkt'. Ik zal u wat welriekende lof toewuiven. De Vlaamse Regering heeft zeer kort op de bal gespeeld en een indrukwekkend pakket aan maatregelen uitgerold: de hinderpremie, de compensatiepremie, de achtergestelde leningen, allemaal met een focus op de solvabiliteit, een focus op onze ondernemers. Een dikke pluim voor de Vlaamse Regering, voor de kabinetten en voor alle diensten die daar keihard voor gewerkt hebben.

Over één maatregel krijg ik toch wat ongeruste telefoontjes. Er zijn ondernemers die zich afvragen wanneer dat op punt zal staan. Het is een belangrijke maatregel, namelijk die over de handelshuurlening. Net zoals collega Ronse heb ik daar al verschillende vragen over gesteld en hoop ik dus ook van u een positief antwoord straks te krijgen. Misschien is dat de West-Vlaamse volhardendheid – ik weet het niet.

Het is dus een belangrijke maatregel. We hebben erover gedebatteerd sinds 9 april, en op 8 mei was er witte rook en een akkoord binnen de Vlaamse Regering. Het principe is als volgt: als de verhuurder een deel van de handelshuur kwijtscheldt, heeft de overheid gezorgd voor een voorschottenmaatregel met PMV zodat de huurders en verhuurders in alle zekerheid een overeenkomst kunnen sluiten.

Hoe zult u er zeker voor zorgen dat onze handelaars de handelshuurovereenkomst zo snel mogelijk kunnen afsluiten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dit is denk ik de vierde keer dat dit thema aan bod komt.

De voorzitter: Nog twee keer en dan krijgt u goed nieuws.

Minister Hilde Crevits: Ik weet niet of het de laatste keer is, dat zullen we nog zien.

We hebben op 29 mei 2020 in dit dossier een Besluit van de Vlaamse Regering genomen. Het zit ogenschijnlijk eenvoudig in elkaar, maar het is technisch vrij complex om te realiseren. Vanaf 1 juni 2020 werd de informatie hierover via de website van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) verspreid. Wat hebben we gedaan? We hebben de modelovereenkomst op de website geplaatst. Dat is dus de overeenkomst tussen de huurder en verhuurder met een principeel akkoord om die huur op te schorten. Dat is een voorwaarde om de handelshuurlening te krijgen. De betrokkenen moeten daar uiteraard over onderhandelen. Op de website staat ook hoe zo'n overeenkomst er kan uitzien en dat je met terugwerkende kracht tot april 2020 zo'n overeenkomst kunt sluiten. De bottleneck zat nu nog bij de onlineaanvraagapplicatie. Als je de overeenkomst hebt gesloten, moet je ze op de website van VLAIO kunnen doorsturen om de lening aan te vragen. Ik zeg het met enig voorbehoud, maar de aanvraagmodule zal op vrijdag 3 juli 2020 opengesteld worden. Dat betekent dus dat mensen vanaf 3 juli een aanvraag kunnen doen voor een handelshuurleningovereenkomst en dat men vanaf 11 juli ook een aanbod zal krijgen van de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen/Zelfstandigen (PMV/Z) om die lening effectief te ondertekenen.

Het heeft wel wat voeten in de aarde gehad. We dachten aanvankelijk dat de banken voor loket konden spelen, maar dat is niet gelukt. Nu zal het dus toch via onze diensten gebeuren. Ik kan u toch het positieve nieuws melden dat vanaf vrijdag de lening kan aangevraagd worden.

Maaïke De Vreese (N-VA): Ik ben natuurlijk blij met dat nieuws. Ik zei al dat de Vlaamse Regering goed werk verricht. Ik was wel wat ongeduldig, maar dat komt door een grote bekommernis die ik met onze ondernemers deel. We weten allemaal dat zij zwaar getroffen zijn. Die coronabladzijde kunnen we niet zomaar omslaan en de gevolgen zullen nog lang doorwegen.

Vandaag lazen we het bericht dat een op de vijf kmo's opnieuw wil aanwerven, maar dat het pessimisme ook het hoogst in tien jaar is. Vier op de tien ondernemingen verwachten een negatieve impact op de tewerkstelling. In deze context

is die handelshuurlening zeer belangrijk om de ondernemingen financieel zuurstof te verlenen. De laatste tijd werd er naar aanleiding van de hinderpremie en compensatiepremie bijzonder veel aandacht besteed aan de communicatie. Er was ook veel media-aandacht voor. Die is nu wat afgezwakt. Ik denk dat het ook belangrijk is dat als de handelshuurlening van kracht wordt en kan aangevraagd worden, wij daar de nodige aandacht aan moeten besteden. Hoe zult u het aanpakken om voldoende aandacht aan en duiding bij de handelshuurlening te geven?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): In het straatbeeld lijkt de grootste coronarellende geleden, want de winkels en horecazaken zijn opnieuw open. Toch is niet alles zo rooskleurig. Uit de recentste enquête door de Nationale Bank blijkt in vergelijking met de precoronaperiode een gerapporteerde omzetsdaling van 50 procent in de horecasector. 10 procent van die etablissementen acht een faillissement waarschijnlijk. Er is inderdaad wel een zekere vorm van herstel, maar dat verloopt nog erg traag. Dat is natuurlijk niet zo verbazingwekkend als we onszelf eraan herinneren dat winkels, restaurants en cafés drie maanden verplicht de deuren moesten sluiten. Inderdaad is de grootste verderlopende vaste kost de huur. Dat is een financiële druk die de ondernemingen nog altijd voelen. Er is onder meer na uw interventie daarvoor een overeenkomst uitgewerkt, waarbij de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) een rol speelt, maar die toch vooral gebaseerd is op een vrijwillige overeenkomst tussen de huurder en verhuurder.

Wat zou de Vlaamse overheid nog kunnen betekenen voor ondernemingen die financiële moeilijkheden hebben door een hoge huurprijs, maar die te maken hebben met een verhuurder die niet bereid is om zo'n vrijwillige overeenkomst te sluiten? Niemand is immers gebaat bij faillissementen, ook de verhuurders van handelspanden niet.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, in deze rare tijden zou ik toch wel graag twee woordjes van dank uitspreken. Een eerste woordje van dank wil ik richten aan alle verhuurders van panden die al een of twee maanden huur hebben laten vallen. Het klinkt soms evident om te zeggen dat mensen de huur moeten laten vallen, maar dat is echt geen evidentie. Veel verhuurders zouden ook in financiële problemen kunnen terechtkomen, als ze te veel huur zouden laten vallen.

Een tweede woordje van dank richt ik tot u, minister, want u hebt er alles aan gedaan om zo snel mogelijk de nodige informatie te verstrekken, waardoor de partijen al konden starten met de onderhandelingen. Deze informatie was klaar en duidelijk, zoals we van u gewoon zijn, minister, want u bent altijd klaar en duidelijk. Ik denk ook dat deze handelshuurlening belangrijk is voor veel ondernemers, voor veel cafés en voor veel winkels. U weet, minister, dat ik me nog altijd middenstander voel in hart en ziel en dat mijn hart eigenlijk ook wel bloedt, als ik zie hoe sommigen met moeite het hoofd boven water kunnen houden. Mijn vraag is daarom: laten we op alle fronten strijden voor onze lokale handel, voor onze lokale middenstand. Dat kunt u doen, en dat doet u ook met de verschillende beleidsmaatregelen die u neemt. Laten we het allen samen ook doen, door lokaal te blijven kopen.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega Fournier. Dat lokaal kopen kan ik iedereen aanraden. We zijn nog nooit zo welkom geweest als nu. Vroeger waren we ook altijd welkom, maar nu worden we met een nog grotere smile ontvangen als we lokaal gaan shoppen. Ik hoop daar binnenkort ook nog eens ruim de tijd voor te hebben.

Collega De Vreese, als de module online komt, dan voorzien we ook in heel wat informatie. VLAIO wil dat ook begeleiden en vanaf 15 juli – en dat hangt samen met de vraag van collega Janssens – zal VLAIO ook voorzien in een aanbod om te bemiddelen tussen huurder en verhuurder, om zo tot een overeenkomst te komen. Langs de ene kant is het pijnlijk voor een verhuurder om één of twee maand huur te laten vallen, maar de verhuurder heeft er natuurlijk ook alle belang bij dat er geen faillissement is, want dan ben je als verhuurder veel meer kwijt. Het grote voordeel van wat wij aanbieden als overheid is dat wij een lening geven, zodat de verhuurder onmiddellijk betaald wordt en zijn/haar geld krijgt. De lening wordt dan afbetaald aan de Vlaamse overheid, waardoor wij het risico op ons nemen voor de afgesproken periode. Er is dus echt een balans die ook heel sterk rekening houdt met waar de winst voor de verhuurder zit. Maar het is onmogelijk om van de verhuurder niets te vragen. Dat kan ook niet, als je als overheid al budget beschikbaar stelt onder de vorm van een lening.

Kunnen we nog extra zaken doen? Ik ben blij dat u het vraagt, want we hebben eigenlijk al heel veel gedaan en ik ben blij dat dat ook geapprecieerd wordt. Soms lees ik berichten in de trant van 'het moet gedaan zijn met uitdelen en cadeaus geven', maar wat wij doen, elke maatregel die wij nemen, is een steun voor mensen, mensen die vandaag ondernemen, actief zijn en andere mensen tewerkstellen. Alles wat we doen is bedoeld om dat fijnmazig netwerk van kmo's in stand te houden in de toekomst en zo werkgelegenheid te blijven bieden. Dat is ook de reden, collega's, waarom we vorige week vrijdag afspraken gemaakt hebben met een aantal organisaties voor een aantal miljoenen euro's, net om ondernemers te begeleiden. Dus, collega Janssens, als u vraagt om extra maatregelen: vorige week vrijdag hebben we die genomen. Als Voka en UNIZO gaan begeleiden, dan is dat net om mensen te helpen het hoofd boven water te houden of om hun weg op die digitale snelweg te vinden.

Maar om terug te keren naar het punt van collega De Vreese: vanaf vrijdag staat de module online, er is in begeleiding voorzien via VLAIO en vanaf 15 juli gaan we ook bemiddelen tussen huurders en verhuurders, zodat ze tot een overeenkomst kunnen komen.

Maaïke De Vreese (N-VA): Dat zijn gelukkig een aantal goede nieuwtjes, waarvoor dank, minister. Kort op de bal spelen in crisissituaties is enorm belangrijk, evenals weloverwogen en goed uitgewerkte beslissingen nemen. Ik ben dus zeer blij met het nieuws dat de aanvraag voor de handelshuurlening vanaf 3 juli mogelijk zal zijn. Ondernemers doen er nu alles aan om hun zaak met heel veel veerkracht te runnen en in moeilijke omstandigheden te overleven. Deze maatregel zal hun extra zuurstof en die extra duw in de rug geven die ze nodig hebben, geven. Bedankt.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 17.08 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 17.27 uur.*

**ONTWERP VAN DECREET over het onderwijs XXX
– 328 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 10****Algemene bespreking**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet over het onderwijs XXX.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, een onderwijsdecreet is altijd een verzameldecreet met een aantal artikelen. Dit specifieke ontwerp van decreet zorgt voor een aanvulling en verbetering van een aantal bestaande decreten, een vereenvoudiging in de meest ruime zin en de gedeeltelijke uitvoering van het regeerakkoord via een reeks kleine maatregelen.

Ik heb er een aantal zaken uit gepikt die voor onze fractie van belang zijn. Een eerste is de terugbetaling van subsidies voor scholenbouw. Artikel 2 zorgt er namelijk voor, conform het regeerakkoord, dat de termijn voor de terugbetaling van de subsidies voor scholenbouw wordt verlengd van twintig tot dertig jaar. Aanvankelijk was er geen mogelijkheid om af te wijken van de regeling voor technische installaties waarvan de normale levensduur geen dertig jaar bedraagt, maar dat is nu aangepast. We zijn blij dat het ook in deze definitieve vorm is opgenomen.

Een tweede punt – en het zal u niet verbazen dat ik dat wil aankaarten – is de taalscreening van de leerplichtige kleuters. Voor ons was dat een belangrijk punt. Ik haal graag vier zaken aan die bij dit punt belangrijk zijn. Ten eerste wordt de taalscreening uitgevoerd bij het begin van het schooljaar in het laatste jaar van het kleuteronderwijs. Ten tweede kan dit tot gevolg hebben dat kleuters een taalintegratietraject kunnen volgen dat op maat is van die kleuters. Dat wordt niet beperkt tot een voltijds traject, er zijn eigenlijk verschillende vormen die op maat van de kleuter worden aangeboden. Ten derde worden de kleuters toegelaten tot het lager onderwijs en zullen we hen daar niet in beperken. Dat hangt dus niet af van het niveau van het Nederlands. Ten vierde kunnen de taalintegratietrajecten die opgezet worden in het kleuteronderwijs, ook verdergezet worden in het lager onderwijs.

Belangrijk is ook dat kleuters die voldoende halve dagen aanwezig geweest zijn in het kleuteronderwijs, rechtstreeks toegang hebben tot het lager onderwijs. De kleuterschool geeft een advies, maar ook bij een ongunstig advies is er toegang tot het lager onderwijs. Bovendien is de discussie over wat nu precies een taalbad is, ook definitief van de baan, want we hebben die definitie aangepast.

Misschien nog opmerkelijk: bij de verlaging van de leerplicht is er ook aandacht voor de kleuters die nood hebben aan revalidatie, kinesitherapie of logopedie. Daarvoor is er speciale aandacht gevraagd in dit ontwerp van onderwijsdecreet. Onze fractie is dan ook tevreden dat die kleuters die daar nood aan hebben, daar nog een beroep op kunnen doen.

Wat voor ons ook belangrijk was, is het feit dat ontwikkelcommissies bij het vastleggen van de eindtermen ook de haalbaarheid van die eindtermen zullen bekijken. Duaal lesgeven lijkt ons in het kader van het lerarentekort toch ook wel een belangrijke stap als tijdelijk project.

Een laatste punt gaat over leren en werken. Er was voorzien dat het centrum leren en werken zou inkantelen in het duaal leren. In dit ontwerp van onderwijsdecreet

wordt voorgesteld om dit een jaar uitstellen, en dat vinden wij een goede zaak. Op die manier kan namelijk de doelgroep beter in kaart gebracht worden en kunnen we ook nadenken over de noden van die specifieke leerlingen. We hopen in elk geval dat de uitrol van die maatregelen in het belang van de leerlingen zal zijn, met aandacht voor hun specifieke noden.

Dat waren onze punten rond dit ontwerp van onderwijsdecreet. Ik heb geprobeerd het kort te houden.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Allereerst wil ik de collega's van de commissie, en zeker en vast ook de heer Daniëls, danken voor de constructieve samenwerking bij de totstandkoming van dit dertigste onderwijsdecreet.

Ontwerp van decreet XXX bevat allerlei maatregelen die voor juridisch-technische vereenvoudiging zorgen, alsook maatregelen ter uitvoering van het regeerakkoord en de beleidsnota.

Een van de meest in het oog springende maatregelen is de verlaging van de leerplichtleeftijd. Die werd vorig jaar goedgekeurd in de Kamer en is nu ook decretaal verankerd. Vanaf het schooljaar 2020-2021 zullen kinderen vanaf de leeftijd van 5 jaar 290 halve dagen aanwezig moeten zijn op school, vanaf de derde kleuterklas, met andere woorden. Daarbij wordt een minimale planlast voor scholen en ouders gewaarborgd. Schooldirecties kunnen evenwel uitzonderingen toestaan, bijvoorbeeld voor kinderen die revalideren. De verlaging van die leerplichtleeftijd is een bijzonder goede zaak, want hiermee vergroten we de kleuterparticipatie, wat uiteindelijk de sociale ongelijkheid helpt te verkleinen. In ons land sturen de meeste ouders hun kinderen nu al naar de kleuterklas, maar de participatie is het kleinst bij kinderen met een migratieachtergrond en bij kinderen van laaggeschoolde ouders. Om ook sociaal kwetsbare kinderen sneller in de kleuterklas te krijgen, was een verlaging van de leerplichtleeftijd dus noodzakelijk. Het is algemeen geweten dat hoe vroeger kinderen naar de kleuterklas gaan, hoe beter hun kennis van het Nederlands is, hoe vlotter de sociale integratie verloopt, hoe beter de slaagkansen later in de schoolloopbaan en hoe groter hun kansen op de arbeidsmarkt. Vroege participatie aan het kleuteronderwijs is cruciaal voor de verdere ontwikkeling van het kind, zowel op intellectueel, emotioneel en taalkundig vlak als op neurologisch vlak. Dat is de reden waarom we de leerplichtleeftijd hebben verlaagd.

Eigenlijk is de verlaging van de leerplichtleeftijd van 6 naar 5 jaar voor mij nog maar de eerste stap. Wat mij betreft, mag die leerplichtleeftijd nog verder worden verlaagd, als het kan naar 3 of misschien zelfs 2,5 jaar.

Een gevolg van de verlaging van de leerplichtleeftijd is dat leerlingen in officiële scholen vanaf de derde kleuterklas recht hebben op levensbeschouwelijk onderwijs. Dat hadden we niet meteen zien aankomen, maar desalniettemin, het is zo. De Raad van State heeft dat duidelijk in zijn advies naar voren gebracht. Het ontwerp van decreet voorziet daarom in een opt-insysteem, zodat ouders ervoor kunnen kiezen hun kind te laten aansluiten bij levensbeschouwelijk onderwijs in een officiële lagere school. Een ideaal scenario is dat niet. U kent immers mijn mening dat levensbeschouwelijk onderricht niet thuishoort in het onderwijs, en al zeker niet in de kleuterklas. Door het opt-insysteem geven we aan de ouders die dat echt willen, echter toch die mogelijkheid. We zullen dan wel zien hoeveel ouders daarvan ook daadwerkelijk zullen gebruikmaken.

Een andere belangrijke bepaling met betrekking tot het basisonderwijs is de verplichte taalscreening voor elke leerling bij het begin van de derde kleuterklas in functie van de overgang naar het eerste leerjaar. Kinderen bij wie een

taalachterstand wordt vastgesteld, moeten dan de rest van het jaar worden bijgeschoold in een taalbad of een ander taalintegratietraject. De klassenraad kan op het einde van het kleuteronderwijs adviseren om de derde kleuterklas opnieuw te doen als de achterstand nog te groot blijkt. Wij hebben alle vertrouwen in het oordeel van de klassenraden en hun autonoom handelen. Ouders kunnen die beslissing evenwel naast zich neerleggen, maar dan moet het kind in het eerste leerjaar een taalbad volgen. Om te vermijden dat kinderen met achterstand beginnen aan het eerste leerjaar, zetten we dus in de kleuterklas al volop in op die kennis van het Nederlands. Dit effent het pad voor de verdere ontwikkeling van het kind gedurende de hele schoolloopbaan.

Vermeldenswaardig is het tijdelijke project inzake duaal lesgeven dat op gang wordt getrokken. Dat project laat toe dat werknemers uit bedrijven na een korte educatieve opleiding in een school kunnen lesgeven. We maken hiermee een grotere interactie tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt mogelijk, zoals voorzien in het regeerakkoord. Deze maatregel helpt een antwoord te bieden op het lerarentekort.

Daarnaast zorgt OD XXX ook voor een rationalisatie van het onderwijsaanbod. Conform het regeerakkoord zorgt dit ontwerp voor uniforme tabellen en eenvoudige titulatuur, die dan helder naar leerlingen, studenten en ouders kunnen worden gecommuniceerd. Deze maatregel geldt zowel voor het secundair onderwijs, het hoger onderwijs en het dko als voor het volwassenenonderwijs.

Ook het hoger onderwijs wordt in dit genummerd onderwijsdecreet niet vergeten. Bij de diverse maatregelen die worden genomen, is het voor onze fractie van belang dat het aandeel van anderstalige opleidingen wordt opgetrokken van 6 naar 9 procent, waarmee we ook ten dele tegemoetkomen aan de vraag van het onderwijs zelf, en aan die van de arbeidsmarkt, waar men meertalige hoogopgeleiden vraagt.

OD XXX regelt ook personeelskwesties van belang voor gegradueerden die als personeel waren verbonden aan de centra voor volwassenenonderwijs, maar door de inkanteling van hbo5 nu zijn verbonden aan de hogescholen. Ook moeten studenten niet langer voltijds zijn ingeschreven om te kunnen deelnemen aan academische of departementale raden.

Inspraak en studentenparticipatie zijn door mijn fractie altijd verdedigd en worden hiermee vergroot.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, dit is een belangrijk ontwerp van decreet over het onderwijs. Het is een ontwerp van verzameldecreet met heel wat technische aanpassingen, maar ook met een aantal fundamentele wijzigingen.

Mijnheer De Gucht, een aantal zaken vinden we een goede zaak. We kunnen enkel achter de leerplichtverlaging staan. Die leerplichtverlaging is er eindelijk, wat betekent dat we erkennen dat de basis van het hele schoolgebeuren ontzettend belangrijk is. Dit is belangrijk om de ongelijkheid in het onderwijs te bestrijden en aan te pakken.

Hoe de invulling hiervan verder zal worden uitgewerkt, blijft cruciaal. Dat we kinderen vertellen dat ze vanaf de leeftijd van 5 jaar aanwezig moeten zijn en dat er een leerplicht is, betekent niet dat ze heel goed gewapend zijn om die kansen vanaf de kleuterleeftijd volop waar te maken. Er zijn een aantal voorwaarden aan verbonden.

We moeten goed beseffen dat de manier waarop kleuters leren in sprongen gaat. Dat is heel onregelmatig. We kunnen de indruk hebben dat kinderen een

achterstand op het vlak van taal hebben, maar ze kunnen in een stroomversnelling terechtkomen en heel snel een inhaalbeweging maken.

Verder weten we uit wetenschappelijk onderzoek ook dat het welzijn en het welbevinden zeker voor kleuters cruciaal is om te kunnen leren. Het kleuteronderwijs moet nog steeds sterk inzetten op het welzijn van die kleuters. Dat is een absolute voorwaarde voor hen om goed te kunnen leren en om klaar te zijn voor het eerste leerjaar.

Om die reden zijn we altijd zeer kritisch ten opzichte van alles wat met testen en screenings te maken heeft. We vinden taal heel cruciaal en we kunnen niet genoeg benadrukken hoe belangrijk het is dat we kinderen van in de kleuterklas proberen zo snel en zo goed mogelijk Nederlands aan te leren. Dat is heel belangrijk in de strijd tegen ongelijkheid. Dat doen we echter beter niet door eenmalig te testen, door geen rekening te houden met de ontwikkeling van de kinderen en door daar drastische beslissingen aan te koppelen. Het is nog steeds mogelijk kinderen op advies van de klassenraad te laten blijven zitten omdat ze de taal onvoldoende kennen. Dat zijn zaken waar we, net vanwege die manier van leren, heel voorzichtig mee moeten zijn. Het is heel belangrijk hoe een goede test of taalscreening eruitziet, maar ook of er voldoende momenten zullen zijn waarop wordt gescreend.

Het vervolgtraject na een taalscreening is ook belangrijk. We vinden het cruciaal dat we kinderen vooral laten leren in een omgeving waarin ze contact hebben met andere kinderen die Nederlands spreken. Het is wetenschappelijk onderbouwd dat dit de beste manier is om een taal op te pikken. We vinden de aparte taalbadklassen, die door dit ontwerp van decreet nog steeds niet worden uitgesloten, geen goede zaak. We hebben daar nog steeds problemen mee.

De vaste benoemingen na een jaar worden halsoverkop ingevoerd, maar daar is geen grondig debat over gevoerd. Het is een besparingsmaatregel en niet zozeer een maatregel die de loopbaan aantrekkelijk moet maken of die goed is voor het onderwijs in zijn geheel. We moeten echt eens grondig van gedachten wisselen over de benoemingen en de evaluatieprocedure. Dat is een fundamentele bouwsteen voor het hele lerarenloopbaanpact, maar dat pact en het echte debat over de lerarenloopbaan zijn er niet gekomen. Deze maatregel komt er uit besparingsoverwegingen, en dat is geen goede zaak.

Wat het duaal leren betreft, zijn we nog steeds bezorgd om de inkanteling van leren en werken. Hierdoor zitten we met een kwetsbare groep van niet-arbeidsrijpe jongeren waar we bijzondere aandacht voor moeten hebben. We moeten heel waakzaam zijn.

Dat zijn drie zeer belangrijke punten in dit ontwerp van decreet waar wij het heel moeilijk mee hebben.

Ten slotte zal mijn fractie ook nog een amendement indienen over de Universiteit Hasselt omdat wij niet begrijpen wat de meerderheid daar doet door een limitatieve lijst in te voeren, een soort van koterij bij te bouwen vanuit een wantrouwen. Op die manier brengt zij een ongelijke behandeling teweeg tussen de universiteiten. Dat zal straks nog aan bod komen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Collega's, er valt heel veel te zeggen over dit ontwerp van decreet over het onderwijs XXX. Het is een verzameldecreet. Er is tijdens de debatten in de commissie al heel veel over gezegd. Mijn fractie is blij met de verankering van de leerplichtverlaging en het optrekken van het aandeel van de anderstalige bachelors van 6 naar 9 procent. Voor mijn uitgebreide

bedenkingen bij de verschillende onderdelen verwijs ik zeer graag naar het verslag.

Collega's, ik wil vandaag terugkomen op twee punten: de taalscreenings en de taalbaden.

Collega's, ik denk dat iedereen hier het erover eens is dat al onze kinderen goed Nederlands moeten kunnen spreken. Dat is cruciaal voor hun kansen op school maar ook in het leven. Wij zijn dus voorstander van taalscreenings. Wij hebben het in het verleden zelf trouwens al voorgesteld. Op voorwaarde dat ze methodologisch goed worden georganiseerd. Dat is een goede manier om te weten waar kleuters staan op het vlak van taal, en om er daarna mee aan de slag te kunnen gaan in de vorm van taalintegratietrajecten, om kinderen te helpen om hun Nederlands te verbeteren. Tot daar zijn we het eens. Maar wat jullie nu doen, collega's, is van die taalscreenings meer een drempel maken dan een springplank. Dit ontwerp van decreet bepaalt dat de klassenraad voortaan op het einde van de kleuterklas kan beslissen – uiteraard ook op basis van de resultaten van die taalscreening – dat kleutertjes de derde kleuterklas moeten overdoen, dat ze dus niet mogen overgaan naar het eerste leerjaar als hun Nederlands niet goed genoeg is. Dan krijgt die screening veel weg van een eerste stap naar een toelatingsexamen. Daar zijn wij compleet tegen. Ik vraag mij dan echt af waar we mee bezig zijn: een taaltraject in het eerste leerjaar van het lager onderwijs voor kinderen met een taalachterstand, uiteraard, maar we gaan toch geen kleuters laten dubbelen? Ik vind dat een heel raar signaal: een zevenjarige die al de stempel op het hoofd krijgt: 'Ge zijt niet goed genoeg!' Dat vinden wij niet kunnen. En we zijn niet alleen. Dat blijkt ook uit de adviezen van de onderwijspartners. Het katholiek onderwijs gaat niet akkoord met het inschrijven van een minimaal beheersingsniveau van het Nederlands als toelatingsvoorwaarde tot het lager onderwijs. Het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap (GO!) schrijft dat leerlingen jonger dan zeven jaar dan niet samen met hun leeftijdsgenootjes in het lager onderwijs zouden kunnen starten als ze het Nederlands niet voldoende beheersen. Het GO! wijst dat idee zonder meer af. Het Overlegplatform Kleine Onderwijsverstrekkers (OKO), de Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten (OVSG) en de Algemene Centrale der Openbare Diensten (ACOD) zeggen allemaal hetzelfde. Ik heb dat hier trouwens ook door de collega's van CD&V en Open Vld een paar keer horen zeggen. Het verbaast mij dus echt dat jullie dat zomaar laten passeren.

De taalbadklassen zijn nog zoiets waarvan ik dacht dat een aantal parlementsleden van de meerderheid letterlijk zeiden dat ze dat geen goed idee vinden en dat ze er niet in geloven. Zeker collega's van Open Vld. En toch, waarde collega's, laat dit ontwerp van decreet de mogelijkheid open om aparte voltijdse taalbadklassen te organiseren voor maximaal één jaar. Ik hoop dat jullie goed beseffen dat met dit ontwerp van decreet de scholen nog altijd zelf de beslissing kunnen nemen om kinderen met een taalachterstand vijf dagen per week voltijds een jaar lang in een aparte klas te zetten, terwijl de wetenschap al verschillende keren heeft bewezen dat dit niet werkt. Kinderen leren een taal vooral van elkaar. Je moet er dus voor zorgen dat kinderen met een taalachterstand in de klas zitten met kinderen die goed Nederlands spreken, en dan eventueel extra les krijgen om hun achterstand verder bij te werken. Dat is wat ons betreft zo'n taalintegratietraject. Je moet ze dus zeker niet afzonderen in een voltijdse aparte taalbadklas want dat is gewoon contraproductief. Maar bon, ik denk dat dat de minister eigenlijk minder interesseert want het klinkt natuurlijk goed. Ik hoop in elk geval dat de rest van de meerderheid nog eens goed nadenkt vooraleer mee te gaan in dit soort van symboolpolitiek.

Ik wil tot slot nog een kort woordje zeggen over het amendement dat wij, en meer bepaald mijn collega Ludwig Vandenhove, samen met Groen hebben ingediend. Ik wil daar gewoon kort nog bij zeggen dat wij als partij grote voorstander zijn van de

rationalisatie van het hoger onderwijslandschap. We zijn dat al lang. Het is Frank Vandenbroucke die die rationaliseringsoefening in gang heeft gezet, en dat blijft zo. Wij vinden echt dat er dringend een oefening moet worden gemaakt om te kijken wie in het hogeronderwijslandschap welke opleidingen waar kan organiseren.

Vlaanderen blijft een klein gebied en ik denk dat we zo efficiënt mogelijk met onze overheidsmiddelen moeten omgaan. Die rationalisering kan wat ons betreft beter vandaag dan morgen in gang worden gezet. Maar in afwachting daarvan vinden wij het geen goed idee om hogeronderwijsinstellingen op een verschillende manier te behandelen. En dat is wat er nochtans wel gebeurt in onderwijs-decreet XXX, wat betreft de Universiteit Hasselt en haar extra opleidingen. Dat vinden wij geen goed idee, en ook de Raad van State maakt daar opmerkingen bij. Ik denk dat dat de relatie tussen de hogeronderwijsinstellingen gaat verzuuren, en dat het voor rechtsonzekerheid gaat zorgen.

Wat wij met dit amendement vragen, is dat de geldende regels worden toegepast, met name dat de Vlaamse Regering beslist welke studiedomeinen worden toegekend aan een hogeronderwijsinstelling, en dat ze dan daarna het accreditatieproces moeten doorlopen om een opleiding erkend te krijgen. Daarmee is dat ook toegelicht. Ik dank u.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ook wij vinden dat er een paar goede punten in het decreet staan, zoals de uitbreiding van de vaste benoeming en de leerplichtverlaging. Maar wij kunnen niet instemmen met de invoering van dat toegangsexamen om naar de lagere school te gaan, en het invoeren van taalbadan.

Er worden taalscreenings, taalintegratietrajecten en taalbadan ingevoerd, een soort van ingangsexamen. En uiteraard is het beheersen van het Nederlands belangrijk, daar hebben we het tijdens een actualiteitsdebat uitgebreid over gehad. Maar we weten ook dat kleuters een jaar tegenhouden niets oplost. Dat doet meer kwaad dan goed. We weten dat alle wetenschappelijke studies bevestigen dat die taalbadan niet werken, en dat een taaltoets leerlingen tegenhoudt. Dat werkt niet. Dat is een momentopname. Door mensen in taalbadan samen te zetten, ga je eigenlijk een taalwoestijn creëren.

De minister deed hier tijdens dat debat een wat mij betreft redelijk legendarische uitspraak: 'We gaan elkaar toch niet om de oren slaan met pedagogische inzichten?' Maar een beleid dat geen rekening houdt met wetenschap, heet 'fact-free politics', en daar heb ik een heel groot probleem mee. Taalbadan en taaltesten zijn goed voor de eigen achterban, maar dat is ideologie in plaats van degelijk beleid. En dat vind ik problematisch.

Dat de N-VA dat doet, dat verbaast mij op zich niet. We hebben gehoord hoe collega Daniëls hier toen heeft gesparteld met schimmige wetenschappers die zelfs geen studies gepubliceerd kregen. Maar dat CD&V en Open Vld daarin volgen, dat kan ik eerlijk gezegd echt niet begrijpen. Ik kan niet begrijpen hoe jullie meegaan in zo'n beleid, dat niet gestoeld is op ook maar enige objectieve kennis.

En als de wetenschap u niet interesseert, luister dan naar de mensen op het terrein. Zowel de vakbonden als de koepels geven unaniem aan dat dit een slecht idee is. De mensen die dat onderzoeken, zeggen dat het niet werkt, en de mensen van het terrein zeggen dat het een slecht idee is. En toch voeren jullie dat door. Ik kan daar met mijn verstand niet bij.

Wij zouden zeggen: als je wilt inzetten op het Nederlands, investeer dan in betaalbare kinderopvang, in extra leerkrachten en een betere sociale mix in de scholen. Dat werkt wel, dat weten we. Dus wij zullen tegen dit decreet stemmen.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Ik heb mij, samen met de collega's van de commissie Onderwijs, voorgenomen om constructief oppositie te voeren. Ik ga dus ook beginnen met de punten in het onderwijsdecreet die ik goed vind. Want laten we wel wezen: er staan eigenlijk meer positieve punten in dan negatieve.

Ik begin met de bepaalde categorieën van leerkrachten die niet voor de klas staan en die vastbenoemd zijn. Die vaste benoeming kan sneller worden ingetrokken, en dat is een goede zaak. Want op die manier kunnen jonge leerkrachten sneller aan een vaste benoeming geraken. Zeker in het licht van het lerarentekort is dat zeer positief.

Ik vind het ook zeer goed dat jullie van de leerplichtverlaging gebruikmaken om volop in te zetten op het Nederlands in het kleuteronderwijs. Een goede kennis van het Nederlands is de sleutel tot een geslaagde schoolloopbaan. Hier volop in investeren zal lonen, want het kleuteronderwijs is echt de basis van ons onderwijs, letterlijk en figuurlijk. Ik ben ervan overtuigd dat we daarvan de vruchten zullen plukken. Verder vinden wij de verankering van het duaal leren ook een heel goede zaak.

Wat het hoger onderwijs betreft: in het voorontwerp van december stond nog een artikel 96 dat kon leiden tot een verdere verengelsing van ons Nederlandstalig onderwijs. Dit artikel is geschrapt, en dat stemt ons bijzonder gelukkig, waarvoor dank. Bovendien is er ook een bepaling in het ontwerp van decreet dat ervoor zorgt dat anderstalige spookrichtingen kunnen worden stopgezet. Ook dat vinden wij zeer goed.

Helaas zijn er een aantal dingen die ons minder positief stemmen. Ik zal beginnen met de situatie van de Universiteit Hasselt. We hebben die discussie uitgebreid gevoerd in de commissie. Ik ga ze niet helemaal overdoen, maar ik wil toch even een pleidooi voeren voor mijn provincie. Limburg is de voorbije decennia heel hard getroffen: er waren de mijnsluitingen, de sluiting van Ford Genk. Limburg stelt het economisch heel slecht en iedereen weet dat sterk onderwijs dé sleutel is om hierin verandering te brengen. Een sterke universiteit trekt bedrijven aan en zorgt er zeker voor dat de knappe koppen, die we in Limburg zeker hebben, ook in Limburg blijven.

De Universiteit Hasselt wou zijn schouders hieronder zetten en heeft een ambitieus groeiplan voorgesteld waarin twaalf studierichtingen werden voorgesteld. Jammer genoeg zijn van de twaalf die werden gevraagd, slechts vier studierichtingen overgebleven na de regeringsonderhandelingen. Wat nog meer jammer is, is dat de gewone geijkte procedure wordt ontweken en dat we geen studiegebieden toegewezen kregen, maar enkel studierichtingen. Niet alleen ik stel me daar vragen bij, ook de Raad van State stelt zich daar vragen bij en alle andere Vlaamse universiteiten, met uitzondering van de KU Leuven. Ik weet wat u zult zeggen: het probleem met het onderwijs in Limburg is niet zozeer het feit dat er weinig richtingen zijn, maar wel het feit dat er weinig doorstroom is naar de universiteit. Er is veel ongekwalificeerde schooluitval en dat los je natuurlijk niet op met extra richtingen. Natuurlijk staat het ene niet los van het andere. Als leerlingen of studenten uit Limburg bijvoorbeeld naar Leuven moeten gaan om daar te gaan studeren, omdat dat geografisch gezien het dichtst bij is, blijven ze daar vaak plakken. Ze gaan er werken en krijgen er kinderen en dan is er een braindrain vanuit Limburg. Dat is erg jammer, want we hebben net die mensen nodig om Limburg erbovenop te halen. Dat is de reden waarom we een amendement hebben ingediend op dit artikel.

Ik wil nog een woordje zeggen over de taaltesten waar de oppositie het ook heeft over gehad. Wij zijn net ontgoocheld, minister, dat u hierin niet zo ver bent

gegaan als u eerst had aangekondigd. De taaltesten zijn taalscreenings geworden. Er kan advies worden gegeven door de klassenraad, maar dat is niet bindend. De ouders kunnen hiertegen ingaan. Dat is heel jammer want Nederlands is dé cruciale factor om te kunnen volgen in het onderwijs. In het eerste leerjaar leren kinderen lezen en schrijven, en dat is bijzonder moeilijk als je de instructietaal niet goed begrijpt. Het is frustrerend voor het kind in kwestie, het is frustrerend voor de leerkracht en het is frustrerend voor de andere kinderen in de klas. Daarom vinden wij het jammer dat u niet volop bent gegaan voor wat u oorspronkelijk had gezegd. Het is een compromistekst geworden en daarom is het jammer dat hier het gezegde geldt: 'De berg heeft een muis gebaard.' Wij zullen ons dus onthouden op dit ontwerp van decreet.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, een onderwijsdecreet is meestal een decreet met veel artikels, veel technische wijzigingen. Vandaar dat we het idee hadden opgevat – maar we gaan het toch niet doen, voorzitter – om het hier didactisch artikel per artikel te brengen zodat iedereen weet wat erin staat. Ik heb gemerkt dat de andere collega's zich beperken tot een aantal hoofdzaken en dat ga ik ook doen, namens onze fractie.

Het heeft veel voeten in de aarde gehad, zoals altijd, veel overleg gevraagd binnen de meerderheid en met partners, maar het ontwerp van decreet is er. We proberen het altijd voor 1 juli goed te keuren. Het is vandaag 1 juli, dus met enige soepelheid zijn we nog net op tijd.

Collega's, ik haal een aantal zaken aan. We zijn nog altijd in een periode van capaciteitstekort in de scholenbouw en dan is het altijd moeilijk uit te leggen dat scholen na twintig jaar zouden kunnen worden vervreemd en een andere bestemming zouden kunnen krijgen. Om die reden engageren we ook alle aanbieders om scholen langer te houden en trekken die periode op naar dertig jaar. Indien ze toch vroeger worden vervreemd, moet men een deel van de subsidies terugbetalen. Voor technische installaties is er een uitzondering voorzien, en dat is een goede zaak.

Het leerplichtonderwijs en vooral de leerplichtverlaging: voor de N-VA is het cruciaal dat het laatste jaar van het kleuteronderwijs vanaf nu tot het leerplichtonderwijs behoort. Dat is belangrijk, het voorschools leren is cruciaal. Ik gebruik het graag: als je als kind weet wat meer en minder is, dan wordt rekenen heel wat makkelijker. Het zijn heel belangrijke begrippen, net zoals de motoriek die wordt aangeleerd. We verlagen dat, en we zeggen: 290 halve dagen aanwezigheid in die laatste kleuterklas. En dat is belangrijk, dat is echt belangrijk..

Collega's, we kunnen hier nu lang discussiëren over die taalscreenings, taalbaden, maar ik wil iedereen vooral aanraden om artikel 27 van het in de commissie goedgekeurde decreet eens te lezen. Wat daar staat, is cruciaal. We gaan voor een taalintegratietraject dat voltijds kan zijn als dat nodig is en dat dus een taalbad is. Een taalbad kan een aparte voltijdse klas zijn, maar het kan ook minder dan voltijds zijn en het kan ook in de klas zijn. Met andere woorden: we geven scholen en leerkrachten alle varianten die nodig kunnen zijn voor de populatie leerlingen die ze hebben. Dat staat daar, en dat kan dus voor een heel jaar zijn.

Is daar iets mis mee? Neen, want het is in het belang van het kind en dat is net de kern van de zaak. Dat blijkt uit gesprekken met leerkrachten lager onderwijs. Ik hoor hier vaak zeggen – en dat vind ik altijd boeiend – dat het kind in een klas moet worden gezet met allemaal andere kinderen die Nederlands spreken. Wel, ik wil wel eens uitgenodigd worden in een dergelijke klas in Vlaanderen. Misschien dat het bij mevrouw Vandromme in de Westhoek nog zou kunnen, maar we kunnen er natuurlijk over discussiëren of het Nederlands is dat men daar

spreekt. Het is toch waar, mevrouw Vandromme? Maar die klas in Brussel, mevrouw Goeman, waar u woont, waar één kindje een andere taal spreekt en al de rest Nederlands, bestaat niet meer. En dat is net de reden waarom we moeten ingrijpen, collega's.

Wanneer de vroegere manier had gewerkt – de kinderen werden in de klas gezet en ze zouden de taal wel leren – dan hadden we nu toch niet de kritiek gekregen van docenten hoger onderwijs dat leerlingen aan het eind van het secundair en het begin van het hoger onderwijs, zelfs na 12 jaar leerplichtonderwijs, onvoldoende Nederlands kennen. Als dat zou werken, dan zou die opmerking toch niet gemaakt worden. En dus doen we iets extra's. Mag het andere niet meer? Dat zeggen we niet, maar we doen iets extra's, we geven een extra mogelijkheid die scholen kunnen gebruiken. Ik denk dat dat een goede zaak is.

Ik moet wel toegeven, mevrouw Goeman, dat we de mosterd in een vorige legislatuur hebben gehaald. Op 7 november 2011 diende Pascal Smet een concept-nota van de Vlaamse Regering in met de welluidende titel 'Samen taalgrenzen verleggen'. Het is echt een geweldig document, dat ik u echt kan aanraden. U moet via ctrl-f maar eens het woord 'taalbad' ingeven en dan zien hoe vaak het erin staat. Het was visionair wat de Vlaamse Regering toen heeft gedaan en we voeren dit nu verder uit.

Onderwijsparticipatie is cruciaal en dus koppelen we die twee aan elkaar. We zorgen dat ze naar het kleuteronderwijs gaan en dat ze in de lagere school starten met voldoende kennis van het Nederlands.

De levensbeschouwelijkheid vinden wij ook een moeilijke zaak. Wij zouden niet graag zien dat in een gemeenteschool al die verschillende levensbeschouwingen moeten worden aangeboden, met alle mogelijke gevolgen van dien. Mevrouw Krekels heeft al een paar keer naar verwezen: organiseer het maar. Nu is er de mogelijkheid van opt-in waarvoor gekozen kan worden. We hopen dat ouders daar verstandig mee omgaan en dat we die tijd maximaal kunnen gebruiken in de kleuterscholen.

Wat de ontwikkelcommissies betreft, zijn in het verleden al een aantal actuele vragen gesteld. Het ging dan over de ontwikkelcommissie in verband met de eindtermen. Het is goed dat zij de haalbaarheid van de onderwijsdoelen bewaakt in functie van de onderwijstijd en de specifieke eindtermen. Dat lijkt me een goede zaak, collega's, we kunnen daar niet tegen zijn, en dat staat hier dus ook in.

Duaal lesgeven is ook een belangrijk onderdeel. Na een korte educatieve opleiding kunnen werknemers uit bedrijven via een dienstverleningsovereenkomst in een school lesgeven. Dat zijn twee vliegen in een klap. Ten eerste laat we mensen proeven van lesgeven, in de hoop op die manier het tekort aan leerkrachten te kunnen opvangen. Ten tweede brengen we mensen uit de praktijk voor de klas. Is dat onbezonnen? Neen, dat is niet onbezonnen.

Ze moeten wel degelijk een educatieve opleiding hebben. En nee, als zij dan zo- maar willen instappen, zal er nog verder werk moeten worden gemaakt van hoe zij dat kunnen doen.

Er is net verwezen naar de integratie van leren en werken. Ja, het is een verdere integratie van de diverse vormen. Maar, minister, collega's, onze fractie heeft ook gezegd dat we nog altijd goed moeten bekijken hoe we al die specifieke doelgroepen, de bijna-, maar zeker de niet-arbeidsmarkttrijpe leerlingen, opvangen op de best mogelijke manier en hoe we hen daarbij de meeste kansen kunnen geven. Dat is absoluut juist.

Ik zoom nog even in op de hbo5-opleiding Verpleegkunde, zeker in deze coronatijden een belangrijke opleiding. Het is een opleiding in zowel het secundair als in het hoger onderwijs. Voor de kwaliteitscontrole zullen we nu ook de Onderwijsinspectie voor het leerplichtonderwijs en de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) die zich vooral richt op het hoger onderwijs, inzetten.

Beste collega's, vele ouders en leerlingen moeten voor volgend jaar een opleiding, een studierichting in het secundair onderwijs kiezen. We hebben die matrix gemaakt met alle studierichtingen erin. De meeste ouders moeten de keuze maar één of twee keer maken. Wat wij in het Onderwijsdecreet XXX inschrijven, is dat de benamingen, de officiële benamingen moet worden gebruikt. Zo weten ouders tenminste welk aanbod er op welke school is en zo vermijd je dat het allemaal iets anders lijkt en dat je voor een bepaalde school kiest omdat je denkt dat dat aanbod er nergens anders is. Dat lijkt mij logisch. Ik hoop dat we daar dan ook zeer brede steun voor krijgen.

Iets wat aansluit bij dat duaal lesgeven, zijn de uren voordrachtgevers. U herinnert zich dat we het voor Defensie mogelijk maken dat externe mensen ook voordrachten geven in het secundair onderwijs. Dat zijn profielen die je niet vindt in het gewoon onderwijs.

Collega's, ik wil nog een paar klemtonen leggen in verband met het hoger onderwijs. Wat de Universiteit Hasselt betreft, kan ik hier als niet-Limburger zeggen dat de Limburgers bij de regeringsonderhandelingen echt hun best hebben gedaan. De West-Vlamingen trouwens ook. Want voor Limburg is er niet één, zijn er niet twee, niet drie, maar vier extra opleidingen, zonder dat zij daarvoor een aanvraagprocedure moeten doorlopen. Vier! Ik wil de Limburgers proficiat wensen met wat ze hebben verkregen. Maar dan hoor ik sommigen hier zeggen: "Het is te weinig". Breng die andere provincies – Antwerpen, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant – alstublieft niet op ideeën. Breng hen niet op ideeën door te zeggen: wat daar gebeurt, dat kan eigenlijk niet. Pak dat aan, werk er aan. Maar ik denk dat het Limburgdebat zich straks nog wel zal voortzetten.

Wat de educatieve masters betreft, willen we vrijstellingen geven voor wie extra masters doet. Dat is een goede zaak.

Het laatste punt dat ik nog wil aanhalen in verband met het hoger onderwijs, is dat instellingen de toelatingsproeven en de ijkingsproeven zullen uitwisselen met elkaar, zodat er geen shopping is.

Collega's, er zijn ook vijf amendementen van de meerderheid, die kort samen te vatten zijn. Ze gaan eigenlijk allemaal over hetzelfde: de programmatie. Als u de betreffende artikels 76, 94, 96 en 109 leest, dan zou u kunnen denken dat, op het moment dat je een programmatieaanvraag doet, de gebouwen al in orde moeten zijn wat betreft bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De aanvraag moet in een aantal gevallen zijn ingediend op 30 november 2020. Dat is dan voor een school, een vestigingsplaats die start op 1 september 2021. Als we dat doen, zouden scholen geneigd kunnen zijn om het niet te doen, want het is niet mogelijk om de hele boel dan al in orde te hebben. En om te vermijden dat die de te enge lezing van de artikels waarheid zou kunnen worden, hebben we ervoor gezorgd dat dat verduidelijkt wordt en stellen we dat ze daar niet aan moeten beantwoorden op het moment van de aanvraag, maar op het moment van de ingebruikname. Dat lijkt ons fair te zijn, zodat er nog tijdens de vakantie kan worden gewerkt.

Een andere aanpassing betreft artikel 109, om ervoor te zorgen dat wat ik net heb toegelicht ook mogelijk is. Als je een nieuwe programmatie doet of een organisatie van een structuuronderdeel, is dat hetzelfde als je dat op een nieuwe vestigingsplaats zou doen.

Collega's, wij zullen met de N-VA-fractie dit ontwerp van onderwijsdecreet met veel enthousiasme goedkeuren, omdat er heel veel belangrijke zaken in staan voor alle verschillende onderwijsniveaus.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het zal u niet verbazen dat ik uitermate in mijn nopjes ben met dit ontwerp van decreet. Ik zal mij beperken tot enkele punten, maar alleszins is het meest wezenlijke voor mij dat dit onder andere focust op de hoeksteen van mijn beleidsvisie inzake Vlaams onderwijs, namelijk de bezorgdheid omtrent de kwaliteit, en daar automatisch onlosmakelijk mee verbonden de bezorgdheid omtrent de kennis van het Nederlands. Het ene is rechtstreeks verbonden met het andere. Het is voor mij dus essentieel dat we de verlaging van de leerplicht aangrijpen om te verhinderen dat kinderen in het lager onderwijs starten met een taalachterstand. En dat geldt voor alle kinderen, ongeacht de afkomst.

Er is dus een taalscreening die we organiseren in de derde kleuterklas, zodoende dat in die derde kleuterklas nog kan worden geredimeerd. Maar blijkt aan het einde van die kleuterklas dat de achterstand nog altijd te groot is, dan kan de klassenraad in het belang van dat kind zeggen dat het beter dat jaar overdoet. Als de ouders zich daar niet bij neerleggen, dan zal automatisch bij de start van het lager onderwijs voorzien worden in remediëring. In beginsel is dat een taalbad. En ja, dat kan een jaar zijn. En ja, dat kan apart zijn, op maat van het kind. Dat gaat niet uit van een of andere fetisj. Dat gaat gewoon om vertrouwen geven aan de school, wat zij denken dat het beste is om te verhinderen dat dat kind start met een taalachterstand. Want niets is zo onverantwoordelijk als toelaten dat kinderen starten met een taalachterstand. Die achterstand zal in andere vakken immers alleen maar groter worden. Nederlands is de sleutel tot alle andere kennis. En Nederlands is het vak dat alle andere vakken mogelijk maakt. En dus: grijp daarop in.

Ter linkerzijde belijdt men met de mond een gehechtheid aan het Nederlands, maar als puntje bij paaltje komt, geeft men niet thuis. Als puntje bij paaltje komt, zegt men dat het niet apart mag zijn en dat zo'n taalbad geen jaar mag duren. Maar anderzijds – we hebben die discussie gevoerd in de commissie – mag het dan wel apart voor kinderen van OKAN. Die mogen wel apart lessen volgen. Wie bezondigt zich hier dan aan symboolpolitiek? Wij willen gewoon een regeling invoeren die het mogelijk maakt om maximaal met een aanpak op maat te verhinderen dat kinderen met een taalachterstand in het lager onderwijs starten. Moeilijker is dat niet.

We kunnen putten uit goede voorbeelden uit de praktijk, in eigen land – ik denk maar aan Vilvoorde – maar evengoed in het buitenland, zoals in Nederland. En wij bewijzen de kinderen daar een dienst mee. Door door te gaan als zachte heelmeesters, bewijzen we kinderen geen dienst. De boutade is inderdaad altijd: desnoods een jaar een taalbad, je neemt dan een jaar en je geeft een leven. Laat ons er dus voor zorgen dat de mazen in het net maximaal beperkt worden, in het belang van de kinderen en in het belang van de kwaliteit van ons onderwijs. Geen gelijke kansen aan de eindmeet zonder gelijke kansen aan de startmeet. Dan kom je jezelf toch tegen? Wie zijn hier de grote pleitbezorgers van gelijke kansen? Dat is deze Vlaamse Regering. Dat is de grote bekommernis.

Dat wil ook zeggen dat, als kleuters geen 290 halve dagen hebben doorgebracht in het kleuteronderwijs, ook dan de klassenraad zal bekijken wat het kennisniveau van het Nederlands is. Dat geldt evengoed wanneer kinderen zich aandienen, via de ouders, voor de lagere school en zij geen Nederlandstalig kleuteronderwijs hebben gevolgd. Ook dan gaan we na wat het niveau van de taalkennis is. Dus: iedereen gelijk, iedereen gelijke kansen.

Een tweede belangrijk element is de discussie die we hebben gevoerd over het belang van het Nederlands in het hoger onderwijs. Het voorstel was om de definitie van de Nederlandstalige opleiding te wijzigen. Vandaag wordt een Nederlandstalige opleiding in het hoger onderwijs gedefinieerd als een opleiding met maximaal 18 procent studiepunten die worden aangeboden in een andere taal. Het voorstel was om naar 50 procent te gaan. Dat behoort niet tot deze regeling. We hebben daar geregeld over gediscussieerd in deze coronatijden, en ik ben heel blij dat het geen deel uitmaakt van de decretale regeling die we voorstellen. Ook daar ligt de focus op het Nederlands, dus voor kleuters en aan de universiteit. Dat is een rechte lijn die we behouden.

Het derde element is transparantie. Transparantie is broodnodig want de complexiteit in ons onderwijs neemt toe. Ouders, leerlingen en zelfs leerkrachten zien door de bomen soms het bos niet meer. Vandaag hebben we richtingen, opleidingen en vakken die geclusterd zijn, zoals het vak Exploratie. Niemand weet waar dat vak voor staat. Welke lesinhoud krijgen mijn kinderen als ze het vak Exploratie volgen?

Nu hebben we een opsomming van vakken. Wanneer je vakken clustert, een nieuwe vlag boven de lading legt, dan moet wel duidelijk zijn wat die lading is. Je mag Exploratie als clustervak introduceren, maar wat zit daar dan onder? Gaat het over Aardrijkskunde of Biologie? Waar gaat het over? Ook daar creëren we transparantie en duidelijkheid. Vereenvoudiging zal ook veel meer zekerheid bieden en dat is gekoppeld aan het gegeven dat we willen dat ouders en leerlingen van bij de start van het onderwijs weten welk parcours de leerling zal afleggen. Dan weet je heel duidelijk en bevattelijk welke vakken je zult kunnen volgen in welke richting.

Dan was er ook nog de discussie over de Universiteit Hasselt. Ik draag de provincie Limburg een heel warm hart toe, maar in het Frans zegt men: "Il ne faut pas pousser bobonne dans les orties." Let toch op dat je je eigen ruiten niet ingooit. Hier krijgt de Universiteit Hasselt wat een ander niet krijgt. Het is een aparte decretale nominatimregeling en daarboven komen er ook nog eens extra middelen. Corrigeer mij gerust, maar bij mijn weten is het nog nooit gebeurd dat de Vlaamse Regering middelen geeft voor de organisatie van opleidingen, en nog niet weinig, namelijk 5 miljoen euro. Daar kun je al wat mee.

Ik denk dat dit een heel goed, positief verhaal kan zijn, maak er dan alstublieft niet het tegenovergestelde van. Dit is een overwinning. Als ik sommige tussenkomsten hoor, dan denk ik: amai, wat hebben wij een nederlaag geleden. Zulke nederlagen wil ik elke dag lijden, elke dag. Alstublieft, steek die pluim op uw hoed en paradeer, want dit is een absolute vooruitgang voor jullie universitaire landschap. *(Applaus van de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, het is niet mijn gewoonte om tussen te komen over onderwijs. Ik zit hier ondertussen 25 jaar, maar ik heb deze onderhandelingen wel mee gevoerd, vooral over het luik Limburg. Ik spreek hier als een geboren en getogen Limburger. Destijds heb ik de opening meegemaakt toen we er Rechten bijkregen, en nadien Handelswetenschappen. Stap voor stap kwam er telkens een opleiding bij. Nu krijgen we de semantische discussie tussen opleidingen en studiedomeinen. Wat dat betreft, moet je de goden niet uitdagen. Limburg werd hier goed bediend door de Vlaamse Regering en ook door de onderhandelars van het regeerakkoord.

Kijk maar eens wat erbij komt aan toekomstgerichte opleidingen: master in de vroed- en verpleegkunde, materiomics – een moeilijk woord voor de verbinding tussen scheikunde en fysica, master in de health care en bachelor in de sociale

wetenschappen. Rome is niet op één dag gebouwd, maar deze universiteit krijgt een steeds ruimer en uitgebreider curriculum en daardoor een grotere aantrekkelijkheid.

In Limburg stellen wij vast – in die zin is het ook een billijk verhaal – dat de universitaire participatie van de Limburgse jongeren beduidend lager ligt voor die opleidingen die niet aan de Universiteit Hasselt worden aangeboden, maar dit is een overwinning, minister. Had iemand twee of drie jaar geleden deze uitbreiding vooropgesteld, dan had men gezegd 'je moet de mensen niet voor de gek houden, je moet hen niet de kop zot maken'. Hier kunnen we aan de Limburgse gemeenschap en vooral aan de jongeren iets bieden wat inderdaad vorm geeft aan hun toekomst. Het is nu vooral zaak om te zorgen dat we de schooluitval, degenen die het middelbaar onderwijs zonder diploma verlaten, opnieuw onder controle krijgen. Dan heeft die Universiteit Hasselt zeker een toekomst.

Iedere keer opnieuw, na elke regeringsonderhandeling en -vorming, stel ik vast dat het aanbod ruimer en groter wordt. Hier is goed werk geleverd door de regering, en bij uitbreiding – denk ik toch – door het hele parlement, want niemand kan daartegen zijn. Voor sommigen zal het altijd te weinig zijn. Het is 'the duty of the opposition to oppose'. Daarom denk ik dat het belangrijk is dat de zogenaamde 'onderwijsgestelde lichamen' van Limburg ook die boodschap uitdragen. Op die manier geeft men degenen die de uitbreiding mogelijk maken, ze in feite ook gunnen, zeker in het licht van de oppositie, van de andere universiteiten in Vlaanderen, een zeer ondankbaar signaal. Dat is eigenlijk de waarheid onrecht aandoen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Collega Daniëls, we hebben deze discussie al gevoerd. We zijn het eens over het feit dat er iets extra's moet gebeuren rond taalachterstand. Maar er moet iets extra's gebeuren dat ook werkt. Die aparte voltijdse taalbadklassen werken niet. Dat blijkt keer op keer uit onderzoek, maar dat interesseert u blijkbaar niet.

Ik ben eigenlijk blij dat u begint over de voorstellen van toenmalig minister Smet, omdat dat vooral bewijst dat wij al heel lang bezig zijn met taalachterstand. Wij zijn al lang bezorgd over taalachterstand. Wij beseffen als socialisten als geen ander hoe belangrijk een goede kennis van het Nederlands is om ieder kind een kans te geven in ons onderwijs.

Als u dan toch de moeite genomen hebt om de nota van minister Smet te lezen, had u ze beter ook goed gelezen. Ja, daar staat inderdaad 'taalbad' in, maar taalbad in de vorm van een 'crash course', en absoluut niet in de vorm van een voltijds programma, apart en voor maximaal een jaar, zoals u voorstelt. Er staat ook in dat er werk moest worden gemaakt van extra lessen Nederlands voor kinderen met een taalachterstand, want dat werkt wel. Dat is wat wij voorstellen, dat werkt net zoals extra plaatsen in de kinderopvang, net zoals kleine klassen, net als brede scholen. Dat werkt om de taalachterstand van kinderen weg te werken. Begin maar eens met daar al werk van te maken.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Voorzitter, ik twijfel eraan of het mijn West-Vlaams is dat ervoor zorgt dat ik niet goed verstaanbaar ben. Ik weet het niet, maar ik kan in elk geval nog altijd recht in de spiegel kijken. We zijn trouw gebleven en hebben lijn gehouden. We hebben altijd gezegd dat we geen ingangsexamen wilden, en het is geen ingangsexamen. Het is een screening bij het begin van de derde kleuterklas, bij het begin van de leerplicht. Dan hebben we nog de derde kleuterklas, een heel jaar, om te remediëren en eventueel te zien wat die kleuter

precies nodig heeft, op maat van de kleuter. Het is een continuüm van mogelijkheden. Dat is heel belangrijk. Dat hebben we altijd gezegd. Ik denk dat ik Nederlands spreek en goed verstaanbaar ben.

De voorzitter: Niet zo goed als ik, maar toch. (*Gelach*)

U spreekt perfect Nederlands, mevrouw Vandromme.

Loes Vandromme (CD&V): Dank u wel.

We hebben al heel wat semantische discussies gevoerd. Ik heb het al gezegd: we hebben de definitie van taalbad aangepast. Het is een continuüm van mogelijkheden. Het kan. De klassenraad beslist en geeft advies wat het best is voor die leerling. Dat is voor ons het belangrijkste, dat het op advies is van de klassenraad. Het is de klassenraad die heel goed weet wat die kleuter nodig heeft, en voor ons is dat het belangrijkste.

Jos D'Haese (PVDA): Ik zal alle vernietigende adviezen over die taalbadklassen, taalbadjaren en taaltesten niet blijven herhalen. Dat heeft geen zin.

Ik heb een vraag voor jullie, voor minister Weyts, voor de heer Daniëls en ook voor de collega's van CD&V en Open Vld: waarop baseren jullie je? Waarop baseren jullie je? Op welk onderzoek? Op welke mensen op het terrein die aangeven dat dit is wat werkt? Is er een probleem? Ja, daar zijn we het uiteraard over eens. Moeten we daar iets aan doen? Ook daar zijn we het over eens. (*Opmerkingen*)

Wat doen we dan? Dan vertrek je vanuit de gegevens die de wetenschap en het onderzoek je aanreiken over wat er werkt. We hebben dit al verschillende keren herhaald. Ik zal dat niet nog eens opnieuw doen, want dat heeft geen zin. Waarop baseren jullie je om te zeggen dat het helpt om kleuters een jaar langer in de kleuterklas te houden? Waarop baseren jullie je om te zeggen dat zo'n taalbadjaar zal helpen? Waarop baseren jullie je dat dat in het belang is van het kind? Dat zijn wel gewichtige woorden die je gebruikt. Waarop baseren jullie je om te zeggen dat dat in het belang is van het kind? Waarop baseren jullie je om te zeggen dat je een jaar neemt, maar een leven geeft? Waarop? Ik wil dat weten. De heer Daniëls is hier vorige keer afgekomen met studies die nergens op trokken. Ze waren twintig, dertig jaar oud of kwamen van wetenschappers die worden verguisd door hun collega's. Waarop baseren jullie je om dit in te voeren met bijzonder verstrekkende gevolgen voor de kinderen in ons land?

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Ik vind dat heel speciaal om na zo'n tussenkomst in te gaan op de woorden van iemand die zegt dat wij gewichtig zijn. Ik vind dat u altijd heel gewichtig tussenkomt.

Waar het eigenlijk over gaat, mijnheer D'Haese, is dat het de bedoeling is dat we ervoor zorgen dat jonge kinderen vanaf jonge leeftijd de taal op een goede manier aangeleerd krijgen. Dan doen we door die mogelijkheid te creëren, door de verplichting in te schrijven dat je vanaf de derde kleuterklas naar school gaat, door extra in te zetten op leerlingen met een verschillende taalachtergrond, door ervoor te zorgen dat zij meekunnen vanaf het eerste leerjaar, wetende dat het heel moeilijk is om in het eerste leerjaar gegooid te worden zonder dat je daarbij de juiste begeleiding krijgt. We zeggen dat een klassenraad kan oordelen of een leerling kan overgaan of niet, maar er kan ook de boodschap worden meegegeven om er in het eerste leerjaar verder voor te zorgen dat de leerling kan bijbenen.

Het gaat er niet over dat je geslaagd bent of niet, zoals u altijd in dat zwart-witverhaal laat doorschemeren. Zoals wij dit naar voren brengen, zal dat taalbad

in de meest extreme vorm erover gaan dat je gedurende een paar maanden of een jaar extra begeleiding krijgt. Dat zijn geen aparte scholen. Het gaat over taalbadklassen om ervoor te zorgen dat je intensieve begeleiding krijgt.

Ik wil gerust met u meegaan in de redenering dat het beste voor kinderen geen aparte scholen of aparte klassen zijn, dat het beste voor kinderen is dat ze met leeftijdsgenootjes in een klas zitten en de juiste begeleiding krijgen. Dat is waar, maar wat er net werd gezegd, is ook waar. Probeer maar eens in bepaalde steden die klasjes te vinden, waar je alleen maar omringd wordt door Nederlands-talige kindjes. Dat is niet zo eenvoudig.

Wat wij nu willen doen, is ervoor zorgen dat elke leerling, welke achtergrond of taal hij ook heeft, op de juiste manier begeleid wordt. Eigenlijk zou u hier moeten zeggen: bravo, meerderheid, blij dat jullie meewillen in een verhaal waarin alle leerlingen op een goede manier kansen krijgen doordat ze Nederlands kennen. *(Applaus bij de meerderheid)*

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik heb een soort déjà-vugevoel. Het is net alsof we het debat over de praktijktesten aan het overdoen zijn. Er wordt een soortgelijke logica gebruikt, waarbij er een compromis gevonden is. De ene kan dan zeggen dat het niet de bedoeling is dat er taalbaden komen waardoor een kind een jaar apart zit, en de andere kan dan zeggen dat het echt de bedoeling is om taalbadklassen te maken. Als je de meerderheid op die tegenstelling wijst, zegt ze dat het een semantische discussie is. Dat is geen semantische discussie, net zoals de discussie over de praktijktesten dat ook niet was. Het is een fundamentele discussie. We zijn het allemaal eens over het principe dat je zo snel mogelijk Nederlands moet leren, net zoals we het allemaal eens zijn over het principe dat we tegen discriminatie zijn. De vraag is: hoe doe je dat het effectiefst?

En dan is de vraag: luisteren we naar de wetenschap of luisteren we naar een soort ideologisch buikgevoel van de N-VA, die zegt: 'Ergens op het terrein heeft iemand ons wel al eens gezegd dat het beter werkt, als je de kindjes apart zet.'? Want daar komt het op neer. Er is geen wetenschappelijk bewijs dat die taalbadklassen werken, integendeel.

De conclusie is dat we dus toch die richting uitgaan en dat we niet luisteren naar de wetenschap die zegt dat we sneller leren als we samenzitten, als we al spelend leren, als we het welzijn in het oog houden, als we van alles doen wat de wetenschap al onderzocht heeft rond het aanleren van talen en in binnen- en buitenland al bewezen is. Zoals de vorige keer kiezen we er hier opnieuw voor om het buikgevoel te laten primeren over de wetenschap en om 'ons goesting' te doen. Wij hebben daar een fundamenteel probleem mee en daarom zijn we het hier niet mee eens. *(Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA)*

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, soms ben ik wat in de war. Hier zijn partijen die het niet nalaten om op allerlei socialemediakanalen, waar ze dan veel geld tegenaan gooien, te zeggen: 'Luister naar de basis! Luister naar de mensen met hun voeten in de praktijk! Luister daarnaar!' Mijnheer D'Haese, u mag zich aangesproken voelen.

Wel, wij doen dat. Wij luisteren naar leerkrachten uit het eerste leerjaar. En er zijn scholen waar het lukt, iedereen samen plaatsen. Er zijn scholen waar dat lukt, ja. Maar er zijn scholen, ook in de stad waar u woont, waar dat niet lukt. En waarom lukt dat niet? Omdat die diversiteit gigantisch is. Hier zijn ooit partijen geweest die zeiden dat we thuishalen moeten aanleren op school. Ik herinner mij nog levendig zo'n debat. Als N-VA'er, met dat buikgevoel, zei ik toen: 'Het is goed, we gaan dat doen, want de wetenschap heeft het aangetoond. We gaan dat doen.' Dan stelde ik wel de vraag welke thuistaal, want in de zaal zaten leerkrachten van wie de thuistaal van de leerlingen Frans, Duits, Engels, Spaans,

Arabisch, Russisch, Pools en Nederlands waren. Waar gaan wij de leerkracht vinden die die thuistalen in een klas van twintig leerlingen gaat geven? Want dat is de realiteit in Vlaanderen. Dat is de realiteit in Vlaanderen, in mijn dorp, het landelijke Sint-Gillis-Waas, in de klas van mijn kinderen. Ik doe de vaststelling zoals ze is.

In Belsele zijn we met minister Crevits en oud-collega De Meyer naar een school geweest waar ze een taalbad hadden. En in dat taalbad zaten kinderen, sommigen een maand, anderen twee of drie maand en een paar zelfs een jaar. Weet u hoeveel ongelukkige mensen er op die school waren? Nul! Nul! Weet u wie wel gelukkig was? De leerkrachten, want zij waren zeker dat de leerlingen die bij hen in de klas zaten, hen begrepen. Die leerlingen zaten niet als Alice in Wonderland in de klas. Wie was er nog gelukkig? Die leerlingen. Weet u hoe die leerlingen dat verwoordden? 'Wij voelen ons veilig. Wij voelen ons daar veilig.' Waarom? 'Omdat we er hier niet mee geconfronteerd worden dat we niet meekunnen en het niet verstaan. We zijn hier in een veilige omgeving.' Collega's, dat is ook wat we doen met de onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers (OKAN).

En als we gewoon verder zouden doen zoals nu, want dat zeggen jullie hé ... *(Opmerkingen van Jeremie Vaneeckhout)*

Collega's, ik doe het niet graag, maar ik ga het toch voorlezen, want u zit hier van alles te zeggen, maar u hebt het decreet niet gelezen. Ik lees even voor wat collega's Vandromme en De Gucht ook al hebben gezegd. In artikel 27, §4, staat: "Met taalbad wordt vanaf het schooljaar 2021-2022 bedoeld intensieve onderwijsactiviteiten" – dat zijn dus die lessen waar u over sprak – "die tot doel hebben de leerling door onderdompeling in de onderwijstaal deze onderwijstaal te laten verwerven in functie van een snelle integratie in de reguliere onderwijsactiviteiten." Dan moet u mij eens zeggen wat u daartegen kunt hebben. "Dit kan een voltijds traject zijn. Een leerling kan gedurende het basisonderwijs maximaal één schooljaar een voltijds taalbad of voltijds gelijkwaardig alternatief volgen."

Wat verder, §7: "De leerkracht die het onderwijs in het taalintegratiebad verstrekt, wordt betrokken bij de beslissing over de duur en de intensiteit van het taalintegratiebad." Dat is wat er staat, collega's. Maar dat wilt u niet lezen. *(Opmerkingen. Rumor)*

U zit vast in uw eigen gedacht dat dat allemaal slechts kommer en kwel is. Stop daar gewoon mee. Geef de mogelijkheid aan het onderwijs, aan leerkrachten en aan die klassenraden en heb vertrouwen in die klassenraden. U zegt: ze mogen dit niet kiezen. Dat zegt u. Het is een optie die we bieden, die ze kunnen kiezen. U zegt: schrap het. Dan is er geen optie meer. Dan mogen ze het niet meer kiezen. Dat is een motie van wantrouwen tegen al die leerkrachten om u tegen te zeggen. Daar gaan wij niet in mee, collega's. *(Applaus bij de meerderheid)*

Loes Vandromme (CD&V): Collega's, minister, ik heb ooit les gegeven. Herhaling is een mooie deugd. Ik was van plan om voor te lezen en ga dat ook doen. Er staat: "Een leerling kan gedurende het basisonderwijs maximaal één schooljaar een voltijds taalbad of" – mevrouw Meuleman en andere collega's – "een voltijds gelijkwaardig alternatief volgen." In het zinnetje eronder staat: "De definitie van het taalbad wordt verfijnd ten opzichte van de huidige definitie." Natuurlijk, als je gaat discussiëren over het woord taalbad, dan staat hier letterlijk wat het precies inhoudt, namelijk: het wordt verfijnd. Ik wil het nog een keer herhalen: belangrijk is dat er een continuüm is van maatregelen en dat de klassenraad, die altijd met de leerling onderweg gaat, beslist wat het beste is voor de leerling. Dat is wat wij hier vandaag willen goedkeuren. Ik betreur echt dat jullie dat op een heel eenzijdige manier bekijken, alsof wij die leerlingen willen straffen. Neen, het is

net de bedoeling om hen echt op weg te zetten en een springplank te bieden voor hun toekomst. Dat is wat we hier op tafel leggen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): In het kader van het constructief oppositievoeren wil ik nog even de meerderheid bijtreden. Ik denk dat jullie misschien een taalbadklas moeten volgen. Jullie zeggen echt dingen die niet in het ontwerp van decreet staan. Ik snap niet waar jullie die dingen lezen. Dus ik begrijp niet goed waar dat vandaan komt. Ik wou dus toch nog even duidelijk maken dat jullie spoken zien. *(Applaus bij het Vlaams Belang en bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Ik kom even terug op de Universiteit Hasselt – of wat hadden jullie gedacht? Waarom keer ik terug naar Limburg? Omdat ik mij als Limburgse eigenlijk al een hele tijd heel ongemakkelijk voel, omdat ik ook wel vind dat wij heel ondankbaar overkomen. Ik heb al verschillende collega's gehoord van andere provincies die zeggen dat Limburg een voorkeursbehandeling krijgt. Ze hebben gelijk. Als Limburg hetzelfde werd behandeld als de andere provincies, dan zouden we geen enkele opleiding hebben gekregen. Daarom weiger ik mij te laten aanpraten dat Limburg hier de mindere is, dat er sprake is van onrecht en dat we tekort worden gedaan. Het is zoals minister Weyts zegt: in tijden van rationalisatie krijgt Limburg als enige provincie, conform het regeerakkoord, vier nieuwe opleidingen en 5 miljoen euro voor de organisatie ervan. Ik vind dit amendement dan ook compleet misplaatst. Het ontwerp van decreet zorgt net voor de uitvoering van een goede afspraak in het regeerakkoord. Ik zou willen oproepen om te stoppen met zeuren over iets waar we in feite heel erg blij mee mogen zijn. *(Applaus bij de meerderheid)*

Minister Ben Weyts: Heel kort, met betrekking tot de bezwaren van de linkerzijde ten aanzien van het taalbad en de taalscreening. Vanuit mijn perspectief vat ik samen. Ze zeggen: 'Minister, u moet iets doen aan dat beleid van de Vlaamse Regering ten aanzien van dat Nederlands.' Vervolgens doe ik er iets aan, iets kordats en doortastends. Dan zeggen ze: 'Nee, iets kordats en doortastends dat iets zou kunnen veranderen, dat mag u niet doen. Eigenlijk moet u gewoon een beetje blijven verder doen zoals we vandaag bezig waren.' Daar komen uw voorstellen eigenlijk allemaal op neer, gelardeerd met fetisjen en symboolpolitiek. Een taalbad van twaalf maanden mag niet, een taalbad van elf maanden mag dan weer wel. Apart mag niet, maar ten dele apart dan weer wel, zoals in Vilvoorde.

Wij willen gewoon een aanpak op maat mogelijk maken. Ik wil wel enigszins tegemoetkomen aan uw bezwaren en u wat geruststellen. U zegt dat er wetenschappelijke verdeeldheid is over deze kwestie. *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

U zegt eensgezindheid. Dat is misschien in uw wereld. In het universum dat u frequenteert, is dat ongetwijfeld zo.

De voorzitter: Collega D'Haese, minister Weyts heeft het woord. U kunt straks nog antwoorden, geen enkel probleem.

Minister Ben Weyts: Trouwens, als we hier niks mogen bespreken en goedkeuren, als we geen stappen vooruit mogen zetten wanneer er wetenschappelijke verdeeldheid is, dan zullen we binnen het beleidsdomein Onderwijs, maar ook in alle andere beleidsdomeinen vooral veel nietsdoen. Ik kan u echter geruststellen als uw bekommernis is dat er geen wetenschappers zijn die dit idee steunen. Het instrument van de taalscreening zal worden uitgewerkt door een wetenschappelijk team. Voilà, dan zijn al uw bezwaren, de laatste bezwaren die u toch nog

had, bij dezen van de baan. U denkt dat er geen enkele wetenschappelijk evidentie is, dat dat wetenschappelijk totaal niet wordt ondersteund. Wel, het zullen wetenschappers zijn die het instrument zelve van de taalscreening zullen uitwerken. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 328/7)

– *Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 75.*

Er is een amendement op artikel 76. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 328/9)

– *Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 77 tot en met 93.*

Er is een amendement op artikel 94. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 328/9)

– *Er zijn geen opmerkingen bij artikel 95.*

Er zijn amendementen op artikel 96. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 328/9)

– *Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 97 tot en met 108.*

Er is een amendement op artikel 109. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 328/9)

– *Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 110 tot en met 124.*

Er zijn amendementen op artikel 125. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nrs. 328/8 en 328/10)

– *Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 126 tot en met 199.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de amendementen, de artikelen en het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen Ivoorkust, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, gedaan te Abidjan op 26 november 2008, respectievelijk Brussel op 22 januari 2009

– **344 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen Ivoorkust, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, gedaan te Abidjan op 26 november 2008, respectievelijk Brussel op 22 januari 2009.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Wij zullen tegen dit ontwerp van decreet stemmen. We hebben het daar natuurlijk ook al in de commissie over gehad. De tolvrjje import van Europese producten dreigt de lokale economie in Ivoorkust te ontwrichten. Ook dreigt de tolvrjje import van bepaalde landbouwproducten uit Ivoorkust in Europa Europese landbouwproducenten onder druk te zetten en import goedkoper te maken dan lokale productie en consumptie. De overeenkomst lijkt ook een instrument te zijn dat erop is gericht andere West-Afrikaanse staten te overtuigen een regionaal samenwerkingsakkoord goed te keuren. Op die manier wordt via de economische partnerschapsovereenkomst een onge-rechtvaardigde druk op die landen uitgeoefend. Dat is dan ook de reden waarom wij hier zullen tegenstemmen.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Collega's, we hebben het hier inderdaad al over gehad in de commissie, dus ik zal het ook niet al te lang maken. Ik wil echter toch aanstippen waarom ook wij hier de nodige vragen bij hebben, en dus ook zullen tegenstemmen. De bespreking in de commissie was niet helemaal bevredigend, omdat de eindconclusie daar was dat we gewoon ideologisch van mening verschillen.

Mijnheer Deckmyn, het feit dat u en ik dit handelsakkoord gelijkaardig benaderen, stelt me gerust. We kunnen niet weggkomen met de argumentatie dat het een ideologisch verschil tussen meerderheid en oppositie is. Ik wil de leden van de meerderheid niet allemaal in het centrum plaatsen.

Een eerste opvallend feit is iets waar niemand iets aan kan doen. We bespreken hier een partnerschapsovereenkomst die twaalf jaar geleden is goedgekeurd en die eigenlijk al twaalf jaar wordt toegepast. Dat is natuurlijk problematisch. Daar zijn allerlei juridische redenen voor en daar kan niemand iets aan doen. Het voordeel is wel dat we de impact van de overeenkomst na twaalf jaar kunnen inschatten. Dit sluit aan bij punten van kritiek die door het middenveld en anderen zijn weergegeven.

De economische ontwrichting van de 'Ivoorkustse' economie is problematisch. Met dit akkoord overspoelen we de 'Ivoorkustse' markt met Europese producten. De impact daarvan is gigantisch. Er wordt veel te weinig ingezet op een geleidelijke overgang naar ontwikkelingssamenwerkingsmechanismen. Er is een veel te beperkte betrokkenheid van het middenveld en de civiele samenleving in Ivoorkust bij de totstandkoming van dit akkoord geweest.

Momenteel wordt werk gemaakt van een meer omvattend akkoord met West-Afrika. Het is ons voorstel te wachten tot dat akkoord op tafel ligt en ervoor te zorgen dat dit akkoord veel evenwichtiger wordt. Er kunnen heel wat vragen worden gesteld op het vlak van milieu en arbeidsvoorwaarden. We zijn uiteraard koele minnaars van het bovenstatelijk beslechttingsmechanisme dat in deze handelsovereenkomst is uitgewerkt.

Dat is niet nieuw. Het zijn vaststellingen met betrekking tot dit akkoord. Wat me met betrekking tot onze overtuiging over deze partnerschapsovereenkomst echter geruststelt, is dat dit geen linkse of rechtse mening is. Iedereen kent waarschijnlijk bondskanselier Merkel. Een van haar buitenlandse vertegenwoordigers, de heer Nooke, heeft in 2017 deelgenomen aan een handelsmissie naar Ivoorkust en naar Ghana. Hij heeft gezegd dat hij na tien jaar toepassing van de overeenkomst enkel kon vaststellen dat het zowel voor de EU als voor Ivoorkust en Ghana een mislukking was. Als mensen die zich relatief in het centrum bevinden, zoals bondskanselier Merkel en haar buitenlandse vertegenwoordigers, zeggen

dat dit een waanzinnig akkoord is en dat we dit in de toekomst niet meer mogen doen, kunnen de leden van de meerderheid zich niet vrijpleiten door te stellen dat we het ideologisch oneens zijn.

Ik stel voor dat we hier lessen uit trekken en dit ontwerp van decreet niet goedkeuren. Dat is alvast wat mijn fractie zal doen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 344/1)

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 en 2.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de regering van de Franse Republiek en de regering van de Vlaamse Gemeenschap inzake cinematografische coproductie, ondertekend te Brussel op 23 mei 2019
– 345 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de regering van de Franse Republiek en de regering van de Vlaamse Gemeenschap inzake cinematografische coproductie, ondertekend te Brussel op 23 mei 2019.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 345/1)

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 en 2.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen Ghana, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te Brussel op 28 juli 2016

– 346 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen Ghana, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te Brussel op 28 juli 2016.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Voorzitter, de kritiek is uiteraard gelijkwaardig aan de kritiek op het ontwerp van decreet van daarnet. Kort samengevat dreigt de tolvrije import van Europese producten de lokale economie in Ghana te ontwrichten en zet de tolvrije import van bepaalde landbouwproducten in de EU de Europese landbouwproducenten onder druk. Dit maakt de importproducten goedkoper dan de lokale productie en consumptie. Daar is het ons om te doen, niet enkel met betrekking tot dit ontwerp van decreet, maar ook met betrekking tot het ontwerp van decreet over de partnerschapsovereenkomst met Ivoorkust.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Voorzitter, we hebben het net gehad over het voorliggend akkoord met Ivoorkust. Onze kritiek is inderdaad dezelfde en we zullen tegen dit ontwerp van decreet stemmen. Ook over dit akkoord heeft de heer Nooke, vertegenwoordiger van bondskanselier Merkel, verklaard dat het een drama is voor de EU en voor de betrokken economieën.

Ik wil ook nog even verwijzen naar mijn tussenkomst van daarnet. Ik heb gemerkt dat ik 'Ivoorkustse' zei, en het is natuurlijk 'Ivoriaanse'. Mijn collega Imade Annouri wijst mij daarop. Ik heb besloten om mijzelf een jaar op taalbad te zetten. Ik ga ervan uit dat we het op die manier beter doen. (*Applaus. Gelach*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 346/1)

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 en 2.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Singapore, anderzijds, ondertekend te Brussel op 19 oktober 2018
– 347 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Singapore, anderzijds, ondertekend te Brussel op 19 oktober 2018.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Ik licht kort het standpunt toe dat wij hebben ingenomen tijdens de commissiebesprekingen. Wij zullen tegen dit ontwerp van decreet stemmen. Het doel van de investeringsovereenkomst tussen de EU en de Republiek Singapore is het investeringsklimaat tussen de EU en Singapore te verbeteren. Nu, in principe kun je dat enkel toejuichen. Maar de investeringsovereenkomst met Singapore installeert een zogenaamde 'investor to state dispute settlement regime' (ISDS). In het Nederlands is dat een investeerderstaatarbitrage. Buitenlandse bedrijven kunnen hiermee claims indienen tegen soevereine beslissingen van de overheid, waarover vervolgens geoordeeld wordt door een onafhankelijk arbitragesysteem. Dergelijke aantasting ondermijnt onzes inziens de rechtstaat, de democratie en de soevereiniteit van de staat om beleidsbeslissingen te nemen in het algemeen belang. Er is een ernstig risico dat zowel de EU en haar lidstaten als Singapore hierdoor in de mogelijkheid beperkt kunnen worden om een grondig beleid te voeren. Dat ligt aan de basis van het feit dat wij tegen dit ontwerp van decreet zullen stemmen.

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Ook hier zitten wij op dezelfde lijn. Mijn fractie zal ook tegen deze investeringsbeschermingsovereenkomst stemmen. De reden is dat er inderdaad in dit akkoord een 'investment court system' wordt ingevoerd. In de commissie heb ik dat omschreven als een semi-juridisch systeem waarmee we ons eigen juridisch systeem ondergraven en ter discussie stellen. Wij geloven daar niet in. In andere handelsakkoorden hebben wij daar ook al de nodige vragen bij gesteld en opmerkingen over gemaakt. Wij zullen dat nooit volgen, en wij staan daarin niet alleen.

Neen, collega's, het is in dit geval niet een vertegenwoordiger van mevrouw Merkel die ons daarop wijst. Het is onze eigenste Raad van State, die in een zeer kritisch advies zegt dat het onaanvaardbaar is in een rechtstaat om het op die manier te doen. Een tweede invloed van dat 'investment court system' – en daar zouden toch enkele collega's gevoelig voor moeten zijn – is dat met de huidige samenwerkingsakkoorden met de federale overheid rond buitenlandse thema's wij onze invloed als Vlaanderen laten uithollen wanneer het gaat over de materies waar dit akkoord over gaat. De impact vanuit Vlaanderen op ons buitenlands beleid wordt alleen maar kleiner. Door de samenwerkingsakkoorden ligt die invloed op federaal niveau.

Het verwondert mij ten zeerste dat de meerderheid dit volgt. Ik hoop, in tegenstelling tot de vorige ontwerpen van decreet, dat de meerderheid misschien toch enigszins de moeite doet om nu wel te zeggen waarom zij het wel verdedigbaar vindt. Ik merk noch vanuit het parlement noch vanuit de regering – de betrokken

minister, minister-president Jambon, is niet aanwezig, dus kijk ik naar minister Weyts – iemand om dit ten gronde te verdedigen. Ik kijk ook naar de andere leden van de meerderheid. Het is straf dat niemand in dit parlement ook maar enigszins verantwoording aan de burger aflegt waarom we dergelijke akkoorden goedkeuren.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Collega, ik had 'kust ze' verstaan. Ik ben blij dat u hebt uitgelegd dat het over Ivoorkust ging. *(Gelach)*

Die kritiek op de arbitrage is natuurlijk bekend. Maar op het moment dat er een conflict is tussen een investeringsbedrijf en een staat, moet er natuurlijk een onafhankelijk orgaan zijn dat die beslissing neemt. Ook in de staat draag je autonomie af aan de rechterlijke macht om zulke beslissingen te nemen.

In Vlaanderen is maar liefst een op de zes jobs afhankelijk van de internationale vrijhandel. Ik wil hier toch een positief geluid laten horen. Die samenwerkingsakkoorden, die investeringsakkoorden zorgen ervoor dat de vrijhandel kan bloeien. Zeker in tijden van protectionisme zoals we het nu, post corona, zien, is dit cruciaal. Dus ja, wij gaan enthousiast dit akkoord steunen.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Maak jullie geen zorgen, collega's, ik zal het niet lang maken.

We verschillen daar inderdaad van mening. Ik wil de collega alleen wijzen op de denkfout: als er een conflict is tussen een staat en een privéorganisatie, dan moet daar iemand over beslissen. Dan schaffen we misschien een groot deel van ons juridisch systeem af. Als je de eigen staat niet meer mag aanklagen ten opzichte van onze rechtbanken, hebben we wel een grondig probleem. Dat is nu net het onderscheid tussen de drie machten, waarbij je de mogelijkheid geeft om een wetgevende of uitvoerende macht aan te klagen voor een onafhankelijk rechter. Dat is een totale denkfout die ik in een rechtsstaat alvast onverdedigbaar vind.

We zouden kunnen zeggen dat je een staat niet meer kunt aanklagen voor onze eigen juridische systemen. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik was geïnspireerd door de woorden van collega Vaneekhout, die ik volmondig gelijk wil geven. Dat 'investment court system' is misschien een stap in de goede richting als je het vergelijkt met het 'interstate dispute settlement system' dat in andere akkoorden is voorzien. Maar ook wat er nu in staat, gaat voor ons absoluut niet ver genoeg, en dus gaan wij ook tegen dit akkoord stemmen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 347/1)

– *Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 3.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de Aanvullende Overeenkomst, ondertekend te Brussel op 24 mei 2017 bij het Verdrag ter oprichting van een Europees Ruimteagentschap van 30 mei 1975, tussen het Koninkrijk België en de Europese Ruimtevaartorganisatie inzake de voorrechten en immuniteiten van het Europees Ruimteagentschap in België
– 356 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de Aanvullende Overeenkomst, ondertekend te Brussel op 24 mei 2017 bij het Verdrag ter oprichting van een Europees Ruimteagentschap van 30 mei 1975, tussen het Koninkrijk België en de Europese Ruimtevaartorganisatie inzake de voorrechten en immuniteiten van het Europees Ruimteagentschap in België.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 356/1)

– *Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 en 2.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 tot uitvoering van artikel 190 van het decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)
– 359 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 tot uitvoering van artikel 190 van het decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

De algemene bespreking is geopend.

De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneckhout (Groen): Ik ga het woord niet lang nemen, maar ik wil er toch op duiden dat we daar in de commissie een boeiende gedachtewisseling over hebben gehad. Collega Anaf is verslaggever, en ik heb daar zelf toch een technische inhoudelijke vraag gesteld. *(Gelach)*

Ik heb eigenlijk zin om ze te herhalen ten aanzien van minister Weyts, maar ik ga het niet doen.

Ik dank u.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om collega Vaneckhout te danken voor de ongelooflijke eer om verslaggever te zijn. *(Gelach)*

Maar ik zal het jullie niet aandoen om dit helemaal toe te lichten. Het is inderdaad unaniem goedgekeurd in de commissie. Ik denk dat dat volstaat.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2019-20, nr. 359/1)*

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 en 2.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Sarah Smeyers, Vera Jans, Mercedes Van Volcem, Katja Verheyen, Joke Schauvliege en Alessia Claes tot opheffing van de Vlaamse Woonraad om een proactief stakeholdersplatform te kunnen oprichten en tot wijziging van diverse decreten met betrekking tot wonen

– 324 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Sarah Smeyers, Vera Jans, Mercedes Van Volcem, Katja Verheyen, Joke Schauvliege en Alessia Claes tot opheffing van de Vlaamse Woonraad om een proactief stakeholdersplatform te kunnen oprichten en tot wijziging van diverse decreten met betrekking tot wonen.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Collega's, de strakke adviesverplichting, samen met het institutionele karakter van de Vlaamse Woonraad, zorgde voor een statische werkwijze en een weinig dynamische betrokkenheid van de actoren op het beleidsvormingsproces. Ze werden ook vaak te laat om advies gevraagd, waardoor de beleidslijnen vaak al uitgetekend waren.

Daarom wordt de Vlaamse Woonraad nu omgevormd tot een productief overleg van belanghebbenden, in het voorstel altijd 'stakeholdersoverleg' genoemd. Maar ik heb een taalbad Engels nodig en ik noem het een 'overleg van belanghebbenden', mijnheer Vaneekhout. Hierdoor kunnen we proactief rekening houden met standpunten en bedenkingen van die belanghebbenden uit het beleidsveld in elke fase van het beleidsvormingsproces, ook en zeker van bij het begin. Dat overleg zal op diverse niveaus worden georganiseerd. Ten eerste, het consulteren van belanghebbenden bij de opmaak van conceptnota's; het betrekken van functioneel samengestelde groepen bij de voorbereiding en operationalisering van regelgeving; het organiseren van periodiek overleg om signalen uit het beleidsveld, de praktijk dus, te capteren.

Collega's, dit voorstel van decreet maakt het mogelijk om wijzigingen of tendensen in het beleidsveld op tijd te vatten. Op die manier worden algemene signalen uit het beleidsveld opgevangen, wordt de vinger aan de maatschappelijke pols gehouden.

Verder kunnen belanghebbenden reflecteren over verschillende initiatieven binnen en buiten het beleidsveld van Wonen en hierover aanbevelingen formuleren aan de beleidsmakers. We streven naar een ruime betrokkenheid, bijvoorbeeld een die gebaseerd is op de maatschappelijke vijfhoek, met onder meer een inbreng van academici, van mensen uit de financiële en industriële wereld, van diverse overheden en participanten in het middenveld. Met andere woorden: we willen een brede invalshoek garanderen bij de opmaak van ons beleid. Een dergelijke open en proactieve betrokkenheid moet verrijkend en inspirerend werken. We rekenen met deze omvorming op een veel grotere lenigheid en flexibiliteit en creativiteit bij het uitvoeren en realiseren van het woonbeleid.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Inderdaad, met het voorstel van decreet zullen we de Vlaamse Woonraad omvormen tot een proactief stakeholdersoverleg, zodat we relevante belanghebbenden, veel breder dan vandaag de dag, kunnen betrekken bij de voorbereiding van beleidsdossiers van Wonen. Met dit voorstel van decreet heffen wij dus de Vlaamse Woonraad op en wij schrijven hierbij in dat we dat proactief stakeholdersoverleg zullen organiseren met het oog op een beter onderbouwd woonbeleid. Dat is natuurlijk niet iets wat wij hier ter plekke hebben verzonnen, dat komt voor een groot stuk tegemoet aan een oud zeer in de adviesverlening op het beleidsdomein Wonen.

Hoe was het tot op vandaag? De Vlaamse Woonraad levert weliswaar bijzonder kwalitatieve adviezen af, maar doet dat pas op het moment dat de besluitvorming en de politieke positionering en de beraadslaging hebben plaatsgevonden. Dat betekent dus dat we interkabinettenwerkgroepen organiseren, dat zaken al principieel worden goedgekeurd en dat we dan pas het verplichte advies gaan vragen, dat overigens een consensusadvies moet zijn. Dat kan en moet volgens ons echt wel beter.

Er zijn eigenlijk vier belangrijke wijzigingen in het voorstel van decreet dat ik hier met de collega's voorleg. Het gaat over de timing waarop wij organisaties, groepen, diensten, mensen gaan betrekken. Dat zal veel meer aansluiten bij het moment dat men daadwerkelijk nog impact kan hebben, want dat is toch absoluut de bedoeling van inspraak en participatie.

Een tweede grote wijziging is dat de adviezen geen consensusadviezen meer zullen zijn, maar dat we echt kunnen zien dat we uit de weerspiegelingen van de verschillende deelnemers, van de verschillende organisaties, meer informatie halen dan uit een consensusadvies, zoals tot nu toe was.

Een derde belangrijke wijziging, als u het mij vraagt, is dat we veel breder kunnen gaan consulteren, afhankelijk van de verschillende dossiers die vandaag voorliggen. Wanneer het bijvoorbeeld gaat over een dossier dat aanleunt bij het beleidsdomein Welzijn, dan kunnen we perfect het Netwerk tegen Armoede vragen. In andere dossiers is het mogelijk om financiële instellingen bij het stakeholdersoverleg te betrekken. Een ander voorbeeld is dat we ook in bepaalde dossiers de onderwijsinstellingen kunnen betrekken. Allemaal mensen en organisaties die een belangrijke waardevolle inbreng kunnen hebben en die we ook kunnen betrekken.

Tot slot toch wel een markante wijziging: het advies is geen verplicht advies meer, maar de plicht om proactief stakeholders te betrekken bij die initiatieven die een weerslag hebben op het beleidsveld Wonen, leggen wij vandaag decretaal vast.

Ik wil ook al even tegemoetkomen aan een opmerking die de oppositie hier en in de commissie heeft gemaakt, namelijk dat dit een veel informelere benadering is, en dat klopt ook. Ik geef grif toe dat dit ook risico's inhoudt, maar iedereen die het beleidsdomein Wonen een beetje volgt, weet dat bepaalde ontwerpen van decreet absoluut niet zullen passeren zonder af te stemmen met de juiste belanghebbenden. Daar zijn in de commissie ook vragen over gesteld aan de minister. Minister Diependaele heeft duidelijk gesteld op welke manier hij in de officiële stukken zal rapporteren en met wie en wanneer hij overlegt. We hebben daar alle vertrouwen in. Ik hoop dan ook dat dit voorstel van decreet wordt goedgekeurd, zodat op een heel dynamische manier veel mensen op het juiste moment kunnen worden betrokken bij het beleidsdomein Wonen.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Groen betreurt het enorm dat de Vlaamse Woonraad wordt afgeschaft, want dat is wat hier gebeurt. Het grote verschil tussen de Vlaamse Woonraad en de nieuwe proactieve raad die de minister in de steigers willen zetten, is de verplichting om advies te vragen. We betreuren ten eerste de afschaffing van die adviesverplichting.

De Vlaamse Woonraad was eerder al een luis in de pels, maar als minister moet je de mening en het advies van experts net valoriseren en ter harte nemen. Wanneer je daar niet mee akkoord gaat, moet je met hen in debat gaan. Dat maakt het beleid van een minister, van een regering net sterker en meer onderbouwd. Wat u niet moet doen, is het betreffende orgaan afschaffen, zoals vandaag gebeurt. Het woonbeleid is vandaag net een beleid dat alle expertise en alle input kan gebruiken. Er is al jaren een wooncrisis aan de gang, die jaar na jaar scherper wordt. Door de adviezen af te schaffen die de problemen van de wooncrisis onder de aandacht brengen en oplossen proberen aan te reiken, kun je de problematiek natuurlijk niet onder de mat schuiven. De afschaffing van de adviesverplichting en van de Vlaamse Woonraad is een nefaste beslissing, die het beleid zwakker in plaats van sterker zal maken. We zullen het voorstel van decreet dan ook niet steunen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Collega's, wij snappen het niet, wij begrijpen niet waarom de Vlaamse Woonraad wordt afgeschaft. Mijn collega Maxim Veys, vraagt als sinds november of er een evaluatie is gemaakt van de Vlaamse Woonraad en of we die evaluatie dan mogen zien, maar allemaal tevergeefs. De Woonraad is ook de enige strategische adviesraad die wordt afgeschaft, alle andere worden ongemoeid gelaten. En dus vragen wij ons uiteraard ook af of de Woonraad niet wordt afgeschaft omdat hij zich in het verleden – terecht, denk ik – zeer vaak kritisch heeft getoond over het beleid.

De nieuwe aanpak is voor ons veel te vrijblijvend. Ook wij betreuren ongelooflijk dat de adviesverplichting wordt afgeschaft. Wat ons betreft, heeft de Woonraad zijn rol als goed geïnformeerde stem van het terrein zeer goed gespeeld, en wij zullen dan ook met overtuiging tegen dit voorstel van decreet stemmen.

Vera Jans (CD&V): Voorzitter, ik begrijp dat we hier een besluitvormingsproces flexibiliseren en dat leidt – blijkbaar is dat onvermijdelijk – tot een intentieproces bij de oppositie. Als je dan kijkt naar wat we doen, dan vraag ik me af wat er zou gebeuren als we het omgekeerde zouden doen, als datgene wat we vandaag invoeren met het voorstel van decreet, zou worden afgeschaft om terug te gaan naar de oude Woonraad. U moet zich eens inbeelden dat we een proactief stakeholdersoverleg zouden hebben waarbij de input van verschillende actoren wordt gevraagd voor de eerste beslissing wordt genomen, niet zoals nu na de inter-kabinettenwerkgroepen (IKW's) en de principiële goedkeuring.

In het begin van het verhaal wordt iedereen geconsulteerd die ook maar iets relevants bij te dragen heeft, en dat kan veel verder gaan dan vandaag het geval is. Zouden we dan beslissen dat af te schaffen en terug te keren naar een raad waarbij de Vlaamse Regering de mensen aanstelt en een advies wordt gevraagd na de eerste goedkeuring? Geachte oppositie, u zou moord en brand schreeuwen. We schaffen de Woonraad hier niet af, maar heffen die decretaal op om tegemoet te komen aan het proactief stakeholdersoverleg.

Als u zich afvraagt of u daar wel genoeg inzicht in krijgt, dan wil ik erop wijzen dat de minister heel duidelijk heeft aangegeven dat de visienota's over die verschillende thema's zullen worden uitgewerkt. Verder nog, wanneer verschillende stakeholders worden betrokken bij het begin van het proces, dan wordt ervoor geopteerd om in een nota aan de Vlaamse Regering een aparte rubriek op te nemen die het proces van participatie duidt en de resultaten ervan samenvattend weergeeft.

We zullen meer informatie krijgen, we zullen meer mensen betrekken, en op een moment dat het nog relevant en vroeg is. Ik ben er echt wel van overtuigd. Ik maak me sterk dat de kritiek van de oppositie op de huidige hervorming onterecht zal blijken in de praktijk.

Sarah Smeyers (N-VA): De oppositie is in dezen alleen aan de linkerzijde te detecteren, wat mij een beetje verbaast. Normaal gezien krijgen mevrouw Jans en ik het verwijt, of felicitaties, dat we tot een meer conservatieve partij behoren. Jullie zijn zogenaamd de progressieven, maar jullie zijn wel tegen elke vorm van verandering. Ik vind die starheid wat jammer. Ik kan u zeggen dat dat proactief overleg van belanghebbenden nú al werkt, dat dat nú al aan de gang is, dat dat al een tijdje geraadpleegd wordt, dat die adviezen al worden gevraagd. Die adviezen worden ook al gevraagd bij het begin van de beleidsbeslissingen of van het rijpen van nieuwe ideeën of nieuwe richtingen binnen het woonbeleid. Het werkt dus al en het werpt vruchten af. Het feit dat jullie nu pas kritiek uiten, op het moment dat daarover moet worden gestemd, en dat er blijkbaar toch niet eerder zulke negatieve ervaringen waren met de nieuwe manier van werken, doet mij toch vermoeden dat jullie eigenlijk gewoon tegen zijn om tegen te zijn. Zoals mevrouw Jans zegt, wordt de input vooraf gevraagd, niet wanneer het grote gelijk al is uitgesproken en wanneer het voor vele politici heel moeilijk is om openlijk nog van visie te veranderen.

Ik zie er alleen maar goede dingen in. De belanghebbenden worden bevraagd op een moment dat het nog zin heeft en niet achteraf, als de lijnen al grotendeels zijn uitgezet. Ik begrijp echt niet vanwaar die starheid, die conservatieve houding komt om toch niets te willen veranderen aan deze manier van beleidsvorming en deze beslissingsprocessen.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik heb dit punt natuurlijk besproken met mijn collega Veys. Hij verzekert mij dat er hierover in de commissie verschillende keren gediscussieerd is. Maar wij begrijpen het gewoon nog altijd niet. Wij begrijpen niet waarom de Woonraad de enige strategische adviesraad (SAR) is die wordt afgeschaft. Al de andere blijven bestaan. Wilt u daarmee zeggen – dat is eigenlijk mijn vraag – dat alle andere ministers, die wél met een SAR blijven werken, slecht bezig zijn?

De voorzitter: De heer D’Haese heeft het woord.

Jos D’Haese (PVDA): Voorzitter, ik kom kort tussen, omdat de waarheid haar rechten heeft. Zodra er in het regeerakkoord sprake was van de afschaffing van de Woonraad, zijn we daarover tussengekomen. Het is dus niet eerlijk om te zeggen dat we daar pas op dit moment over beginnen, want dat is niet waar. We hebben daar van in het begin een principiële probleem mee en hebben daar nu nog steeds een principiële probleem mee. Wat dat betreft, zijn excuses aanvaard.

Mevrouw Jans, uiteraard vertrouwt u op uw minister. Maar het zal u niet verbazen dat wij daar niet onvoorwaardelijk op vertrouwen. En ik denk dat de 150.000 gezinnen die op de wachtlijsten staan, daar ook niet onvoorwaardelijk op vertrouwen. Het was net de Woonraad die hen een stem gaf.

Ik hoor heel wat argumenten dat het advies te laat kwam. Maar uiteraard kunnen we het advies van de Woonraad ook vervroegen, op een ander moment inplanen. U neemt er heel wat andere zaken bij en dat is heel goed. Maar jullie vergeten dat jullie hadden kunnen vertrekken van de Woonraad. Nu doen jullie die Woonraad weg. Jullie heffen die op en vervangen die door iets anders. En het is heel duidelijk waarom, namelijk omdat die Woonraad kritische adviezen gaf en jullie er nu van af zijn. Dat is heel duidelijk. Het zou gemakkelijker zijn mochten jullie dat gewoon zeggen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 324/1)

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 8.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Joris Nachtergaele, Karin Brouwers, Bart Tommelein, Karl Vanlouwe, Vera Jans en Maarten De Veuster over de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika

– 225 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 3

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Joris Nachtergaele, Karin Brouwers, Bart Tommelein, Karl Vanlouwe, Vera Jans en Maarten De Veuster over de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika.

De bespreking is geopend.

De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Voorzitter, ik wil eerst de collega's bedanken voor de steun en de input voor dit voorstel van resolutie.

De bescherming van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden is een blinde vlek in ons diplomatiek beleid. Landen als Duitsland, Frankrijk, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk hebben allemaal een speciale gezant die de taak heeft de rechten van de gelovigen en de niet-gelovigen hoog op de internationale agenda te houden. Het voorstel van resolutie dat hier voorligt, bouwt voort op twee eerder resoluties: een resolutie van 7 juli 2011 en een resolutie van 5 juli 2017.

Het gaat hier specifiek over het Midden-Oosten en Noord-Afrika, regio's die zowel in het verleden als heden worstelen met de omgang met hun religieuze minderheden en vrijdenkenden. De laatste jaren kende die regio een grote periode van politieke instabiliteit. Na de Arabische Lente is er een machtsvacuüm ontstaan. Dat machtsvacuüm heeft geleid tot groeperingen als IS, die gebruikmaken van die zwakke bescherming om een ware godsdienstoorlog te voeren. In andere staten, zoals Iran, die wel zeer sterk centraal geleid worden en waar de sharia in voege is, staat op atheïsme en de bekering tot het christendom zelfs de doodstraf. We zien nu dat in die regio, van Irak tot in Libië, de situatie van minderheden zeer precair is. Om u een voorbeeld te geven: in Irak waren er in 2003 nog 1,4 miljoen christenen, nu nog 250.000.

Het voorstel van resolutie dat vandaag voorligt, vraagt om alle vormen van discriminatie en intolerantie op basis van levensbeschouwing uitdrukkelijk te veroordelen, niet alleen in het Midden-Oosten, niet alleen in Noord-Afrika. We zagen deze week nog het voorbeeld van de Oeigoeren in China. Ook dat wordt met dit voorstel van resolutie veroordeeld. Daarnaast vraagt het de specifieke aandacht van de Vlaamse Regering voor het Midden-Oosten en Noord-Afrika, om actief de mensenrechten te gaan bepleiten.

Collega's, het oplossen van een probleem start met het durven te benoemen. Ik ben dan ook tevreden dat we in de commissie kamerbrede steun hebben gekregen voor dit voorstel van resolutie. Ik hoop uiteraard dat dat vandaag opnieuw gebeurt. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Voorzitter, ik wou gewoon aan de collega's meegeven dat het eigenlijk heel erg is dat het Vlaams Parlement na twee gelijkaardige resoluties uit 2011 en 2017 – u zult daar weinig verschillen in zien – genooddaakt is om hier opnieuw aandacht voor te vragen. En het is ook nodig. Ik wil meegeven dat in een rapport van ongeveer een jaar geleden van Aid to the Church in Need, genaamd 'Persecuted and Forgotten', staat dat het christendom op het punt staat te verdwijnen uit steden en dorpen in het Midden-Oosten. Daar wordt dan verder over uitgeweid. Je kunt bijvoorbeeld zien dat in Irak op vijftien jaar tijd het aantal christenen gedecimeerd is. In Syrië zijn ze al met twee derde minder sinds het begin van de burgeroorlog. Uiteraard is heel veel te wijten aan IS en de invloed van IS. We kunnen er niet genoeg de nadruk op leggen dat wij ook in Vlaanderen via onze diplomaten aandacht moeten vragen voor de mensenrechten van religieuze minderheden daar. Die mensen worden gewoon afgeslacht. Het is niet alleen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika het geval. Dat is de titel van het voorstel van resolutie, omdat het voortbouwt op de vorige resoluties. Maar jammer genoeg breidt het zich verder uit in de wereld. Ik heb in de commissie ook het voorbeeld van Nigeria gegeven, waar in de eerste maanden

van dit jaar al minstens 620 Nigeriaanse christenen gedood zijn door Fulani en Boko Haram. Dat gaat over hele gezinnen, kinderen inbegrepen, die met machetes worden afgeslacht. Dat is wat gebeurt in de wereld.

Ik denk dat we ook als Vlaams Parlement, met ook een bepaalde diplomatieke missie in de wereld, daar aandacht voor mogen vragen. Dank u, alleszins de collega's die aanwezig zijn, voor de aandacht.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, dit is een voorstel van resolutie over de situatie van levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika. En laat ons eerlijk zijn: die is niet goed – en dat is een understatement.

Wij hebben dit in de commissie goedgekeurd en zullen dat nu ook doen. Het Vlaams Belang pleit al jaren voor een dringende aanpak van de onverdraagzame islamitische regimes in Noord-Afrika en het Midden-Oosten. Qua inhoud zien we in dit voorstel van resolutie dat verschillende zaken aangestipt worden. Ik wil beklemtonen dat ook wij het verschrikkelijk vinden dat het aantal christenen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika gedecimeerd is. Wat schiet er nog over? Eigenlijk kunnen we over een grootschalige genocide vanwege islamitische regimes spreken.

Ik vind dit zeer ernstig, en dit voorstel van resolutie is dan ook zeker op zijn plaats. We zijn blij dat in dit voorstel van resolutie ook wordt gewezen op het feit dat het omverwerpen van dictatoriale regimes niet automatisch heeft geleid tot een betere bescherming van minderheden. Dat is een belangrijk aspect, dat zeker mag worden benadrukt. Ik heb daar in de commissie ook naar verwezen.

In de meeste islamitische landen is tolerantie voor andere religies en levensbeschouwingen een groot probleem. Het is goed dat met dit voorstel van resolutie aandacht wordt geschonken aan het gevaar van de radicale islam. Het voorstel van resolutie komt hiermee dus goed tegemoet aan een problematiek waar vroeger veel te weinig rekening mee werd gehouden. We willen de indieners alvast bedanken en zullen dit voorstel van resolutie goedkeuren.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, goede collega's, alles komt terug. Inderdaad, dit is een voorstel van resolutie dat in voorgaande legislaturen, weliswaar tekstueel anders geredigeerd maar qua inhoud nog altijd over dezelfde problematiek, ook al werd aangekaart. Vandaag bestaat die nog altijd.

Wijlen mijn moeder zei altijd: "Ieder wordt zalig in zijn geloof, ook zij die niet geloven." Die vrouw had geen universiteit gevolgd, maar had misschien wel veel elementair fatsoen, misschien had ze veel universiteit van het leven gevolgd. We moeten altijd naar buiten blijven uitdragen, ook in onze internationale contacten, dat het een fundamenteel mensenrecht is, een recht van ieder mens om te geloven, om niet te geloven, of om van geloof te veranderen.

Dat moet ook gelden in de andere delen van de wereld, dus ook in Noord-Afrika en het Midden-Oosten. Misschien moeten we met de EU-partners, als het gaat over het ontwikkelen van steunprogramma's, over religie of over levensbeschouwing voor degenen die niet geloven, zeggen dat net dat fundamenteel mensenrecht een van de voorwaarden is die wordt gekoppeld aan het toekennen van die steunprogramma's. Dat moeten we doen in het grotere geheel van de Europese Unie, net om slagkracht te hebben en te zorgen dat die principes ook tanden krijgen op het terrein.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Collega's, in de commissie was het al zeer duidelijk dat iedereen, aansluitend op eerdere resoluties van voor mijn tijd, die toen al prangend waren en op dit moment helaas even relevant blijven, die rode lijnen wil blijven trekken. Wat onze fractie betreft, moeten we dat altijd doen, consequent in ieder conflict de rechten van minderheden altijd bewaken.

Ik ben de indieners van dit voorstel van resolutie zeer erkentelijk en dankbaar voor de samenwerking. In de commissie zijn er nogal wat amendementen ingediend door onszelf en door de collega's van sp.a, en die zijn mee opgenomen door de meerderheid. Dit is een toonbeeld van hoe we samen een aantal democratische rode lijnen trekken.

Onze aanvulling was dat het Internationaal Strafhof daarin een zeer belangrijke rol speelt ten aanzien van IS en andere organisaties, maar ook ten aanzien van eventuele wandaden van de eigen lokale overheden. We hebben elkaar daar collectief in gevonden. Ik hoop dan ook dat we met het parlement een collectief signaal kunnen geven.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Orry Van de Wauwer, Karl Vanlouwe, Bart Tommelein, Jeremie Vaneekhout en Annick Lambrecht over de mensenrechten in Bahrein
– 230 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2**

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Orry Van de Wauwer, Karl Vanlouwe, Bart Tommelein, Jeremie Vaneekhout en Annick Lambrecht over de mensenrechten in Bahrein.

De bespreking is geopend.

De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): December 2010 luidde de start van de Arabische Lente in, met protesten in Tunesië uit onvrede met de corruptie en de hoge werkloosheid bij jongeren, maar dat sloeg al heel snel over als een golf van opstanden in bijna heel de Arabische wereld. De concrete oorzaken verschilden van land tot land.

Bahrein bestaat uit een sjiitische meerderheid, maar wordt bestuurd door een soennitische elite. Daar was de aanleiding de eis voor meer politieke vrijheid en het respecteren van de mensenrechten. Het protest voor mensenrechten werd hardhandig de kop ingedrukt door de overheid. De situatie van de mensenrechten is er sindsdien ironisch genoeg enkel nog verslechterd. De repressie van het volk is toegenomen, kritische stemmen worden de mond gesnoerd door middel van arrestatie, foltering, bedreiging van familieleden, zware gevangenisstraffen enzovoort.

Het recht op de vrije meningsuiting wordt er systematisch aangevallen waarbij vooral mensenrechtenverdedigers, advocaten, politici en journalisten gevisereerd worden. Over het exacte aantal politici en mensenrechtenactivisten die gedetineerd zijn, zijn er geen officiële cijfers beschikbaar omdat de autoriteiten hen als

terroristen of sympathisanten daarvan beschouwen. Volgens het European Centre for Democracy and Human Rights zitten er momenteel ongeveer vierduizend mensen gevangen wegens hun politieke overtuiging.

Niet alleen de onderdrukking van het volk is toegenomen sinds de Arabische Lente, het land zet ook opnieuw de doodstraf in. Sinds 2017 zijn er al meerdere gevangenen geëxecuteerd en momenteel zitten er minstens – voor zover we namen hebben – veertien mensen in de dodencel. Elk van deze mannen werd misbruikt, gefolterd en hun mensenrechten werden geschonden. Allen zijn ze veroordeeld onder brede antiterrorismewetten en na bekentenissen die zijn afgedwongen onder foltering zonder eerlijk proces. We kunnen natuurlijk de vraag stellen wat de waarheidsgrond van die bekentenissen dan is. Ik benoem twee van die mannen: Mohammed Ramadhan en Husain Ali Moosa. Zij wachtten in de dodencel op hun executie na een bekentenis die is afgedwongen onder foltering over hun betrokkenheid bij de opstanden van de Arabische Lente in 2011 zonder eerlijk proces.

Daarom hebben wij dit voorstel van resolutie ingediend om internationale druk uit te oefenen. De vraag wordt hier soms gesteld of zo'n resolutie wel impact heeft. Ik heb in de commissie wat toelichting gegeven over de reacties van ngo's nadat we een gelijkaardig voorstel van resolutie in de Senaat hebben ingediend. Wie interesse heeft, kan het verslag nalezen. Ik ga er nu niet te uitgebreid op in.

In dit voorstel van resolutie vragen we om de onrechtmatige doodstraf een halt toe te roepen en deze mannen en de vele anderen kans te geven op een eerlijk proces. We vragen om het moratorium op de doodstraf opnieuw in te voeren en om mannen als Mohammed Ramadhan en Husain Ali Moosa en de anderen een nieuw en eerlijk proces te geven conform het internationaal recht zoals vastgelegd in de artikelen 9 en 14 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten.

Verder verzoeken we als parlement bij aanneming van het voorstel van resolutie de Vlaamse Regering haar bezorgdheid uit te drukken op internationale fora en bij de Bahreinse autoriteiten over de mensenrechtenschendingen en de onderdrukking van de fundamentele democratische rechten en om aan te dringen op het beëindigen van alle vormen van geweld en intimidatie jegens mensenrechtenactivisten en politieke tegenstanders.

Tot slot verzoeken we om geen enkele uitvoervergunning toe te kennen voor militaire goederen met eindgebruik in Bahrein.

Ik hoop dat we net zoals in de commissie een zo kamerbreed mogelijke steun kunnen vinden voor dit voorstel van resolutie. Ik zou heel graag de collega's van alle partijen die dit voorstel van resolutie mee hebben ingediend en gesteund, willen danken.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Voor een progressieve regio als Vlaanderen vormen mensenrechten altijd de hoeksteen van het buitenlands beleid. Ik ben dan ook zeer blij en ik dank collega Van de Wauwer en de anderen dat we wat betreft de mistoestanden in Bahrein een gemeenschappelijk voorstel van resolutie hebben bereikt.

Spijtig genoeg kunnen we eigenlijk rond heel veel andere landen in de regio zeer gelijkaardige voorstellen van resolutie indienen. Ik denk heel specifiek aan Saoedi-Arabië waar de mensenrechten zeer erg en flagrant worden geschonden. Maar we zijn al blij dat we iets hebben over Bahrein vandaag.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Dit is een voorstel van resolutie over Bahrein. We hadden even goed een voorstel van resolutie over Saoedi-Arabië of Iran kunnen voorleggen vandaag. Desalniettemin, ik denk dat het heel belangrijk is om daar waar de mensenrechten worden geschonden op zo'n flagrante manier het signaal te blijven geven. Het is het enige dat ons rest. Men kan zich de vraag stellen naar de waarde van zo'n resolutie, maar toch, het signaal op zich is zeer belangrijk.

Ik wil collega Van de Wauwer bedanken voor het initiatief. Het spreekt voor zich dat wij dit enthousiast zullen steunen.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Wij steunen dit voorstel van resolutie natuurlijk volmondig.

De voorzitter: Collega Tommelein zal daar blij mee zijn.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Wij steunen dit natuurlijk volmondig omdat het belangrijk is om dit blijvend onder de aandacht te brengen.

De heer Tommelein verontschuldigt zich omdat hij hier niet fysiek aanwezig kan zijn.

De voorzitter: Hij is zelfs officieel verontschuldigd.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Hij vroeg mij om te zeggen dat wij hier volmondig achter staan. Het zal meerdere keren herhaald moeten worden. We blijven dit herhalen vanuit onze bekommernis over wat er gebeurt. Het is belangrijk om dat te herhalen.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Het is een goede zaak dat we dit met heel veel fracties samen kunnen indienen en dat we ook samen die rode lijn trekken. Die rode lijn moeten we overal en consequent trekken. Mijnheer Nachtergaele, u wijst er terecht op dat we dit ook voor andere situaties kunnen doen. Misschien moeten we de volgende weken ook eens kijken of we een voorstel van resolutie rond Saoedi-Arabië of Iran kunnen uitwerken en moeten we daarover in overleg treden. Ik kijk alleszins uit naar de gesprekken daarover. Het is een goede zaak dat we dit doen en mijn fractie zal met volle kracht dit voorstel van resolutie ondersteunen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Voor alle duidelijkheid: bij een bespreking van een voorstel van resolutie krijgen eerst de indienende partijen het woord. Omdat u wellicht niet mee mocht tekenen, krijgt u dus nu het woord. Ja, ik kan er moeilijk doekjes om winden.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Voorzitter, het is wel goed dat u dat laatste aanhaalt, want ik dacht in de commissie vernomen te hebben dat er in de toekomst toch wel een opening zou worden gecreëerd zodat wij aan dergelijke voorstellen kunnen meewerken. Ik voel me zeker aangesproken als het over Saoedi-Arabië en Iran gaat om ook mee te werken aan een resolutie die kamerebreed kan ondersteund worden. Er is sprake van Saoedi-Arabië en Iran, maar op basis van het voorgaande voorstel van resolutie dat we daarnet besproken hebben, kunnen we evengoed alle landen in Noord-Afrika en het Midden-Oosten op het lijstje zetten. Werk zullen we zeker hebben als het over deze mensenrechten gaat. De mensenrechtensituatie in Bahrein is inderdaad schrijnend. Sinds de

zogenaamde Arabische Lente is het er allesbehalve beter op geworden. De vrijheid van meningsuiting is in dit islamitisch regime onbestaande, er vinden dagelijks folteringen plaats en wie zich durft te verzetten, wordt zonder eerlijk proces ter dood veroordeeld.

Het is belangrijk dat hiervoor geen oogje wordt dichtgeknepen en dat Vlaanderen een sterk signaal uitstuurt, waarbij het duidelijk maakt dat dergelijke flagrante misdaden, uitgeoefend door een dictatoriaal regime, uiteraard niet geduld kunnen worden. Daarom zullen wij dit voorstel van resolutie goedkeuren en, collega's, ik hou me, zoals ik daarnet al zei, zeker ter beschikking om mee te werken aan toekomstige resoluties.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

MOTIE van Björn Rzoska, Imade Annouri en Stijn Bex tot onderzoek door het Rekenhof van de subsidiestromen van de Vlaamse Regering naar de regionale luchthavens Antwerpen en Oostende-Brugge – 376 (2019-2020) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de motie van Björn Rzoska, Imade Annouri en Stijn Bex tot onderzoek door het Rekenhof van de subsidiestromen van de Vlaamse Regering naar de regionale luchthavens Antwerpen en Oostende-Brugge.

De bespreking is geopend.

De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): In 2013 is de uitbating van de luchthavens van Antwerpen en Oostende geprivatiseerd. Sindsdien staat een luchthavenexploitatie maatschappij (LEM) in voor de eigenlijke luchthavenkwaliteit. Voor de beide luchthavens is dat de Franse groep Egis, die deze exploitatie via de luchthavenexploitatie maatschappij uitvoert. Daarvoor worden er vanuit Vlaanderen subsidies aan de LEM gegeven. Op haar beurt betaalt de LEM een concessievergoeding aan de overheid. Daarnaast staat de Vlaamse overheid via de luchthavenontwikkelingsmaatschappij (LOM) in voor investeringen in de infrastructuur, het groot onderhoud, de beveiliging enzovoort. Tot zover de structuur.

Opvallend is dat er geen enkele globale financiële kosten-batenanalyse beschikbaar is voor de regionale luchthavens van Antwerpen en Oostende. De optelsom van de stroom van subsidies in de voorbije jaren is eigenlijk helemaal niet transparant. Dat vinden wij heel opvallend in tijden waarin we als parlement heel veel debatten voeren over hoe we in deze coronacrisis het geld van de belastingbetaler zo goed mogelijk moeten besteden. Dan is het opvallend dat er over zoveel geld geen transparantie bestaat. Vandaag hielden we in een andere commissie een debat over overheidsbestedingen. Daar zei ik ook al dat als het over overheidsgeld gaat, transparantie en verantwoording de twee belangrijkste elementen zijn.

In een dossier van de Bond Beter Leefmilieu (BBL) wordt aangegeven dat er jaarlijks miljoenen euro's Vlaamse subsidies naar deze luchthavens gaan. Al die subsidies samen zouden meer bedragen dan de eigenlijke omzet van de luchthavens. Het lijkt er dus sterk op dat de Vlaamse Regering kunstmatig

verlieslatende ondernemingen in stand houdt. Dat is voor ons een onzinnige manier om belastinggeld te besteden. Uit de analyse van de jaarrekening 2015-2017 die de BBL maakte, zou blijken dat tegenover een omzet van 17 miljoen euro zowat 32 miljoen euro subsidies staan. De subsidies bedragen dus dubbel zoveel als de omzet.

Daarenboven is recent nog eens voor 2,5 miljoen euro extra subsidies uit het coronanoodfonds aan de luchthavens toegekend, terwijl de concessievergoeding die het Franse bedrijf Egis, waar ik het in het begin over had, heel erg laag ligt: in het jaar 2017 bedroeg die slechts 226.000 euro voor de luchthaven van Oostende en 250.000 voor de luchthaven van Antwerpen. Peanuts! We weten ook, collega's, dat de Vlaamse Regering van plan is om de twee luchthavenontwikkelingsmaatschappijen op korte termijn te fusioneren, wat een nieuwe subsidieovereenkomst met zich mee zal brengen. Daarom is het wat ons betreft niet meer dan logisch dat eerst onderzocht wordt of de bestaande subsidiestromen waar ik net naar verwezen heb naar die twee luchthavens, wel te verantwoorden zijn, rekening houdende met de exploitatieverliezen die beide luchthavens boeken.

Is er dan nog nooit onderzoek geweest in het verleden? Jawel, want in 2014 heeft het Rekenhof op vraag van het parlement al een beperkt onderzoek ingesteld naar de LOM-LEM-constructie (luchthavenontwikkelingsmaatschappij- luchthaven-exploitiemaatschappij) rond de beide regionale luchthavens. Ik citeer revisor Kris Nevens even, die toen de inhoud en de betekenis van het verslag van het Rekenhof toelichtte en die zei dat ze "geen oordeel geven over de kwaliteit van de ramingen, noch over de toereikendheid van de kostenbeheersing, noch over de rechtmatigheid van de contractsluiting." Bon, bij de bespreking van dit onderzoek in het parlement bleven er heel wat vragen over die subsidiëring openstaan.

In 2017 vond er een procesaudit plaats van Audit Vlaanderen over die regionale luchthavens, maar daarbij gebeurde helemaal geen controleverificatie van de cijfers en werd niet nagegaan of de grootteorde van de subsidies waar ik het net over had, al dan niet terecht was en of het bedrag van de concessievergoeding wel voldoende hoog was. Kortom, het ging dus uitdrukkelijk niet om een financiële audit.

De Europese Commissie heeft vervolgens ook nog een doorlichting gemaakt van de twee regionale luchthavens, maar die gebeurde enkel in functie van de controle op eventuele staatssteun en je kunt je dan de vraag stellen of de Commissie toen wel volledig geïnformeerd werd.

Collega's, voor ons volstaat het niet om een extern studiebureau aan te stellen om na te gaan hoe de Vlaamse regionale luchthavens in de mate van het mogelijke kunnen evolueren naar winstgevende ondernemingen. We zijn van mening dat een volwaardige doorlichting moet gebeuren door een objectieve instelling. Dat kan wat ons betreft het beste gebeuren door het Rekenhof. Via zo'n audit kan klaarheid gebracht worden over de juiste bedragen, de verantwoording en de controle, en kan er een globale kosten-batenanalyse worden opgemaakt over de voorbije eerste subsidieperiode, zodat er een vergelijking kan worden gemaakt met de cijfers en prognose die in 2013 aan de commissie van Mobiliteit werden voorgesteld. Enkel op basis van een globale en geverifieerde kosten-batenanalyse is een ernstige financiële evaluatie mogelijk en kunnen we ervoor zorgen dat een onverantwoorde financiering in de toekomst voorkomen kan worden. Daarom vinden we het dus nodig om aan het Rekenhof te vragen een volwaardige audit uit te voeren, alvorens er verdere beleidsbeslissingen genomen kunnen worden in het dossier van de regionale luchthavens. Specifiek vragen we om de regelmatigheid van de Vlaamse steun aan de twee regionale luchthavens van Antwerpen en Oostende te onderzoeken om met name een volwaardige audit uit te voeren die duidelijkheid geeft over de subsidiestromen van de afgelopen vijf

jaar en die toelaat een inschatting te maken van de effecten van het aanhouden van de subsidiestromen voor de komende vijf jaar.

Wat ons betreft, collega's, dus geen ideologische discussie over wat al dan niet moet gebeuren met de regionale luchthavens, wel een vraag naar transparantie en een verantwoording voor alle overheidsmiddelen die in het verleden naar de regionale luchthavens zijn gegaan, zodat we op die manier, via een objectieve kosten-batenanalyse van het Rekenhof, een volwaardig debat kunnen voeren over de toekomst van de regionale luchthavens. Op dit moment is het koffiedik kijken en niet transparant en dat is wat mij betreft gewoon slecht en onverantwoord bestuur.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Dit is niet de eerste keer dat we het dossier van de regionale luchthavens bespreken; ook in maart en enkele weken geleden werden de regionale luchthavens in de commissie besproken. Het zal u niet verwonderen dat CD&V vindt dat de luchthavens een economische meerwaarde betekenen en dat ze essentiële knooppunten zijn voor de verdere logistieke ontwikkeling van Vlaanderen. Regelmatig stelt de Nationale Bank een studie in en ik denk dat de Nationale Bank niet zomaar een instelling is. Het zijn cijfers die ook al verschillende keren werden aangehaald in de commissie en ik zal er daarvan twee in herinnering brengen: de regionale luchthavens zijn goed voor in totaal 1700 jobs en Antwerp Airport biedt een directe en indirecte economische meerwaarde van 85 miljoen euro. Ik denk dat we die cijfers niet naast ons neer kunnen leggen.

CD&V vindt echter wel dat mobiliteit en duurzaamheid in Vlaanderen hand in hand moeten gaan. Voor korte afstanden is en blijft de trein het meest aangewezen vervoermiddel. We moeten dus inzetten op het aantrekkelijker maken van de trein.

Momenteel loopt er, in opdracht van de FOD Mobiliteit en Vervoer, een studie om te bekijken welke mogelijkheden er zijn om een deel van het luchtvaartverkeer vanuit Brussels Airport en de andere, regionale, luchthavens – Oostende, Charleroi, Luik, Deurne en Kortrijk – naar het spoorverkeer te verplaatsen.

Jullie vragen in jullie motie de regelmatigheid van de subsidiestromen te onderzoeken. Collega Annouri, u hebt er ook al naar verwezen dat de Europese Commissie eerder de financiële impact van de subsidies die naar de luchthavens van Deurne en Oostende gaan, heeft goedgekeurd. De Commissie gaf haar fiat aan bijna 9 miljoen euro investeringssteun om de veiligheidsinfrastructuur op de luchthaven van Deurne te moderniseren. Daarnaast is er ook groen licht gegeven voor 1,7 miljoen euro operationele steun. De Commissie oordeelde ook dat de investeringen de connectiviteit van en naar Antwerpen zullen verbeteren en geen negatieve impact hebben op de andere luchthavens in de regio. Ook in de 2,3 miljoen euro aan operationele steun voor de uitbater van de luchthaven van Oostende, ziet de Commissie geen graten. De Europese concurrentiewaakhond oordeelt ook hier dat de steun de regionale ontwikkeling ten goede kan komen zonder de concurrentie in de sector grondig te verstoren.

Jullie tweede vraag is een volwaardige audit te helpen uitvoeren die duidelijkheid schept over de subsidiestromen. De Vlaamse Regering plant een analyse om een langetermijnvisie inzake de ontwikkeling van de luchthaven uit te werken. De minister heeft daar ook naar verwezen in de commissievergadering van 18 juni. Wij vinden dat in deze nota een kosten-batenanalyse beter zou passen.

Samengevat: door de cijfers van de Nationale Bank, de goedkeuring van de Europese Commissie en vooral ook de studie die opgestart zal worden door de minister, zullen wij deze motie niet goedkeuren.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Goede collega Annouri zei op het einde van zijn tussenkomst: 'Het volstaat niet.' Het is uiteraard zijn goed recht om die vaststelling te doen. Voor ons volstaat het wel. Ook collega Fournier heeft het op haar eigen, deskundige manier duidelijk gemaakt: er zijn weinig onderdelen in onze Vlaamse Gemeenschap die de afgelopen jaren zo uitgebreid, zo veelzijdig en zo grondig werden doorgelicht als onze regionale luchthavens. U kunt toch niet zeggen dat die vroegere doorlichtingen door het Rekenhof, door de Europese Commissie en door Audit Vlaanderen wel bestaan maar dat ze niet grondig genoeg waren of dat net de verkeerde aspecten werden onderzocht? Die doorlichtingen werden uitgevoerd door drie gereputeerde instellingen en die hebben uiteindelijk de uitkomst opgeleverd die neerkomt op een motie van vertrouwen in het hele opzet rond die regionale luchthaven.

Als je trouwens de cijfers bekijkt, zowel inzake passagiers als trafiek, dan zie je daarin een groei, ook wat de omzetten betreft. Dit is niet meer het gesukkel in de marge dat het ooit was. Ik kan me ook nooit, goede collega Annouri, van de indruk ontdoen dat het een eeuwigdurende ideologische strijd is. Ook dat is legitiem in de politiek, maar dat heeft dan vaak niet veel te maken met de economische en de maatschappelijke realiteit. Toen ik zelf, zoveel jaren geleden, in de Vlaamse Regering zat, was dit huis vaak te klein voor de emotionele debatten over het al dan niet verlengen van de landingsbaan in Deurne. Op een of andere manier heeft men op een zeker ogenblik die stap gezet. Dat blijft dan op een of andere manier ook voorwerp van discussie, zij het dan dat er andere aspecten onder de loep wordt genomen.

Een kritische oppositie houdt natuurlijk ook de meerderheid bij de les. Ik denk, goede collega Fournier, dat de trein inderdaad, als het gaat over personenvervoer over korte afstanden, het alternatief is. Maar voor de goederentrafiek over het spoor – dat heb ik geleerd in Lanaken, waar een ongebruikte spoorrangeerbundel ligt – moet je al spreken over afstanden van minstens 900 kilometer voor er rendement kan worden geboekt.

Ik vraag dus namens Open Vld, maar ik denk ook namens de drie meerderheidsfracties, om deze motie van de collega's van de oppositie weg te stemmen.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Collega's, het Vlaams Belang is van mening dat Vlaanderen er alle belang bij heeft dat het over moderne en dynamische regionale luchthavens beschikt. In die zin zijn we dan ook tevreden dat de Vlaamse Regering in deze moeilijke tijden de regionale luchthavens niet is vergeten. Het gaat dan ook om heel wat tewerkstelling, rechtstreekse en onrechtstreekse. De luchthavens van Deurne en Oostende zagen vorig jaar niet minder dan 760.000 passagiers passeren, en ook de vrachtrafiek zit in de lift. Het is inderdaad zo dat de beide luchthavens jaarlijks miljoenen euro's aan werkingssubsidies van de Vlaamse overheid ontvangen, en men kan daar vragen bij stellen, maar als die overheidssteun ertoe kan bijdragen dat de regionale luchthavens belangrijke economische steunpunten voor Vlaanderen worden, dan valt daar zeker wat voor te zeggen. Laten we in die zin voor één keer maar eens naar onze Waalse burens kijken, die miljoenen in de luchthaven van Charleroi hebben gepompt. Wel, die luchthaven is momenteel een belangrijke economische draaischijf en een belangrijke werkgever, die op zijn site niet minder dan 3000 mensen tewerkstelt. Het is een duidelijk voorbeeld van hoe een regionale luchthaven toch tot een succesverhaal kan uitgroeien.

Collega's, wil dat zeggen dat Vlaanderen nu zomaar zonder enige controle of voorwaardes voor Sinterklaas moet spelen voor de beide luchthavens? Zeer zeker niet. Ja, er moet zeker controle zijn, en we zijn gewonnen voor een onderzoek

door het Rekenhof, maar dan wel omdat we transparantie wensen en niet, zoals de collega's van Groen, omdat we het nut van de luchthavens uiteindelijk in twijfel willen trekken. Wij wensen transparantie wegens de structuur die in 2014 werd opgezet, waarbij de exploitatie in handen is gekomen van de Franse multinational Egis. Daarvoor richtte Egis inderdaad de luchthavenexploitatiemaatschappij op. De gronden en het beheer van de infrastructuur bleven in publieke handen via de luchthavenontwikkelingsmaatschappij, en er bestaat inderdaad geen twijfel over dat de kostprijs voor de Vlaamse overheid via die LOM, die verantwoordelijk is voor de infrastructuurwerken en het onderhoud, aanzienlijk is en de concessievergoedingen ruimschoots overstijgt. Ter illustratie, zoals collega Annouri zei: de Vlaamse overheid ontvangt amper concessievergoedingen.

Minister Peeters voorzag recent nog in 2,2 miljoen euro uit het coronanoodfonds, waarvan 1 miljoen euro naar de luchthavenexploitatiemaatschappij van Egis en dus naar de Fransen gaat, en dat zonder enige voorwaarde. Collega's, laten we Egis even situeren. Egis is een Franse multinationale bouwonderneming, die onder andere instaat voor de infrastructuur van vliegvelden en waterinfrastructuurwerken en milieuprojecten realiseert. Egis Airport Operation, een dochteronderneming in de Egis Group, beheert en baat diverse luchthavens uit in meerdere landen. Naast de twee luchthavens in Vlaanderen zijn dat er vier in Frankrijk, nog eens vier in Frans-Polynesië, een in Brazilië, twee in Cyprus, een in Ivoorkust en drie in Congo. Alles samen behandelde Egis Airport Operation meer dan 30 miljoen passagiers en meer dan 330.000 ton vracht, verdeeld over haar 27 luchthavens. Dat was goed voor een omzet van 466 miljoen euro in 2019. Egis zelf is voor 75 procent in eigendom van Caisse des Dépôts, een Franse financiële overheidsinstelling, en is voor de overige 25 procent in handen van managers en werknemers, via een gemeenschappelijk fonds. Egis is dus duidelijk geen maatschappij in moeilijkheden. De totale omzet van het concern bedroeg in 2019 1,22 miljard euro en de netto uitkeerbare winst bedroeg 49,9 miljoen euro. In 2017 was dat nog 39,6 miljoen euro.

De LEM zal van 2014 tot 2039 voor 100 procent in handen zijn van Egis Airport Operation, en dat, collega's, is net de reden waarom wij ons kunnen vinden in een financiële audit en transparantie inzake de subsidiestromen naar de regionale luchthavens. Met andere woorden, een controle door het Rekenhof is derhalve wenselijk. Onze fractie zal de motie dan ook steunen.

De voorzitter: De heer De Veuster heeft het woord.

Maarten De Veuster (N-VA): Voorzitter, collega's, ik sluit me aan bij de collega's Fournier en Keulen, maar ga alle cijfers hier echt niet meer herhalen. Die regionale luchthavens zijn inderdaad in het verleden doorgelicht door het Rekenhof, Audit Vlaanderen, de Europese Commissie. Alles is daarover al gezegd. Zowel in de beleidsnota als in het regeerakkoord wordt een toekomstvisie aangekondigd. Collega's, er zal dus werk worden gemaakt van een toekomstvisie op de Vlaamse luchtvaart, en daar valt inderdaad het onder de loop nemen van de financiële stromen en subsidies automatisch onder. Ook een aandachtspunt daarbij zijn de beheersvormen en de rolverdeling van die regionale luchthavens, en ook de samenwerking met de nationale luchthaven.

Wij zullen deze motie niet steunen. Wij willen naar de toekomst kijken.

Minister, we vragen u wel om snel werk te maken van deze toekomstvisie op onze luchthavens. De luchtvaartsector en alles wat daarrond hangt, verdient dit en heeft dit in deze barre coronatijden echt broodnodig.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Voorzitter, we hebben die discussie vorige week of twee weken geleden al eens aangeraakt naar aanleiding van de historische vlucht van

de minister van Mobiliteit van Brussel naar Antwerpen. Die vlucht was historisch omdat ze qua afstand met de eerste echte historische vluchten vergelijkbaar was. *(Gelach)*

Ze was misschien niet historisch qua maatschappelijke impact, hoewel die vlucht misschien nog ergens toe zou kunnen leiden. Ik heb er tijdens die discussie op gewezen dat de luchtvaart op zich niet het probleem is. Ik zal niet namens alle Vlaamse volksvertegenwoordigers praten, ik praat enkel namens mijn partij, maar ik denk dat niemand in het Vlaams Parlement per se een einde aan alle luchtvaart wil maken of die sector in de problemen wil brengen.

Ik denk dat we, onder andere naar aanleiding van de coronacrisis, maar ook naar aanleiding van de vaststelling dat de regionale luchthavens in Vlaanderen al jaren echt voorbeelden zijn van wat subsidieslurpers wordt genoemd, moeten vaststellen dat de luchtvaartsector een sector bij uitstek is die bij het geringste probleem onder ogen moet zien dat de winstmarges eigenlijk bijna alleen dankzij overheidstussenkomsten, gigantische fiscale vrijstellingen, overheidsinvesteringen en overheidssteun bestaan. Elke keer als er een economisch probleem of een economische crisis is, staan alle luchtvaartmaatschappijen in de rij om geld van de belastingbetaler te krijgen omdat ze anders overkop gaan. Die sector heeft een structureel probleem. We moeten dat met zijn allen nuchter bekijken vooraleer we daar zonder voorwaarden, duidelijkheid of financiële transparantie, miljoenen euro's belastinggeld blijven insteken.

Het was vorige week of misschien twee weken geleden. Het is in deze tijden niet altijd evident om de weken uit elkaar te houden. Een aantal mensen hebben hier toen met veel aplomb gesproken over de vraag om de mensen in de zorg een hart onder de riem te steken of om in energiezuinige sociale huisvesting te investeren. Zij hebben gezegd dat we geen zak met geld hebben. Ik stel vast dat we hier spreken over een sector of, in dit geval, over twee specifieke bedrijven die de voorbije tien jaar meer subsidies hebben gekregen dan ze omzet hebben behaald. Dat is niet de winst. Ze hebben meer subsidies gekregen dan ze omzet hebben gehaald. Geen enkele organisatie in de culturele sector heeft het zo bont gemaakt. Niemand moet dan komen vertellen dat er geen zak met geld staat. Het komt erop neer dat we uitdelen aan wie we graag hebben.

Dat vraagt en verdient een audit, want alle argumenten die ik vandaag heb gehoord, zijn eigenlijk vrij flauw. We moeten een kat een kat noemen. De verwijzing naar de luchthaven in Charleroi is een wafelijzerargument. Als zij een succesvolle regionale luchthaven hebben, moeten wij er ook eentje hebben. Ze vergeten er dan wel bij te zeggen dat de luchthaven van Charleroi wel degelijk een groeimotor is en op een locatie is gelegen die groei toelaat.

Die luchthaven brengt veel minder discussie met zich mee dan de luchthaven van Deurne, die letterlijk in het midden van de stad ligt, waar de vliegtuigen 20 centimeter boven de daken passeren, die voor een gigantische controverse in de buurt zorgt en die desondanks tientallen miljoenen euro's overheidssteun nodig heeft om verlieslatend te blijven draaien. Diezelfde belastingbetaler heeft letterlijk honderden miljoenen euro's besteed aan de aanleg van een rechtstreekse treinverbinding tussen het centrum van Antwerpen en de luchthaven van Zaventem. Dat is economisch belangrijk. Die verbinding maakt het mogelijk om op twintig minuten tijd, wat minder is dan in de meeste andere Europese hoofdsteden en grote economische centra, van de stad recht naar de internationale en overigens rendabele luchthaven van Zaventem te rijden.

Dat is een rendabele luchthaven. Dat bewijst dat het kan. Daar is ook discussie over. Daar moeten ook evenwichten worden gezocht. Maar Zaventem is een rendabele luchthaven.

Als men niet bereid is om de lessen en de conclusies te trekken uit het feit dat we met massa's belastinggeld, en door de strot van alle omwonenden, stelselmatig structureel verlieslatende bedrijven en organisaties de kop boven water blijven houden, alleen maar om redenen... – ja, zeg mij om welke redenen. Al die jobs samengeteld – en die 1700 is een zeer brede berekening –, dat is evenveel als één bagagebehandelaar op de luchthaven van Zaventem. Indien die luchthaven in Deurne niet zou bestaan, zouden niet al die vluchten en jobs verdwijnen. Die zouden zich verplaatsen. Er is in Zaventem ruimte, zeker nu.

Als men dus niet bereid is om een grondige audit te laten organiseren, om een grondige discussie te hebben... Begrijp me niet verkeerd, ik hoop dat de regering snel met een nota komt. Maar ik zie echt niet in waarom men die nota niet zou kunnen laten vergezellen door een grondige audit, die met de kaarten en de cijfers op tafel helder en transparant toelaat om te verantwoorden wat we doen met het geld van de belastingbetaler in deze sector. Nog eens, het gaat niet om het bemoeilijken of doodknippen van die sector, het gaat erom of we ook in deze sector nuchter, bereid en eerlijk genoeg zijn om iedere euro die we erin investeren te verantwoorden ten opzichte van de belastingbetaler. Ik kan het alleen maar heel jammer vinden dat de meerderheidspartijen blijkbaar niet bereid zijn om zelfs maar die oefening en die vraag naar transparantie mee te ondersteunen. Dat is wat ik in deze motie lees. Dat is alles wat hierin staat. Ik kan alleen maar zien dat u blijkbaar liever hoopt dat u met de ogen dicht en een hand achter de rug geld kunt blijven uitdelen aan wie het ook moge wezen, aan de vrienden van deze en gene minister die vluchten organiseren tussen twee steden die je op 20 minuten tijd met de trein met elkaar kunt verbinden, in plaats van dat transparant te laten onderzoeken.

Dus, collega's, u stemt wat u wilt. Dat is uw goed recht, dat is een democratie. Maar als u tegen deze motie stemt, kom achteraf nooit meer van op uw hoge toren zeggen dat u bezig bent en staat voor een rationeel economisch beleid, voor investeringen in toekomst en vooruitgang, dat u niet wilt dat we gooien met geld naar deze en gene kwibus, want wat u hier doet is geld van de belastingbetaler gooien naar deze en gene kwibus, en weigeren om dat transparant en open te laten onderzoeken. Wel, collega's, in elk geval en los van enige ideologie zal mijn sp.a-fractie alleen nog maar om die reden met heel veel overtuiging de motie goedkeuren. (*Applaus bij sp.a, Groen en de PVDA*)

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, ik wou nog even kort reageren op enkele collega's.

'Truth is in the eye of the beholder.' Ik heb hier net tijdens de uiteenzetting van de motie uitgelegd dat er in het verleden drie onderzoeken zijn geweest die wat ons betreft niet voldoende waren. Toch zijn het die onderzoeken die collega Fournier en fijne collega Keulen hebben aangehaald om te zeggen dat het wel voldoende is. '2013', hoor ik een collega zeggen, 'we gaan toch niet doen alsof die onderzoeken niet bestaan.' Maar ik heb net letterlijk geciteerd uit dat onderzoek van 2013 van het Rekenhof. Ik herhaal: "Wij geven geen oordeel over de kwaliteit van de ramingen noch over de toereikendheid van de kostenbeheersing noch over de rechtmatigheid van de contractsluiting." Dat van Audit Vlaanderen ging ook niet over het financiële. De twee argumenten die ik heb aangehaald om te zeggen dat het niet voldoende is, gebruiken jullie om te zeggen dat het toch voldoende is. Terwijl de letterlijke citaten zeggen dat het niet over het financiële ging. Dit is dus zelfs nog niet eens het ideologische debat. Dit is enkel een vraag om transparantie, om een kosten-batenanalyse te hebben, om dan het debat te kunnen voeren. Daar zeggen jullie neen tegen. Dat begrijp ik niet. Dat vind ik heel vreemd.

Er werd ook verwezen naar werkgelegenheid. Dat vind ik ook opvallend. Als er via overheidsinstanties jobs worden gecreëerd, dan krijg ik regelmatig van

collega's van de rechterzijde te horen dat het toch niet kan dat de overheid jobs creëert, dat moet zoveel mogelijk privé gebeuren. Maar plots gebeurt dat dan in de luchthavens en hun omgeving. Dan is het oké dat we die jobs subsidiëren met overheidsgeld, dat dan passeert via Franse multinationals. Dan is dat plots allemaal heel normaal. Ik vind dat allemaal heel, heel bizar.

Dus de enige vraag die hier voorligt – en het is zelfs nog geen ideologisch debat –, is om die transparantie naar boven te halen. Dit is het moment waarop de hele samenleving kijkt naar overheden om inspanningen te doen, om financiële investeringen te doen, en waar experts ons in allerlei commissies komen zeggen dat we moeten investeren in de toekomst, in de sociale en ecologische relance, en dat we ervoor moeten zorgen dat we geld verstandig gaan investeren. Als we dan nog niet eens het debat voeren over die ideologie, maar gewoon vragen om alles op tafel te leggen, wordt de handrem meteen opgetrokken. Dat vind ik echt heel vreemd.

Ik wil toch nog even afsluiten met het ideologische. Want dat is inderdaad een interessante discussie, collega Keulen. En die moeten we op een bepaald moment voeren. Ja, ik stel mij vragen bij de regionale luchthavens. Ik vind vliegverkeer heel belangrijk, en zeker het persoonlijk vliegverkeer. Ik zie dat in mijn eigen omgeving. Ik ben kind van de migratie, en mijn ouders zouden zonder vliegtuigen niet op bezoek kunnen gaan bij hun familie, drieduizend kilometer verder. Vliegtuigen verbinden mensen over de hele wereld met elkaar. Die creëren mogelijkheden en opportuniteiten. Maar dan moet je daar als overheid natuurlijk wel op een verstandige manier mee omgaan. Collega Tobback haalde het net aan: vanuit Antwerpen staan we op dertig minuten op de luchthaven van Zaventem. Tegenwoordig sta je in Antwerpen langer in de file om van Hoboken naar Borgerhout te gaan dan om in een halfuur naar Zaventem te gaan. En daar vind je alle vliegtuigen om de hele wereld te gaan verkennen. Is dat een onoverkomelijk probleem om daar een ideologisch debat over te voeren, in een van de dichtstbevolkte steden van Vlaanderen, waar we dat grondgebied en de subsidies op een andere manier kunnen gebruiken? Dat is een debat dat we moeten voeren. Het gaat over leefbaarheid, over hoe we onze steden zien in de toekomst.

Maar daar gaat het zelfs nog niet over. Voor ik dat debat wil voeren, wil ik gewoon op een objectieve manier die cijfers krijgen. En dan vind ik het heel opvallend, heel opvallend dat deze meerderheid nu al de handrem optrekt. Ik kijk uit naar de debatten die we nog gaan voeren, maar dit is een gemiste kans. Dit is geen goed bestuur, dit is geen transparantie. Dit is echt niet oké. (*Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over de motie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, mag ik iedereen vragen om zich aan te melden in de stemtoepassing? Ondertussen schorsen we de vergadering even.

– *De vergadering wordt geschorst om 20.01 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 20.19 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, voor we met de eigenlijke stemmingen beginnen, voeren we een teststemming uit.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers voeren een teststemming uit.

Deze test is goed verlopen.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over mogelijk discriminerende bepalingen in de Codex Hoger Onderwijs met gevolgen voor de graad van verdienste

– 375 (2019-2020) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Onderwijs over het verzoekschrift over mogelijk discriminerende bepalingen in de Codex Hoger Onderwijs met gevolgen voor de graad van verdienste.

Mevrouw Grosemans, verslaggever, heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Voorzitter, het verzoekschrift werd op 1 april ontvankelijk verklaard en verwezen naar de Commissie voor Onderwijs. Ik vat de inhoud van het verzoek beknopt samen. De verzoeker vraagt om de regelgeving aan te passen zodat alle studenten ook als ze slagen tijdens de eerste examenkans, een tweede examenkans krijgen voor alle opleidingsonderdelen waarbij een tweede examenkans mogelijk is. Op die manier kunnen studenten die slaagden tijdens de eerste examenkans alsnog een hogere graad van verdienste behalen.

Door de decretale aanpassing van 21 maart 2014 echter werd duidelijk dat, indien men bij de eerste examenkans voor een bepaald opleidingsonderdeel een creditbewijs behaalt, de tweede examenkans voor dit opleidingsonderdeel vervalt. In het geval de student geen creditbewijs ontvangt, blijft het recht op de tweede examenkans overeind.

Deze aanpassing creëerde eenvormigheid en leidde ook tot een vermindering van de lasten doordat niet telkens in een tweede examenkans moet worden voorzien voor geslaagde studenten. Navraag bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen leert dat sinds deze decretale wijziging er hierover geen zaken aanhangig werden gemaakt.

Ik kom tot de conclusie. Gelet op het regelgevende kader dat duidelijk is en waar het blijkt dat er geen sprake is van discriminatie en gelet op het feit dat er sinds de aanpassing van het decreet in 2014 geen zaken werden aanhangig gemaakt bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, heeft de Commissie voor Onderwijs unaniem beslist om niet in te gaan op het verzoek.

De voorzitter: Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over de conclusies van de commissie.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het Vlaams Parlement neemt de conclusies van de commissie aan. Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karin Brouwers, Marius Meremans, Stephanie D'Hose, Orry Van de Wauwer, Wilfried Vandaele en Manuela Van Werde over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap

– 388 (2019-2020) – Nr. 1

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katia Segers, Hannes Anaf en Hannelore Goeman over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap

– 392 (2019-2020) – Nr. 1

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Tine Van den Brande, Elisabeth Meuleman en Gustaaf Pelckmans over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap

– 397 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstellen tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Peter Van Rompuy bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Karin Brouwers, Marius Meremans, Stephanie D'Hose, Orry Van de Wauwer, Wilfried Vandaele en Manuela Van Werde over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap.

Mevrouw Hannelore Goeman heeft bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Katia Segers, Hannes Anaf en Hannelore Goeman over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap.

De heer Björn Rzoska heeft bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Tine Van den Brande, Elisabeth Meuleman en Gustaaf Pelckmans over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap.

We behandelen de drie voorstellen tot spoedbehandeling samen.

Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): De voorbije maanden organiseerde de Mediacommissie van dit parlement een hele reeks hoorzittingen om de maatschappelijke verwachtingen met betrekking tot de nieuwe beheersovereenkomst met de Vlaamse openbare omroep in kaart te brengen. Ondertussen – en dat is belangrijk – voert Mediaminister Dalle volop gesprekken met de VRT die uiteindelijk moeten leiden tot die nieuwe beheersovereenkomst voor de periode 2021-2026.

Nu de nieuwe CEO is aangesteld, komen deze onderhandelingen in de laatste beslissende fase. Het is dus nu het gepaste moment om namens het parlement conclusies te trekken uit alle hoorzittingen en aanbevelingen te doen aan de Vlaamse Regering met betrekking tot deze nieuwe beheersovereenkomst.

Voor de collega's: we hebben heel veel hoorzittingen gehouden maar het laatste verslag is pas op 30 juni gepubliceerd waardoor we niet eerder met de definitieve tekst naar de plenaire zitting konden komen.

De voorzitter: Voor collega's die zich zorgen maken en het woord willen nemen over de spoed – wat hun volste recht is –, ik heb een donkerblauw vermoeden dat de spoed wel aanvaard zal worden.

Mevrouw Meuleman heeft het woord

Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, wij willen de spoed toch niet steunen, eigenlijk vinden wij dat het perfect mogelijk is om de voorstellen van resolutie in de commissie te behandelen, dat was ook ons voorstel. We hebben wekenlang hoorzittingen gehouden met Jan en alleman en het hele medialandschap en dan worden we nu geconfronteerd met het feit dat er een voorstel van resolutie aan de plenaire vergadering wordt voorgelegd dat op een drafsnel, overkop, om 20.30 uur, zonder grondige discussie moet worden afgehandeld.

De voorzitter: We hebben tijd, mevrouw Meuleman.

Elisabeth Meuleman (Groen): Wij vinden dat geen goed idee, het was perfect mogelijk om dat nog te doen in de commissie en dat nog op de plenaire zitting van 22 juli te brengen. De beheersovereenkomst moet geschreven zijn in september, dat is altijd de timing geweest, en moet ingaan in januari 2021. Ik heb alle begrip dat de minister dat voor de zomer wil doen om nog de tijd hebben om te onderhandelen over die beheersovereenkomst maar er is geen reden om dat vandaag plenair te doen. Ik had hierover heel graag, en ik wil dat met aandrang aan de collega's vragen, een debat ten gronde gevoerd in de commissie. Onze voorstellen van resolutie zijn gekoppeld, ik weet dat jullie willens nillens zullen doorgaan ondanks het feit dat wij en verschillende fracties gevraagd hebben om het toch in de commissie te doen. Als jullie dat doen, willen wij uiteraard onze voorstellen van resolutie ook bespreken. Maar nog eens de vraag met aandrang om eerst naar de commissie te gaan, anders ondermijnen wij het democratisch debat volledig.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik wil me daar graag bij aansluiten. We hebben sinds januari ontelbare hoorzittingen gehouden en twintig of dertig mensen in de commissie gehoord, ik vind het zeer onrespectvol voor iedereen die is komen spreken in de commissie.

Dit voorstel van resolutie vormt de blauwdruk voor de nieuwe beheersovereenkomst die de toekomst van de VRT voor de komende vijf jaar vastlegt. Dat we deze nu, onmiddellijk, in de plenaire vergadering moeten bespreken zonder dat daar een debat aan voorafgegaan is in de commissie, vinden wij not done.

Mevrouw Brouwers, u zegt dat de minister met de nieuwe CEO die net is aangesteld, moet kunnen beginnen onderhandelen, dat klopt, maar die persoon start ook maar op 2 augustus. We hebben nog twee, of mogelijks zelfs drie plenaire zittingen te gaan, we hadden momenten voor commissievergaderingen, het is geen goed idee om dergelijke belangrijke zaken hier in de plenaire vergadering meteen te bespreken. *(Applaus bij sp.a en bij Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Collega's, ik heb in de regeling van de werkzaamheden van twee weken geleden aangekondigd dat wij met ons voorstel van resolutie wellicht rechtstreeks naar de plenaire vergadering zouden gaan omdat er momenteel onzekerheid bestaat over het aantal plenaire zittingen, dat is allemaal nog niet definitief beslist. Ik wil hier niet het risico lopen dat het voorstel van resolutie dan eigenlijk niet goedgekeurd geraakt. En zoals de voorzitter terecht zegt, hebben we hier alle tijd om dit ten gronde te behandelen. We zullen dit

gewoon ten gronde behandelen en niet rap-rap, mevrouw de commissievoorzitter. Vijf jaar en ook tien jaar geleden, ging het voorstel van resolutie over de beheersovereenkomst ook altijd rechtstreeks naar de plenaire vergadering. Ik weet niet wat dit debat nu minder interessant zou maken dan een debat in de commissie. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Ik maak me geen illusies dat onze woorden de meerderheid op andere gedachten zullen brengen maar ik sluit me inderdaad aan bij de woorden van de commissievoorzitter en van mevrouw Segers. Men probeert dat hier op een drafje af te handelen om een grondig debat te fnuiken en te ondergraven. Wij zullen de spoed dan ook niet steunen.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Collega's, ik was op de vergadering van het Uitgebreid Bureau afgelopen maandag en daar is zeer duidelijk gezegd dat de plenaire vergaderingen doorgaan tot 22 juli, we hebben dat daar met zijn allen besproken. Dat is daar vastgelegd vanuit de argumentatie dat de Vlaamse Regering nog heel wat beslissingen zal nemen tot op het einde en dat de plenaire en commissievergaderingen wel degelijk nog zullen worden georganiseerd.

Ik vind dat dat argument bij dezen dus vervalt. En dus kun je deze discussie veel beter eerst fundamenteel voeren in een commissie, om dan naar de plenaire vergadering te komen, in plaats van het hier nu op een drafje door te duwen. *(Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen we nu bij zitten en opstaan over de voorstellen tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die de voorstellen tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de voorstellen tot spoedbehandeling niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

De voorstellen tot spoedbehandeling zijn aangenomen. Dan stel ik voor dat de voorstellen van resolutie van Karin Brouwers, Marius Meremans, Stephanie D'Hose, Orry Van de Wauwer, Wilfried Vandaele en Manuela Van Werde, van Katia Segers, Hannes Anaf en Hannelore Goeman en van Tine Van den Brande, Elisabeth Meuleman en Gustaaf Pelckmans over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap onmiddellijk worden behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de voorstellen van resolutie van Karin Brouwers, Marius Meremans, Stephanie D'Hose, Orry Van de Wauwer, Wilfried Vandaele en Manuela Van Werde, van Katia Segers, Hannes Anaf en Hannelore Goeman en van Tine Van den Brande, Elisabeth Meuleman en Gustaaf Pelckmans over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap.

Ik stel voor de besprekingen van de drie voorstellen van resolutie samen te voegen tot één bespreking. Is het parlement het hiermee eens? *(Instemming)*

De bespreking is geopend.

Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): We hebben wel nog geen toelichting gehoord van het voorstel van resolutie van de meerderheid. Dat vind ik wat eigenaardig.

De voorzitter: Oké, dan begin ik met collega Brouwers.

Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Voorzitter, ik heb inderdaad een uitgebreide toelichting voorbereid, omdat er ondertussen bepaalde berichten in de pers staan die toch wel een zeer eenzijdige kijk geven op ons voorstel van resolutie. We zullen dus op ons gemak uiteenzetten wat er allemaal in staat. Het spijt mij voor de collega's die Media niet volgen, maar dat is wel vaker het lot van de parlementsleden.

Het basisuitgangspunt van de indieners is helder geformuleerd. En nu lees ik een belangrijke zin voor: "De openbare omroep is belangrijk voor de democratische gezondheid van de Vlaamse samenleving en moet daarom in het veranderende medialandschap een essentiële rol blijven vervullen als een toekomstgericht, innovatief, performant en gemeenschapsvormend, dienstverlenend digitaal overheidsbedrijf in een constructief partnerschap met andere mediaspelers." Dat vat het zowat samen. Maar we hebben de resolutie dan verder opgedeeld, om de essentiële rol van de openbare omroep op vier vlakken te verduidelijken. Dat zijn vier rollen: de onderscheidende, de samenwerkende, de verspreidende en de transparante.

Ik ga daar toch even op in. De decretale opdracht voor de VRT is duidelijk, maar bij de concrete uitwerking staat de voorbeeldfunctie, de onderscheidende rol, steeds voorop. Ik overloop het een beetje: een programma-aanbod voor iedereen, jong en oud, maar ook laagdrempelig en verdiepend, met diversiteit in thema's en opinies, om polarisering tegen te gaan en zo een venster op Vlaanderen, Brussel, België en de wereld te bieden. En verder gaat het over toegankelijke informatie en duiding, onder andere via onderzoeksjournalistiek, fact checking van nepnieuws, documentaires, en daarbij is betrouwbaarheid belangrijker dan snelheid. Verder moet er aandacht zijn voor het gebruik van het Nederlands, mediawijsheid, kleinere sporten, vrouwen sport, interne kwaliteitsbewaking via de versterking van de klachtenbemiddeling en de nieuwsombudsman. We vragen ook een performant diversiteitsbeleid voor en achter de schermen, via een verhoging van de streefcijfers.

We vragen ook een voortrekkersrol in duurzaamheidsbeleid. Voor commerciële boodschappen moet er een code worden uitgewerkt over alle vormen van gokreclame en ongezonde producten.

En dit was dan aanleiding voor een van de titels in de kranten: er is ook de terughoudende houding die we vragen met betrekking tot zelfpromotie en de vedettecultus van VRT-medewerkers en schermgezichten. Dat was trouwens een vraag die rechtstreeks uit de stakeholdersbevraging kwam. Ik ga nu nog geen verdere commentaar geven.

De samenwerkende rol van de VRT moet gebaseerd zijn op een principiële houding van respectvolle cocreatie met externe partners. Concreet betekent dat een aantal zaken: het aangaan van partnerschappen die zowel de ruime mediasector als de Vlaamse samenleving ten goede komen, bijvoorbeeld partners uit het onderwijs, het jeugdwerk, de cultuursector, de gezondheidssector, de levensbeschouwelijke organisaties, om samen te werken aan educatieve en informatieve

programma's; zowel voor de visuele productie als voor de audioproductie – podcasts en dergelijke – sterker gaan samenwerken met externe producenten aan billijke marktconforme prijzen, met respect voor de rechtenverdeling en het Sociaal Charter voor de Vlaamse Mediasector; samen met de commerciële media-bedrijven een platform en strategie voor digitale reclamewerving ontwikkelen – dat is iets nieuws, er zijn natuurlijk heel veel zaken die al bestaan – om die inkomsten in ons land te houden. We vragen ook een crossmediaal meetsysteem. Verder: met diverse media- en cultuurpartners innovatieprojecten opzetten die de hele sector ten goede komen, samenwerking met omroepen in binnen- en buitenland, en opleidingen zo veel mogelijk openstellen voor andere mediabedrijven.

Dan kom ik bij de verspreidende rol van de VRT. Daarbij moet men natuurlijk rekening houden met gewijzigde mediaconsumptiepatronen, waardoor de VRT ook de eigen audiovisuele content zo breed en technologieneutraal mogelijk beschikbaar moet kunnen stellen op kanalen en platformen die voor Vlamingen relevant zijn. Daarbij waakt de VRT erover dat die content steeds herkenbaar blijft als VRT-product. Concreet betekent dat dat VRT NU verder kan worden uitgebouwd tot een volwaardig digitaal platform met een gratis aanbod voor niet-lineaire kijkers. U weet dat meer en meer mensen geen gewone tv meer hebben. De VRT speelt dus in op die nieuwe tendensen en ontwikkelingen met als doel meer jongeren maximaal te bereiken, want daar is een probleem: jongeren kijken minder en minder tv en VRT. De VRT creëert daarvoor niet alleen nieuwe content voor nieuwe platformen, maar verspreidt ook informatie en duiding via de eigen bestaande platformen en via samenwerking met het jongereninformatieplatform WAT WAT. Men moet ook aandacht hebben voor anderstaligen die belangstelling hebben voor nieuws uit Vlaanderen. We hebben anderstalige nieuwswebsites als voorbeeld gegeven. Verder nog: met de landelijke mediaspelers, waaronder ook de distributeurs, vanuit een rendabel businessplan samenwerken aan een niet-lineair betaal-aanbod met een focus op Vlaamse content. Dat is die zogenaamde Vlaams Netflix.

Bij internationale samenwerking waarborgt de VRT de eigen waarden en het eigen kwaliteitsmerk, zodat de producties herkenbaar blijven als VRT-producten, ook als ze op internationale platformen vindbaar zijn, zoals Netflix, YouTube, Google TV enzovoort. Daarvoor moet de VRT een beleid ontwikkelen om de eigen producties op externe betaalplatformen aan te bieden tegen marktconforme prijzen. De opbrengst daarvan vloeit dan terug naar de openbare omroep.

Verder speelt de VRT een voortrekkersrol in de overgang van FM naar DAB+ en besteedt ze speciale aandacht aan de toegankelijkheid van het aanbod voor personen met een auditieve of visuele beperking.

Een laatste belangrijke rol voor de VRT is de transparante rol. Via die transparante rol wordt de maatschappelijke impact van de publieke opdracht gemeten. Zowel de inhoudelijke als de financiële afspraken uit de beheersovereenkomst worden door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) gecontroleerd. Concreet betekent dat dat in ruil voor een adequate en duurzame financiering de Vlaamse overheid correcte en transparante afspraken maakt over de eigen inkomsten van de openbare omroep. Daarbij moet de VRT zich, nog meer dan vroeger, terughoudend opstellen op de advertentiemarkt en de afspraken over de aangepaste reclameplafonds strikt naleven, wat niet altijd het geval was.

Verder neemt de VRT een marktversterkende positie in voor de hele Vlaamse mediasector. Daarom zal ze niet deelnemen aan een prijsverhogend opbod van private free-to-air-omroepen voor de uitzendrechten van nationale en internationale sportevenementen en voor populaire schermgezichten.

Er moet ook een meetinstrument worden ontwikkeld dat de maatschappelijke impact en werkelijke rol van de openbare omroep in de Vlaamse samenleving kan

inschatten. Daarvoor is het structurele overleg met maatschappelijke partners uit de cultuur-, sport-, en onderwijssector van belang. Dat moet worden verankerd en er moeten meetbare parameters worden vastgelegd om de resultaten van die samenwerking te evalueren.

De naleving van de performantiemaatstaven en streefcijfers voor externe en interne producties is een eeuwige discussie, die zou moeten worden geverifieerd door een onafhankelijk extern controleorganisme in opdracht van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM). Verder vragen we dat men transparant communiceert over samenstelling en loonkosten van het eigen personeel.

Tenslotte ook nog iets over het mediagebouw, maar daar ga ik nu niet verder op in.

Voorzitter, dat is ongeveer de inhoud van ons voorstel van resolutie, dat zeer breed is, maar ook vrij gebald. Uiteindelijk zeggen we op een viertal bladzijden waar het op aankomt zonder heel veel in detail te gaan. Uiteindelijk zijn er nog onderhandelingen tussen de regering en de VRT.

Voorzitter, ik heb nog een tussenkomst namens mijn fractie. Doe ik die nu meteen of doe ik die straks?

De voorzitter: Verschilt die veel van die van daarnet? Want dan ben ik heel hard geïnteresseerd.

Karin Brouwers (CD&V): Het is wat we vanuit onze fractie zeer belangrijk vinden.

De voorzitter: U mag dat nu doen of u mag de tweede ronde afwachten.

Karin Brouwers (CD&V): Dan ga ik door en spreek ik nu namens de CD&V-fractie.

Collega's, als je enkel zou afgaan op de berichtgeving in de pers, dan lijkt het soms of de VRT vrijwel permanent onder vuur ligt en het huis van vertrouwen in grote chaos verkeert. Tijdens de voorbije hoorzittingen konden we echter tot onze grote tevredenheid vaststellen dat het met die ontevredenheid over de VRT reuze meevalt. Integendeel zelfs, het maatschappelijk belang van een sterke openbare omroep voor alle Vlamingen werd breed onderschreven. Wij hoorden, trouwens ook van haar collega's uit de privésector, helemaal geen pleidooi voor een verzwakte VRT of een nichezender die louter nieuwsprogramma's zou mogen uitzenden.

Ook in de publieks- en stakeholdersbevraging die de strategische adviesraad heeft uitgevoerd, was dat de rode draad. De Vlaming is fier op de VRT. Daarom heeft men ook hoge en soms kritische verwachtingen, zodat ons belastinggeld goed wordt besteed door het grootste cultuurhuis van Vlaanderen. Dat blijkt trouwens ook tijdens de voorbije verwarrende maanden in deze coronacrisis. De Vlamingen keken en luisterden massaal naar de nieuwsprogramma's, maar ook de ontspanningsprogramma's konden op veel bijval rekenen. De verbindende functie van de VRT werd dagelijks geïllustreerd, en nog altijd.

Elke vijf jaar spreken we als Vlaamse Gemeenschap af wat we van de VRT verwachten in ruil voor de overheidsdotatie. Nu de onderhandelingen daarover in een finale fase komen, is het belangrijk om als Vlaams Parlement onze accenten aan de Vlaamse Regering door te geven. We doen dit vanuit de meerderheidsfracties dus vanuit die vier essentiële functies. Ik zal die niet herhalen. We pleiten daarin niet voor een revolutie, wel voor nuances en bijstellingen, zodat alle VRT-medewerkers nog sterker kunnen doen waar ze goed in zijn: straffe radio en televisie maken voor alle Vlamingen.

Voor mijn fractie is het daarbij essentieel dat de VRT een breed bereik blijft nastreven. Alle Vlamingen, jong en minder jong, moeten zich aangesproken voelen door een ruim aanbod aan kwalitatieve, laagdrempelige, maar ook verdiepende programma's. De informatie- en duidingsprogramma's blijven uiteraard prioritair, omdat ze bijdragen aan een pluralistische samenleving waar nepnieuws wordt ontmaskerd en polarisering wordt tegengegaan.

De culturele, educatieve ontspannings- en sportprogramma's hebben een fundamentele verbindende functie in onze gemeenschap.

Om iedereen echter te kunnen blijven bereiken, zal de VRT op een innovatieve en digitale manier haar programma's moeten aanbieden via kanalen en platformen waar de Vlamingen ze kunnen vinden. De tijd dat elk radio- en tv-toestel automatisch afgesteld stond op 'Brussel Vlaams' – dat is echt voor de oudere mensen onder ons – ligt lang achter ons. Daarbij verwachten we heel veel van de nieuwe CEO, die op het vlak van innovatie en digitalisering een fraai parcours heeft afgelegd bij de krant De Tijd. Samen met de straffe innovatieve afdeling van de VRT moet dat zeker lukken.

De tijd dat de VRT alles alleen kon doen, ligt ook al een tijdje achter ons. Er lopen in Vlaanderen heel veel getalenteerde mensen rond die maar wat graag willen samenwerken – dat is echt wel een sleutelwoord, ook in het voorstel van resolutie, dat hebt u wel gemerkt – met de openbare omroep omdat ze artistieke, culturele, technische, innovatieve of wetenschappelijke knowhow hebben. Door cocreatie en intense samenwerking met externe producenten en maatschappelijke organisaties kan de VRT de krachten bundelen om nog betere én waardevollere programma's te maken.

Maar ook met de private mediasector kan een intense samenwerking tot wederzijds succes leiden. Want de concurrentie komt niet meer uit Vilvoorde, maar uit het buitenland. We roepen de VRT daarom nadrukkelijk op om samen te werken aan een crossmediaal meetsysteem zodat de kijk- en luistercijfers én het onlinebereik correct gemeten en dus ook vermarkt kunnen worden. Samenwerken aan een Vlaams streamingplatform en samen een digitale reclamestrategie en -platform ontwikkelen zal de inkomsten van de VRT én de commerciële zenders ten goede komen, zodat ze kunnen blijven investeren in de prachtige fictieprogramma's waar de Vlamingen zo van houden. De vele creatieve externe productiehuisen zullen er uiteraard ook wel bij varen. En zo kan de VRT een vliegwieleffect genereren om ons Vlaams media-ecosysteem ook in post-coronatijden een mooie toekomst te geven.

We roepen minister Dalle en de Vlaamse Regering op om een sterke beheers-overeenkomst af te sluiten en daarbij maximaal rekening te houden met de accenten die wij leggen in dit voorstel van resolutie.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Gaat u eerst uw eigen visie geven en dan die van de fractie?

Marius Meremans (N-VA): Mijn eigen visie is de visie van de fractie. Dat is hetzelfde.

De voorzitter: Begin eraan!

Marius Meremans (N-VA): Dat is zo in een politieke partij.

De voorzitter: Begin eraan! Of ik zet uw micro af.

Marius Meremans (N-VA): Het is een evenwichtig voorstel van resolutie, dat ook het regeerakkoord weerspiegelt. Dat lijkt me ook logisch. Wat hierin staat, is

eigenlijk ook wat we al een hele tijd zeggen. We accentueren het nog eens. Het regeerakkoord is niet het testament. Daar heb je de Handelingen der apostelen, daar zit dan wel een Judas tussen. Laat ons zeggen dat deze apostelen hun werk zullen doen.

Wat zien we hier? Eigenlijk zien we in dit voorstel van resolutie volgens mij een vertrouwen in de openbare omroep. Zoals collega Brouwers zei: wij willen eigenlijk een sterke slagvaardige openbare omroep. Dat is duidelijk.

Ik ben niet tevreden met een titel op een nieuwsmedium die dan plots gewijzigd moest worden. Er stonden de woorden 'kortwieken' en 'de VRT gaat nooit meer dezelfde zijn'. Dat vind ik nogal straffe woorden, wellicht om meer lezers aan te trekken, maar het geeft zeker en vast niet de correcte inhoud weer.

Wat is voor de N-VA belangrijk? De nadruk ligt bij ons op de Vlaamse identiteit, onder meer door het Nederlands als standaardtaal te gebruiken, door de nadruk op Nederlandstalige artiesten en muziek te leggen en door de Vlaamse canon in een breder kader van diversiteit en ideologisch en religieus pluralisme dat de VRT moet kenmerken, te plaatsen. De VRT is er voor alle Vlamingen en we hechten belang aan diversiteit voor, achter en op het scherm. We willen dit als de N-VA zien in de stijgende cijfers van verschillende groepen. We zien nu ook al dat heel wat talentvolle mensen van gelijk welke origine of afkomst het ook maken op de VRT en graag geziene gasten zijn op het VRT-scherf.

Neutrale, objectieve nieuwsgaring en informatieverstrekking staan centraal. Daartoe moet de VRT ook de strijd tegen nepnieuws en desinformatie blijven voeren in het kader van de mediawijsheid bij de burger. De klachtendienst en de nieuwsombudsman krijgen daarin een belangrijke taak.

We bevestigen het marktversterkend effect van de openbare omroep door de nadruk te leggen op de rol van de VRT als kernspeler inzake innovatie en samenwerking.

Die innovatie zal nodig zijn omdat jongere kijkers anders kijken dan de mensen van mijn generatie. We mogen de band met die jonge groep zeker niet verliezen.

De samenwerking moet met verschillende partners uit de brede samenleving gebeuren, uit onderwijs, cultuur, jeugdwerk en welzijn, maar ook met de collega's van de private media. Daarbij denken we aan de Vlaamse Netflix, de mogelijkheid tot coproducties en de missie van de VRT om ook externe producenten een plaats te geven op tv en radio.

We willen ook een betaalbare VRT, die transparant is over het kostenplaatje. Er moet duidelijkheid zijn. Meedraaien in een opbod en het opdrijven van de prijs voor populaire schermgezichten of heel populaire sportcompetities zijn daarbij niet de taak van een openbare omroep. Tijd en middelen moeten naar kwaliteit, performantie en duurzaamheid gaan, en dat willen we ook gemeten zien. Meten is immers weten.

Last but not least: de VRT blijft natuurlijk het huis van vertrouwen als het aankomt op kwaliteitsvolle programma's, informatie, cultuur, ontspanning, sport en educatie. Dat blijven de kerntaken van de VRT. Het is een huis van vertrouwen, toegankelijk voor iedereen. Dat uit zich dus in programma's waarmee de VRT een aanvullende rol kan spelen ten opzichte van de private markt, bijvoorbeeld op het vlak van andere en kleinere sporten, vrouwensportcompetities, informatieprogramma's voor de jeugd, maar dat uit zich ook in de toegankelijkheid voor personen met een auditieve en/of visuele beperking.

Ik heb ook de resoluties van mijn collega's bekeken. Ik moet vaststellen dat we over veel zaken hetzelfde schijven. Ik denk dat we het eenvoudig kunnen

houden: u stemt mee met dit voorstel van resolutie en zult daardoor geen enkel gezichtsverlies lijden, want over vele zaken schrijven we hetzelfde. Ik denk dat ons voorstel van resolutie wel degelijk de accenten legt voor een kwaliteitsvolle en stevige openbare omroep.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Ik breng u hierbij mijn visie en die van mijn fractie. *(Gelach)*

Uit internationale benchmarks komt de VRT steevast naar voren als een goede omroep. De kostprijs wordt daarbij vergeleken met de kwaliteit. We zijn het ook allemaal eens dat de VRT een goede omroep is. Voor ons blijft de informatieve opdracht haar belangrijkste taak. Ik zou van deze gelegenheid echt ook gebruik willen maken om de VRT een pluim te geven voor de manier waarop ze in coronatijden met de stroom aan informatie is omgegaan. Dat vond ik echt bewonderingswaardig.

Het tweede aandachtspunt is de belangrijke rol die de VRT in het maatschappelijk debat moet spelen. We verwachten van de VRT dat diversiteit, minder populaire zaken en toegankelijkheid aandacht krijgen in haar aanbod en dat dat ook weer-spiegeld wordt in haar interne organisatie.

Dan kom ik tot de derde prioriteit: externe productiehuizen vormen een zeer levendige sector met een uitstekende content die een plaats verdient op de VRT. Daarom vragen we expliciet aan de VRT om externe producties meer en blijvend aandacht te geven en de inspanningen ter zake ook te monitoren.

Tot slot, collega's, vinden we de samenwerking met commerciële partners absoluut nodig, zowel in het kader van een Vlaamse Netflix – mijn excuses omdat ik nog altijd de bewoording 'Vlaamse Netflix' gebruik, maar dat is bij gebrek aan beter – als in het kader van extra reclame-inkomsten. Het heeft totaal geen zin dat de openbare omroep en de commerciële partners elkaar beconcurreren, maar ze moeten wel de concurrentie aangaan met de GAFA's (Google, Amazon, Facebook, Apple) van deze wereld. Daarmee moeten ze de concurrentie aangaan, en dat kunnen ze alleen maar als ze volop samenwerken.

Ik wil het kort houden, want ik denk dat het voorstel van resolutie duidelijk genoeg is. Ik wil mijn lieve collega, mevrouw Brouwers, bedanken voor het vasthouden van de pen en ik wil ook de fijne samenwerking met de fracties van de meerderheid vermelden.

Ik wil nog heel kort op de voorstellen van resolutie van mijn collega's van sp.a en Groen ingaan. De heer Meremans heeft gelijk: we vinden elkaar in de grote lijnen. We stellen dat ook vast in de commissie voor Cultuur en Media. Toch kan ik met twee zaken niet akkoord gaan. De voorstellen van resolutie zijn ten eerste enorm gedetailleerd, waardoor de onderhandelaars totaal geen marge meer hebben om in de nieuwe beheersovereenkomst eigen accenten te leggen. Dat lijkt ons absoluut niet aangewezen. Ten tweede vragen mijn collega's een hogere dotatie, en dat gaat lijnrecht in tegen het regeerakkoord, want de VRT moet net als iedereen besparen. Daarom zullen wij deze voorstellen niet steunen.

Collega's, waar we het wel allemaal over eens zijn, is dat we een slagkrachtige VRT willen. Met dit voorstel van resolutie zetten we de eerste stap naar een mooie beheersovereenkomst. Ik en mijn fractie hebben er alvast alle vertrouwen in. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Tijdens de lange lockdownweken is gebleken hoe belangrijk de media zijn in ons leven: onze nieuwshonger was de afgelopen maanden niet te stillen, kijk- en luistercijfers voor het nieuws op tv, op radio en online piekten ongelooflijk en we keken massaal naar televisiereeksen, films enzovoort. De mediabedrijven, zowel de private als onze publieke omroep, hebben allemaal het beste in zichzelf naar voren gebracht, kranten hebben niet alle cruciale informatie achter een betaalmuur gestoken – hoewel nog te veel volgens mij – en televisiezoekers hebben alles gedaan om hun creativiteit boven te halen en ons te verstrooien met coronavrije programma's. Daarbij viel vooral op hoezeer de VRT, ondanks de besparingen opgelegd door deze Vlaamse Regering, alles uit de kast heeft gehaald om ons van kwalitatief, divers en onafhankelijk nieuws te voorzien, ons entertainde tijdens de lockdown, ons geruststelde, ons bijeenbracht en kinderen en jongeren een sterk educatief aanbod deed. De VRT deed dat allemaal, en met glans. Ik wil daar dan ook – en ik heb dat al meerdere keren gedaan – mijn felicitaties voor uitspreken.

Voor mij is wat de VRT deed in coronatijden geen voetnoot in de geschiedenis van onze publieke omroep. In deze enorme crisis is gebleken hoe essentieel een sterke openbare omroep is voor onze samenleving en onze democratie. Een sterke openbare omroep is een aanjager en een motor voor een pluralistisch mediaveld en voor de volledige media-industrie. Ik zie een sterke openbare omroep als een investeringsfonds voor een samenleving. En er bestaat onderzoek dat ten overvloede de correlatie aantoont tussen een sterke openbare omroep en een sterke democratie.

We hebben in dit parlement de laatste maanden inderdaad duchtig gedebatteerd over hoe we het Vlaamse media-ecosysteem gezond willen houden in een supersnel veranderende en complexere wereld van geconnecteerde en geconcentreerde mediamarkten die internationaliseren en consolideren binnen een radicaal nieuwe datagedreven paradigma. Daarbij hebben we ons bovenal gebogen over de rol van de publieke omroep daarbinnen. Vandaag, helaas vandaag, kloppen we onze verwachtingen voor de VRT voor de komende vijf jaar al af. En het moet gezegd zijn: de drie voorstellen van resolutie leggen inderdaad heel wat in het mandje van de VRT en de verwachtingen zijn bijzonder hoog. De VRT moet op alle vlakken de lat het hoogste leggen, moet een voortrekker zijn op alle maatschappelijke terreinen, moet een aanjager zijn van innovatie en moet marktversterkend werken, en dat terwijl, collega's van de meerderheid, de VRT de komende jaren ook duchtig op de vingers gekeken zal worden en steviger gecontroleerd zal worden dan vroeger en tegen de achtergrond van de forse besparingen van de afgelopen jaren. Tussen 2014 en 2018 daalde de kostprijs van de VRT per Vlaming met 9 procent; vandaag bedraagt die kost 3,42 euro per maand per capita. Met een kostprijs die 0,16 procent van het bbp bedraagt, zit de VRT in de middenmoot van de Europese publieke omroepen, maar inzake de prijs-kwaliteitsverhouding hoort onze VRT in internationale benchmarks bij de absolute top. In Europees perspectief hoort de VRT bij de beste leerlingen van de klas, en dat moeten we bewaken, collega's.

Maar nu zal die beste leerling van de klas aan de ene kant beknot worden in zijn ontwikkelingskansen en aan de andere kant sterker gecontroleerd worden, ook al beklemtonen alle partijen van de meerderheid dat ze voorstander zijn van een sterke publieke omroep. Ik kan alleen maar concluderen dat de VRT in de nieuwe beheersovereenkomst, als die vertaald zal worden zoals in dit voorstel van resolutie voorligt, strenger in het gareel gehouden zal worden, zonder perspectief op groeimogelijkheden, want dat heeft collega D'Hose zonet bevestigd: een hogere dotatie behoort niet meer tot de mogelijkheden.

Boven op de lange waslijst van terechte opdrachten, opdrachten die wij delen – er zit inderdaad heel wat overlap tussen de voorstellen van resolutie –, inzake

maatschappelijke verantwoordelijkheid, informatie, cultuur, sport, educatie, marktversterking, innovatie, diversiteit en zelfs de Vlaamse canon, moet de VRT nu ook het voortouw nemen in de ontwikkeling en de promotie van de Vlaamse cultuur, in de ontwikkeling van een Vlaamse Netflix en in de ontwikkeling van een platform voor digitale reclame-inkomsten voor alle zenders, moet ze voorstrekker zijn in de ontwikkeling van een crossmediaal meetsysteem en moet ze de coördinatie op zich nemen van het Vlaamse mediabeleid.

Dat is heel wat, en dat moet allemaal binnen dezelfde budgettaire contouren gebeuren. Daar is zeker en vast een rol weggelegd voor de VRT, maar het is mij niet duidelijk wat de VRT nog meer moet doen inzake bijvoorbeeld de promotie van de Vlaamse identiteit. Reeds sinds haar ontstaan in 1930 heeft de publieke omroep – toen het NIR – de Vlaamse identiteit, cultuur en taal vormgegeven. Zonder de publieke omroep had Vlaanderen nooit zo ver gestaan. Dus: hoeveel Vlaamser moet het worden? Hoe is dit dan te verenigen met de opdracht om de diversiteit te weerspiegelen? Moet de VRT louter het instrument van het Vlaams-nationalisme worden?

Tegelijkertijd wordt de handelingsmarge van de VRT beknot. De VRT mag niet langer meebieden op internationale sportwedstrijden noch interessante schermgezichten aantrekken, ze moet terughoudend zijn op de reclamemarkt en op het vlak van zelfpromotie, mag geen nieuwe digitale diensten aanbieden zonder logge, tijdrovende procedures te doorlopen. Behalve dat er goed geluisterd werd naar de private mediabedrijven – in casu DPG – is de rationale achter het verder knippen van de vleugels van de VRT mij compleet onduidelijk. Het is duidelijk dat Mediaaan het liefst de concurrentie met een sterke VRT niet wil aangaan en het is duidelijk dat de minister meer oor heeft gehad voor de private zenders dan voor het Vlaamse publiek.

Bovenop die scherpgestelde opdrachten die in haar beheersovereenkomst worden vastgelegd, en die terecht jaarlijks gemonitord worden door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), komt er nog meer controle. Die controle komt nog boven op het toezicht dat behalve door de VRM vandaag reeds gebeurt via interne audits, via Audit Vlaanderen, via de regeringscommissaris, de raad van bestuur, de Vlaamse Regering, het Vlaams Parlement, de Inspectie van Financiën... Bovenop komt er nog meer controle.

Een aantal van die instanties hebben trouwens vandaag al toegang tot alles, ook vertrouwelijke documenten. De beheersovereenkomst zal nog meer controle inbouwen: op kwaliteit, onafhankelijkheid van het nieuws, controle op de contracten, controle wanneer de VRT nieuwe digitale diensten wil aanbieden, controle op maatschappelijke impact. Bij zoveel bijkomende controle op het – terecht – reeds strenge toezicht op de publieke omroep, vraag ik mij af: wat is het probleem? Ik kan aannemen dat er nieuwsgierigheid is naar alles wat de VRT intern doet, maar wat is de essentie van het probleem dat er vandaag zou bestaan? Vanwaar dat wantrouwen in de VRT, dat ik tussen de regels lees? Ik begrijp het niet.

De vraag voor mij is finaal: wie gaat hier beter van worden? De Vlaming? Ik zie niet in op welke manier, met zoveel inperkingen van de handelingsmarge en de nog strengere controle, zeker gezien de VRT wordt gevraagd "haar content zo ruim mogelijk beschikbaar te stellen tegen marktconforme prijzen", blijf ik met de vrees zitten dat de VRT-content, waarvoor de Vlaming al betaald heeft via zijn belastinggeld, achter een betaalmuur van een Vlaamse Netflix of buitenlandse streamingdiensten zal verdwijnen op termijn. Essentieel voor ons is dat de VRT-content op alle platformen te allen tijde voor alle Vlamingen vrij beschikbaar blijft.

Niet alleen de Vlamingen gaan hier niet beter van worden, maar ook de Vlaamse media-industrie zal niet beter worden van een VRT met verder geknipte vleugels.

Enkel een sterke, performante, dynamische publieke omroep garandeert een sterk Vlaams media-ecosysteem. Dat hebben we vandaag. Laten we dat zo houden. We moeten daar fier op zijn.

Wij willen een onafhankelijke, sterke financiële en holistische omroep die heel de Vlaamse samenleving vertegenwoordigt en die haar aanbod aan alle Vlamingen kan aanbieden. Een sterke openbare omroep is voor ons een VRT die niet belemmerd wordt in wat ze ontwikkelt. De VRT moet er zijn voor alle Vlamingen en moet daar zijn waar de Vlamingen zijn, op alle platformen. Als dat meer en meer digitaal is, dan moet de VRT haar content ook daar gratis en uitgebreid kunnen aanbieden.

Wij hebben dus een heel omvangrijke resolutie neergeschreven, collega's, omdat er inderdaad heel veel in het mandje ligt en omdat de VRT ons dierbaar is en ze dat vandaag ook allemaal waarmaakt. Jullie hebben de resolutie voor jullie liggen. Ik ga ze niet samenvatten, maar er een paar zaken uithalen die heel belangrijk zijn.

Vooreerst is er de VRT als holistische omroep, een VRT die niet alleen op kijkcijfers wordt beoordeeld, maar ook op basis van waardering. De publieke opdracht moet voorrang krijgen op een zuiver commerciële bedrijfslogica. De huidige VRT-netten moeten kunnen worden gecontinueerd. De VRT moet ook een rol hebben in de FM-afschakeling.

We hebben allemaal verwezen naar de rol van de VRT in coronatijden. Dat is een nieuwigheid, denk ik. Ik vind het jammer dat ik jullie niet bereid heb gevonden om die mee te nemen. We kunnen dat gerust mee opnemen in die beheersovereenkomst. We kunnen gerust in die beheersovereenkomst inschrijven dat de informatieve, ontspannende, verbindende en educatieve rol van de VRT in buitengewone crisistijden wordt gedefinieerd. Dat gebeurt bijvoorbeeld zo al in Japan, een land dat nogal eens wordt geteisterd door grote rampen. In dat geval hoort daar echter natuurlijk een bijkomend budget bij dat de VRT zou moeten krijgen.

Waar wij ook verder in gaan dan jullie, is dat wij willen dat de VRT op al haar kanalen reclame en sponsoring van kansspelbedrijven bant.

Ook de rol van mediawijsheid en de Kijkwijzer zijn belangrijk. Inzake investeringen in diversiteit en toegankelijkheid hebben jullie ervoor gekozen om geen streefcijfers voor vrouwen en nieuwe Vlamingen vast te leggen. De VRT haalt die vandaag al, zeker als het gaat over vrouwen en nieuwe Vlamingen. Dan moet dat streefcijfer de realiteit benaderen, en de realiteit is dat in Vlaanderen 51 procent vrouw is en ongeveer 10 procent een nieuwe Vlaming is. Dat moet dus absoluut kunnen worden gehaald. Ook moeten er streefcijfers kunnen worden opgenomen voor personen met een beperking.

Verder willen wij ook dat de VRT initiatieven ontwikkelt om anderstalige buitenlanders in Vlaanderen en Brussel aan te spreken en de Vlamingen in de wereld te bereiken, maar ook meer te berichten over de andere kant van onze taalgrens, over de twee andere delen van ons land.

Ik zal het hierbij houden. Er zit heel veel in. Belangrijk is dat nieuwe meetsysteem, belangrijk is de rol in de Vlaamse Netflix, maar opnieuw, het kan niet dat de content van de VRT daar dan achter een betaalmuur zou verdwijnen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Collega's, nogmaals, het feit dat dit onmiddellijk in de plenaire vergadering komt en dat niet de tijd is genomen om dit grondig te bespreken in de commissie, is volgens mij een aanfluiting van het commissiewerk.

We kunnen dat dan met alles doen en alles onmiddellijk in de plenaire vergadering brengen. We kunnen dan meteen de commissies afschaffen. Ik denk dat dat zonde zou zijn, en dat het democratisch debat alleen maar wordt versterkt als we daar de tijd voor nemen met die parlementsleden die zich inhoudelijk in de materie verdiepen. Dan zouden er misschien heel wat vragen kunnen worden beantwoord die ik nu heb omdat een aantal formuleringen heel vaag en onduidelijk zijn en ik niet goed weet wat er met bepaalde zaken wordt bedoeld. Ik zal daar straks op ingaan. Volgens mij is het niet in de commissie brengen van het voorstel van resolutie een soort zwaktebod. Het is een soort schrik: men wil een aantal zaken die zijn doorgedrukt vanuit een heel sterke Vlaams-nationalistische agenda, vlugvlug onder tafel vegen. Men wil daar eigenlijk niet grondig op ingaan. *(Opmerkingen van Karin Brouwers)*

Mevrouw Brouwers, dat zijn zaken die ook al in het regeerakkoord stonden en waar jullie nu niet meer op konden terugkomen, maar waarvan ik denk dat u er ook niet volledig achter staat. *(Opmerkingen van Karin Brouwers)*

Mevrouw Brouwers, ik ben ervan overtuigd dat dit het geval is. Ik heb dat ook gevoeld. Ik kan me niet voorstellen dat u voor 100 procent achter die hele Vlaamse agenda en de idee dat de VRT de canon moet verspreiden, staat. Ik kan me niet voorstellen dat u er voorstander van bent dat de VRT wordt ingeschakeld om de Vlaamse canon te verspreiden. Als dat zinnetje inderdaad uit uw pen komt, mag u dat zeggen. Dat is prima. Dat weten we dan ook weer, maar volgens mij is dat niet het geval.

Er zitten nog een aantal zaken in die wijzen op een compromis dat misschien niet altijd even gemakkelijk en aangenaam is. De meerderheid probeert dat te verdoezelen door te stellen dat in de voorstellen van resolutie van Groen, van sp.a en van de meerderheid veel hetzelfde staat.

Daar staat veel hetzelfde in en we vertrekken allemaal vanuit mooie principes. Er is een decretale opdracht en de VRT heeft verschillende rollen, zoals de onderscheidende rol, de samenwerkende rol, de verspreidende rol en de transparante rol. Wie kan daar iets op tegen hebben? Wie kan er iets op tegen hebben dat in de inleiding staat dat de VRT belangrijk voor de democratie is, aan laagdrempelige informatieverstrekking moet doen en nepnieuws moet proberen te ontmaskeren? Dat is absoluut geen probleem. Daar is geen discussie over. Daarover is er een complete consensus. Het venijn zit hem in enkele kleine zinnetjes waarvan we denken dat de gevolgen groot kunnen zijn.

Hoewel de meerderheid stelt dat een performante openbare omroep heel belangrijk is, hebben we het gevoel dat de VRT in de feiten en door middel van dit voorstel van resolutie klein wordt gehouden. Het gaat dan om een aantal zaken die de pers al hebben gehaald. Mensen maken zich daar terecht en gelukkig ongerust om.

De VRT moet een terughoudende houding aannemen ten opzichte van de schermgezichten. Dat wordt gecombineerd met het feit dat nog meer dan vroeger terughoudend moet worden opgetreden ten aanzien van reclameplafonds. Dat wordt gecombineerd met het feit dat er sterke besparingen zijn geweest en dat de dotatie is verminderd.

De meerderheid wil een sterke, efficiënte en performante VRT, maar ik vraag me af met welk geld dat zal gebeuren. We weten dat we nu 40 euro per inwoner aan de VRT uitgeven. In andere landen is dat met 80 euro het dubbel. De VRT is nu heel performant, maar de rek is uit de elastiek. We beseffen allemaal dat we met dezelfde middelen niet nog meer kunnen vragen. Als de VRT dan geen schermgezichten als Tom Waes, Philippe Geubels of Jeroen Meus meer heeft en met onbekende gezichten moet werken, wordt het bijzonder moeilijk om te concurreren.

Het stuit ons tegen de borst dat de VRT door een aantal maatregelen klein wordt gehouden hoewel het omgekeerde wordt beweerd. Het stuit ons tegen de borst dat de financiering op allerlei manieren wordt gekortwiekt.

De VRT wordt voor een deel geïnstrumentaliseerd en zal de Vlaamse canon moeten verspreiden. Het is een unicum. Ik vind het absoluut geen goede weg die het Vlaams Parlement hiermee inslaat. Het Vlaams Parlement zal zich met de inhoud moeien, want die Vlaamse canon moet worden bepaald en dan door de VRT worden verspreid. We stellen hier serieuze vragen bij. We vinden het problematisch dat dit op deze manier in het voorstel van resolutie staat.

Mevrouw Segers, ik ben het helemaal eens met uw algemeen gevoel over de sfeer van wantrouwen. Er komt externe controle om erop toe te zien dat de VRT de onpartijdigheid naleeft. Kunnen we daarvan uitgaan? Kunnen we ervan uitgaan dat er journalistieke en deontologische codes zijn en dat de journalisten onpartijdigheid nastreven?

Alle indicatoren geven ook aan dat dat op dit moment het geval is en dat er eigenlijk geen probleem is. Toch moeten die zinnnetjes er in. Wij vinden dat kwalijk. Wij hebben een voorstel van resolutie ingediend dat een andere sfeer uitademt en enkele andere accenten legt.

Mevrouw Brouwers, we hebben nog veel vragen. Daarom ware het goed geweest indien we dat gesprek op een rustige manier in de commissie hadden kunnen voeren. Er staat in dat u problematische reclame, zoals gokreclame en reclame voor ongezonde voeding, wilt aan banden leggen, dat daar een soort van code voor moet komen. We hebben al vaak met codes gewerkt. Hoe zal deze verschillen van andere? Hoe zal dit er dan voor zorgen dat er inderdaad geen gokreclame komt? Ik zie het niet. Ik had het liever op een andere manier gezien. Hoe zit het nu met de longreads en met de reclameplafonds? Daar is geen duidelijkheid over. Zullen ze strenger zijn? Ik kan dat uit uw voorstel van resolutie niet opmaken. Er zitten zaken in waarvan ik denk dat het goed zou zijn geweest indien we dat hadden kunnen uitklaren in een debat.

Wat zijn de speerpunten in ons eigen voorstel van resolutie? Ik heb er al enkele genoemd. Het straalt een andere houding uit, een open houding waarbij de VRT echt een afspiegeling van de samenleving wordt en niet geïnstrumentaliseerd wordt om die Vlaamse identiteit en vooral dan die canon te verspreiden. Wij zetten nog sterker in op de uitbouw van de samenwerkingsverbanden. Dat is heel belangrijk, dat de VRT een educatieve rol kan spelen die nog kan worden versterkt. Wij leggen die klemtonen. Wij zijn het met u eens dat de VRT een heel belangrijke rol te spelen heeft op het vlak van het bestrijden van fake news. Maar de VRT moet daarin dan wel versterkt worden. Nu wordt de VRT gevraagd om dat te doen, maar daar staan bijzonder weinig middelen tegenover. Net zoals er bijzonder weinig middelen zijn voor de diversiteit, waardoor het heel moeilijk werken wordt. Je kunt niet koken zonder middelen. Dat komt veel sterker naar voren in ons voorstel van resolutie.

We kunnen het niet oneens zijn over een aantal principes, maar wij stellen ons vragen bij de uitvoering van een aantal punten in jullie voorstel van resolutie. Daartegenover hebben wij in ons voorstel van resolutie een aantal cruciale andere accenten gelegd.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik wil kort eens reageren op iets wat me toch wel flink tegen de borst stuit in de woorden van zowel collega Segers als collega Meuleman. Het gaat om een heel populistische uitspraak, die ik niet voor de eerste keer hoor: dat de VRT een instrument zou worden, of zou moeten worden

als het van ons afhangt, van het Vlaams-nationalisme. Collega's, ik weet niet waar jullie dat halen. De N-VA wil ook een VRT die meebouwt aan onze Vlaamse samenleving. Dat zeggen we al jaren en dat zullen we blijven zeggen. Is dat Vlaams-nationalisme? Ik weet het niet. Wij willen dat die samenleving aan bod komt in al haar facetten, in al haar verscheidenheid, in al haar ideologische verscheidenheid. Dat staat er ook in, dat heeft collega Brouwers ook gezegd. Wij denken dat dat belangrijk is voor de Vlaamse democratie zelf en dat de openbare omroep daarin inderdaad een rol te spelen heeft. Dat denken wij. Dat heeft volgens ons absoluut niets te maken met Vlaams-nationalisme of met welke ideologie dan ook, maar alles met samenhangendheid en met een sterke samenleving.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Wij hebben het voorstel van resolutie van de meerderheid grondig bekeken. Daar staan inderdaad wel een aantal zaken in die wij in de commissie ook uitvoerig hebben aangekaart en die we volmondig kunnen steunen.

Ik denk inderdaad aan het ontwikkelen van die Vlaamse identiteitsvorming, het realiseren van een waarachtige opiniediversiteit waar alle gezindten en ideologieën volwaardig en evenredig aan bod komen, het afremmen van de vedetten-cultus en het bieden van transparantie inzake de loonkosten. Dat laatste is tot nader order een van de best bewaarde staatsgeheimen, u moet ter zake de column van Siegfried Bracke gisteren of eergisteren op Doorbraak maar eens lezen, dat is zeer aan te raden.

Er is ook meer aandacht voor Nederlandstalige muziek in de resolutie, en – zeer belangrijk – aandacht voor kleinere sporten. Ik ben zelf een verwoed tafeltenniser. Dat is niet bepaald een grote sport in Vlaanderen, dus ik kan die promotie alleen maar toejuichen, collega's van de meerderheid.

Maar het is niet een en al jolijt, beste collega's. Er zijn toch een aantal zaken waar wij ons niet in kunnen vinden, en waar wij ons een aantal vragen bij stellen. Ik denk onder andere aan de passages over nepnieuws, fake news, en de bestrijding ervan. Ook in de Senaat zien wij momenteel in de besprekingen daarover hoe ver men daar ter zake wil gaan. Men wil precies toch proberen te komen tot een soort van Orwelliaans ministerie van de waarheid dat gaat bepalen wat juist is, wat niet juist is, wat correct nieuws is en wat onjuist nieuws is.

Wat de liberale collega's betreft citeer ik ter zake de liberale denker John Stuart Mill, die stelde dat er veel waarheden zijn waarvan men de volle inhoud niet kan vatten voordat persoonlijke ervaring ons heeft ingewijd. En dat is natuurlijk ook zo. Feiten kunnen door mensen anders worden geïnterpreteerd en anders worden beleefd. En dat is ook goed, dat brengt nuance in het debat.

Ik denk onder andere aan het voorbeeld dat mijn goede collega Dewinter hier onlangs gaf over de praktijktesten. De VRT liet toen in een Terzake-reportage uitschijnen dat de meeste Vlaamse verhuurders hardvochtige racisten zijn die niet willen verhuren aan mensen van een andere origine. Terwijl er langs de kant van de huurders natuurlijk een heel ander verhaal klinkt – denk aan de slechte ervaringen en de vormen van risicoanalyse. Maar dat werd niet geïllustreerd, dat werd niet getoond.

Wat het fake news, het nepnieuws en de bestrijding ervan betreft, behoeden wij ons voor een openbare omroep die meent de absolute waarheid in pacht te hebben. Het is juist door het voeren van een daadwerkelijk opiniediversiteitsbeleid, zoals dat trouwens ook in de resolutie aan bod komt, dat men de verschillende aspecten van de realiteit kan bevatten, zoals John Stuart Mill ons dat

leert. En dat is dus niet door het installeren van een soort van ministerie van de waarheid, dat even gaat bepalen wat correct en wat niet correct is.

We zien toch dat opiniediversiteit een aantal keren wordt beklemtoond, en dat is belangrijk. Maar wat jammer is, is dat daar geen concrete doelstellingen aan worden gekoppeld. Zo stellen we vast dat de meerderheid de huidige streefcijfers wil verhogen. Het werd hier al gezegd: men wilde streefcijfers, men wilde quota voor mensen met een migratieachtergrond, zowel in het beeld als achter het beeld, aldus mevrouw Brouwers. Daar wil men dus echt wel concrete quota zien, daar wil men cijfers zien. Maar wat die opiniediversiteit betreft, wat die ideologische diversiteit betreft, wat die politieke diversiteit betreft, daar blijft men toch eerder op de vlakte.

Men heeft het in dat kader steeds over het feit dat onze openbare omroep een weerspiegeling moet zijn van de samenleving. Maar als het dan aankomt op de politieke, de ideologische afspiegeling, dan geeft men niet thuis.

Ik denk dat het belangrijk is dat de VRT op alle vlakken een weerspiegeling wordt van de samenleving. En dat betekent dus niet alleen in kleuren en gender, mevrouw Segers, maar ook in ideologie en gezindheden. In die zin is er ons inziens – en dat mis ik – in dit voorstel van resolutie nood aan een onafhankelijk meetsysteem dat de veruitwendiging van die politieke proportionaliteit zoals we die kennen in Vlaanderen, registreert, en waar nodig ook bijstuurt. We zien dat dat kan voor de andere factoren en voor de andere parameters. Waarom zou dat hier niet kunnen?

Anders zullen – en het gebeurt vandaag reeds massaal – steeds meer Vlamingen zich afwenden van de VRT omdat ze hen eenvoudigweg niet meer geloven.

Ik hoor hier net de lofbetuigingen van de sp.a. Ik denk dat dat als illustratie volstaat. Ik verwijs trouwens ook naar de partijdigheidsklachten bij de VRT. Ik heb het jaarverslag bij. De subjectiviteitsklachten van de kijker staan op een recordniveau. Ook wat het vertrouwen betreft, stellen we een aantal fundamentele problemen vast. Twee op de drie Vlamingen geven aan dat ze de VRT vertrouwen, maar de keerzijde is natuurlijk wel dat een op de drie Vlamingen dat niet doet. Ik hoor hier van mevrouw Brouwers dat de Vlaming fier is op de VRT, maar dat lijkt mij toch nogal een selectieve lezing van de feiten.

Verder mis ik in dit voorstel van resolutie ook de nood aan een kerntakendebat bij de openbare omroep. We spreken er al jaren over. Moeten we ons niet de vraag beginnen te stellen, zeker in de budgettaire tijden die op ons afkomen, of er nog steeds belastinggeld moet gaan naar een zender als MNM, die eigenlijk geen meerwaarde biedt? In het voorstel van resolutie gaat het permanent over meerwaarde, maar de meerwaarde van MNM wordt volledig afgedekt door de commerciële zenders. Meerwaarde betekent dat men een waarde creëert die de commerciële spelers niet creëren en niet genereren. Het betekent ook dat men de taak die de commerciële spelers reeds uitvoeren, niet nodeloos moet kopiëren, gewoonweg om marktaandeel te verwerven.

In dezelfde optiek van het kerntakendebat kunnen er toch ook vragen worden gesteld bij een aantal taken die de VRT zich vandaag toe-eigent, extra taken, supplementaire taken. Het is ook uitvoerig aan bod gekomen in de hoorzittingen in de commissie. We kunnen ons toch de vraag stellen of het echt een opdracht van de VRT is om wandel- en mountainbikevakanties te organiseren, of men met Thuisacteurs naar Kreta moet trekken, of men met Radio 2 een tripje moet maken naar Dubai. Zijn dat nu echt overheidstaken waar belastinggeld naartoe moet gaan? Ik hoor mevrouw Segers in haar voorstel van resolutie zeggen dat er meer budget naar de VRT moet gaan. Voor de sp.a moet er altijd meer belastinggeld

naar de overheidsinstellingen gaan, maar als dat de taken zijn die ze daarmee uitvoeren, dan stel ik mij toch vragen bij de besteding van de middelen.

Die middelen zijn trouwens een frustratie die in de hoorzittingen meermaals naar voren is gekomen, niet alleen bij de partijen maar ook bij alle commerciële spelers. Ik vind het dan ook jammer dat zich dat niet heeft veruitwendigd in het voorstel van resolutie van de meerderheid. Eigenlijk is het een beetje een desavouering van de mensen die er hun tijd en energie in hebben gestoken om hun frustratie en hun grieven, wat betreft de beheersovereenkomst, op papier te zetten.

In het plenum is hier vandaag weinig over de levensbeschouwing gezegd, maar in de het voorstel van resolutie komt dit toch wel nadrukkelijk aan bod. Het Mediadecreet stelt inderdaad dat de VRT alle religies en levensbeschouwing aan bod moet laten komen, maar het Mediadecreet stelt ook dat omroepactiviteiten niet mogen aansporen tot haat en geweld. Onzes inziens zou het uitzenden van de islamitische eredienst moeten worden geschrapt. Ik verwijst naar de hetze van enkele jaren geleden, toen bleek dat verschillende redactieleden van de moslim-omroep hun wortels hadden in de jihadistische en fundamentalistische beweging. Voor het Vlaams Belang is het alvast klaar en duidelijk: religies, zoals de islam, die flagrant indruisen tegen de scheiding van kerk en staat, de gelijkheid van man en vrouw, de vrijheid van meningsuiting, hebben niet alleen in ons land geen plaats, maar ze hebben zeker geen plaats bij onze openbare omroep, waar de belastingbetaler voor opdraait.

Het derde laatste punt gaat over de Vlaamse Netflix. Wij stellen ons heel wat vragen bij de vorming daarvan. Men wil VRT-content achter een betaalmuur plaatsen. Ik citeer ter zake het voorstel van resolutie van de meerderheid: "Het doel is om de grote VRT-catalogus zo ruim mogelijk beschikbaar te stellen tegen marktconforme prijzen." Men moet dus niet alleen betalen via de belastingaangifte, maar nog eens dubbelop via de streamingdiensten. Ik weet niet of u mensen kent met een pensioen van 1000 euro, die hebben echt niet de luxe om nog eens extra te betalen voor kwalitatieve fictie.

De kant die jullie uitgaan met jullie voorstel van resolutie, is natuurlijk dat wie lineair kijkt, wie 's avonds zijn televisie opzet en dus gratis zal blijven kijken – hij betaalt wel via de belastingen maar hij kijkt zogenaamd gratis – enkel nog rommel voorgeschoteld zal krijgen. Dat zal dan bestaan uit de 34e heruitzending van FC De Kampioenen, een goedkoop Brits datingprogramma en Dagelijkse Kost. Dat zal het dan zowat zijn. Maar de betere fictiereeksen zullen achter een betaalmuur worden gezet, waar dubbelop voor betaald zal worden.

Ik hoor hier veel lofbetuigingen voor de VRT, maar de cijfers zijn wat dat betreft toch net iets anders. We zien nu al dat de VRT tijdens primetime, dus vanaf halftien, voor 63 procent werkt met herhalingen of aangekochte programma's. In 2016 was dat nog 13 procent, dat is een verviervoudiging. En onze vrees is natuurlijk dat die evolutie nog zal versterkt worden wanneer de VRT inderdaad meestapt in een betalend streamingplatform zoals Netflix waarbij de Vlaming inderdaad nog een dubbelop zal mogen betalen.

Wat de actualiteit betreft met de censuur en debatten over *Fawlty Towers*, *Gone with the Wind*, *Little Britain* enzovoort, betreuren wij het dat men in het voorstel van resolutie geen aandacht heeft voor het maximaal garanderen van de creativiteit. De laatste dagen was er de K3-saga. Ik denk dat het heel belangrijk is dat de VRT daar geen paternalistische houding in aanneemt die samen met de linkse minderheid het vingertje ophoudt, maar net moet zeggen dat over satire en spot en over kinderfeesten zoals *Zwarte Piet*, die integraal tot onze Vlaamse identiteit behoren, niet kan worden onderhandeld. (*Opmerkingen van Jeremie Vaneeckhout*)

Tot slot hebben we het in de commissie al elvendertig keer gehad – en het veruitwendigt zich vandaag niet in het voorstel van resolutie – over de duurtijd van die beheersovereenkomst. Momenteel bedraagt de looptijd vijf jaar, bij de BBC is dat tweeënhalf jaar, bij onze Waalse burens zelfs maar twee jaar. In een business als media die permanent onderhevig is aan verandering, lijkt die duurtijd ons veel te lang en zou die beter worden ingekort. Het is jammer dat dit gegeven, dat zo vaak aan bod is gekomen in de commissie, zich niet veruitwendigt heeft in voorstellen van resolutie. Wij zullen ons op basis van deze argumentaties onthouden bij de stemming over het voorstel van resolutie van de meerderheid. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Ik wil even reageren op de tussenkomst van mevrouw Meuleman, want die stuit me echt tegen de borst, zeker wanneer zij zegt dat er kleine, venijnige zinnnetjes in dat voorstel van resolutie staan. Nu, die kleine, venijnige zinnnetjes komen recht uit het regeerakkoord, een regeerakkoord dat al meer dan een jaar de bijbel is waar deze regering rond werkt. *(Opmerkingen)*

Is de VRT gedurende dat jaar klein gehouden? Ik denk het niet. Twee onomstotelijke zaken bewijzen het tegendeel.

Eén, de VRT krijgt zelfs een extra dotatie van 3,8 miljoen euro uit het noodfonds. Is dat de VRT klein houden? Ik denk het niet. En twee, de Vlaamse Regering heeft vorige week een sterke CEO aangeduid. Op Twitter hebben jullie hem allemaal geloofd als de juiste man op de juiste plaats. Dat is het tweede feit dat aantoonst dat we de VRT groot willen houden.

Wij, liberalen, zijn optimisten, dat weet ik. Ik wil jullie vragen: alstublieft, zet ook eens die optimistische bril op. Geloof ons daar eens in. En stop met te zeggen dat wij wantrouwen zouden hebben tegenover de VRT. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Voorzitter, ik wil even ingaan – misschien niet overal in detail – op een paar punten die uitdrukkelijk gevraagd zijn.

Collega Segers, u zegt dat het voorstel van resolutie controle uitademt. Het woord 'controle' staat er inderdaad een paar keer in, maar ik denk dat u er ook wel mee akkoord gaat dat het correct is dat er op die punten wordt gecontroleerd. De streefcijfers die worden opgelegd inzake het aantal externe producties en het aantal interne producties, moeten op een deftige manier kunnen worden gecontroleerd.

Iets anders: wat de kwaliteitscontrole rond neutraliteit betreft, ontwikkelt men een gedegen interne en externe kwaliteitscontrole en rapportering. Ze mogen die zelf ontwikkelen, maar ze zullen dat extern moeten aftoetsen. Ik zie daar allemaal geen problemen in. Ik denk dat dat een beetje overdreven is vanuit uw kant of dat u dat toch wat fout inschat.

Er is hier ook al van alles gezegd over de schermgezichten. Dat stond inderdaad letterlijk in het regeerakkoord. En het is natuurlijk niet verboden om ook eens jonge mensen een kans te geven. We zijn onlangs op bezoek geweest bij de VRT en daar hebben we heel veel mensen, schermgezichten, gezien. Zo hebben we daar Jeroen Meus gezien, die ons in geuren en kleuren heeft verteld hoe hij daar ooit begonnen is en dat hij er nog altijd graag werkt. Welja, hij mag daar blijven, dat is geen probleem. Hij moet ook niet vertrekken of zo. Ik begrijp dus niet wat daar het probleem is. Wij vragen dat de VRT niet begint op te bieden op de

schermgezichten en het op die manier voor iedereen, ook voor de private sector, duur maakt. Want dat zou niet goed zijn. Dat is geen taak van de VRT.

U vreest dat een aantal zaken achter de betaalmuur verdwijnen. Ik denk dat de heer Slootmans dat ook zei. Het is zo dat, als er een streamingdienst komt, die aan marktconforme – maar daarmee bedoelen we geen exuberante – prijzen moet werken. We willen een normale prijs om een hele grote content te kunnen bekijken, die niet alleen van de VRT zal zijn, maar ook van andere sectoren. Maar daarnaast blijft de lineaire televisie uiteraard bestaan. En u zegt, mijnheer Slootmans, dat dat allemaal rommel is. FC De Kampioenen, Dagelijkse kost enzovoort: allemaal rommel. Maar ik merk toch dat heel veel mensen dat nog altijd graag zien. Maar dat het veel herhalingen zijn, dat geef ik wel toe. De lineaire televisie moet natuurlijk ook kwaliteitsvol blijven, we zullen daarover moeten blijven waken. En daarnaast is er nog het hele verhaal dat niet wordt verteld, van VRT NU, waarop je digitaal steeds meer content krijgt. Wij vinden dat dit ook een volwaardig gratis platform moet worden voor de Vlaming die gemakkelijker daarop zal kijken dan op het klassieke scherm.

Wij vragen een verhoging van de bestaande streefcijfers. Wij gaan nu niet zeggen, mevrouw Segers, hoeveel procent het moet zijn. We moeten de onderhandelingsmarge, zowel voor de minister als voor de VRT zelf, die u hier toch ook altijd heel fel verdedigt, inderdaad niet volledig onmogelijk maken door hier al te zeggen: het moet en het zal zoveel zijn. We geven een richting aan.

Het hele verhaal van de Vlaamse identiteit stond al in de vroegere beheersovereenkomst. Ik weet niet of jullie je dat nog herinneren. Ik ben het niet gaan opzoeken, maar dat staat daar dus wel in. Wat daar níet in staat, is de canon, dat klopt. Maar die stond dan in het regeerakkoord, dat we ook al hebben goedgekeurd.

En er staat letterlijk, waar we het hebben over de diversiteit van alle mogelijke visies die aan bod moeten komen enzovoort, dat de VRT zo bijdraagt aan de Vlaamse identiteit. Die is divers. Dat bestaat niet zo. Je kunt niet zeggen: dit is nu dé Vlaamse identiteit. En dan staat er: " (...) waarbij ook de Vlaamse canon een rol kan spelen." Hij is er nog niet. Als hij er komt, hoop ik dat het een goeie is. Dat gaat over cultuur. We willen meer cultuur op de VRT. Ik zie ook niet goed in wat daar nu zo mis mee is. De zin daarna is ook heel belangrijk: "De openbare omroep biedt aan alle Vlamingen, ook die in het buitenland, op die manier een venster op de meerstemmigheid in Vlaanderen, Brussel, België én de wereld." Hoe universeel kun je, bij wijze van spreken, zijn?

Ik ben het eens met collega D'Hose dat we nogal wat venijnige opmerkingen gekregen hebben van onze commissievoorzitster. Ik begrijp dat u het heel spijtig vindt dat we dit niet in commissie hebben kunnen doen, maar ik denk dat we hier nu toch ook een grondig debat hebben, mevrouw Meuleman. U zegt dan dat er venijnige zinnen in zitten en dat wij precies wel wat dingen hebben moeten slikken. Ik zal u zeggen hoe het gegaan is. Ik heb de pen vastgehouden, als partijgenoot van de minister. Dat gebeurt zo in een meerderheid. Wij hebben één keer digitaal samengezeten met de meerderheid, en we waren het onmiddellijk over alles eens. Uiteraard waren er wel amendementen van de collega's en zo. Daar is geen verkeerd woord gevallen. *(Opmerkingen)*

U mag dat goed weten: wat dit betreft, staat deze meerderheid als één blok achter dat voorstel van resolutie. U moet ons hier niet proberen te verdelen, het zal niet pakken. *(Opmerkingen)*

Het was een goede vergadering. Marius zegt het, Wilfried was erbij, Stefanie. Het was een topvergadering, voilà. Het was digitaal, dat vind ik niet zo fijn, maar het is wel goed gegaan. *(Opmerkingen. Applaus)*

Met betrekking tot de reclameplafonds, mevrouw Meuleman, hebt u vandaag iets laten optekenen, dacht ik. We moeten goed lezen wat er staat. Wij vragen dat de VRT zich meer dan vroeger terughoudend opstelt op de advertentiemarkt en de afspraken over de aangepaste reclameplafonds – naar boven of naar beneden, dat weten we nog niet – strikt naleeft. Ze doen dat nu niet. We vragen eigenlijk om er alstublieft voor te zorgen dat die strikt worden nageleefd. En dan wordt er nog eens rekening gehouden met de financiële stromen die eventueel terugvloeien naar de mediasector enzovoort. Je moet dus altijd de zinnen in hun geheel lezen. Hier staat niet dat ze geen reclame meer mogen werven of zo. Ik wil dat toch een beetje nuanceren.

Over de longreads – het woord 'longread' staat er niet in, omdat we een beetje proberen het Engels te vermijden, want er is al genoeg verengelsing – staat er ergens: "Daarbij is betrouwbaarheid belangrijker dan snelheid en ligt het zwaartepunt altijd op het audiovisuele aanbod." De VRT is inderdaad een audiovisueel gegeven, radio en televisie. En als zij ook op het internet allerlei zaken verspreiden, moet het zwaartepunt op het audiovisuele liggen, wat niet wil zeggen dat er nooit nog ergens tekst bij mag – het zou maar erg zijn – maar dus geen heel lange. Die discussie hebben we al gevoerd. Dat is duidelijk: geen lange duidingsteksten van bladzijden lang. Daarvoor hebben we andere kanalen in dit land, denken wij.

Dan is er nog het punt van MNM. Het voorbeeld van de heer Slootmans is misschien toch niet zo goed gegeven. Je kunt daarover discussiëren: moet de VRT een zender als MNM aanhouden? We hebben daar vijf jaar geleden enorme discussies over gehad. Maar iets wat wij bij bezoeken aan de VRT altijd te horen krijgen, is net de meerwaarde die zo'n zender biedt om ook jonge mensen een goed nieuwsjournaal te kunnen bieden. Daar wordt heel veel naar geluisterd door een bepaalde leeftijdscategorie. En die nemen dan ook het nieuws mee, dat voor een stukje op hun maat is gemaakt, maar wel aan de kwaliteitsnormen van een openbare omroep voldoet.

Wat de duurtijd betreft: daar kan ik u niet helemaal ongelijk in geven. Maar het is ook zo dat er altijd addenda kunnen. Wij evalueren ook elk jaar opnieuw in de commissie. We hebben dus tijd genoeg om dit verder te bekijken in de komende jaren.

Ik denk niet dat ik op alles geantwoord heb, maar ik heb toch een aantal zaken van ons voorstel van resolutie wat in perspectief proberen te zetten.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Collega's, wat hebben we geleerd vandaag? We hebben geleerd dat in dit voorstel van resolutie van de meerderheid eigenlijk niets fout staat. Maar de sfeer is niet goed. Neen, de sfeer is niet goed. En er staan venijnige woordjes in. Ik zei nog tegen mevrouw Brouwers: je moet er een foto van Bumba op zetten, dan zal dat helemaal anders zijn. Maar ze heeft het niet willen doen. (*Opmerkingen van Jeremie Vaneeckhout*)

Dit hebben we vandaag gehoord van mevrouw Meuleman: de sfeer is niet goed. En dan hebben we ook nog de venijnige woordjes. Wat zijn die venijnige woordjes? De canon. Super. Venijnig.

Wel, mevrouw Meuleman, ik heb spijt dat u niet mee was bij deBuren. Toen we bij deBuren waren in Brussel – u kent dat wel, het Vlaams-Nederlands huis – hebben we daar de mensen gezien die de Nederlandse canon hebben opgesteld. Hele fijne mensen. Ze hebben dat heel open gedaan en er is in Nederland ook een debat over geweest, rond diverse thema's. Wel, ik kijk uit naar dat debat, ik kijk uit naar het maatschappelijk debat. Als er een maatschappelijk debat komt, mevrouw Meuleman en mevrouw Segers, is het dan ook niet logisch dat de

openbare omroep dat ook overneemt en behandelt? Dat lijkt me toch logisch. Is dat nu zoiets misdadigs? Zijn we dan rijp voor de correctionele rechtbank?

Nederland en Denemarken hebben een canon. Zijn dat nu allemaal extreme regimes waar democratie weg is? Ik denk het niet. Als ik me niet vergis, zijn uw linkse zielsgenoten in Denemarken aan de macht. Met andere woorden, zij voeren dat ook uit.

Mevrouw Meuleman, uw commentaar is dat het een beetje een slechte sfeer is en venijnige woordjes. Dat vind ik zeer zwak. Zeg me dan waar we het inhoudelijk fout doen. Trouwens, als u het hebt over inmenging en dergelijke, ik zie in het voorstel van resolutie van Groen, dat u trouwens mee hebt onderschreven, dat u zegt dat er meer moet worden samengewerkt met het middenveld, en zelfs nog moet worden uitgebreid naar niet alleen de traditionele, maar naar de verschillende intersecties die de samenleving rijk is.

Keren we dan terug naar een VRT met een continue uitzending door derden? Wie zijn dat dan? De vakbonden? De werkgeversorganisaties? Misschien krijgt Extinction Rebellion een eigen reportage, ik weet het niet. Wat zijn die intersecties?

Met andere woorden, ik vind dit zeer onduidelijk. Er zijn veel elementen waar we het over eens zijn, alleen blijft de kritiek nogal lauw over de sfeer en dergelijke. Dan haalt u de oeroude truc boven, u noemt een aantal bekende Vlamingen die zeer populair zijn, in de hoop dat dat wordt meegenomen en verteld. Niemand heeft het over iemand ontslaan of wat dan ook. Dat we bezorgd zijn dat het niet de spuigaten zou uitlopen, lijkt me toch wel logisch. Het is te hopen dat de openbare omroep niet zeer zwaar zou inzetten op zeer dure reportages of zeer dure uitzendrechten voor bepaalde wedstrijden. Laat dat over aan iemand anders en focus op uw kerntaak. Dat zijn toch geen onoverkomelijke zaken.

Mijnheer Slootmans, wat u zei, hebben wij erin vermeld: een breed geschakeerd palet aan opinies aan bod laten komen, de hoogste standaarden van neutraliteit. U hebt ook een punt. In het jaarverslag staan bedenkingen van een aantal kijkers. Dat mag niet. De VRT moet ons vlaggenschip zijn, er mag niet worden getornd of getwijfeld aan verslaggeving. Daarom expliciteren wij dit hier uitdrukkelijk.

U zoekt wat commotie, maar het is niet correct. We hebben zeer veel vertrouwen in de VRT. Ik heb ook geregeld overleg met mensen van de VRT en zij staan niet afkerig tegenover wat we allemaal voorstellen. Er is ook wat groeiend vertrouwen. U moet niet altijd luisteren naar bepaalde mensen, maar ook eens naar verschillende opinies binnen de openbare omroep. Dat kan ook geweldig verhelderend zijn, beste collega's van de oppositie.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik wil nog op enkele zaken terugkomen. Mijnheer Slootmans, vooreerst zou ik me in uw plaats echt niet wagen aan een discussie over censuur op de VRT. Daarvoor bent u zeer slecht geplaatst.

Ik vind het heel interessant te constateren dat het Vlaams Belang eigenlijk wel enthousiast is over het voorstel van resolutie van de meerderheid. Inderdaad, er is goed geluisterd naar het enige punt dat u elke week in de commissie maakt, namelijk: 'wij komen niet genoeg aan bod op de VRT'. Dat is het enige punt dat u maakt. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

U wilt uw gelijk daarin halen en u wilt dat gemonitord zien. Dat staat nu inderdaad in het voorstel van resolutie van de meerderheid. "De hoogste standaarden van neutraliteit worden in alle programma's van de openbare omroep behaald.

Onpartijdigheid, onafhankelijkheid en autonomie van de redactie zijn essentieel." Alsof dat vandaag nog niet zo is. (*Gelach bij het Vlaams Belang*)

"De VRT ontwikkelt daarvoor een gedegen interne en externe kwaliteitscontrole en rapportering."

Wat moet er bovenop, beste collega's, alle ethische codes, de ombudsman, de klantendienst? Wat moet er nog komen? De VRT maakt zelf rapporteringen. Ze heeft een extern rapport besteld rond de stakeholdersbevraging en hoe divers de VRT is. Wat moet er nog meer komen?

Dat zinnetje – en er staan er inderdaad nogal wat in – spreekt voor mij echt een wantrouwen uit ten opzichte van de VRT.

Met betrekking tot de schermgezichten is er discussie. De meerderheid zegt dat de VRT sterk en slagkrachtig moet zijn, de VRT moet haar kerntaak kunnen uitvoeren. Wel, de kerntaak van de VRT is: er zijn voor alle Vlamingen, waar ze ook zijn. Ze moet zich richten tot alle Vlamingen, ze moet een bereik hebben bij alle Vlamingen. Daarbij horen: een Canvaspubliek, een Klarapubliek, mensen die in een niche geïnteresseerd zijn. Maar daarbij horen ook alle Vlamingen die op zoek zijn naar kwaliteitsvolle sportwedstrijden, entertainment, noem maar op. Het moet een brede programmatie zijn. Dat is de kernopdracht van de VRT: er zijn waar de Vlamingen zijn.

Ik hoor de heer Meremans zeggen dat de kernopdracht is: doen wat de commerciële zenders niet doen. Dus meebieden op interessante sportwedstrijden mag dan niet meer. De Olympische Spelen die geen enkele commerciële zender wil doen omdat dat niet genoeg kijkcijfers en sponsoring oplevert, dat mag de VRT wel doen. De VRT moet precies competitief zijn, moet een voldoende ruim aanbod kunnen brengen, zodat ze alle Vlamingen kunnen meekrijgen op hun 'trein'. De VRT moet ervoor zorgen dat de mensen naar het nieuws kijken, dat ze duiding meekrijgen. Het is bijvoorbeeld een belangrijke rol van MNM om laaggeschoolden en jongeren op hun maat nieuws aan te reiken.

Het laatste schermgezicht dat er was, was dat van Geubels. Kijk wat een fantastische programma's hij gemaakt heeft! Een programma als Taboe zou hij toch niet gemaakt hebben bij SBS of DPG. Aan de andere kant hebben we maar al te veel schermgezichten zien vertrekken naar de commerciële zenders. Dus, u laat uitschijnen dat de VRT veel geld besteedt aan schermgezichten, om die van de commerciële zenders over te kopen. Het tegendeel is eerder waar.

Mijnheer Vandaele, u voelde zich aangesproken omdat ik het had over de Vlaams-nationalistische agenda. Ik heb het net aangegeven. Het Nationaal Instituut voor de Radio-omroep (NIR), de radio in 1931, heeft gezorgd voor de emancipatie van de Vlaming inzake taalontwikkeling en op alle vlakken. De omroep speelt en heeft altijd al die rol in belangrijke mate gespeeld, en moet ze ook blijven spelen. Het is inderdaad het zinnetje rond de canon dat zorgen baart.

De heer Meremans geeft aan dat dat evident is, en als we in Vlaanderen een canon gaan oprichten, op welke manier dan ook, moet de VRT die brengen. Neen! De VRT bepaalt haar content zelf, wij gaan de inhoud van de VRT absoluut niet bepalen.

Dan kom ik bij het punt van de heer Slootmans in verband met de herhalingen. De dramatische stijging van het aantal herhalingen bewijst wat ik zes jaar geleden bij de eerste golf van besparingen al heb voorspeld. Toen heb ik gezegd dat we binnenkort alleen nog naar FC De Kampioenen zouden kijken, en inderdaad, dat gebeurt ook. Als gevolg van wat? Van de besparingen uiteraard. De

VRT zou niet liever willen dan nog veel meer fictie van eigen bodem maken en op die manier de audiovisuele sector nog veel beter ondersteunen dan vandaag.

U zegt dat 25 procent van de Vlamingen de VRT niet vertrouwt. Ik weet niet of u vorige week het webinar van de VUB heeft gevolgd, maar daarin werd precies aangegeven welke nieuwsbron de Vlamingen het sterkst vertrouwen. Dat is het VRT-nieuws, over alle generaties heen. Dat is onafhankelijk, wetenschappelijk onderzoek. Er werd ook gevraagd naar het VTM-nieuws, en dat scoorde veel minder. Het VRT-nieuws blijft de betrouwbaarste informatiebron voor alle Vlamingen. Dat vertrouwen is er en dat blijft zo.

U zegt dat het zwaartepunt op het audiovisuele moet blijven liggen. Dat impliceert voor mij dat u de VRT digitaal wilt beknotten. Opnieuw zeg ik daar neen tegen. Als de VRT moet zijn waar de Vlaming is, en de Vlaming doet zijn mediaconsumptie steeds meer digitaal, dan moet de VRT alle mogelijkheden krijgen om zich daarin te ontwikkelen, zonder voorafgaande benchmarks en aanmeldingsprocedures. De VRT moet flexibel genoeg kunnen inspelen op de nieuwe noden en nieuwe manieren van mediaconsumptie.

Ik blijf dus finaal bij mijn punt: ik zie in dit voorstel van resolutie inderdaad veel punten van gelijkenis, maar essentieel zie ik vooral een inperking van de bewegingsvrijheid van de VRT, met nog meer opdrachten in haar mandje, nog meer Vlaams, nog meer controle en vooral nog meer besparingen. Want we vergeten dat dit alles tegen het einde van de nieuwe beheersovereenkomst met 12 miljoen euro minder moet worden uitgevoerd. De VRT heeft zelf al berekend dat het in feite 40 miljoen euro minder zal zijn. Ik wil echt wel eens zien hoe de VRT dit allemaal dan moet waarmaken.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Collega's, ik wil jullie eigenlijk wel geloven als jullie zeggen dat jullie een keer digitaal zijn samengekomen, een e-peritief hebben gedronken en dat toen de zaak beklonken was. Ik wil dat wel geloven, want u was natuurlijk al gerold op het moment van het regeerakkoord. Die Vlaamse canon stond daar al in, net als die opvatting over de schermgezichten. Natuurlijk ben ik dan boos, mevrouw Brouwers. Ik vraag me dan af wat wij intussen hebben gedaan. We zijn sinds januari begonnen met die hoorzittingen, weken na elkaar. Dan vraag ik me af of dat voor de Bühne was. Was dat bezigheidstherapie en lag alles al vast op het moment dat het regeerakkoord werd geschreven? Mevrouw D'Hose zegt dan dat we ons niet ongerust hoeven te maken, dat we al een jaar bezig zijn en dat dat regeerakkoord toch niet veel effect heeft gehad. We hoeven ons dus niet te veel zorgen te maken, maar toen liep natuurlijk nog de oude beheersovereenkomst. Nu komt de nieuwe eraan. Als de canonisering van onze cultuur en geschiedenis er dan ook nog aankomt, komt puntje bij paaltje en zal de verspreiding daarvan ingang moeten vinden. Uiteraard zijn we op onze hoede, en ik denk dat u dat ons niet kwalijk kunt nemen.

En dan wil ik toch ook wel zeggen dat wij niet de partij gaan zijn die gaan pleiten voor exuberante vergoedingen voor schermgezichten en vedetten. Dat is logisch. Maar we moeten ook beducht zijn voor het omgekeerde. Het talent dat opgeleid wordt bij de VRT, moet ook behouden kunnen blijven. Goede mensen moet je bij de VRT kunnen houden. Kobe Ilse heeft daar ooit een interview over gegeven in Humo. Toen zei hij: "Over de 'superlonen' van schermgezichten doen allerlei indianenverhalen de ronde, maar ze zijn niet buitensporig. De VRT moet niet in een absurd opbod meegaan, maar je hebt wel gezichten nodig om de hoge marktaandelen te halen die de politiek ons oplegt." En dan vraagt de journalist: "Ben je weg als je moet inleveren?" "Als de VRT daarna zegt dat ze me niet meer kunnen betalen, heb ik een probleem. De lening voor mijn appartement is

gebaseerd op mijn huidig loon. Vraag aan eender welke werknemer of hij hetzelfde werk wil doen voor 20 procent minder, en weinigen zullen staan te springen. Ik heb in het verleden al de kans gehad om meer te verdienen bij andere zenders, maar ik ben telkens gebleven, omdat ik mezelf beschouw als een kind van de VRT." De VRT is een sterk merk, maar daar moet je natuurlijk wel iets tegenover kunnen stellen. Het zal dus maar de vraag zijn wat dit in de praktijk zal betekenen, maar sta ons toe om hierover kritisch en waakzaam te zijn.

In datzelfde interview stond ook nog de volgende passage: "de kijker wordt het grootste slachtoffer van de besparingen. Met de vele herhalingen zitten we nu al op het randje. Elke zomer gaan we drie maanden met vakantie en duwen we de mensen in de armen van Netflix, om in september te zeggen: 'Hallo, we zijn terug, zet uw tv maar weer aan.' Daardoor verliezen we elk jaar 15 procent." Dat zeggen ze dus. Om de standaard zo hoog te houden, zijn er onvoldoende middelen. Dan is er een dipje in de zomer, zoals ze ons verteld hebben tijdens het bedrijfsbezoek, wat een verlies betekent. Wij willen absoluut niet dat de VRT in een negatieve spiraal terecht zou komen. Dat is de grote bezorgdheid vanuit Groen en daar proberen we jullie op alle mogelijke manieren attent op te maken. Als je de VRT zowel op het vlak van dotatie en reclame-inkomsten als op het vlak van samenwerkingen enzovoort te veel gaat beknotten, dan komen we in die spiraal terecht. Laat ons dat dus niet doen, want de VRT is nog altijd het huis van vertrouwen. Het is niet sp.a die dat zegt, maar bevragingen van stakeholders, bevragingen van de SARC die we hebben kunnen inzien. De VRT biedt voor heel veel kijkers een meerwaarde en daarom, collega's, is het onze taak als oppositie om hier waakzaam en kritisch over te zijn.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, ik ga niet zo heel veel meer toevoegen aan het debat. Het is een lang debat en we hadden dit eigenlijk in de commissie moeten houden, want daar hebben we commissies voor.

Ik vind het jammer dat een aantal mensen van de meerderheid de discussie uit de weg proberen te gaan door te zeggen dat er geen inhoudelijke kritiek wordt gegeven, terwijl ik denk dat de kritiek van collega Segers en collega Meuleman zeer scherp en concreet was. Om dan te zeggen dat het enkel over het sfeertje gaat, is helemaal niet correct. Wat wel correct is, is dat wat hier voorligt, een doorslagje is van het regeerakkoord, zoals jullie ook zeggen. Het is eigenlijk wat al in het regeerakkoord stond dat nu is neergeschreven, met de toevoeging dat de VRT belangrijk is en dat ze aan factchecking moet doen. Het is jammer dat er daarvoor zoveel hoorzittingen moesten worden gehouden.

Een doorslagje van het regeerakkoord dus: besparingen, besparingen waarvan de VRT heel duidelijk zei, toen ze het jaarverslag hier kwam voorstellen, dat die het onmogelijk zouden maken om te doen wat de VRT het afgelopen jaar had gepresteerd en waar iedereen lovende woorden over had. Commercialisering op maat van DPG Media: de VRT beknotten zodat privéoproepen meer ruimte krijgen. En dan uiteraard nog de instrumentalisering van de VRT voor de agenda van het Vlaams nationalisme. Die dingen stonden al in het regeerakkoord en die staan hier vandaag opnieuw in.

Mevrouw D'Hose, ik vond het interessant dat u zei dat we nu een jaar verder zijn en dat men daar toch niets van merkt. Ik wil samen met u wel eens het lijstje maken van een jaar. We zijn begonnen met 40 miljoen besparingen op onze openbare omroep. Dan hebben jullie een kritische CEO buitengesmeten. En het is tot nu toe geëindigd met de eerste censuur op humor over het Vlaams Belang. Dat is waar we vandaag zijn na een jaar van deze Vlaamse Regering, na een jaar met dit regeerakkoord voor de VRT. Ik wil dat lijstje met u gerust opmaken. Nu

gaan jullie verder door de strop financieel en inhoudelijk aan te halen. Ik vind het fantastisch dat jullie daar topvergaderingen over hebben. Heel plezant dat dit goed is voor jullie, maar ik vind dat het heel veel zegt over jullie visie op een openbare omroep. Het spreekt voor zich dat we tegen zullen stemmen.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Gewoon ter geruststelling van mevrouw Segers: we hebben de pen wel degelijk niet vastgehouden. Ik denk dat mevrouw Brouwers dat kan getuigen. In 2024 zal dat wellicht anders zijn, maar tot nader order hebben we dat niet gedaan.

U zegt dat we het hier telkens en alleen maar hebben over de politieke proportionaliteit. Ik heb hier 10 minuten kritiek gegeven op Netflix, levensbeschouwing, kerntakendebat, budget, alles erop en eraan, maar blijkbaar hebt u alleen dat gehoord.

Wat betreft de monitoring komt u zichzelf wel heel hard tegen, mevrouw Segers. U pleit enerzijds voor meer monitoring op het vlak van migratie, gehandicapten, gender. Daar moeten quota's voor komen. Maar wanneer het gaat over neutraliteit, objectiviteit en politieke proportionaliteit, dan staat u op uw achterste punten. Dat is toch een zeer bijzonder hypocriete houding. Maar ik begrijp ze wel: wat de sp.a natuurlijk wil, is de voorkeursbehandeling waar ze nu al decennia van geniet, die wil ze natuurlijk te allen prijze behouden. *(Opmerkingen)*

Dat is de echte reden waarom u daartegen bent en niet omdat u ertegen bent dat men de VRT wil overladen met een aantal extra monitoringtaken.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Het is inderdaad zo dat een aantal passages uit het regeerakkoord komen, bijvoorbeeld over de schermgezichten, maar heel veel zaken ook helemaal niet. Heel veel zaken zijn ideeën die gerijpt zijn door de hoorzittingen. Die hebben absoluut hun zin gehad. Ik ben ook heel blij dat we die hebben kunnen houden. Alleen heeft dat laatste een beetje langer geduurd door de lockdown. Anders waren we ook veel eerder met dit voorstel van resolutie kunnen komen. Ik geef dat allemaal toe.

Ik heb niet gereageerd op de teksten van de oppositie, maar ik heb ze wel gelezen. Met 90 tot 95 procent ga ik zelfs akkoord. Jullie geven ook een aantal interessante dingen. Ik hoop eigenlijk dat onze minister ze ook leest. Hij kan er inspiratie uit opdoen. De onze is natuurlijk de belangrijkste en richtinggevend. Maar in die van de oppositie staan absoluut goede dingen. We verschillen over een aantal dingen van mening, maar dat is democratie. Ik hoop dat jullie straks toch meestemmen, maar ook daarin zijn jullie vrij, uiteraard.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de voorstellen van resolutie houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jeremie Vaneckhout, Meyrem Almaci, Celia Groothedde en An Moerenhout over de Israëlsche annexatie van bezet Palestijns gebied
– 398 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Jeremie Vaneckhout, Meyrem Almaci, Celia Groothedde en An Moerenhout over de Israëlsche annexatie van bezet Palestijns gebied.

De heer Vaneckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneckhout (Groen): Collega's, ik wil drie data aan jullie meegeven. Een eerste datum: 28 januari 2020. Dat is de datum waarop de Amerikaanse president Trump het zogenaamde vredesplan, een kaakslag, voorstelde aan de zijde van Benjamin Netanyahu. Een tweede datum: 2 maart 2020. Na drie opeenvolgende verkiezingen komt er een coalitie in Israël tussen Likod en de partij Blauw en Wit, die een derde datum inschrijven. Die derde datum is 1 juli 2020. We hebben zonet een ander voorstel van resolutie met spoed besproken, maar ik durf met zeer veel duidelijkheid naar deze datum te verwijzen.

Collega's, het is nog twee uur lang 1 juli 2020. Dat is de datum waarop, volgens de afspraken die in het regeerakkoord zijn gemaakt, Israël de mogelijkheid krijgt om grote delen van de West Bank te annexeren. Ik ken de collega's goed die deze thema's ook mee opvolgen in de commissie Buitenlands Beleid. Ik hoop echt dat iedereen aanvoelt dat het duidelijk genoeg is dat we daar vandaag over moeten spreken. We kunnen het ons niet permitteren om vanuit het Vlaams Parlement geen signaal te geven over een mogelijke schending, een dramatische schending van het internationaal recht, het creëren van een feitelijke apartheid. We moeten ons nu, vandaag aansluiten bij een beweging van internationale druk om dit aan te klagen. Ik hoop alvast dat ik jullie hiermee heb overtuigd van de hoogdringendheid.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, wij wilden voorstellen om dit in de commissie te behandelen. Dit is ongetwijfeld een zeer belangrijk onderwerp. Collega, u noemde de data. U hebt ook januari en april genoemd. Toen is er hier natuurlijk ook niks gebeurd. Ook na de nieuwsberichten in de loop van de dag te hebben gehoord, denken we dat het misschien allemaal niet zo'n vaart zal lopen. Laten we dat hopen. Laat de specialisten van onze partijen die in die commissie zitten, dat daar rustig en degelijk bespreken.

De voorzitter: De heer Vaneckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneckhout (Groen): Collega's, inhoudelijk: we kunnen het ons niet permitteren om te laat te zijn met dit voorstel van resolutie en ons na een eventuele annexatie te moeten aansluiten bij een beweging, want het is net die annexatie die we moeten vermijden. Zoals gezegd: die kan vanaf vandaag.

Ik zit hier nu een jaar. Ik heb zeer veel geloof in de zakelijke, inhoudelijk correcte aanpak van dit parlement. Dat is ook de reden waarom ik naar dit parlement wou komen. Dit moet me echt van het hart, als iemand die nog altijd een relatieve nieuwkomer is in dit parlement: we zijn er daarnet wel in geslaagd om twee uur te discussiëren, met alle spoed, over een voorstel van resolutie over de beheersovereenkomst van de VRT, die op 31 december moet zijn goedgekeurd zodat die op 1 januari van kracht kan worden, maar we zijn niet in staat, en dat

is een Vlaams Parlement onwaardig, om tijdig een internationale problematiek aan te pakken waarmee we in ons handelsbeleid echt in de knoop liggen. Men durft dat hier vandaag niet te bespreken op het moment dat het hoort! Voor alle duidelijkheid: het gaat over durven te bespreken, want deze resolutietekst is voor 99 procent dezelfde als de resolutie die vorige week in de Kamer is goedgekeurd en waarover er binnen de huidige meerderheid in Vlaanderen een meningsverschil is. Dat is een schande voor dit parlement! (*Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Dan stemmen we nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie van Jeremie Vaneeckhout, Meyrem Almaci, Celia Groothedde en An Moerenhout over de Israëlische annexatie van bezet Palestijns gebied naar de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme verwezen.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Katia Segers, Emmily Talpe en Jeremie Vaneeckhout over de nakende uitvoering van de doodstraf tegen professor Ahmadreza Djalali in Iran – 400 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, deze middag heeft de heer Peter Van Rompuy bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Katia Segers, Emmily Talpe en Jeremie Vaneeckhout over de nakende uitvoering van de doodstraf tegen professor Ahmadreza Djalali in Iran.

De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Voorzitter, ik vraag de spoedbehandeling omdat de heer Vaneeckhout tijdens de bespreking van het voorstel van resolutie over de mensenrechten in Bahrein heeft opgeroepen om een voorstel van resolutie over Iran in te dienen.

Eigenlijk is dit een te serieus onderwerp om flauw over te doen. De situatie van professor Djalali is heel precair, zowel op gezondheidsvlak als met betrekking tot de doodstraf die hem te wachten staat. Internationale druk blijkt het enige middel om in te grijpen, want alle Iraanse rechtsmiddelen zijn uitgeput. Om die reden vraag ik om dit voorstel van resolutie bij hoogdringendheid te behandelen.

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Voorzitter, ik zou het Vlaams Parlement willen oproepen om acute dreigingen met spoed op te nemen. Dit is ook hier het geval. We zitten met een zeer precaire situatie. Dat was in verband met het voorgaand

voorstel van resolutie ook het geval, maar ik vraag het Vlaams Parlement om nu wel de historisch goede keuze te maken.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Katia Segers, Emmily Talpe en Jeremie Vaneeckhout over de nakende uitvoering van de doodstraf tegen professor Ahmadreza Djalali in Iran onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Katia Segers, Emmily Talpe en Jeremie Vaneeckhout over de nakende uitvoering van de doodstraf tegen professor Ahmadreza Djalali in Iran.

De bespreking is geopend.

De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Voorzitter, de situatie van professor Djalali is de meesten van ons, zeker zij die tijdens de vorige legislatuur in het Vlaams Parlement zetelden, wel bekend. Sinds 2016 zit deze Zweedse professor met Iraanse roots, die ook gastdocent aan de VUB was, in slechte omstandigheden en in een heel slechte gezondheid vast in een Iraanse gevangenis. Hij is na onbewezen beschuldigingen van spionage voor de Israëlische overheid ter dood veroordeeld. Net zoals de cases in Bahrein, is dat gebeurd zonder een eerlijk proces en zonder een eerlijke verdediging.

Er is al heel wat internationale druk van ngo's gekomen. Er zijn resoluties van het Europees Parlement en van verschillende nationale en regionale parlementen, waaronder het Vlaams Parlement. Voormalig minister-president Bourgeois heeft de gratie aangevraagd, maar de vorige resolutie bindt de huidige Vlaamse Regering niet meer. Om die reden hebben we dit initiatief genomen.

Tijdens de recentste vergadering van de commissie Buitenlands Beleid is deze case aangehaald en heeft de minister-president zijn engagement geuit. We hebben het volste vertrouwen in het engagement van de minister-president, maar dit voorstel van resolutie lijkt me toch nodig. Ik ben dan ook blij dat de N-VA, Open Vld, sp.a en Groen hier alvast in meegaan en dat ook de PVDA en het Vlaams Belang dit bij hoogdringendheid willen behandelen.

De reden waarom het voorstel van resolutie dringend nodig is, is dat alle Iraanse rechtsmiddelen momenteel zijn uitgeput. Sterke internationale druk is de enige mogelijke manier om te verhinderen dat de executie van professor Djalali, die momenteel in zijn dodencel wacht, wordt uitgevoerd.

Er was de voorbije maanden nog een klein beetje hoop. Vanwege de slechte hygiënische omstandigheden in de Iraanse gevangenissen en de corona-epidemie verleenden de Iraanse autoriteiten gratie aan ruim duizend gevangenen. Maar professor Djalali kwam hiervoor jammer genoeg niet in aanmerking, ondanks zijn heel precare gezondheid. Voorzitter, wij vragen in dit voorstel van resolutie de onvoorwaardelijke vrijlating van professor Djalali of om hem dan toch minstens een nieuw en eerlijk proces te geven. We doen ook een oproep tot een gecoördineerde samenwerking tussen Vlaanderen en Zweden, omdat wij beide in het verleden de internationale druk sterk hebben opgevoerd. Een unanieme goedkeuring van deze resolutie zou een heel sterk signaal zijn.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Collega's, we zijn niet alleen verantwoordelijk voor wat we doen, maar ook voor wat we niet doen. Ik wil collega Van de Wauwer bedanken omdat hij het schrijnende verhaal van professor Djalali opnieuw onder de aandacht heeft gebracht. Het is inderdaad de zoveelste keer dat het Vlaams Parlement hierin een standpunt inneemt of de zaak in beweging probeert te krijgen. Ook de vorige Vlaamse Regering, in persoon van toenmalig minister-president Bourgeois, heeft zich die zaak aangetrokken. Zoals collega Van de Wauwer zei, heeft ook minister-president Jambon in de discussie vorige week in de commissie, toen we het hadden over het executeren van minderjarigen in Iran, het engagement opgenomen om hierin verder te gaan.

Hoogdringend is het wel degelijk, want het Iraanse Hooggerechtshof heeft beslist dat het doodvonnis niet meer kan worden herroepen. Dat betekent dat de executie van de heer Djalali elke dag kan plaatsvinden. Dan is internationaal protest of een resolutie als deze nog het enige wapen dat ons rest. Dat is de reden waarom wij vandaag de hoogdringendheid en het voorstel van resolutie steunen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Ik wil collega Van de Wauwer danken voor zijn initiatief. Ik denk dat dit voorstel van resolutie nodig is. Er waren de vragen over professor Djalali van collega Vaneekhout zes maanden geleden en van mijzelf een week geleden, naar aanleiding van het feit dat zijn naam niet voorkomt op de lijst met duizend buitenlanders in Iraanse gevangenissen die zouden worden vrijgelaten. Ik denk dat het goed is om volgende vrijdag dit voorstel van resolutie opnieuw in de Senaat in te dienen, zoals we ook in de vorige legislatuur hebben gedaan.

De situatie van professor Djalali is ons goed bekend. Hij is een urgentiearts en docent aan de VUB, waar hij ook coördinator was van een internationale master na master Rampspoedgeneeskunde. Zijn specialiteit was het inrichten van ziekenhuizen bij rampen. Actueler kunnen we het ons vandaag niet bedenken, hoe zijn knowhow ons ook in covidtijden van bijzonder nut geweest had kunnen zijn.

Het is belangrijk dat we dit signaal opnieuw geven. We hebben dat ook in de vorige legislatuur gedaan. We zijn petitieën gaan afgeven aan de ambassade. Voorzitter, we hebben met uw voorganger, de heer Peumans, professor Djalali's vrouw Vida Mehrannia en haar twee jonge kinderen hier ontvangen om aandacht te vragen voor het probleem. Het heeft tot nu toe niet mogen baten. Hopelijk lukt het nu wel met deze resolutie.

Te persoonlijk wil ik wel zeggen dat als men in Iran de taal van diplomatie niet verstaat, het echt wel tijd wordt dat we de taal van het geld spreken, en dat we bekijken hoe we in ons kantoor van Flanders Investment & Trade (FIT) in Iran, waar Iran nog altijd als 'booming Iran' wordt gepropageerd, een ander signaal kunnen geven, een signaal van het geld.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Voorzitter, mijn collega's verwezen er al naar dat in de vorige legislatuur voorzitter Peumans in het Vlaams Parlement het gezin van Djalali heeft ontvangen. Daarnaast waren er de 'efforts' van minister-president Bourgeois omtrent de toch wel bijzonder precare situatie waarin de professor verkeert. Tegen hem werd in Iran een compleet absurd proces gevoerd. We hebben geprobeerd om ons in lijn met Zweden te stellen om ervoor te zorgen dat we daar diplomatieke druk konden uitoefenen voor de vrijlating.

Dit is een schrijnend verhaal, voor wie dat verhaal kent. We hebben daar in de vorige legislatuur ook in de Senaat rond gewerkt, jammer genoeg zonder resultaat. En de realiteit is dat het geval van de professor geen alleenstaand geval is. Als je dan kijkt naar het aantal executies in Iran, dan zijn die torenhoog. De manier waarop het land omgaat met de mensenrechten, zoals aangeduid door Human Rights Watch, is vreselijk. Ik vind eerlijk gezegd dat wij daar een signaal moeten geven, en niet alleen als het gaat over de professor zijn vreselijk verhaal. Je hart breekt als je met mensen uit zijn omgeving spreekt. Dat is een vreselijk gegeven. Maar we moeten ook in het algemeen een duidelijk signaal geven vanuit Vlaanderen – of vanuit België, want ik begrijp van collega Segers dat men dit ook in de Senaat opnieuw zal indienen. We moeten een signaal geven dat dit niet kan, en we moeten ervoor blijven ijveren dat de professor vrijkomt. En als hij niet zou vrijkomen, moet hij in ieder geval een eerlijk proces krijgen, waarbij hij zichzelf kan verdedigen. Dat is tot nu toe niet het geval geweest.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Collega's, er is al veel gezegd. Maar ik denk dat het voor iedereen duidelijk is, en ik hoop dat we dit ook kamerbreed kunnen goedkeuren. Want we staan hier helaas opnieuw met een voorstel van resolutie. En helaas vragen wij ongeveer om het half jaar of om de zoveel maanden naar een stand van zaken, gebaseerd op de eerdere resoluties die in de voorgaande legislatuur zijn goedgekeurd. Mevrouw Segers verwees er al naar. En helaas moeten we keer op keer vaststellen dat daar geen evolutie in zit, of alleszins niet in de goede richting. En we moeten vaststellen dat de situatie alleen maar precairder wordt.

In die zin is het een goede zaak dat we dit hier vandaag weer goedkeuren, en dat we dit samen voorleggen. Ik wil ook collega Van de Wauwer danken voor het initiatief, en voor het vasthouden van de pen, om ons op die manier samen op korte tijd naar een gedragen tekst te begeleiden. Maar ik denk dat het goed is dat we dit doen.

Collega's, we hebben daarnet stevige debatten over andere dingen gehad, en ik houd wel van een stevig debat in dit parlement. Ik zal dat ook de komende jaren doen. Maar tegelijk houd ik nog veel meer van duidelijke, menselijke signalen die we over partijgrenzen heen samen kunnen uitdragen. In dezen zou ik iedereen willen oproepen om hier de schouders onder te blijven zetten, in de hoop dat we in de toekomst misschien toch positief nieuws krijgen. Ik dank u.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Collega's, dat slechts vijf van de zeven hier vertegenwoordigde fracties deze resolutie ondertekend en ingediend hebben, betekent geenszins dat mijn fractie niet bekommerd is om het intens droeve lot van professor Djalali, wel integendeel.

De vorige resolutie die unaniem door dit parlement werd aangenomen, dateert van 13 december 2017. En ook op die dag stelde ik een actuele vraag aan de

toenmalige minister-president Geert Bourgeois over deze ter dood veroordeelde professor. Mijn persoontje is in dit verhaal uiteraard geheel onbeduidend, maar ik voeg er nog graag aan toe dat ook ik het genoeg had de echtgenote, mevrouw Djalali, te ontmoeten toen zij hier in 2018 in dit parlement ontvangen werd, en het gruwelijke verhaal van haar man en haar gezin uit de doeken deed.

Die man, professor Djalali, was inderdaad een expert in de rampengeneeskunde. In die hoedanigheid hielp hij mensenlevens te redden. En het feit dat hij nu al vier jaar lang vastzit in een gevangenis in Iran en zijn leven aan een zijden draadje hangt, zonder dat iemand erin slaagt zijn leven te redden, maakt de dramatische situatie waarin hij verkeert extra cynisch.

Professor Djalali is echter niet alleen wetenschapper, maar ook vader van twee kinderen. En die moeten met lede ogen aanzien hoe hun vader onrecht wordt aangedaan, afschuwelijk wordt behandeld, afgesloten wordt van al zijn geliefden en intussen stilaan de dood in de ogen moet kijken.

En alle noodsignalen en verzoeken om gratie vanuit het parlement en vanuit ons land naar de Iraanse president bleven tot op heden onbeantwoord. Geen enkele initiatief heeft tot nu toe kunnen baten, maar niettemin moeten we volharden en krijgen we hopelijk ook internationale navolging en krijgt vooral professor Djalali meer internationale aandacht en steun voor zijn noodkreten.

Collega's, ik denk dat het krachtiger zou zijn geweest indien alle fracties, over alle partijgrenzen heen, gevraagd werden om deze resolutie te ondertekenen en op die manier een eendrachtige oproep aan de Vlaamse Regering en de internationale gemeenschap te doen. Wij gaan in elk geval een mensenleven laten primeren op cordons allerhande en zullen dit voorstel van resolutie straks goedkeuren, omdat professor Djalali recht had en recht heeft op minstens een eerlijk proces, maar uiteindelijk vooral recht heeft op een leven in vrijheid. Die oproep wil de Vlaams Belangfractie absoluut steunen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden

ONTWERP VAN DECREET over het onderwijs XXX – 328 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 10

Artikelsgewijze stemmings

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 75.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
66 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben neen geantwoord;
21 leden hebben zich onthouden.

De artikelen 1 tot en met 75 zijn aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 37, van Koen Daniëls, Loes Vandromme, Jean-Jacques De Gucht, Kathleen Krekels, Jo Brouns en Arnout Coel, op artikel 76.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

117 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
117 leden hebben ja geantwoord.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het aldus geamendeerde artikel 76.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
93 leden hebben ja geantwoord;
4 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Artikel 76 is aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 77 tot en met 93.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
67 leden hebben ja geantwoord;
31 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

De artikelen 77 tot en met 93 zijn aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 38, van Koen Daniëls, Loes Vandromme, Jean-Jacques De Gucht, Kathleen Krekels, Jo Brouns en Arnout Coel, op artikel 94.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
121 leden hebben ja geantwoord.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het aldus geamendeerde artikel 94.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
95 leden hebben ja geantwoord;
4 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Artikel 94 is aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over artikel 95.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
68 leden hebben ja geantwoord;
31 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Artikel 95 is aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 39, van Koen Daniëls, Loes Vandromme, Jean-Jacques De Gucht, Kathleen Krekels, Jo Brouns en Arnout Coel, op artikel 96.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
122 leden hebben ja geantwoord.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 40, van Koen Daniëls, Loes Vandromme, Jean-Jacques De Gucht, Kathleen Krekels, Jo Brouns en Arnout Coel, op artikel 96.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
121 leden hebben ja geantwoord.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het aldus geamendeerde artikel 96.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
95 leden hebben ja geantwoord;
4 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Artikel 96 is aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 97 tot en met 108.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
68 leden hebben ja geantwoord;

31 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

De artikelen 97 tot en met 108 zijn aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 41, van Koen Daniëls, Loes Vandromme, Jean-Jacques De Gucht, Kathleen Krekels, Jo Brouns en Arnout Coel, op artikel 109.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
122 leden hebben ja geantwoord.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het aldus geamendeerde artikel 109.

Stemming nr. 13

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
95 leden hebben ja geantwoord;
4 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Artikel 109 is aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 110 tot en met 124.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
67 leden hebben ja geantwoord;
31 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

De artikelen 110 tot en met 124 zijn aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 36, van Roosmarijn Beckers, Chris Janssens, Leo Pieters, Kristof Slagmulder en Jan Laeremans, op artikel 125.

Stemming nr. 15

Ziehier het resultaat:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
98 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 42, van Johan Danen en Ludwig Vandenhove, op artikel 125.

Stemming nr. 16

Ziehier het resultaat:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
53 leden hebben ja geantwoord;
68 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over artikel 125.

Stemming nr. 17

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
68 leden hebben ja geantwoord;
54 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 125 is aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 126 tot en met 199.

Stemming nr. 18

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
68 leden hebben ja geantwoord;
31 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

De artikelen 126 tot en met 199 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 19

Ziehier het resultaat:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
66 leden hebben ja geantwoord;
31 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen Ivoorkust, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, gedaan te Abidjan op 26 november 2008, respectievelijk Brussel op 22 januari 2009

– 344 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 en 2.

Stemming nr. 20

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
68 leden hebben ja geantwoord;
54 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
51 leden hebben neen geantwoord.

De artikelen 1 en 2 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 21

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
68 leden hebben ja geantwoord;
52 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
49 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tussen de regering van de Franse Republiek en de regering van de Vlaamse Gemeenschap inzake cinematografische coproductie, ondertekend te Brussel op 23 mei 2019

– 345 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 en 2.

Stemming nr. 22

Ziehier het resultaat:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
121 leden hebben ja geantwoord.

De artikelen 1 en 2 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 23

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
122 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen Ghana, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te Brussel op 28 juli 2016
– 346 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2**

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 en 2.

Stemming nr. 24

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
67 leden hebben ja geantwoord;
54 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
64 leden hebben ja geantwoord;
51 leden hebben neen geantwoord.

De artikelen 1 en 2 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 25

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
67 leden hebben ja geantwoord;
54 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
64 leden hebben ja geantwoord;
51 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de investerings-beschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Singapore, anderzijds, ondertekend te Brussel op 19 oktober 2018
– 347 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2**

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 3.

Stemming nr. 26

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
66 leden hebben ja geantwoord;
54 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
63 leden hebben ja geantwoord;
51 leden hebben neen geantwoord.

De artikelen 1 tot en met 3 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 27

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
67 leden hebben ja geantwoord;
54 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
51 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de Aanvullende Overeenkomst, ondertekend te Brussel op 24 mei 2017 bij het Verdrag ter oprichting van een Europees Ruimteagentschap van 30 mei 1975, tussen het Koninkrijk België en de Europese Ruimtevaartorganisatie inzake de voorrechten en immuniteiten van het Europees Ruimteagentschap in België
– 356 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 en 2.

Stemming nr. 28

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
121 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
115 leden hebben ja geantwoord.

De artikelen 1 en 2 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 29

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
122 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
116 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 tot uitvoering van artikel 190 van het decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)
– 359 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2**

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 en 2.

Stemming nr. 30

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
122 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
116 leden hebben ja geantwoord;
leden hebben neen geantwoord.

De artikelen 1 en 2 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 31

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
120 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
114 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Sarah Smeyers, Vera Jans, Mercedes Van Volcem, Katja Verheyen, Joke Schauvliege en Alessia Claes tot opheffing van de Vlaamse Woonraad om een proactief stakeholdersplatform te kunnen oprichten en tot wijziging van diverse decreten met betrekking tot wonen

– 324 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 8.

Stemming nr. 32

Ziehier het resultaat:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
87 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben neen geantwoord.

De artikelen 1 tot en met 8 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 33

Ziehier het resultaat:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
87 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Joris Nachtergaele, Karin Brouwers, Bart Tommelein, Karl Vanlouwe, Vera Jans en Maarten De Veuster over de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika

– 225 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 34

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
122 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Orry Van de Wauwer, Karl Vanlouwe, Bart Tommelein, Jeremie Vaneckhout en Annick Lambrecht over de mensenrechten in Bahrein
– 230 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 35

Ziehier het resultaat:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
121 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karin Brouwers, Marius Meremans, Stephanie D'Hose, Orry Van de Wauwer, Wilfried Vandaele en Manuela Van Werde over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap
– 388 (2019-2020) – Nr. 1**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 36

Ziehier het resultaat:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
67 leden hebben ja geantwoord;
31 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katia Segers, Hannes Anaf en Hannelore Goeman over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap
– 392 (2019-2020) – Nr. 1**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 37

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
31 leden hebben ja geantwoord;
91 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie niet aan.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Tine Van den Brande, Elisabeth Meuleman en Gustaaf Pelckmans over de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap – 397 (2019-2020) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 38

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
31 leden hebben ja geantwoord;
91 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie niet aan.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Katia Segers, Emmily Talpe en Jeremie Vaneeckhout over de nakende uitvoering van de doodstraf tegen professor Ahmadreza Djalali in Iran – 400 (2019-2020) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 39

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
122 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

MOTIE van Björn Rzoska, Imade Annouri en Stijn Bex tot onderzoek door het Rekenhof van de subsidiestromen van de Vlaamse Regering naar de regionale luchthavens Antwerpen en Oostende-Brugge – 376 (2019-2020) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 40

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
54 leden hebben ja geantwoord;
68 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 8 juli 2020 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 23.09 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Kim De Witte, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Afwezig met kennisgeving

Sihame El Kaouakibi, Sofie Joosen: familieverplichtingen;

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Kerkels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline

Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Jos D'Haese, Tom De Meester, Kim De Witte, Lise Vandecasteele

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceysens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Slootmans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke

Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Jos D'Haese, Tom De Meester, Kim De Witte, Lise Vandecasteele

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceysens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van

dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr.8:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneekhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.9:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers,

Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.10:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Jos D'Haese, Tom De Meester, Kim De Witte, Lise Vandecasteele

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sootmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr.11:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese,

Gweny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr.12:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gweny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Slootmans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem,

Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.13:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceysens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Jos D'Haese, Tom De Meester, Kim De Witte, Lise Vandecasteele

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr.14:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceysens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke

Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr.15:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele,

Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

Stemming nr.16:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Kerkels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

Stemming nr.17:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Kerkels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande

Reyde, Steven Vandepuut, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loo, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloopmans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr.18:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyskens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaike De Rudder, Maarten De Veuster, Maaike De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Kerkels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandepuut, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loo, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloopmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr.19:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr.20:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr.21:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys

Stemming nr.22:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout

Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.23:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.24:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr.25:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr.26:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceysens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr.27:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceysens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De

Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr.28:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceysens, Allesia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve

Vandenbergh, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.29:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.30:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke

Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.31:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loo, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Kerkels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.32:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Immanuel De Reuse, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Kerkels, Jan

Laeremans, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Els Sterckx, Emmily Talpe, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Brecht Warnez, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

Stemming nr.33:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceysens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Immanuel De Reuse, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Els Sterckx, Emmily Talpe, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Brecht Warnez, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

Stemming nr.34:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allesia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenbergh, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.35:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allesia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel,

Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.36:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr.37:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

NEEN-stemmen:

Els Ampe, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.38:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

NEEN-stemmen:

Els Ampe, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl

Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.39:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandepuut, Loes Vandromme, Jeremie Vaneckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.40:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht,

Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez